

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

9

Београд - 2026

МАЛИ ПОСЛОВНИ ПРОГРАМИ

Финансијско рачуноводство

Робно материјално књиговодство

Фактурисање и обрачун ПДБа

Платни промет и благајне

Вођење основних средстава

Вођење производње

Обрачун зарада и накнада

Управљање људским ресурсима

Налог за службени пут

Обрачун камате

Магацинско пословање

Евиденција возила

• УСАГЛАШЕН СА ИЗМЕНАМА
ЗАКОНА И ПРАВИЛНИКА О ПДВ

• ПОДРЖАВА РЕГИСТРОВАЊЕ
ФАКТУРА У СЕФ

РЕДАКЦИЈА: Иван Антић, Снежана Анџић, др Петар Бабић, Весна Боровић, Никола Јеринић, Горан Лазовић, др Милан Неговановић, Тијана Павловић и Душан Поповић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 504.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinepodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Горан Лазовић, тел. 32-09-620

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Иван Антић, тел. 32-09-667, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Измене и допуне Правилника о порезу на додату вредност – др Петар Бабић, Иван Антић и Горан Лазовић	5
1. Усклађивање са изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност из децембра 2025. године	6
2. Испорука добара и пружање услуга у оквиру уређења постојећих зелених површина	7
3. Утврђивање пореске основице проценом од стране пореског дужника	8
4. Допуна одредби правилника која се односи на утврђивање основице обрачуна ПДВ у ситуацији када се накнада за промет не остварује у новцу	9
5. Враћање добара представља измену основице	10
6. Утврђивање процента вредности објекта који се опорезује ПДВ у ситуацији када се само промет једног дела објекта опорезује ПДВ	11
7. Обавештење примаоца о претходном порезу	12
8. Поједностављена у вези са издавањем и исказивањем података у документу о повећању/смањењу	13
9. Обвезник ПДВ који прими авансну уплату и истог дана изврши промет може да изда авансни рачун	14
10. Продужење рока за сачињавање интерног рачуна, форма интерног рачуна и могућа поједностављења у вези са сачињавањем интерног рачуна	15
11. Измене и допуне у вези са исказивањем основице, ПДВ и накнаде у рачуну када се накнада у потпуности наплаћује у иностраној валути, односно када се наплаћује у потпуности или делимично у динарима	18
12. Прописан рок у којем субјект јавног сектора треба да упути захтев да би постојала обавеза издавања електронске фактуре за промет на мало за који је претходно издат фискални рачун	18
13. Измене у вези са исказивањем података на пољима 8е.3 и 8е.4 Обрасца ПОПДВ	19
14. Исказивање података у Обрасцу ПОПДВ по основу извршених сторнирања докумената	19

Измене и допуне правилника о електронском фактурисању које се односе на електронско фактурисање које се примењују од 1. априла 2026. године – др Милан Неговановић	24
1. Могућност издавања авансне електронске фактуре када су аванс и промет истог датума	24
2. Издавање ЕФ у иностраној валути	25
3. Исказивање негативних, односно позитивних бројева приликом употребе пореских категорија код издавања ЕФ	25
4. Други документи	26
5. Веза СЕФ са системом електронских отпремница и информационим системима Пореске управе и Управе царина	26
Измене и допуне Правилника о електронском фактурисању које се односе на електронско евидентирање обрачунаог и претходног пореза у СЕФ – др Милан Неговановић	27
1. Обавеза ЕЕО ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ када обвезник ПДВ није издао ЕФ за промет на мало имаоцу корпорацијске картице, односно субјекту јавног сектора	27
2. Не врши се Збирно ЕЕО ПДВ за период краћи од пореског периода	29
3. Збирна евиденција ПДВ – Сторнирање – порески дужник прималац	29
4. Збирна евиденција ПДВ – евидентирање обрачунаог ПДВ у складу са чланом 10. став 2. тачка б) и став 4. ЗПДВ	29
5. Збирна евиденција – евидентирање смањења основице и ПДВ када је порески дужник испоручилац	30
6. Сачињавање интерног рачуна у СЕФ	30
7. Појединачна евиденција ПДВ која се односи на испоруке	34
8. Кориговање и сторнирање електронске евиденције обрачуна ПДВ у СЕФ	34
9. Статуси евиденција обрачунаог ПДВ	36
10. Не врши се електронско евидентирање претходног пореза за период краћи од пореског периода	36
11. Евидентирање података у ЕЕ ПП код сторнирања ЕФ и других докумената када је порески дужник испоручилац добара/услуга	36
12. Евидентирање података у ЕЕ ПП код сторнирања интерних рачуна	39
13. Уводи се обавеза корекције електронске евиденције претходног пореза	40
Донет је нови Правилник о условима, поступку и начину за повраћај више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање и престанку обавезе плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у току текуће године – Тијана Павловић	41
1. Новине које се односе на повраћај више плаћених доприноса	41
2. Новине које се односе на престанак плаћања доприноса на уговорене накнаде у току текуће године	43
Престанак важења Одлуке о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте и допуна Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте – примена од 10. априла 2026. године – Весна Боровић	46

CIP - Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд
 658+657

ПРИВРЕДНИ саветник : часопис за рачуноводство
 и пословне финансије / одговорни уредник Иван Антић

. - Год. 1, бр. 1 (1952)- . - Београд : Привредни саветник, 1952- (Београд : Birograf Comp). - 28 cm

Доступно и на: <https://www.privsav.rs/casopisi/privredni-savetnik/>. - Петнаестодневно. - Друго издање на другом медијуму:
 Привредни саветник (CD-ROM) = ISSN 1821-1623

ISSN 0556-1590 = Привредни саветник

COBISS.SR-ID 1640064

Сеф ажурирање 3.17.0 и 3.17.1 – др Милан Неговановић	50
1. Сеф ажурирање 3.17.0	50
2. Сеф ажурирање 3.17.1	51
Каматне стопе „ван дохвата руке“ за 2026. годину – Горан Лазовић	52

ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Измена аконтација пореза на добит у 2026. години – Душан Поповић	55
1. Састављање периодичног финансијског извештаја	56
2. Састављање периодичног пореског биланса	57
3. Састављање пореске пријаве ради измене аконтација	59

ПРЕДУЗЕТНИЦИ И ПОРЕЗ НА ПРИХОДЕ ОД САМОСТАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Подношење пореске пријаве за измену аконтације пореза на приход од самосталне делатности – Иван Антић	61
1. Пореска пријава ради измена аконтација због промена у пословању	61
2. Пореска пријава ради измене аконтационе обавезе пореза/доприноса код промене основа осигурања, обављања делатности, односно престанка обављања делатности преко овлашћеног пословође и у другим случајевима	64

РАДНИ ОДНОСИ, ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА И СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ

Здравствено осигурање војних пензионера који заснивају радни однос – од неусклађених тумачења до јединствене праксе – Весна Боровић	66
1. Обавеза уплате доприноса за здравствено осигурање војних пензионера који заснивају радни однос	66
2. Примена прописа о привременој спречености за рад за кориснике војне пензије који су засновали радни однос	68
Питања и одговори из области радних односа, пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање – Никола Јеринић	72
1. Плаћање пореза и доприноса на зараде када се топли оброк делом исплаћује у новцу, а делом обезбеђује у натури	72
2. Опорезивање накнаде штете по судској пресуди за враћање запосленог на посао и услови за исплату зараде путем цесије и других алтернативних видова плаћања	72
3. Обавезе привредног друштва према оснивачу (законском заступнику) који уједно има статус предузетника паушалца	73
4. Примена Споразума о социјалном осигурању који је закључен са Мађарском у односу на физичко лице које је у радном односу у Мађарској, а у Србији има статус предузетника	74
5. Општа правила за обрачун и исплату дневница за службена путовања у иностранство	74
6. Утврђивање релевантног датума за одјаву запосленог по основу решења за остваривање права на инвалидску пензију	75
7. Исплата накнаде зараде за запосленог који је у притвору	75
8. Привремено удаљење запосленог са рада и правила за обрачун пореза и доприноса на зараде	75
9. Промена уговора о раду, са пуног радног времена на пола радног времена – процедура и обрачун пореза и доприноса	76

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ

Питања и одговори у вези са применом Закона о порезима на имовину – Снежана Анџић – 77

1. Утврђивање пореске основице у висини књиговодствене вредности када је непокретност у пословним књигама у потпуности амортизована ----- 77
2. Пореска обавеза пореза на имовину престаје даном закључења уговора о купопродаји независно од тога што је уговорено да купац постаје власник тек по исплати купопродајне цене у целости ----- 77
3. Начин попуњавања пореске пријаве када се непокретност отуђи у првом тромесечју 2026. године – 78
4. Постојање пореске обавезе у случају када је фактички извршена експропријација земљишта --- 78
5. Обвезник нема право на умањење пореза за земљиште под објектом који није у његовом власништву ----- 79
6. Утицај статусне промене припајања на постојеће пореско ослобођење на непокретностима по основу даље продаје у власништву друштва које се припаја ----- 79
7. За набављени објекат у току године, који ће се рушити у неком будућем периоду, основица пореза на имовину је једнака производу корисне површине објекта и просечне цене прописане одлуком надлежног органа локалне самоуправе ----- 79
8. Настанак пореске обавезе за објекат у изградњи ----- 79

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – мр Дејан Дабетић и Иван Антић ----- 81

1. Потписан Уговор о избегавању двоструког опорезивања са Алжиром ----- 81
2. Нови прописи из области трговине ----- 81

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа ----- 83

- ПДВ ----- 83
- Порез на доходак грађана ----- 85
- Рачуноводство ----- 89
- Обједињена ----- 94

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу мају 2026. године – Весна Боровић ----- 100

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић ----- 103

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРАВИЛНИКА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

У „Службеном гласнику Републике Србије“ бр. 30/2026 од 27. марта 2026. године објављене су измене и допуне Правилника о порезу на додату вредност, које су, између осталог, у вези са последњим изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност.

Измене и допуне Правилника о порезу на додату вредност **месечни обвезници примењују почев за порески период април 2026. године, а тромесечни обвезници почев за порески период април – јун 2026. године.** Ове измене и допуне не примењују се за порески период март 2026. године.

Измене и допуне Правилника о порезу на додату вредност огледају се у следећем:

1. Извршено је усклађивање са последњим изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност из децембра 2025. године, о којима смо детаљно писали у ПС 2/2026, у чланку: *Измене и допуне Закона о порезу на додату вредност – други део* (стр. 5 - 39). Како је реч о обимним и значајним изменама, претплатнике упућујемо на наведени чланак у вези са истима;

2. Прецизирано је да се добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 109/25; у даљем тексту: ЗПДВ), независно од вредности, када је реч о зеленим површинама, не сматрају испорука добара и пружање услуга у оквиру уређења **постојећих** зелених површина, укључујући и уређење зелених површина у објектима, односно на објектима;

3. Извршена су додатна појашњења у ситуацији када порески дужник – испоручилац пореску основицу утврђује проценом (члан 46.);

4. Извршена је допуна у делу правилника (члан 47.) који се односи на утврђивање основице за обрачун ПДВ на начин да се прописује да ако се накнада остварује у добрима или услугама уз обавезу новчаног плаћања дела накнаде за та добра или услуге, основицом се сматра

тржишна вредност добара или услуга који се добијају на име накнаде на дан њиховог промета, умањена за износ новчаног плаћања, у коју није укључен ПДВ;

5. Измењен је део правилника који се односи на појашњења ситуација у којима долази до измене основице на начин да се наводи да **враћање добара (из било ког разлога) представља увек измену (смањење) основице** (члан 55.);

6. Измењен је део правилника (члан 134.) који се односи на утврђивање процента вредности објекта који се опорезује ПДВ у ситуацији када се само промет једног дела објекта опорезује ПДВ;

7. Прописује се минимална обавезна садржина обавештења примаоца о претходном порезу (нови члан 150б);

8. Уводе се одређена поједностављења у вези са издавањем и исказивањем података у документу о повећању и документу о смањењу (члан 182.):

а) У документу о повећању, односно смањењу, као датум повећања, односно смањења може бити наведен последњи дан пореског периода у којем је дошло до повећања, односно смањења;

б) Ако у једном пореском периоду, на основу закљученог уговора, дође до измене накнаде, односно основице за извршени промет добара и услуга по више основа, обвезник ПДВ може да изда један документ о повећању за сва повећања, односно један документ о смањењу за сва смањења;

в) Претходно наведено (под а) и б)) не примењује се код повећања до којег долази издавањем документа о повећању.

9. Прописује се да **ако је авансна уплата извршена истог дана у којем је извршен и промет, обвезник ПДВ – испоручилац може** (али не мора) **да изда авансни рачун** (нови члан 187а);

10. Рок за сачињавање интерног рачуна за пореског дужника – примаоца добара и услуга **продужава се** (члан 196.) на начин да то лице интерни рачун треба да сачини закључно са 12. даном календарског месеца по истеку пореског периода у којем је дошло до: 1) промета, 2) повећања накнаде, 3) смањења накнаде, 4) плаћања аванса, 5) смањења аванса и 6) издавања рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) ЗПДВ и услуга непосредно повезаних са њима, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период. Међутим, рок у којем се не може остварити право на одбитак претходног пореза за порески период је непромењен и утврђен је у ЗПДВ, о чему смо писали у ПС 2/26;

11. Уводе се одређена поједностављења приликом сачињавања интерног рачуна (члан 196.):

а) као податак о датуму настанка пореске обавезе, односно датум смањења може бити наведен последњи дан пореског периода у којем је дошло до повећања, односно смањења;

б) ако у једном пореском периоду, на основу закљученог уговора, дође до измене основице за извршени промет по више основа, може да се сачини један интерни рачун по основу свих повећања, односно један интерни рачун по основу свих смањења;

в) претходно наведено (под а) и б)) не примењује се код повећања до којег долази издавањем документа о повећању од стране претходног учесника у промету.

12. Извршене су измене и допуне у вези са исказивањем основице, ПДВ и накнаде у рачуну у ситуацији када се накнада у потпуности наплаћује у иностраној валути, односно када се наплаћује у потпуности или делимично у динарима (члан 197.);

13. Уводи се рок од 7 дана у којем субјект јавног сектора треба да упути захтев да би постојала обавеза малопродавца да му изда електронску фактуру за промет на мало за који је претходно био издат фискални рачун (члан 198а);

14. Појашњава се који подаци се (не)исказују у пољима 8е.3 и 8е.4 Обрасца ПОПДВ (члан 250.);

15. Одредбе члана 255а Правилника о порезу на додатну вредност, које се односе на начин исказивања података у Обрасцу ПОПДВ по основу извршених сторнирања разних врста докумената, замењене су потпуно новим одредбама; и

16. Остале измене и допуне које су у суштинском смислу техничке природе и о којима нећемо давати детаљније информације.

О наведеним изменама и допунама пишемо у наставку чланка.

1. Усклађивање са изменама и допунама Закона о порезу на додатну вредност из децембра 2025. године

Имајући у виду то да су у децембру 2025. године извршене измене и допуне Закона о порезу на додатну

вредност које се највећим делом примењују почев за порески период април 2026. године (за месечне обвезнике ПДВ), односно април – јун 2026. године (за тромесечне обвезнике ПДВ), било је потребно извршити усклађивања у Правилнику о порезу на додатну вредност са тим изменама и допунама у закону.

Изменама и допунама Правилника о порезу на додатну вредност који је донет крајем марта 2026. године то је учињено. Како смо о изменама наведеног закона писали детаљно у ПС 2/2026, у чланку *Измене и допуне Закона о порезу на додатну вредност – други део* (стр. 5 - 39), то на овом месту нећемо понављати текст наведеног чланка, будући да нема суштинских промена у односу на већ написано. Једина промена огледа се у томе што се на пољима 8е.3 и 8е.4 Обрасца ПОПДВ за пореске периоде који почињу после 31. марта 2026. године, више не исказују подаци о повећањима, нити смањењима претходног пореза до којих долази услед сторнирања докумената.

Ипак, отклоњена је одређена недоумица из члана 31. ЗПДВ. Наиме, у првом пасусу на страни 20. наведеног члана у ПС 2/2026 навели смо да изменама и допунама члана 31. ЗПДВ није експлицитно прописан начин на који порески дужник – прималац добара и услуга одређује порески период за који има обавезу исправке одбитка претходног пореза у случају смањења основице, или смањења аванса.

Сада је новим одредбама члана 149. Правилника о порезу на додатну вредност прописано да се наведена исправка (смањење) одбитка претходног пореза врши за порески период у којем је основица смањена, што је и било очекивано. Прописано је да порески дужник – прималац добара и услуга поступа на наведени начин, независно од тога да ли поседује документ о смањењу или други документ издат од лица које није порески дужник по основу промета који је извршило, односно аванса који је примило.

Према томе, у случају смањења основице/аванса, порески дужник – прималац добара и услуга увек врши исправку (смањење) одбитка претходног пореза за порески период у којем је дошло до смањења основице/аванса, наравно под условом да је претходно користило право одбитка претходног пореза. На ово поступање нема утицај то када је сачињен интерни рачун по основу смањења.

Сачињавање (датум) интерног рачуна по основу смањења има утицај само на одређивање пореског периода у којем се може смањити обрачунати ПДВ, о чему смо писали на стр. 10 и 11 поменутог чланка у ПС 2/2026. На овом месту приказујемо само табелу из тог чланка, да бисмо подсетили на импликације претходних правила за пореског дужника – примаоца добара и услуга.

Ред. бр.	Порески период за који је смањена основица/аванс	Порески период за који се обавезно врши исправка одбитка претходног пореза - смањење ¹	Датум сачињавања интерног рачуна по основи смањења основице/аванса	Пореска (ПДВ) пријава		Порески период за који порески дужник - прималац може смањити обрачунати ПДВ
				за порески период:	датум подношења:	
I	II	III	IV	V	VI	VII
1	Април 2026.	Април 2026.	30. април 2026.	Април 2026.	15. мај 2026.	Април 2026.
2	Април 2026.	Април 2026.	2. мај 2026.	Април 2026.	15. мај 2026.	Април 2026.
3	Април 2026.	Април 2026.	10. мај 2026.	Април 2026.	15. мај 2026.	Април 2026.
4	Април 2026.	Април 2026.	11. мај 2026.	Април 2026.	15. мај 2026.	Мај 2026.
5	Април 2026.	Април 2026.	10. мај 2026.	Април 2026.	10. мај 2026.	Мај 2026.
6	Април 2026.	Април 2026.	7. мај 2026.	Април 2026.	7. мај 2026.	Мај 2026.
7	Април 2026.	Април 2026.	3. јун 2026.	Мај 2026.	15. јун 2026.	Мај 2026.
8	Април 2026.	Април 2026.	10. јун 2026.	Мај 2026.	11. јун 2026.	Мај 2026.
9	Април 2026.	Април 2026.	10. јун 2026.	Мај 2026.	10. јун 2026.	Јун 2026.
10	Април 2026.	Април 2026.	11. јун 2026.	Мај 2026.	15. јун 2026.	Јун 2026.

На овом месту напомињемо да корисници СЕФ по основу смањења основице/аванса до којих долази од 1. априла 2026. године, интерне рачуне за смањење обавезно сачињавају преко СЕФ и да само таква електронска документа представљају за та лица интерне рачуне у смислу прописа о ПДВ. Наведено је прописано допуном члана 196. Правилника о порезу на додату вредност и наведени интерни рачун сачињава се у форми Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна, о чему пишемо на посебном месту у овом чланку.

2. Испорука добара и пружање услуга у оквиру уређења постојећих зелених површина

Чланом 25. став 1. тачка 5) Правилника о порезу на додату вредност било је прописано да се добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) ЗПДВ, независно од вредности, не сматрају испорука добара и пружање услуга у оквиру уређења зелених површина, укључујући и уређење зелених површина у и на објектима.

Наведено је проузроковало дилеме у пракси када је реч о изградњи нових зелених површина или потпуној реконструкцији постојећих зелених и припадајућих површина, имајући у виду то да наведене активности често подразумевају значајне радове који, по правилу, спадају у активности из области грађевинарства, односно активности које се могу сврстати у оне наведене у члану 24. Правилника о порезу на додату вредност.

Претходну дилему отклонило је и мишљење Министарства финансија (МФИН) бр. 003453719 2025 10520

¹ Под претпоставком да је иницијално коришћено право одбитка претходног пореза.

004 000 011 004 од 20.08.2025. године, које смо обавили у ПС 16/25 (стр. 74), чији део од значаја гласи:

„С тим у вези, прометом добара, односно услуга из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона, сматра се изградња јавних паркова и вртова као делатност 42.99 Изградња осталих непоменутих грађевина Класификације делатности које су прописане Уредбом о класификацији делатности („Службени гласник РС”, број 54/10), под условом да је вредност тог промета већа од 500.000 динара, без ПДВ. Наиме, према Правилнику о класификацији објеката („Службени гласник РС”, број 22/15), јавни паркови и вртови сматрају се осталим непоменутих грађевинама. У складу са наведеним, када обвезник ПДВ врши испоруку добара и пружање услуга у оквиру изградње јавног парка, у конкретном случају извођење припремних радова, укључујући и геодетско обележавање које се односи на садне јаме, бетонске цеви, позиције за садњу дрвећа и жбуња, земљане радове - формирање садних јама, хумусирање, израду дренажног слоја, испуну јама, уградњу бетонских цеви, испоруку са садњом дрвећа и жбуња, заснивање травњака, уградњу система за заштиту стабала, уградњу аутоматског система за заливање и одржавање предметних површина, **реч је о промету који се сматра прометом из области грађевинарства из члана 10. став 2. тачка 3) Закона, што значи да је за предметни промет порески дужник обвезник ПДВ – прималац добара, односно услуга.**“

Управо је сада извршеном допуном Правилника о порезу на додату вредност потврђено претходно наведено мишљење МФИН и то на начин да је наведено да се добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) ЗПДВ, независно од вредности,

не сматрају испорука добара и пружање услуга у оквиру уређења **постојећих** зелених површина, укључујући и уређење зелених површина у и на објектима.

Дакле, изградња **нових** зелених површина, што укључује скуп претходно наведених и њима сличних активности, представља промет из области грађевинарства, и по том основу порески дужник је прималац, уколико је вредност промета преко 500.000 динара, без ПДВ и уколико се промет врши између два обвезника ПДВ, односно обвезника ПДВ (испоручиоца) и лица из члана 9. став 1. ЗПДВ (примаоца).

Са друге стране, уређење, односно одржавање постојећих зелених површина (кошење траве, орезивање биљака, заливање, сеча грања, чување корова и сл.) не представља активност из области грађевинарства.

Напомињемо да претходно наведено не представља новину у суштинском смислу, већ да је на овај начин у правилник „уграђен“ наведени став МФИН.

3. Утврђивање пореске основице проценом од стране пореског дужника

Одредбама члана 46. Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако за промет добара или услуга није познат износ основице на дан настанка пореске обавезе, у складу са ЗПДВ, **порески дужник утврђује основицу проценом** (нпр. на основу података о истим или сличним прометима који су извршени у претходном периоду, на основу елемената из уговора и др.).

Изменама и допунама наведеног правилника посебно се уређује утврђивање пореске основице проценом за пореске дужнике који су примаоци добара и услуга у односу на пореске дужнике – испоручиоце добара и услуга (обвезнике ПДВ).

Ако за промет добара или услуга није познат износ основице на дан настанка пореске обавезе, у складу са ЗПДВ, **порески дужник – прималац добара и услуга утврђује основицу проценом** (нпр. на основу података о истим или сличним прометима добара или услугама извршених у претходном периоду, на основу елемената из уговора и др.). Наведено не представља никакву промену у односу на претходни период.

Најчешћи примери за претходно у пракси односе се на промет добара и услуга из области грађевинарства, (члан 10. став 2. тачка 3) ЗПДВ), промет секундарних сировина (члан 10. став 2. тачка 1) ЗПДВ), промет који у Републици Србији врши страном лице које није обвезник ПДВ (члан 10. став 1. тачка 3) ЗПДВ), итд.

Пример бр. 1:

За промет услуге која се опорезује према седишту примаоца услуге, а који је настао у априлу 2026. године, страном лице које је извршило услугу домаћем лицу није издало рачун. Прималац је дужан да основицу за обрачун ПДВ утврди проценом на дан настанка пореске обавезе (на основу елемената из уговора, или на други адекватан начин). Прималац сачињава интерни рачун преко СЕФ (Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун) и у њему исказује обрачунати ПДВ утврђен на

основицу која је процењена. Ако интерни рачун сачини закључно са 10. мајем, уз испуњавање услова прописаних одредбама члана 28. ЗПДВ, тада има право на одбитак претходног пореза за порески период април 2026. године. Прималац услуге сачини је интерни рачун преко СЕФ, у којем је исказао процењени износ основице од 10.000 динара и обрачунао је ПДВ у износу од 2.000 динара (динарска противвредност процењене вредности услуге).

На случајеве када је порески дужник обвезник ПДВ – испоручилац добара, односно пружалац услуга примењују се одредбе новог става 2. члана 46. Правилника о порезу на додату вредност:

„Ако се за промет добара и услуга за који је порески дужник обвезник ПДВ који врши тај промет, износ основице утврђује и на основу података које обвезнику ПДВ у складу са законом, другим прописом или уговором достављају друга лица за сврху утврђивања накнаде за тај промет, износ основице утврђује се проценом у смислу става 1. овог члана.“

Према томе, наведеним изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност прецизирано је да обвезник ПДВ који врши промет и који је порески дужник за тај промет, може основицу за обрачун ПДВ да утврђује проценом онда када се основица **утврђује на основу података које обвезнику ПДВ достављају друга лица** у складу са законом, другим прописом или уговором. Под појмом „уговор“, према нашем мишљењу, сматра се и споразум, договор, као и усмени договор у смислу члана 67. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, „Службени лист СЦГ“, бр. 1/03 – Уставна повеља и „Службени гласник РС“, бр. 18/20).

Према томе, ако до рока за предају пореске пријаве за одређени порески период порески обвезник није добио податке о висини основице, он је дужан да је адекватно процени. Процена треба да буде извршена на основу интерних доступних и поузданих података, на основу одредаба уговора, на основу промета у релевантном претходном периоду и сл., тј. на основу околности које најбоље могу да допринесу процени.

У зависности од специфичности случаја, податке о оствареном промету може да доставља **прималац добара** (нпр. код промета секундарних сировина где продавац не поседује вагу за мерење испоручене количине или евентуално поседује вагу, али се цена утврђује на основу примеса и нечистоћа садржаних у тим секундарним сировинама), или одговарајуће треће лице (када мерење испоручених добара или услуга обавља неко акредитовано тело, или када се услуге пружају преко трећих лица).

Пример бр. 2:

Привредно друштво бави се пружањем услуга са додатом вредношћу, тј. „VAS“ услугама (Value Added Service) корисницима услуга мобилне телефоније

преко телекомуникационог оператора.² Уговором са оператором телекомуникационих услуга уређено је да пружаоцу ових услуга припада накнада у зависности од износа наплаћеног од корисника услуга мобилне телефоније. Пружалац услуге издаје рачун оператору телекомуникационих услуга на основу извештаја које је оператор дужан да му пошаље у уговореном року.

До рока за достављање података о оствареном наплаћеном промету, оператор телекомуникационих услуга није доставио потребне податке, тако да је пружалац „VAS“ услуга издао рачун на основу процене у којем је исказао (процењену) основицу у износу од 100.000 динара (плус ПДВ по стопи од 20%). Процена је извршена на основу података о оствареном промету услуга (за који има поуздано утврђене податке) и на основу података о томе колики је у претходном периоду био проценат наплате.

У оба случаја (када је порески дужник обвезник ПДВ који врши промет, или прималац добара или услуга), ако се (проценом) утврђена основица разликује од основице на дан настанка пореске обавезе, сматра се да је дошло до измене основице у смислу члана 21. ЗПДВ, што не представља никакву новину.

Измена основице врши се за порески период у којем је износ основице постао познат, што такође није никаква новина.

Према одредбама члана 187. Правилника о порезу на додатну вредност, обвезник ПДВ који издаје рачун за промет добара, односно услуга на основу својих података и на основу података које му у смислу члана 46. овог правилника достављају друга лица, **нема обавезу да у случају промене података достављених од стране других лица изда нови рачун**, већ поступа у складу са чланом 182. овог правилника (**издаје документ о смањењу или повећању основице**).

Другим речима, обвезник који је издао рачун на основу процене није дужан да због разлике између процењене и утврђене основице сторнира раније издати рачун, јер тај рачун не садржи грешку, нити да подноси измењену пореску пријаву, већ издаје документ о повећању, односно документ о смањењу. Наравно, уколико нема никакве разлике између основице утврђене проценом и „коначне“ основице, онда не долази ни до измене основице, па нема ни издавања докумената о повећању, односно смањењу.

Пример бр. 3 (наставак примера бр. 1)

За промет услуге која се опорезује према седишту примаоца услуге, а који је настао у априлу 2026. године, стране лице које је извршило услугу домаћем лицу издало је рачун на износ од 12.000 динара (динарска противвредност) 25. маја 2026. године. Прималац услуге

је за порески период мај сачинио интерни рачун преко СЕФ по основу повећања основице и обрачунао ПДВ на износ повећања основице од 2.000 динара (разлика између утврђене и процењене основице). Обрачунати ПДВ износи 400 динара и тај износ ће прималац услуга – обвезник ПДВ моћи да користи као претходни уз испуњавање услова прописаних одредбама члана 28. ЗПДВ.

Пример бр.4 (наставак примера бр. 2):

Оператор телекомуникационих услуга доставио је 18. маја 2026. године пружаоцу „VAS“ услуга податке о утврђеној пореској основици, тј. о износу накнаде која му припада, без ПДВ, и која према тим подацима износи 90.000 динара.

Пружалац услуга издао је документ о смањењу основице оператору мобилне телефоније, у којем је исказан износ (смањења) основице од 10.000 динара и износ (смањења) ПДВ од 2.000 динара.

Да би пружалац услуге могао да смањи обрачунати ПДВ за 2.000 динара, биће му потребно Обавештење примаоца о претходном порезу, о чему пишемо на одговарајућем месту у наставку.

Напомињемо да је чланом 55. став 1. тачка 5) Правилника о порезу на додатну вредност било прописано, а и даље је, да до измене основице долази у случају разлике између износа основице утврђеног проценом и „коначног“ износа основице (из члана 46. став 3. тог правилника).

4. Допуна одредби правилника која се односи на утврђивање основице обрачуна ПДВ у ситуацији када се накнада за промет не остварује у новцу

Чланом 17. ЗПДВ, прописано је, између осталог, да ако се накнада или део накнаде за извршени промет не остварују у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Чланом 47. став 2. Правилника о порезу на додатну вредност, претходна одредба из ЗПДВ била је искључиво појашњена тако што је било наведено да ако се накнада остварује делом у новцу, а делом у добрима или услугама, основицом се сматра збир новчаног износа и тржишне вредности добара или услуга који се добијају на име дела накнаде на дан њиховог промета, у који није укључен ПДВ.

Дакле, била је, формално, изостављена ситуација у којој обвезник, који је извршио промет, као накнаду за тај извршени промет прима добра или услуге уз обавезу да изврши и одређено плаћање – доплату за добра или услуге која прима.

Сада је у Правилник о порезу на додатну вредност то исправљено на начин да је у члан 47. додат нови став (став 3.) којим се прописује да **ако се накнада остварује у добрима или услугама уз обавезу новчаног плаћања дела накнаде за та добра или услуге, основицом се сматра тржишна вредност добара или услуга који се добијају на име накнаде на дан њиховог проме-**

² „VAS“ услуге су услуге које се пружају корисницима телекомуникационих услуга поред редовних (позиви, слање СМС порука и коришћење мобилног интернета). То су различите услуге које се најчешће активирају преко СМС порука и обухватају разноврсне садржаје, као што су играње игрица, квизови, хуманитарне поруке, преко плаћања паркирања и разни други садржаји на интернету.

та, умањена за износ новчаног плаћања, у коју није укључен ПДВ.

Према нашем мишљењу, наведено не представља новину у суштинском смислу, јер се сходном применом досадашњих прописа из области ПДВ у наведеној ситуацији примењивало ово решење, имајући у виду то да оно проистиче из члана 47. став 2. Правилника о порезу на додату вредност.

Пример бр. 5

Обвезник ПДВ, предузеће „А“, испоручује купцу, предузећу Б, такође обвезнику ПДВ, одређени намештај, што представља опорезиви промет. Уговором је предвиђено да ће предузеће „Б“ своје обавезе по наведеном основу према предузећу „А“ измирити на начин што ће му одмах пренети у власништво камион (теретно возило), али уз обавезу предузећа „А“ да изврши доплату у износу од 240.000 динара.

Уколико је тржишна вредност камиона на дан промета (камиона) 1.000.000 динара, без ПДВ, онда се основица за обрачун ПДВ по основу испоруке намештаја утврђује као разлика тог износа (1.000.000 динара) и износа новчане накнаде која се плаћа, умањена за ПДВ (брutto 240.000 динара – ПДВ од 40.000 динара = нето 200.000 динара), тј. основица за обрачун ПДВ по основу испоруке намештаја предузећу „Б“ утврђује се у висини од 800.000 динара (1.000.000 динара – 200.000 динара), а обрачунати ПДВ по том основу износи 160.000 динара.

5. Враћање добара представља измену основице

Према правилима која су важила за пореске периоде који су завршени пре 1. априла 2026. године, поврати добара од стране купца добављачу, посматрано из угла прописа о ПДВ, сматрали су се, у зависности од околности случаја, или изменом основице, или новим прометом.

Типичан пример када се поврат добара сматрао новим прометом, била је ситуација у којој добављач пристаје да му купац врати неко добро које му је раније испоручио, а није реч о томе да том добру истиче период уобичајене употребе, нити рок трајања, није реч о рекламацији нити поврату услед раскида уговора, нити поврату који се врши у складу са прописима којима се штите права потрошача.

Изменом члана 55. став 1. тачка 3) Правилника о порезу на додату вредност, укида се правило да се враћање добара у само одређеним случајевима сматра изменом основице и почев за пореске периоде који почињу од **1. априла 2026.** године уводи се ново правило према којем се **свако враћање добара, из било којег разлога, сматра изменом (смањењем) основице.**

Дакле, према новом правилу, сваки поврат добара извршен од 1. априла 2026. године, из било којег разлога, сматра се изменом основице и по том основу добављач (порески дужник - испоручилац) има обавезу да купцу изда документ о смањењу, што такође значи да ће обрачунати ПДВ моћи да смањи само уколико су испуњени услови из члана 21. ЗПДВ. Уколико је по

основу извршене набавке добара порески дужник био обвезник ПДВ – прималац, то лице требаће да сачини интерни рачун за смањење (преко СЕФ) по основу поврата добара добављачу.

Остале значајније допуне члана 55. Правилника о порезу на додату вредност

У члан 55. Правилника о порезу на додату вредност додата су нова два става на самом крају, која у суштинском смислу не доносе никакве новине у поступању пореских обвезника, већ синтетизују ставове МФИН до сада заузете у наведеним ситуацијама у којима долази до измене основице.

Наиме, чланом 55. став 1. тачка 1) Правилника о порезу на додату вредност и до сада је било прописано да до измене основице долази услед накнадног зарачунавања трошкова који се односе на извршени промет добара или услуга. Наведено ће се примењивати и од 1. априла 2026. године. Новим претпоследњим ставом наведеног члана овог правилника сада се експлицитно прописује да у наведеној ситуацији до измене основице – повећања **долази на дан издавања документа о повећању** којим се зарачунавају ти трошкови. Као што смо претходно навели, ово не представља никакву новину.

Поред претходног, чланом 55. став 1. тачка 2) Правилника о порезу на додату вредност, било је прописано, а и даље је, да до измене основице долази због накнадног попушта у цени за извршени промет добара и услуга. Новим последњим ставом овог правилника, за претходни случај појашњено је да до измене – смањења основице **долази на дан испуњености услова за остваривање накнадног попушта** у цени у складу са уговором. Претходно наведено такође не представља никакву новину.

Пример бр. 6

Продавац и купац уговорили су да, уколико купац у току пореског периода набави добра у укупној вредности већој од 5.000.000 динара, без ПДВ, тада купцу по основу свих набавки у пореском периоду следује попуст од 5%. То је једини услов за остваривање права на попуст.

Купац је наведени услов испунио током пореског периода мај 2026. године, а последњу набавку у том пореском периоду извршио је дана 25. маја 2026. године.

Да ли до смањења основице долази дана када је последњи пут у току пореског периода извршена набавка, тј. 25. маја 2026. године, или до смањења основице долази последњег дана пореског периода у којем су испуњени услови за попуст, тј. 31. маја 2026. године?

Имајући у виду то да је уговорено да купцу следује попуст по основу свих набавки извршених у пореском периоду, уколико је испуњен вредносни критеријум, и да се порески период завршава 31. маја 2026. године, датум смањења основице је 31. мај 2026. године.

Пример бр. 7

Ситуација је иста као у претходном примеру, али је уговором прописан и додатни услов који се огледа у томе да се право на попуст остварује онда када су и измирене све обавезе по основу извршених набавки које су се квалификовале за попуст од 5%.

Уколико је, примера ради, последња обавеза измирена 30. јуна 2026. године, до измене основнице - смањења долази управо 30. јуна 2026. године – то је датум смањења.

Пример бр. 8

Ситуација је иста као у примеру бр. 6, али је уговором предвиђен и додатни услов који се огледа у томе да купац стиче право на наведени (накнадни) проценат попушта онда када он и добављач усагласе стања извршених количина и вредности испорука о чему се саставља записник.

Уколико је тај записник, примера ради, сачињен 10. јуна 2026. године, до измене основнице - смањења долази управо тог дана - 10. јуна 2026. године – то је датум смањења.

Напомињемо да се у документу о смањењу у конкретном случају као датум смањења може, уместо датума 10.06.2026. године, навести последњи дан пореског периода у којем је дошло до смањења, што би био 30.06.2026. године, имајући у виду значајне измене и допуне члана 182. Правилника о порезу на додату вредност, о чему пишемо у поднаслову бр. 8 у наставку овог чланка.

6. Утврђивање процента вредности објекта који се опорезује ПДВ у ситуацији када се само промет једног дела објекта опорезује ПДВ

Одредбама Правилника о порезу на додату вредност које су биле и раније у примени, прописано је (није новина) да у случају промета новоизграђеног грађевинског објекта, односно економски дељиве целине у оквиру тог објекта, када се само промет једног дела тог објекта опорезује ПДВ као први пренос права располагања, обвезник ПДВ утврђује проценат вредности објекта који се опорезује ПДВ (у даљем тексту: проценат вредности објекта).

Процент вредности објекта представља проценат који је једнак разлици од 100% и процента учешћа вредности објекта на дан 31. децембра 2004. године, односно на дан стицања незавршеног новоизграђеног грађевинског објекта у укупној вредности објекта у моменту преноса права располагања.

Основица за обрачунавање ПДВ за први пренос права располагања на делу објекта чији пренос подлеже опорезивању ПДВ утврђује се применом процента вредности објекта на укупан износ накнаде за промет тог објекта, уз одбитак ПДВ.

Претходно наведено односило би се на ситуацију када је обвезник ПДВ у својству инвеститора започео изградњу објекта пре 1. јануара 2005. године и наставио

је од тог датума, јер се ПДВ свакако обрачунава и плаћа приликом вршења првог преноса права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту (и његових економски дељивих целина) у делу изграђеном од 1. јануара 2005. године. Такође, претходно наведено односило би се и на ситуацију преноса објекта (односно његових економски дељивих целина) кога је обвезник ПДВ (који врши пренос) стекао у току изградње (незавршени грађевински објекат) од 1. јануара 2005. године од другог обвезника ПДВ (старог инвеститора), и завршио изградњу – обвезник ПДВ, нови инвеститор, свакако обрачунава и плаћа ПДВ приликом вршења првог преноса права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту у делу изграђеном од дана стицања незавршеног грађевинског објекта. Ово је потврђено и мишљењем МФИН бр. 430-00-00417/2017-04 од 3.10.2017. године, које смо објавили у ПС 19и20/2017.

Међутим, претходним није било уређено поступање у ситуацији када је обвезник ПДВ изградио објекат пре 2005. године, а у одређеном периоду од 1. јануара 2005. године је извршио улагања у тај објекат, која нису повезана са надзиђивањем и доградњом, већ су, примера ради повезана са адаптацијом³. Потом, у неком каснијем периоду, тј. после адаптације, извршио је улагања у доградњу и надзиђивање⁴ објекта. Претходно наведеним правилима из области ПДВ није било изричито уређено питање начина утврђивања процента вредности објекта који се опорезује ПДВ у ситуацији када после његове доградње и надзиђивања обвезник ПДВ изврши пренос права располагања над наведеним објектом (односно економски дељивим целинама), јер обвезник ПДВ свакако обрачунава и плаћа ПДВ приликом вршења првог преноса права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту (и његовим економски дељивим целинама) у делу који се односи на доградњу и надзиђивање⁵. Такође, исти проблем се јављао и у ситуацији да није било радова на адаптацији, већ да су само у одређеном периоду од 1. јануара 2005. године били вршени радови на доградњи и надзиђивању. Наиме, у обе наведене ситуације постојао је формални недостатак како применити одредбе прописа о ПДВ, јер ни изградња ни доградња са надзиђивањем нису започете пре 1. јануара 2005. године, а завршене после тог датума.

Претходна недоумица отклоњена је на начин да је извршена допуна у претпоследњем ставу члана 134.

3 У складу са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о планирању и изградњи, адаптација представља извођење грађевинских и других радова на постојећем објекту, којима се: врши промена организације простора у објекту; врши замена уређаја, постројења, опреме и инсталација истог капацитета, а којима се не утиче на стабилност и сигурност објекта, не мењају конструктивни елементи, не мења спољни изглед и не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја, заштите од пожара и животне средине.

4 У складу са чланом 2. став 1. тачка 15) Закона о планирању и изградњи, доградња јесте извођење грађевинских и других радова којима се изграђује нови простор ван постојећег габарита објекта, као и надзиђивање објекта, и са њим чини грађевинску, функционалну или техничку целину.

5 Овде напомињемо да по основу поменутих извршених улагања у адаптацију објекта, може сада доћи до обавезе исправке одбитка претходног пореза у складу са чланом 32. ЗПДВ, о чему смо детаљно писали у ПС 14/2024.

Правилника о порезу на додату вредност на самом крају децембра 2024. године тако што је прописано да се у наведеној ситуацији проценат вредности објекта утврђује као разлика 100% и процента учешћа вредности објекта на дан отпочињања грађевинских радова на објекту **који није стечен од другог лица**.

Међутим, наведено је током 2025. године отворило недоумицу у поступању у ситуацији када објекат јесте стечен од другог лица, па је, према нашем мишљењу, управо то разлог зашто је допуна из децембра 2024. године изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност из марта 2026. године брисана, тј. брисано је: „који није стечен од другог лица“.

Сматрамо да се наведеним (брисањем) желело постићи то да се на претходно описани начин поступа било да објекат није био стечен од другог лица, било да јесте био стечен од другог лица. Дакле, суштина је да се обухвати и ситуација када је објекат стечен од другог лица као завршен, па се после тога врши његова доградња/надзиђивање.

7. Обавештење примаоца о претходном порезу

У случају када долази до смањења основице за промет, или смањења аванса, један од услова да порески дужник – испоручилац може да смањи обрачунати ПДВ у складу са чланом 21. ЗПДВ јесте поседовање обавештења примаоца о претходном порезу у ситуацији када је промет био извршен обвезнику ПДВ, односно када је аванс био наплаћен од обвезника ПДВ. Реч је о документу путем којег обвезник ПДВ обавештава пореског дужника – испоручиоца да је исправио одбитак претходног пореза, односно да обрачунати ПДВ није ни користио као претходни порез.

Обавештење примаоца о претходном порезу потребно је и пореском дужнику – испоручиоцу у ситуацији када изврши сторнирање рачуна издатог лицу које је обвезник ПДВ, уколико жели да смањи обрачунати ПДВ у складу са одредбама члана 44. ЗПДВ.

Према томе, обвезник ПДВ који је исправио – смањио одбитак претходног пореза може да достави обавештење о тој исправци обвезнику ПДВ – претходном учеснику у промету, односно примаоцу аванса, сагласно одредбама члана 31. став 5. ЗПДВ. Ако обвезник ПДВ није користио право на одбитак претходног пореза, може да достави обавештење обвезнику ПДВ – претходном учеснику у промету, односно примаоцу аванса да обрачунати ПДВ није користио као претходни порез.

У оба случаја (и смањења основице, односно аванса и сторнирања) обавештење примаоца сачињава се и доставља после издавања документа о смањењу, односно после сторнирања одговарајућег документа (рачуна за промет, документа о повећању, односно авансног рачуна).

Ако датум издавања обавештења примаоца о претходном порезу претходи датуму издавања документа о смањењу, односно датуму сторнирања, порески дужник - испоручилац неће моћи да изврши смањење обрачуног ПДВ, јер је законски валидно обавештење примаоца о претходном порезу оно које је издато после издавања документа о смањењу, односно после извршеног сторнирања.

Према томе, **датум издавања обавештења примаоца о претходном порезу не може да буде ранији од датума издавања документа о смањењу, односно не може да буде ранији од датума сторнирања одређеног документа**. Напомињемо, ако је издата електронска фактура - документ о смањењу и обавештење примаоца о претходном порезу преко СЕФ, оба документа могу бити издата истог дана, али обавештење примаоца издаје се временски касније.

Допунама Правилника о порезу на додату вредност које се примењују за порески период април 2026. године, односно април – јун 2026. године, **уведен је члан 150б, којим се уређују обавезни подаци који се исказују у обавештењу примаоца о претходном порезу, облик и начин достављања тог обавештења**.

Обавештење примаоца о претходном порезу, сагласно одредбама новог члана 150б. став 2. Правилника о порезу на додату вредност **садржи** нарочито податке о:

- 1) обвезнику ПДВ – даваоцу обавештења – назив, адреса и ПИБ;
- 2) броју и датуму обавештења;
- 3) обвезнику ПДВ – примаоцу обавештења – назив, адреса и ПИБ;
- 4) броју и датуму издавања документа о смањењу, ако се обавештење даје на основу документа о смањењу;
- 5) броју и датуму издавања рачуна за промет, авансног рачуна и документа о повећању и датуму сторнирања тих докумената, ако се обавештење даје због сторнирања рачуна за промет, авансног рачуна и документа о повећању;
- 6) износу ПДВ који је исправљен, односно који није коришћен као претходни порез.

Имајући у виду то да је прописивањем садржине обавештења примаоца о претходном порезу успостављен формални захтев који мора бити испуњен, ако ово обавештење не садржи све прописане податке, пореском дужнику којем је оно достављено може бити оспорено право на смањење обрачуног ПДВ по основу смањења основице, односно смањења аванса, односно по основу сторнирања рачуна, авансног рачуна или документа о повећању.

Обавештење примаоца о претходном порезу **може** се сачинити у систему електронских фактура одређеног законом којим се уређује електронско фактурисање. Наведено представља и даље само могућност, а не и обавезу. Другим речима, обавештење примаоца о претходном порезу може бити сачињено и ван СЕФ, водећи рачуна о обавезним елементима (подацима) које мора да садржи, а које смо претходно навели.

Обавештење примаоца о претходном порезу, које **може бити у електронском или другом облику, доставља се** примаоцу електронским путем (нпр. преко СЕФ) или на други начин.

Иако је остављена могућност да се обавештење примаоца о претходном порезу може издати и у другом облику, не видимо значајније оправдање да корисници СЕФ то чине ван СЕФ, нарочито имајући у виду брзину којом преко СЕФ прималац прима исто (прима га одмах). Према томе, наша препорука је да корисници СЕФ обавештење примаоца о претходном порезу издају и достављају преко СЕФ.

8. Поједностављена у вези са издавањем и исказивањем података у документу о повећању/смањењу

Садржина документа о смањењу и документа о повећању, које обвезник ПДВ издаје по основу измене основице, уређена је чланом 182. став 1. Правилника о порезу на додатну вредност. Према тим одредбама, које се нису мењале, прописано је да када се после извршеног промета добара и услуга промени накнада за тај промет, обвезник ПДВ издаје документ о повећању или смањењу накнаде, односно документ о повећању или смањењу основице, а који нарочито садржи податке о:

- 1) називу, адреси и ПИБ-у издаваоца документа;
- 2) месту и датуму издавања и редном броју документа;
- 3) називу, адреси и ПИБ-у примаоца документа;
- 4) износу за који је смањена, односно повећана основица за обрачунавање ПДВ, пореској стопи и износу за који је смањен, односно повећан износ обрачунатог ПДВ-у случају опорезивог промета за који је обвезник ПДВ – издавалац документа порески дужник у складу са Законом;
- 5) износу за који је смањена, односно повећана накнада, без ПДВ-у случају опорезивог промета за који обвезник ПДВ – издавалац документа није порески дужник у складу са Законом;
- 6) износу за који је смањена, односно повећана накнада за промет добара и услуга – у случају промета који је ослобођен ПДВ и промета који не подлеже опорезивању, а за који се издаје рачун у складу са овим правилником;
- 6а) датуму повећања накнаде, односно основице ако до повећања није дошло на дан издавања документа о повећању;
- 6б) датуму смањења накнаде, односно основице;
- 7) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате у складу са Законом – у случају када се за тај промет примењује систем наплате;
- 8) броју и датуму издавања рачуна за извршени промет добара и услуга, односно датуму почетка и датуму завршетка временског периода у којем су издати рачуни за извршени промет добара и услуга, у случају када се измена врши за све рачуне издате једном лицу у том временском периоду.

Уколико је реч о документу који се издаје по основу смањења аванса, у том документу о смањењу наводи се број и датум издавања авансног рачуна.

Документ о повећању, између осталог, треба да садржи **податак о датуму повећања накнаде ако до повећања не долази на дан издавања документа о повећању**, тј. у случају када до повећања не долази по основу накнадног зарачунавања трошкова који се односе на извршени промет (када до повећања долази даном издавања документа о повећању). Податак о датуму повећања накнаде, ако до повећања не долази на дан издавања документа о повећању, уноси се у документ о повећању у случају када до повећања долази у складу са уговором (када наступе околности по основу којих обвезник ПДВ стиче право на додатну накнаду у складу са уговором), као и у случају накнадног повећања основице када је основица утврђена проценом, а у неком наредном периоду обвезник утврди основицу у већем износу од процењеног.

У документу о повећању, као и документу о смањењу, **као датум повећања, односно смањења** из члана 182. став 1. тач. 6а) и 6б) Правилника о порезу на додатну вредност **може бити наведен последњи дан пореског периода у којем је дошло до повећања, односно смањења.**

Претходно је велика новина и олакшање за пореске обвезнике, уз напомену да представља само могућност, али не и обавезу.

Према томе, у случају повећања основице у складу са уговором, односно у случају смањења основице, обвезник ПДВ **не мора да одреди тачан датум повећања, односно смањења основице у пореском периоду, већ треба да одреди тачан порески период** у којем је дошло до повећања, односно смањења, а као датум повећања, односно смањења **може да наведе последњи дан тог пореског периода.**

У вези са претходним, упућујемо претплатнике на пример број 8 у овом чланку.

Поред претходне новине, ако у једном пореском периоду, на основу закљученог уговора, дође до измене накнаде, односно основице за извршени промет добара и услуга **по више основа**, обвезник ПДВ **може да изда један документ о повећању за сва повећања, односно један документ о смањењу за сва смањења.**

Претходно наведено је друга велика новина и олакшање за пореске обвезнике, уз напомену да такође представља само могућност, али не и обавезу. Напомињемо да се ова **друга новина не може применити по основу смањења аванса**, већ само по основу смањења накнаде, односно основице за промет.

То значи да ако је у једном пореском периоду за промете извршене истом лицу дошло до више повећања основице у складу са уговором, обвезник ПДВ може да изда један документ о повећању у којем се као **податак о датуму повећања наводи последњи дан пореског периода.**

Исто тако, ако је у једном пореском периоду за промете извршене истом лицу дошло до више смањења основице у складу са уговором, обвезник ПДВ може да изда један документ о смањењу, при чему **као податак о датуму смањења наводи последњи дан пореског периода**.

За примену претходне могућности битно је да је до измене основице дошло у истом пореском периоду, а не у различитим пореским периодима.

У документу о повећању, односно документу о смањењу потребно обавезно извршити референцирање на рачуне за промете који су у вези са тим повећањима, односно смањењима. Приликом референцирања, потребно је (и даље) обавезно имати у виду одредбу члана 182. став 1. тачка 8) Правилника о порезу на додату вредност, која је претходно наведена, а према којој се референцирање врши на број и датум издавања рачуна за извршени промет добара и услуга, односно на датум почетка и датум завршетка временског периода у којем су издати рачуни за извршени промет добара и услуга, у случају када се измена врши за све рачуне издате једном лицу у том временском периоду.

У том смислу, новом одредбом члана 182. наведеног правилника, којом се дозвољава издавање једног документа о повећању, односно једног документа о смањењу када до измене основице долази у истом пореском периоду **по више основа**, сматрамо да се то односи на:

1. Више основа по једном издатом рачуну за промет, и
2. Више основа за повећање/смањење по **свим** рачунима за промет који су издати једном лицу у одређеном временском периоду.

Другим речима, мишљења смо да се новоуведена могућност не односи на ситуацију када се, примера ради, истом купцу по основу извршеног промета услуге, за који је издат рачун са ПДВ, одобрава накнадно попуст услед његове рекламације на квалитет услуге, а такође му се по другом издатом рачуну за испоруку добара накнадно, у истом пореском периоду у којем му је одобрен попуст на цену услуге по рекламацији, умањује цена услед поврата одређеног броја добара.

Изузетно, нови ст. 5. и 6. члана 182. Правилника о порезу на додату вредност (тј. претходне две велике новине) не примењују се **код повећања до којег долази издавањем документа о повећању у складу са овим правилником** (на пример код зарачунавања споредних трошкова након извршеног промета).

У случају када је до измене основице дошло у једном пореском периоду по основу **свих рачуна** за промете издатих истом лицу током више пореских периода, у документ о повећању, односно смањењу накнаде исказује се датум почетка и датум завршетка временског периода у којем су издати сви рачуни за извршене промете, а као датум измене основице (повећања, или смањења) може бити наведен последњи дан пореског периода у којем је дошло до измене основице.

Када се за промет добара и услуга издаје електронска фактура у складу са прописима којима се уређује електронско фактурисање, односно фискални рачун у

складу са прописима о фискализацији, по основу повећања или смањења накнаде, односно основице за тај промет, односно смањења аванса **издаје се одговарајућа електронска фактура, односно фискални рачун** у складу са тим прописима.

То значи да у случају када постоји обавеза издавања електронске фактуре, документ о повећању, односно смањењу издаје се преко СЕФ у форми електронске фактуре у складу са прописима о електронском фактурисању. Код промета за који постоји обавеза евидентирања преко фискалног уређаја (промет на мало) за који се издаје фискални рачун, по основу повећања основице издаје фискални рачун Промет Продаја, а по основу смањења основице фискални рачун Промет Рефундација (Аванс Рефундација код смањења аванса), у складу са прописима о фискализацији.

9. Обвезник ПДВ који прими авансну уплату и истог дана изврши промет може да изда авансни рачун

Обвезник ПДВ који прими авансну уплату издаје рачун по основу пријема авансне уплате у складу са прописима о ПДВ. Овај рачун издаје се најраније на дан пријема авансне уплате.

Закључно са пореским периодом који се завршио 31. марта 2026. године, за уплату извршену истог дана у којем је извршен и промет, иако извршена раније тога дана, могло би се поставити питање да ли има третман авансног плаћања. Уколико је по основу исте био издат авансни рачун (у било којој форми – електронска фактура, фискални рачун и сл.), могло би се поставити питање његове исправности. За рачун за промет (такође у било којој форми) у којем се вршило референцирање на такав авансни рачун, такође би се могло поставити питање његове исправности, што значи, између осталог, да купац – обвезник ПДВ не би могао да оствари право на одбитак претходног пореза.

Последњим ставом новог члана 187а Правилника о порезу на додату вредност, који се примењује од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, прописује се да **ако је авансна уплата извршена на дан промета, обвезник ПДВ нема обавезу, али може да изда авансни рачун**.

Ову могућност имају, наравно, и корисници СЕФ, о чему смо писали у овом броју часописа, у чланку на тему измена и допуна Правилника о електронском фактурисању.

Ова новина нарочито је значајна у условима евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја, иако се односи и на издавање електронских фактура, као и фактура у папирном облику.

Према одредбама члана 198. став 5. тачка 1) Правилника о порезу на додату вредност, ако је за промет добара и услуга, за који се **издаје фискални рачун**, извршено **авансно плаћање**:

(1) у потпуности, тај фискални рачун (за промет) не сматра се рачуном у смислу ЗПДВ;

(2) делимично, тај фискални рачун (за промет) не сматра се рачуном у смислу ЗПДВ у делу плаћеног аванса.

Другим речима, право на одбитак претходног пореза не може се у целисти остварити на основу фискалног рачуна за промет којем су претходиле авансне уплате, с обзиром на то да ако је за промет добара и услуга, за који се издаје фискални рачун у складу са прописима којима се уређује фискализација, извршено авансно плаћање у потпуности, тада се тај фискални рачун за промет не сматра рачуном у смислу прописа о ПДВ, а ако је авансно плаћање било извршено делимично, тада се тај фискални рачун за промет не сматра рачуном у смислу прописа о ПДВ у делу који се односи на авансно плаћање.

У пракси се неретко дешава да трговац, на основу плаћеног износа по предрачуна, изда фискални рачун за аванс, не очекујући да ће се истог дана појавити купац да преузме робу или да ће му се пружити услуга истог дана. Међутим, деси се супротно очекивањима. У том случају, могло се сматрати да је издат фискални рачун за аванс последично неисправан (јер уплата није имала третман авансне уплате), као и издати фискални рачун за промет (јер је вршено референцирање на авансни рачун који је био грешком издат) па се по тим основама није могло остварити право на одбитак претходног пореза.

Наведеним изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност, које се примењују за пореске периоде који почињу после 31. марта 2026. године, прописује се да обвезник ПДВ може по основу авансне уплате, извршене на дан промета, да изда рачун за аванс. **Дакле, он нема ову обавезу, већ само могућност, и ако је искористи, такав авансни рачун сматраће се исправним у смислу прописа о ПДВ, а сматраће се исправним и рачун за промет у којем се врши референцирање на овај авансни рачун.**

Пример бр. 9

Обвезник ПДВ је, на основу предрачуна (за одређена добра) малопродавца, обвезника ПДВ, извршио уплату у 10:00h дана 5. априла 2026. године.

Малопродавац је уплату на свом текућем рачуну приметио истог дана, у 10:30h, и по том основу издао је фискални рачун „Аванс Продаја“, у којем је исказан ПДВ, као и сви остали елементи у складу са прописима из области фискализације.

Обвезник ПДВ је истог дана (5. априла 2026. године) у 16:30h дошао у малопродајни објект малопродавца и преузео је добра (за која је у целисти извршио авансно плаћање тога дана раније). По овом основу, малопродавац је издао фискални рачун „Промет Продаја“ у којем је извршено одговарајуће референцирање на авансно плаћање извршено у току истог дана, само раније. У фискалном рачуну за промет садржани су сви елементи у складу са прописима из области фискализације.

Посматрано из угла прописа о ПДВ, и фискални рачун за аванс и фискални рачун за промет сматрају се исправним рачунима и купац, обвезник ПДВ, уколико испуњава услове из члана 28. ЗПДВ, има право на од-

битак претходног пореза само по фискалном рачуну за аванс, јер је по основу промета у целисти било извршено авансно плаћање.

10. Продужење рока за сачињавање интерног рачуна, форма интерног рачуна и могућа поједностављења у вези са сачињавањем интерног рачуна

Према одредбама члана 42. став 10. ЗПДВ, **прималац добара и услуга, који је порески дужник** у складу са овим законом, **сачињава интерни рачун** по основу промета добара и услуга, повећања основице за промет, смањења основице за промет, аванса и смањења аванса.

Изменама и допунама ЗПДВ које се примењују почев за порески период април 2026. године, односно април – јун 2026. године, **корисник СЕФ** сачињава интерни рачун у систему електронских фактура одређеног тим законом.

За пореске периоде који почињу после 31. марта 2026. године интерни рачуни сачињавају се искључиво у СЕФ и само се на тај начин сачињени документи сматрају интерним рачунима у смислу прописа о ПДВ. Последично, рачуни које порески дужник – прималац, корисник СЕФ, по основу промета који су му извршени, сачињава **ван СЕФ не сматрају се** интерним рачунима у смислу прописа о ПДВ, што значи да по основу њих:

– не може да се оствари право на одбитак претходног пореза, али

– нема ни обавезе да исказани (обрачунати) ПДВ у тим интерним документима плати, само захваљујући томе што су сачињени, (не сматрају се интерним рачуном). Свакако, постоји обавеза плаћања ПДВ уколико је пореска обавеза настала у складу са чланом 16. ЗПДВ.

Напомињемо да се претходно наведено односи искључиво на кориснике СЕФ, што значи на лица која су обвезници ПДВ, као и на лица која нису обвезници ПДВ а која су корисници СЕФ.

Лица која нису корисници СЕФ интерне рачуне ће, као и до сада, наставити да сачињавају ван СЕФ.

Сачињавање интерног рачуна (рок и форма) и садржина интерног рачуна уређени су одредбама члана 196. Правилника о порезу на додату вредност, које су значајније измењене и допуњене, о чему дајемо информације у наставку.

10.1. Начин сачињавања интерног рачуна

По основу промета добара и услуга за који постоји обавеза обрачунавања ПДВ, који у Републици Србији врши страном лице које није обвезник ПДВ, односно обвезник ПДВ који за тај промет није порески дужник у складу са ЗПДВ, прималац добара и услуга, као порески дужник, сачињава интерни рачун: **интерни рачун - страном лице**, односно **интерни рачун - обвезник ПДВ**.

Корисник СЕФ, почев за порески период април 2026. године, односно април – јун 2026. године, сачињава интерни рачун у СЕФ. Интерни рачун сачињава се у облику **Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна**, у складу са прописима којима се уређује електронско фактурисање и **садржи податке одређене тим прописима** (а не податке одређене Правилником о порезу на додату вредност).

Интерни рачун сачињава се као Појединачна евиденција ПДВ - интерни рачун, за све промене које су настале почев од 1. априла 2026. године по свим основима по којима се сачињавају интерни рачуни (промет добара или услуга, плаћени аванс, повећање или смањење основице за промет или смањење аванса, укључујући и издавање рачуна по основу којег настаје пореска обавеза у складу са чланом 16. тачка 2а) ЗПДВ).

Интерни рачун сматра се сачињеним даном када Појединачна евиденција ПДВ - интерни рачун добије статус **евидентирано**.

Интерни рачуни који се односе на промене које су настале закључно са 31. мартом 2026. године сачињавају се ван СЕФ, дакле према „старим“ правилима, независно од тога што се састављају после 1. априла 2026. године и по основу њих се сачињава Појединачна евиденција ПДВ у СЕФ која није интерни рачун.

Порески дужници који нису корисници СЕФ, не примењују правила прописана регулативом из области електронског фактурисања, већ примењују правила прописана Правилником о порезу на додату вредност, и интерни рачуни које они сачињавају морају имати елементе (податке) наведене у члану 196. став 4. Правилника о порезу на додату вредност. Ти подаци нису промењени у односу на претходни период.

О сачињавању интерних рачуна преко СЕФ, у складу са изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, писали смо у посебном чланку у овом броју часописа.

10.2. Рок за сачињавање интерног рачуна

Рок за сачињавање интерног рачуна, почев од пореског периода април 2026. године, односно април – јун 2026. године, продужен је на 12. дан месеца који следи пореском периоду у којем је дошло до догађаја по основу којег је потребно сачинити интерни рачун.

Наиме, према одредбама измењеног члана 196. став 2. Правилника о порезу на додату вредност, интерни рачун сачињава се закључно са 12. даном календарског месеца по истеку пореског периода у којем је дошло до:

- 1) промета добара и услуга;
- 2) повећања накнаде за промет добара и услуга;
- 3) издавања рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) ЗПДВ, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период;
- 4) плаћања аванса;

- 5) смањења накнаде за промет добара и услуга;
- 6) смањења аванса.

Изузетно од става 2. тачка 3) овог члана, ако дан када је **страно лице издало рачун** и дан када је порески дужник примио рачун нису у истом пореском периоду, порески дужник сачињава интерни рачун – **страно лице закључно са 12. даном календарског месеца који следи пореском периоду у којем је примио рачун страног лица**.

Подсећамо на то да ако истек рока пада на нерадни дан, рок се **не** помера на први наредни радни дан.

Чињеница да се рок продужава за два дана може бити од користи само онима који састављају интерне рачуне, а по том основу немају право на одбитак претходног пореза. Наиме, рок за издавање интерног рачуна по основу којег се може остварити право на претходни порез није промењен и то је и даље 10. дан календарског месеца који следи пореском периоду, под условом да се пореска пријава за порески период подноси 11. дан календарског месеца који следи пореском периоду или касније.

Последњи став члана 196. Правилника о порезу на додату вредност усклађен је са одредбама члана 28. став 12. ЗПДВ. Наиме, обвезник ПДВ може да оствари право на одбитак претходног пореза за порески период на основу интерног рачуна, ако је **интерни рачун сачињен закључно са даном који претходи дану подношења пореске пријаве за тај порески период у складу са ЗПДВ, а најкасније 10. дана календарског месеца који следи том пореском периоду**, независно од тога да ли је пореска обавеза настала у пореском периоду за који подноси пореску пријаву или у неком од претходних пореских периода и независно од тога да ли је интерни рачун сачињен на дан настанка пореске обавезе или после тог дана. О овоме смо детаљно писали у ПС 2/26, у чланку на тему измена и допуна ЗПДВ.

Пример бр. 10

Страно правно лице, које није обвезник ПДВ, пружило је услугу домаћем правном лицу (обвезнику ПДВ), која се опорезује према седишту примаоца услуге у складу са чланом 12. ЗПДВ. Датум промета услуге је 17. април 2026. године.

Домаће правно лице – прималац услуге, као порески дужник, сачинило је интерни рачун преко СЕФ у форми Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун дана 11. маја 2026. године, а пореску пријаву за порески период април 2026. године поднело је 15. маја 2026. године.

Домаће правно лице као порески дужник у обавези је да обрачунати ПДВ прикаже у пореској пријави за порески период април 2026. године. Међутим, право на одбитак претходног пореза може да оствари за порески период мај 2026. године и за тај порески период подаци о основици и ПДВ биће исказани на одговарајућим местима Евиденције претходног пореза у СЕФ.

Обвезник ПДВ који има намеру да користи право на одбитак претходног пореза за исти порески период у којем му је настала пореска обавеза, треба да сачини интерни рачун преко СЕФ закључно са даном који претходи дану подношења пореске (ПДВ) пријаве за тај порески период, а најкасније закључно са 10. даном календарског месеца који следи том пореском периоду (ако пореску пријаву подноси после 10. дана календарског месеца који следи том пореском периоду), независно од тога што је рок за сачињавање интерног рачуна 12. дан календарског месеца који следи пореском периоду.

10.3. Садржина интерног рачуна у складу са Правилником о порезу на додату вредност

Лице које је по основу набавке порески дужник у складу ЗПДВ, а није обвезник ПДВ и није корисник СЕФ, интерни рачун сачињава у електронској или папирној форми, са садржином која је прописана Правилником о порезу на додату вредност. Тако, интерни рачун, који сачињава ово лице, обавезно садржи следеће податке:

- 1) назив, адреса и ПИБ лица које сачињава интерни рачун;
- 2) датум сачињавања и редни број интерног рачуна;
- 3) број повезаног интерног рачуна (нпр. број интерног рачуна за аванс ако се сачињава интерни рачун за промет);
- 4) назив, адреса и ПИБ, односно други порески број испоручиоца добара, односно пружаоца услуга;
- 5) датум настанка пореске обавезе, односно датум смањења накнаде или аванса;
- 6) опис;
- 7) пореска основица;
- 8) пореска стопа која се примењује;
- 9) износ ПДВ.

Са друге стране, корисник СЕФ сачињава интерни рачун у складу са одредбама Правилника о електронском фактурисању, преко СЕФ, и тај интерни рачун (Појединачна евиденција ПДВ) садржи податке о:

- 1) броју Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна, статусу и датуму евидентирања;
- 2) години, пореском периоду (месец или тромесечје) и периоду (конкретан месец или тромесечје);
- 3) идентификатору лица које врши промет (ПИБ/ ПИБ и ЈБКЈС/порески број страног лица);
- 4) типу документа (Интерни рачун – страном лице, односно Интерни рачун – обвезник ПДВ одређен прописима којима се уређује ПДВ);
- 5) броју интерног рачуна (Интерни рачун – страном лице, односно Интерни рачун – обвезник ПДВ одређен прописима којима се уређује ПДВ), ако је интерни рачун сачињен ван система електронских фактура у складу са прописима којима се уређује ПДВ, а ако постоји обавеза сачињавања интерног рачуна у систему електронских фактура у облику Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна у складу са прописима којима се уређује ПДВ, као број интерног рачуна наводи се „0” (нула);

6) основу одабира (промет, аванс, повећање, односно смањење), који се односи на основ сачињавања Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна;

7) повезаном интерном рачуну (интерни рачун сачињен ван система електронских фактура у складу са прописима којима се уређује ПДВ, односно Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун);

8) датуму аванса и основу за авансно плаћање код основа одабира: аванс;

9) промету по стопи од 20% (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), осим о промету грађевинских објеката, са ознаком „АЕ20, осим ОВЈ”;

10) промету по стопи од 20% грађевинских објеката (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), са ознаком „АЕ20 – ОВЈ”;

11) промету по стопи од 10% (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), осим о промету грађевинских објеката, са ознаком „АЕ10, осим ОВЈ”;

12) промету по стопи од 10% грађевинских објеката (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), са ознаком „АЕ10 – ОВЈ”;

13) укупно обрачунатом ПДВ.

Напомињемо да се за промет **објеката**, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима сачињава посебан интерни рачун у којем могу бити исказани подаци о промету једног или више добара (објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима).

10.4. Исказивање података о датуму настанка пореске обавезе, датуму повећања, односно датума смањења накнаде или аванса у интерним рачунима

Према одредбама члана 196. став 7. Правилника о порезу на додату вредност у интерном рачуну који се сачињава по основу повећања, односно смањења накнаде за промет, односно смањења аванса, као податак о датуму **настанка пореске обавезе, односно датум смањења накнаде или аванса** може бити наведен **последњи дан пореског периода** у којем је дошло до повећања, односно смањења.

Претходно представља прву велику новину и олакшање, када је реч о интерним рачунима, уз напомену да представља само могућност, али не и обавезу.

Као податак о датуму повећања или смањења порески дужник у интерном рачуну може да наведе дан када је заиста дошло до повећања, односно смањења, али и последњи дан пореског периода у којем је дошло до повећања или смањења. У оба случаја сматраће се да је овај податак исправно исказан.

Имајући у виду то да се Правилником о електронском фактурисању примат даје електронском евиденти-

рању обрачуна ПДВ у СЕФ по истеку пореског периода, корисници СЕФ не наводе тачан датум (дан) пореског периода у којем је дошло до повећања, или смањења, већ наводе годину, порески период (месец или тромесечје) и сам период (конкретан месец или тромесечје). Наравно, појединачно електронско евидентирање обрачуна ПДВ може се вршити и у току пореског периода, сагласно одредбама члана 18. став 2. Правилника о електронском фактурисању.

Ако у једном пореском периоду, на основу закљученог уговора, дође до измене основице за извршени **промет добара и услуга по више основа**, може да се сачини један интерни рачун по основу свих повећања, односно један интерни рачун по основу свих смањења. У том случају као датум повећања, односно смањења подразумева се последњи дан пореског периода.

Претходно наведено је друга велика новина и олакшање за пореске дужнике, уз напомену да такође представља само могућност, али не и обавезу. Напомињемо да се ова **друга новина не може применити по основу смањења аванса**, већ само по основу смањења накнаде, односно основице за промет.

Претходно наведене две значајне новине није могуће применити код повећања до којег долази **издавањем документа о повећању од стране претходног учесника у промету**. У овом случају пореска обавеза по основу повећања основице настаје даном издавања документа о повећању, а до овога може доћи у случају **накнадног зарачунавања трошкова** у вези са већ извршеним прометом.

11. Измене и допуне у вези са исказивањем основице, ПДВ и накнаде у рачуну када се накнада у потпуности наплаћује у иностраној валути, односно када се наплаћује у потпуности или делимично у динарима

Према члану 197. Правилника о порезу на додату вредност, који се примењивао закључно са пореским периодом који је завршен 31. марта 2026. године, било је прописано да ако се накнада за промет наплаћује у иностраној валути, износ основице и износ ПДВ, односно износ накнаде за појединачне промете добара, односно услуга може бити исказан у иностраној валути, а податак о укупном износу основице и укупном износу ПДВ, односно укупном износу накнаде мора бити исказан у динарима.

Претходне одредбе замењене су потпуно новим одредбама, које почињу да се примењују од пореског периода април 2026. године, односно април – јун 2026. године.

Према новим одредбама члана 197. Правилника о порезу на додату вредност:

– ако се накнада за промет у **потпуности наплаћује у иностраној валути**, износ основице и износ ПДВ, односно износ накнаде за појединачне промете добара, односно услуга исказује се у иностраној валути, а податак о укупном износу основице и укупном износу ПДВ,

односно укупном износу накнаде мора бити исказан у динарима (став 1.);

– ако се накнада за промет у **потпуности или делимично наплаћује у динарима**, износ основице и износ ПДВ, односно износ накнаде за појединачне промете добара, односно услуга, укупан износ основице и укупан износ ПДВ, односно укупан износ накнаде исказује се у динарима. Другим речима, ако се накнада наплаћује у потпуности или делимично у динарима, сви износи исказују се у динарима (став 2.).

За исправно поступање битно је, у суштинском смислу, да ли се **наплаћивање** врши у **целости у иностраној валути**, или не.

По претходном основу извршене су и одговарајуће измене и допуне Правилника о електронском фактурисању, о чему смо писали у посебном чланку у овом броју часописа.

12. Прописан рок у којем субјект јавног сектора треба да упути захтев да би постојала обавеза издавања електронске фактуре за промет на мало за који је претходно издат фискални рачун

Одредбама члана 198а Правилника о порезу на додату вредност, које су се примењивале до краја марта 2026. године, прописано је да **за промет** за који је издат фискални рачун у складу са прописима из области фискализације, обвезник ПДВ **на захтев** субјекта јавног сектора издаје електронску фактуру.

Притом, није био наведен никакав рок у којем субјект јавног сектора треба обвезнику ПДВ да испостави наведени захтев за издавање електронске фактуре.

Сада је допуњен члан 198а Правилника о порезу на додату вредност на начин да се од пореских периода који почињу после 30. марта 2026. године **уводи рок од 7 дана од дана промета** у којем субјект јавног сектора треба да обвезнику ПДВ поднесе предметни захтев да би постојала обавеза издавања електронске фактуре.

Уколико тај захтев буде испостављен у новоуведеном року, и под условом да је у њему наведен број фискалног рачуна за који се тражи да буде издата електронска фактура и садржана је изјава да ПДВ из фискалног рачуна није коришћен као претходни порез (или, ако јесте – да је извршена исправка одбитка претходног пореза), обвезник ПДВ ће имати обавезу да изда субјекту јавног сектора електронску фактуру.

Уколико захтев буде испостављен после новоуведеног рока, сматрамо да обвезник ПДВ **може** издати електронску фактуру субјекту јавног сектора, **али** да за то **нема обавезу** у смислу прописа о ПДВ и прописа о електронском фактурисању.

Примера ради, уколико је обвезник ПДВ извршио одређени промет на мало субјекту јавног сектора 1. априла 2026. године, субјект јавног сектора има рок закључно са 8. априлом 2026. године да поднесе захтев том обвезнику ПДВ да му изда електронску фактуру и у том случају, обвезник ПДВ имаће обавезу издавања електронске фактуре. У супротном, уколико наведени захтев буде поднет почев од 9. априла 2026. године,

обвезник ПДВ неће имати никакву обавезу издавања електронске фактуре, али ће то моћи да учини.

Напомињемо да прописима из области ПДВ и електронског фактурисања није прописан рок за издавање електронских фактура, односно да се наведени рок од 7 дана односи на рок за подношење захтева за издавањем електронске фактуре, а не на рок у којем електронска фактура треба да буде издата.

У том смислу, обвезник ПДВ који је примио уредан захтев субјекта јавног сектора да му по основу извршеног промета у пореском периоду изда електронску фактуру, а који до рока за електронско евидентирање обрачуна ПДВ за порески период то није учинио, имаће обавезу да по наведеном основу изврши електронско евидентирање обрачуна ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ у СЕФ за порески период у којем је извршен наведени промет, у складу са чланом 4. Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21,... и 109/25), што је наведено и у изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, о чему смо писали у посебном чланку у овом броју часописа. Када касније буде издата електронска фактура и извршена благовремена „техничка“ рефундација фискалног рачуна, било би логично очекивати да по том основу неће постојати додатна обавеза електронског евидентирања обрачуна ПДВ у СЕФ, нити да се врши кориговање Збирне евиденције ПДВ у СЕФ за порески период у којем је промет извршен. Међутим, да ли ће тако и бити, остаје да сачекамо ново корисничко упутство Министарства финансија за електронско евидентирање обрачуна ПДВ у СЕФ.

Скрећемо пажњу на то да је у члан 198а наведеног правилника додат нови став којим се наглашава обавеза да се прво изда фискални рачун (за промет на мало) у складу са прописима о фискализацији, а тек после њега електронска фактура, што у суштинском смислу не представља никакву новину.

13. Измене у вези са исказивањем података на пољима 8е.3 и 8е.4 Обрасца ПОПДВ

Допуном члана 250. тачка 3) Правилника о порезу на додату вредност, која се примењује од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, прописано је да се на пољу 8е.3 Обрасца ПОПДВ не исказују више исправке одбитка – повећања претходног пореза до којих долази по основу сторнирања докумената.

Такође, допуном члана 250. тачка 4) Правилника о порезу на додату вредност, која се примењује од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, прописано је да се на пољу 8е.4 Обрасца ПОПДВ не исказују више исправке одбитка – смањења претходног пореза до којих долази по основу сторнирања докумената.

14. Исказивање података у Обрасцу ПОПДВ по основу извршених сторнирања докумената

Одредбе члана 255а Правилника о порезу на додату вредност у целисти су замењене новим одредбама које се примењују почев од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године. Наведени члан правилника прописује на који начин се врши исказива-

ње података у Обрасцу ПОПДВ по основу повећања/смањења основице и ПДВ до којих долази искључиво по основу сторнирања докумената, односно података о повећању/смањењу накнаде до којих долази по основу сторнирања докумената издатих по основу трансакција које не подлежу ПДВ у складу са ЗПДВ.

И после наведених измена, суштина наведеног члана правилника остала је иста. Тако, исказивање података у Обрасцу ПОПДВ по основу извршеног сторнирања одређених докумената зависи од тога:

- која врста документа је сторнирана (фактура за промет, авансни рачун, документ о повећању, документ о смањењу основице, документ о смањењу аванса, интерни рачун за промет, интерни рачун за аванс, интерни рачун за повећање, интерни рачун за смањење накнаде, интерни рачун за смањење аванса),

- да ли је трансакција подлежала ПДВ у складу са ЗПДВ или није, тј. да ли је на документу био исказан ПДВ или није, и

- из угла ког лица се врши исказивање података (издаваоца или примаоца документа) и да ли је то лице порески дужник или није.

У суштинском смислу, измене се највећим делом односе на исказивање података у Обрасцу ПОПДВ по основу сторнирања авансних рачуна, рачуна за смањење аванса, интерних рачуна сачињених по основу плаћених аванса и интерних рачуна сачињених по основу смањења аванса, а мишљења смо да је повод за исте **усклађивање са начином исказивања података у електронским евиденцијама ПДВ у СЕФ од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године.**

На овом месту користимо прилику да истакнемо да како је обвезник ПДВ дужан да води посебне евиденције о документима које је сторнирао и сторнирању докумената које је примио, у складу са чланом 237а Правилника о порезу на додату вредност, то је извршено усклађивање у члану 220б тог правилника на начин да је прописано да (почев од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године) евиденције о исправкама одбитка претходног пореза (повећања и смањења) не треба да садрже те податке о сторнирањима (јер њих већ садржи евиденција која је у складу са чланом 237а тог правилника⁶).

Такође, како смо то навели у претходном поднаслову овог чланка, **на пољима 8е.3 и 8е.4 Обрасца ПОПДВ** који се сачињава за пореске периоде који почињу после 31. марта 2026. године, **више се не исказују исправке одбитка претходног пореза по основу сторнирања докумената**, у складу са изменама у члану 250. Правилника о порезу на додату вредност, што је од значаја за наше излагање у наставку.

6 Ова евиденција садржи податке о броју и датуму издавања/сачињавања сторнираног документа; датуму сторнирања; износу повећања/смањења основице/накнаде по основу сторнирања; и износу повећања/смањења ПДВ до којег је дошло по основу сторнирања.

14.1. Поступање пореског дужника - испоручиоца

Новим ставом 1. тач. 1) и 2) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – испоручилац добара, односно пружалац услуга, који је порески дужник за извршени промет добара и услуга у складу са ЗПДВ, сторнира рачун за промет добара и услуга, документ о повећању, **као и авансни рачун**, онда се смањује износ основице, а износ обрачунаог ПДВ може да се смањи у складу са ЗПДВ и овим правилником.

Дакле, новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање авансног рачуна доводи до смањења основице код пореског дужника – примаоца аванса. Пре ових пореских периода то није био случај.

Поред претходног, новим ставом 1. тач. 3) и 4) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – испоручилац добара, односно пружалац услуга, који је порески дужник за извршени промет добара и услуга у складу са ЗПДВ, сторнира документ о смањењу основице за промет, **као и документ о смањењу аванса**, онда се повећава износ основице, као и износ обрачунаог ПДВ ако је обрачунати ПДВ претходно био смањен.

Дакле, новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање документа о смањењу аванса доводи до повећања основице код пореског дужника – примаоца аванса. Пре ових пореских периода то није био случај.

Последњим ставом новог члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да се повећање/смањење основице и износа ПДВ исказује на одговарајућим позицијама Обрасца ПОПДВ, у зависности од документа који је сторниран, без даљег прецизирања.

Када је реч о сторнирању рачуна за промет и документа о повећању, смањење основице и даље ће се вршити преко одговарајућег места на пољу 3.6 Обрасца ПОПДВ. На одговарајућем месту овог поља исказиваће се и смањење обрачунаог ПДВ за порески период у којем су испуњени услови да се обрачунати ПДВ може смањити у складу са ЗПДВ.

Такође, по основу сторнирања документа о смањењу основице исказивање износа повећања основице и даље ће се вршити преко одговарајућег места поља 3.5 Обрасца ПОПДВ. На одговарајућем месту овог поља вршиће се и повећање обрачунаог ПДВ уколико је исти претходно био смањен.

Поставља се питање на којем пољу Обрасца ПОПДВ ће се исказати смањење основице по основу сторнирања авансног рачуна (као и на којем пољу ће се исказати смањење обрачунаог ПДВ када законски услови за то буду испуњени). Такође, питање стоји и у случају сторнирања документа о смањењу аванса.

Недвосмисленост у закључивању отежава чињеница да члан 255. Правилника о порезу на додату вредност није промењен и да је њиме (и даље) прописано да у

случају смањења аванса, податак који се односи на основицу не исказује се у Обрасцу ПОПДВ, док се податак који се односи на износ ПДВ исказује у одговарајућем пољу Обрасца ПОПДВ у складу са овим правилником.

Имајући у виду чињеницу да подаци у пољу 3.9 Обрасца ПОПДВ не могу бити негативни, мишљења смо да се по основу смањења основице услед сторнирања авансног рачуна, као и по основу смањења обрачунаог ПДВ у складу са ЗПДВ, врши умањивање исказаних износа на одговарајућим местима поља 3.9 Обрасца ПОПДВ. Уколико је износ смањења основице већи од износа основице исказаног на пољу 3.9 Обрасца ПОПДВ, на пољу 3.9 за основицу исказује се „0“. Исту логику треба применити и приликом исказивања података о смањењу ПДВ у складу са ЗПДВ, с том разликом што је разлику између вишег износа смањења ПДВ и износа ПДВ исказаног на пољу 3.9 Обрасца ПОПДВ потребно исказати на пољу 3.6 Обрасца ПОПДВ.

Када је реч о повећању основице и евентуално повећању обрачунаог ПДВ у ситуацији сторнирања документа о смањењу аванса, према нашем мишљењу, податке треба исказати на одговарајућим местима поља 3.9 Обрасца ПОПДВ.

14.2. Поступање обвезника ПДВ – испоручиоца који није порески дужник

Новим ставом 2. тачка 1) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – испоручилац добара, односно пружалац услуга, који није порески дужник за извршени промет добара и услуга у складу са ЗПДВ, сторнира рачун за промет добара и услуга, документ о повећању, **као и авансни рачун**, онда се смањује износ основице.

Дакле, новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање авансног рачуна доводи до смањења основице код обвезника ПДВ – примаоца аванса, који није порески дужник. Пре ових пореских периода то није био случај.

Поред претходног, новим ставом 2. тачка 2) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – испоручилац добара, односно пружалац услуга, који није порески дужник за извршени промет добара и услуга у складу са ЗПДВ, сторнира документ о смањењу основице за промет, **као и документ о смањењу аванса**, онда се повећава износ основице.

Према томе, новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање документа о смањењу аванса доводи до повећања основице код обвезника ПДВ – примаоца аванса који није порески дужник. Пре ових пореских периода то није био случај.

Већ смо поменули да је последњим ставом новог члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано да се повећање/смањење основице исказује на одговарајућим позицијама Обрасца ПОПДВ, у зави-

ности од документа који је сторниран, али без даљег прецизирања.

Када је реч о сторнирању рачуна за промет и документа о повећању, смањење основице и даље ће се вршити преко одговарајућег места на пољу 3.6 Обрасца ПОПДВ.

Када је реч о сторнирању авансног рачуна, мишљења смо да треба смањити основицу на пољу 3.9 Обрасца ПОПДВ. Уколико је износ смањења основице већи од износа основице исказаног на пољу 3.9 Обрасца ПОПДВ, на пољу 3.9 Обрасца ПОПДВ треба исказати „0“.

Са друге стране, по основу сторнирања документа о смањењу основице, исказивање износа повећања основице и даље ће се вршити преко одговарајућег места поља 3.5 Обрасца ПОПДВ.

Када је реч о повећању основице у ситуацији сторнирања документа о смањењу аванса, према нашем мишљењу, податке треба исказати на одговарајућем месту за основицу поља 3.9 Обрасца ПОПДВ.

14.3. Поступање пореског дужника – примаоца добара и услуга (обвезника ПДВ)

Новим ставом 3. тачка 1) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – прималац добара и услуга, који је порески дужник за промет у складу са ЗПДВ, сторнира интерни рачун сачињен по основу:

1. Промета;
2. Повећања накнаде за промет;

3. Издавања рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) ЗПДВ, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период; као и

4. Плаћеног аванса;

онда се смањује износ основице, као и износ претходног пореза уколико је претходно постојало и коришћено право на одбитак претходног пореза, а износ обрачунаог ПДВ може да се смањи у складу са ЗПДВ и овим правилником.

Дакле, суштинска новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање интерног рачуна сачињеног по основу плаћеног аванса доводи до смањења основице код обвезника ПДВ – уплатиоца аванса. Пре ових пореских периода то није био случај.

На овом месту напомињемо да уколико лице које није порески дужник по основу промета који врши изда рачун који садржи грешку, прималац добара и услуга који је порески дужник по основу промета који му је извршен не треба да сачињава интерни рачун који ће садржати грешку, већ да треба да сачини исправан интерни рачун. У том случају, сторнирање рачуна који садржи грешку од стране добављача не производи никакве последице за примаоца тог рачуна, посматрано из угла прописа о ПДВ. Додатно, уколико је одређеном лицу грешком издат рачун и у том рачуну наведено да је прималац

рачуна порески дужник, прималац тог рачуна не треба да сачињава интерни рачун, јер пореска обавеза према члану 16. ЗПДВ није настала.

Новим ставом 3. тачка 2) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – прималац добара и услуга, који је порески дужник за промет у складу са ЗПДВ, сторнира интерни рачун сачињен по основу:

1. Смањења накнаде за промет; као и
2. **Смањења аванса;**

тада се повећава износ основице, али и износ обрачунаог ПДВ ако је обрачунаог ПДВ претходно био смањен, а повећава се и износ ПДВ који је одбијен, односно који се може одбити као претходни порез ако је претходно била извршена исправка – смањење одбитка претходног пореза.

Према томе, суштинска новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање интерног рачуна сачињеног по основу смањења аванса доводи до повећања основице код пореског дужника – уплатиоца аванса (примаоца добара и услуга). Пре ових пореских периода то није био случај.

Последњим ставом новог члана 255а Правилника о порезу на додату вредност, како смо то и раније навели, прописано је да се повећање/смањење основице и износа ПДВ исказује на одговарајућим позицијама Обрасца ПОПДВ, у зависности од документа који је сторниран, без даљег прецизирања.

Имајући у виду то да се измене и допуне у овом делу у суштинском смислу односе на исказивање података у Обрасцу ПОПДВ по основу сторнирања интерног рачуна сачињеног по основу аванса, као и сторнирања интерног рачуна сачињеног по основу смањења аванса, логика исказивања података наведена у претходним деловима сегмента којем овај поднаслов припада (14.1, 14.2 и 14.3) мишљења смо да важи и овде. Дакле, без навођења свих детаља и само начелно, исправка основице по основу сторнирања интерног рачуна за аванса и интерног рачуна за смањење аванса врши се тако што се одговарајући подаци о основици исказују у пољима 8б.7, или 8г.6 Обрасца ПОПДВ, водећи рачуна да износи на тим пољима не могу бити негативни (уколико би били негативни, на тим пољима исказује се „0“). Уколико се исказују подаци о ПДВ, они се приказују у пољу 3а.8, водећи рачуна да износ на том пољу не може бити негативан, јер ако би био негативан, на том пољу треба исказати „0“, а разлику на 3а.4/3а.5 Обрасца ПОПДВ.

14.4. Поступање примаоца добара и услуга (обвезника ПДВ) који није порески дужник

Новим ставом 4. тачка 1) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – прималац добара и услуга, који није порески дужник за промет који му је извршен, добије информацију да је претходни учесник у промету сторнирао рачун за промет добара и услуга, документ о повећању, **као и авансни рачун**, који је издат у складу са ЗПДВ, онда се

смањује износ основице и врши се исправка – смањење одбитка претходног пореза који је одбијен као претходни порез. Напомињемо, уколико претходни порез није могао бити одбијен или није коришћено право на одбитак, онда се не врши исправка – смањење одбитка претходног пореза.

Дакле, новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање авансног рачуна доводи до смањења основице код обвезника ПДВ – уплатиоца аванса (лице коме је био издат авансни рачун) који није порески дужник. Пре ових пореских периода то није био случај.

Поред претходног, новим ставом 4. тачка 2) члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано је да ако обвезник ПДВ – прималац добара и услуга, који није порески дужник за промет који му је извршен, добије информацију да је претходни учесник у промету сторнирао документ о смањењу основице за промет, **као и документ о смањењу аванса**, онда се повећава износ основице, а повећава се и одбитак претходног пореза уколико је претходно било извршено смањење одбитка претходног пореза и постоји право на одбитак претходног пореза у складу са ЗПДВ.

Дакле, новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та што сторнирање документа о смањењу аванса доводи до повећања основице код обвезника ПДВ – уплатиоца аванса (лице коме је био издат документ о смањењу аванса) који није порески дужник. Пре ових пореских периода то није био случај.

Већ смо поменули да је последњим ставом новог члана 255а Правилника о порезу на додату вредност прописано да се повећање/смањење основице и износа ПДВ исказује на одговарајућим позицијама Обрасца ПОПДВ, у зависности од документа који је сторниран, али без даљег прецизирања.

По основу добијене информације да је претходни учесник у промету сторнирао рачун за промет, или документ о повећању основице, обвезник ПДВ – прималац добара и услуга ће и даље исказивати смањење основице на одговарајућем месту поља 8а.5 Обрасца ПОПДВ. Уколико су наведена документа била исправна, па је грешком извршено њихово сторнирање, а коришћено је право на одбитак претходног пореза, исправка – смањење одбитка претходног пореза исказиваће се такође на одговарајућем месту поља 8а.5 Обрасца ПОПДВ. У супротном, неће се вршити никаква исправка одбитка претходног пореза. Напомињемо да по основу рачуна који садржи грешку не постоји право на одбитак претходног пореза, па приликом сторнирања таквог документа не долази до исправке – смањења одбитка претходног пореза.

По основу добијене информације да је претходни учесник у промету сторнирао авансни рачун, сматрамо да обвезник ПДВ исказује податке о смањењу основице на пољу 8а.7, водећи рачуна да податак на том пољу не може да буде негативан, што значи да ако је износ

смањења основице већи од износа који је исказан на пољу 8а.7 Обрасца ПОПДВ, онда се исказује основица „0“ на том пољу.

Са друге стране, по основу добијене информације да је претходни учесник у промету сторнирао документ о смањењу накнаде, обвезник ПДВ – прималац добара и услуга ће и даље по том основу исказивати повећање основице на одговарајућем месту поља 8а.4 Обрасца ПОПДВ, као и повећање одбитка претходног пореза, уколико је претходно било извршено смањење одбитка претходног пореза, а постоји право на одбитак претходног пореза у складу са ЗПДВ.

У случају добијања информације да је сторниран документ о смањењу аванса, мишљења смо да је податке о повећању потребно исказати на пољу 8а.7 Обрасца ПОПДВ.

14.5. Поступање у случају сторнирања документа по основу промета који не подлеже ПДВ

Према новом, претпоследњем ставу члана 255а Правилника о порезу на додату вредност, у случају сторнирања документа који се односе на промет добара и услуга за који не постоји обавеза обрачунавања ПДВ у складу са ЗПДВ, и то:

1. Рачуна за промет добара и услуга;
2. Документа о повећању; као и
3. **Авансног рачуна**,
смањује се износ накнаде.

Такође, у случају сторнирања документа који се односе на промет добара и услуга за који не постоји обавеза обрачунавања ПДВ у складу са ЗПДВ, и то:

1. Документа о смањењу; као и
2. **Документа о смањењу аванса**;
повећава се износ накнаде.

Дакле, и у овом случају новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године је та да се по основу сторнирања авансних рачуна у Обрасцу ПОПДВ исказује смањење накнаде, а по основу сторнирања документа о смањењу аванса исказује се повећање накнаде.

Уколико би се, примера ради, радило о сторнирању документа који је у вези са прометом за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, издавалац тог документа (обвезник ПДВ) би по основу његовог сторнирања смањење накнаде исказао на неком од поља 2.1 – 2.4 Обрасца ПОПДВ, док би смањење накнаде по основу сторнирања авансног рачуна исказао само на пољу 2.7, водећи рачуна о томе да податак на том пољу не може бити негативан (уколико је износ смањења по основу сторнирања авансног рачуна већи од износа исказаног на пољу 2.7, разлика се, према нашем мишљењу, не исказује нигде). Са друге стране, обвезник ПДВ који прими обавештење да је сторниран овај документ, смањење накнаде, исказао би на пољу 8в.2 Обрасца ПОПДВ, уз напомену да по основу информације да је сторниран авансни рачун податке не исказује (јер није исказивао ни податке о авансу).

Уколико би се, такође примера ради, радило о сторнирању рачуна за промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, **укључујући и авансног рачуна** за тај промет, исказивање смањења накнаде по том основу вршило би се код издаваоца тог документа (обвезника ПДВ) на неком од поља 1.1 – 1.4, или 1.7 Обрасца ПОПДВ, у зависности од околности случаја (примера ради, смањење накнаде услед сторнирања рачуна за извоз добара било би исказано, са предзнаком „минус“, на пољу 1.1 Обрасца

ПОПДВ; смањење накнаде услед сторнирања рачуна за промет добара у царинском складишту било би исказано, са негативним предзнаком, на пољу 1.4 Обрасца ПОПДВ). Уколико би се радило о смањењу накнаде по основу сторнирања авансног рачуна, подаци би се исказали на пољу 1.7 Обрасца ПОПДВ, водећи рачуна о томе да податак на том пољу не може бити негативан (уколико је износ смањења по основу сторнирања авансног рачуна већи од износа исказаног на пољу 1.7, разлика се, према нашем мишљењу, не исказује нигде).

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРАВИЛНИКА О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ ОД 1. АПРИЛА 2026. ГОДИНЕ

Измене и допуне Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“ бр. 30/2026 од 27. марта 2026. године) у вези су са последњим изменама и допунама Закона о електронском фактурисању (у даљем тексту: ЗЕФ) које су усвојене у децембру 2025. године. Међутим, има и додатних измена којима се отклањају одређени недостаци уочени у практичној примени.

У овом чланку пишемо о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању (у даљем тексту: ПЕФ) које се односе на издавање електронских фактура и електронско фактурисање уопште, као и друге измене, осим оних које се односе на електронско евидентирање обрачунаог и претходног пореза у СЕФ, јер смо о тим изменама и допунама дали посебан чланак у овом броју часописа.

Измене и допуне ПЕФ које се примењују **од пореског периода април 2026. године, односно април – јун 2026. године**, а односе се на електронско фактурисање и друге радње (осим на електронско евидентирање обрачунаог и претходног пореза у СЕФ које су обрађене у посебном чланку) односе се на:

- Могућност издавања електронске фактуре за аванс када су аванс и промет истог датума;
- Издавање електронске фактуре (у даљем тексту: ЕФ) у инострану валути;
- Исказивање негативних, односно позитивних бројева приликом употребе пореских категорија код издавања ЕФ;
- Друга документа која се издају/примају преко СЕФ, односно чувају у овом систему; и

- Успостављање везе СЕФ са системом електронских отпремница и одговарајућим информационим системима Пореске управе и Управе царина.

1. Могућност издавања авансне електронске фактуре када су аванс и промет истог датума

Извршена је измена у члану 11. ПЕФ која се огледа у чињеници да је брисана одредба којом је било прописано да се авансом не сматрају новчана средства примљена на дан извршеног промета, односно после извршеног промета.

Уместо ње, уведена је нова одредба - **ако је аванс примљен на дан извршеног промета добара, односно услуга, издаје се фактура, док се авансна фактура може издати.**

Слична измена извршена је у члану 187а Правилника о порезу на додату вредност, којим је прописано да обвезник ПДВ, који прими авансну уплату, издаје рачун по основу пријема авансне уплате у складу са законом и тим правилником. Авансни рачун издаје се најраније на дан пријема авансне уплате, а ако је авансна уплата извршена на дан промета, обвезник ПДВ нема обавезу, али **може** да изда авансни рачун.

Уколико је обвезник истог дана када је примио аванс извршио и промет добара и услуга, нема обавезу издавања ЕФ по основу аванса, већ само издавања ЕФ за извршени промет. Међутим, независно од непостојања ове обавезе, обвезник, на добровољној основи, може издати два документа - ЕФ за аванс и ЕФ за извршени промет, које треба на одговарајући начин повезати.

Овим је отклоњена потенцијално лоша претходна нормативна одредба по чијем дословном тумачењу новчана средства која су примљена истог дана када је и извршен промет добара/услуга нису аванс у смислу прописа о електронском фактурисању и самим тим за иста, не само да не постоји обавеза, већ и не треба да се издаје ЕФ за аванс. Уколико је прималац аванса ипак, у оваквим околностима, добровољно издао ЕФ за аванс, постојао је простор за тумачење да прималац нема право на одбитак претходног пореза по основу ЕФ за аванс, као ни по основу ЕФ за извршени промет будући да је иста формално неисправна, јер је повезана са погрешно издатом ЕФ за аванс (ЕФ за аванс није требало да буде издата).

Почев од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, субјект који је истог дана (прво) примио аванс и (потом) извршио промет добара и услуга и даље нема обавезу издавања ЕФ за аванс, али исту може издати ако жели, чиме је ранији потенцијални проблем отклоњен.

Уколико изда ЕФ за аванс и потом ЕФ за извршени промет, а датуми аванса и промета су исти, прималац добара и услуга има право на одбитак претходног пореза на основу ЕФ за аванс и/или на основу ЕФ за извршени промет уколико су испуњени општи услови за одбитак претходног пореза у складу са прописима о ПДВ.

Пример: Обвезник ПДВ, Алфа, од другог обвезника ПДВ, Бета, примио је 16. априла 2026. године аванс за опорезиви промет за који је порески дужник. Истог дана извршио је промет добара/услуга за који је примио аванс.

Обвезник Алфа је у обавези да изда ЕФ за извршени промет, а није у обавези да пре тога изда ЕФ за аванс, јер су аванс и промет истог датума.

Међутим, уколико жели, обвезник Алфа може издати два документа преко СЕФ: ЕФ по основу аванса (најраније на датум аванса) и ЕФ за извршени промет, које наравно треба међусобно повезати.

Обвезник Бета има право на одбитак претходног пореза на основу ЕФ за аванс и/или на основу ЕФ за извршени промет, уколико су испуњени општи услови за одбитак претходног пореза у складу са прописима о ПДВ.

2. Издавање ЕФ у инострану валути

Пре последњих измена и допуна, у члану 12. ПЕФ било је прописано да се подаци о јединичној цени добара/услуга у ЕФ исказују у динарима, осим у случају када се наплата врши у инострану валути када се подаци исказују у валути у којој се врши наплата. Међутим, када се наплата по истој фактури врши мешовито (делимично у инострану валути, делимично у динарима) овим правилником није било прописано како треба поступити.

Наведена одредба је промењена и сада је прописано да се подаци о јединичној цени добра, односно услуге у ЕФ исказују:

1) у динарима, ако се наплата у потпуности или делимично врши у динарима;

2) у инострану валути, ако се наплата у потпуности врши у инострану валути.

Ако се наплата у потпуности врши у инострану валути, подаци о укупном износу накнаде (за трансакцију за коју не постоји обавеза обрачунавања ПДВ), основнице и ПДВ исказују се и у динарима.

У истом правцу извршена је и измена у члану 197. Правилника о порезу на додату вредност којим је сада прописано да ако се накнада за промет добара, односно услуга у потпуности наплаћује у инострану валути, износ основнице и износ ПДВ, односно износ накнаде за појединачне промете добара, односно услуга исказује се у инострану валути, а податак о укупном износу основнице и укупном износу ПДВ, односно укупном износу накнаде мора бити исказан у динарима. Ако се накнада за промет добара, односно услуга наплаћује у потпуности или делимично у динарима, износ основнице и износ ПДВ, односно износ накнаде за појединачне промете добара, односно услуга, укупан износ основнице и укупан износ ПДВ, односно укупан износ накнаде исказује се у динарима.

Извршеним изменама прецизиран је мешовит случај када се наплата делимично врши у динарима, а делимично у девизама и за исти је прописано да се фактурисање врши у динарима.

Издавање ЕФ у инострану валути могуће је у случајевима када се наплата у потпуности врши у инострану валути. Тада је дозвољено да се износи цене и накнаде за појединачне врсте добара/услуга који су исказани у ЕФ исказују у инострану валути, а укупан износ накнаде, основнице и ПДВ на нивоу целокупне фактуре СЕФ ће исказати у динарима на основу курса који је корисник унео.

Међутим, када се наплата не врши у потпуности у инострану валути, већ у целости у динарима, или једним делом у динарима, а другим делом у инострану валути, подаци о цени за појединачне врсте добара/услуга који чине одговарајуће ставке ЕФ исказују се у динарима.

По питању издавања ЕФ за одређени промет добара/услуга за који је уговорена валутна клаузула нема измена. И даље остаје на снази правило да се тада не издаје ЕФ у инострану валути (јер се не врши наплата у инострану валути, већ у динарској противвредности уговорене накнаде која је номинирана у инострану валути), већ у динарима. Подаци који су битни за валутну клаузулу уносе се као напомена у оквиру поља за коментар.

3. Исказивање негативних, односно позитивних бројева приликом употребе пореских категорија код издавања ЕФ

По питању одабира појединих пореских категорија приликом издавања ЕФ нема измена. И даље се користе постојеће пореске категорије на исти начин и за исте типове трансакција како су се користиле и раније.

У члану 13. ПЕФ додата је нова одредба да се приликом употребе пореске категорије N - Анулирање

искажују негативни бројеви, док се приликом употребе свих осталих пореских категорија (S20, S10, AE20, AE10, Z, E, R, O, OE и SS) искажују искључиво позитивни бројеви.

Овим је прецизирано да се приликом креирања ЕФ у СЕФ негативни бројеви могу користити само за ставке за које се користи пореска категорија N и тиме врши одговарајуће умањење износа, док се код свих осталих пореских категорија подаци о цени и вредности искажују као позитивни бројеви и није исправно да се појављују одређени негативни износи.

Пример: Корисник СЕФ другом кориснику СЕФ издаје документ о смањењу накнаде или аванса са пореском категоријом S20, или AE20. Приликом уноса података у ЕФ, издавалац је у поље за количину унео „-1“, што је довело до тога да се износ смањења основце, смањења ПДВ и укупног смањења искажује са предзнаком „минус“.

Преко СЕФ могуће је издати овакав документ о смањењу. Међутим, овај начин издавања је неисправан и у колизији је са чланом 13. ПЕФ, јер исти негативне бројеве дозвољава само за пореску категорију N, док за пореске категорије S20, AE20 и све остале прописује коришћење само позитивних бројева.

Документ о смањењу треба издати тако да се не уписује негативан предзнак у поље за количину па се неће појавити негативни, већ позитивни износи.

Напомињемо, само исказивање негативних износа код пореске категорије N остаје непромењено. Постиже се тако што се за ставке, за које се користи пореска категорија N, унесе количина „-1“, а затим СЕФ по уносу одговарајућег износа искажује умањење за плаћање као негативан износ.

4. Други документи

Последњим изменама и допунама ЗЕФ из децембра 2025. године додато је да се, поред електронског фактурисања и свих радњи везаних за ЕФ и електронско евидентирање обрачунаог и претходног ПДВ, СЕФ користи и за издавање и чување других докумената у вези са ЕФ, електронским евидентирањем обрачунаог и претходног ПДВ.

С тим у вези, у ПЕФ је додат је нови члан, 16а, којим је прецизирано да се другим документима у вези са трансакцијама из члана 1. тачка 4) овог правилника сматрају нарочито **прелиминарна пореска пријава**

пореза на додату вредност и обавештење примаоца о претходном порезу у складу са прописима којима се уређује ПДВ.

Преко СЕФ може се издавати, примати и чувати електронско обавештење примаоца у вези са некоришћењем или исправком претходног пореза, које је од 11. октобра 2025. године доступно на продукционом окружењу система, о чему смо писали у ПС 16/2025.

Битно је подвући да изменама прописа о електронском фактурисању и ПДВ није прописано да је то обавезно, већ и даље остаје да је могућност да се ово обавештење шаље преко СЕФ, а дозвољено је да се исто шаље и изван СЕФ у електронском или другом облику, нпр. слањем путем електронске поште.

Међутим, независно од чињенице да то није законска обавеза, свакако је наша препорука да корисници ово обавештење издају у електронском облику преко СЕФ, јер је то целисходније решење него да се издаје неким другим каналима (значајно се смањује могућност грешке, сви документи се издају преко истог портала у дигиталном облику што њихово архивирање и чување чини једноставнијим, све међусобно повезане радње врше се на једном месту, прималац одмах прима то обавештење итд.)

Од пореских периода који почињу од 2027. године, у СЕФ ће се креирати и чувати прелиминарна пореска (ПДВ) пријава која ће се и сачињавати у СЕФ, а која такође представља други документ у наведеном смислу.

5. Веза СЕФ са системом електронских отпремница и информационим системима Пореске управе и Управе царина

Новим чланом 34г ПЕФ прописано је да систем електронских фактура успоставља везу са системом електронских отпремница и одговарајућим информационим системима Пореске управе и Управе царина.

У оквиру СЕФ од раније постоје модули за размену података између СЕФ и других повезаних информационих система: Прекогранични промет, Фискализација, Е-отпремнице.

Потребна су њихова даља унапређења и то нарочито интеграција СЕФ са Системом за управљање фискализацијом како корисници не би морали ручно да уносе податке из фискалних рачуна у одговарајуће електронске евиденције обрачунаог и претходног пореза.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРАВИЛНИКА О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ОБРАЧУНАТОГ И ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА У СЕФ

Овај чланак представља наставак чланка о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању и у њему смо обрадили све измене и допуне које се односе на електронско евидентирање обрачунаог ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ и Појединачној евиденцији ПДВ и евидентирање претходног пореза у СЕФ.

Ове измене и допуне ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, а примењују се почев за пореске периоде који почињу после 31. марта 2026. године.

Измене и допуне Правилника о електронском фактурисању (у даљем тексту: ПЕФ) које се односе на Збирну евиденцију (обрачунаог) ПДВ и Појединачну евиденцију (обрачунаог) ПДВ и евиденцију претходног пореза у СЕФ месечни обвезници примењују почев од пореског периода април 2026. године, а тромесечни обвезници почев од пореског периода април – јун 2026. године. Ове измене се не примењују на порески период март 2026. године, односно јануар – март 2026. године.

Овај чланак, у вези са изменама и допунама ПЕФ, односи се следеће:

1. Увођење обавезе електронског евидентирања обрачуна ПДВ (у даљем тексту: ЕЕО ПДВ) у Збирној евиденцији ПДВ уколико обвезник ПДВ до истека рока за електронско евидентирање обрачуна ПДВ није издао електронску фактуру (у даљем тексту: ЕФ) по основу промета на мало који је извршен имаоцу корпорацијске картице, односно промета на мало који је извршен субјекту јавног сектора за који је примио захтев да изда ЕФ;

2. Не врши се Збирно ЕЕО ПДВ за период краћи од пореског периода;

3. Збирна евиденција ПДВ – Сторнирање – порески дужник прималац;

4. Збирна евиденција ПДВ – ЕЕО ПДВ у складу са чланом 10. став 2. тачка б) и чланом 10. став 4. Закона о

порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДВ);

5. Евидентирање смањења основице и ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ када је порески дужник испоручилац;

6. Сачињавање интерног рачуна у СЕФ;

7. Појединачна евиденција ПДВ која се односи на испоруке;

8. Кориговање и сторнирање евиденције обрачунаог ПДВ у СЕФ;

9. Статуси електронских евиденција обрачунаог ПДВ;

10. Не врши се електронско евидентирање претходног пореза (у даљем тексту: ЕЕ ПП) за период краћи од пореског периода;

11. Евидентирање података у ЕЕ ПП по основу сторнирања ЕФ и других докумената када је порески дужник испоручилац добара/услуга;

12. Евидентирање података у ЕЕ ПП по основу сторнирања интерних рачуна, и

13. Уводи се обавеза корекције евиденције претходног пореза.

1. Обавеза ЕЕО ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ када обвезник ПДВ није издао ЕФ за промет на мало имаоцу корпорацијске картице, односно субјекту јавног сектора

У ПЕФ додат је нови члан 25а којим је прописано да обвезник ПДВ који није издао ЕФ у смислу члана 3. став 2. тачка 1) закона до истека рока за ЕЕО ПДВ у складу са законом, врши ЕЕО ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ у складу са овим правилником.

У складу са претходним, извршена је и измена у члану 17. став 2. тачка 1) ПЕФ на начин да је додат нови изузетак, тј. да постоји обавеза ЕЕО ПДВ за обвезника ПДВ за извршени промет добара, односно услуга и

примљени аванс за који постоји обавеза издавања ЕФ са исказаним ПДВ у случају када такав обвезник није издао ЕФ у смислу чл. 3 став 2. тачка 1) Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, ... и 109/25 – у даљем тексту: ЗЕФ).

Ова новина у вези је са изменом и допуном ЗЕФ која је усвојена у децембру 2025. године са применом од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, којом је сходно новом члану 3. став 2. тачка 1) ЗЕФ уведена обавеза издавања ЕФ:

1. За промет на мало који се врши имаоцу корпорацијске картице одређеног прописима којима се уређује фискализација и примљени аванс за тај промет;

2. За промет на мало који се врши субјекту јавног сектора, ако је субјект јавног сектора поднео захтев за издавање електронске фактуре у року од 7 дана од дана извршеног промета на мало.

ЕФ се у наведеним случајевима не издаје пре него пре него што је издат фискални рачун, у складу са законом којим се уређује фискализација.

Другим речима, код промета на мало који се врши имаоцу корпорацијске картице или субјекту јавног сектора, када према прописима из области фискализације постоји обавеза издавања фискалног рачуна, прво се обавезно издаје фискални рачун, па се касније издаје ЕФ. Напомињемо да је после издавања ЕФ потребно одмах извршити поступак рефундације фискалног рачуна.

Издавање ЕФ у наведена два случаја вршило се и раније, с тим да је то било чињено на основу упућивања из Правилника о порезу на додату вредност, а од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године установљава се обавеза путем ЗЕФ и ПЕФ.

Битна новина од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године јесте рок од 7 дана од дана извршеног промета на мало у којем субјект јавног сектора треба да поднесе захтев за издавање ЕФ. Овај рок уведен је јер се дешавало да се односни захтев од стране субјекта јавног сектора достави са одређеним закашњењем – после истека рока за предају пореске пријаве за период у којем је настала обавеза за обвезника ПДВ који је извршио промет, што је код овог субјекта повећавало правну несигурност и доводило га у неповољан порески положај.

Код издавања ЕФ имаоцу корпорацијске картице за промет на мало није прописан рок од 7 дана, тј. није прописан никакав рок.

Поред измена у ПЕФ извршене су и одговарајуће допуне у члану 198а Правилника о порезу на додату вредност којима је извршено усаглашавање одредаба тог правилника са извршеним изменама и допунама прописа о електронском фактурисању. Њима је у тај правилник, такође, додат рок од 7 дана од дана извршеног промета у којем, ако субјект јавног сектора поднесе захтев за издавање ЕФ, обвезник ПДВ има обавезу издавања ЕФ, као и одредба да се ЕФ у овом случају не издаје пре него што се изда фискални рачун.

Сем наведених новина процедура поступања у овом случају у погледу садржаја захтева субјекта јавног

сектора, издавања фискалног рачуна „Промет – Рефундација“ остаје непромењена.

Уколико обвезник ПДВ није издао ЕФ у складу са обавезом из члана 3. став 2. тачка 1) ЗЕФ за промет на мало, односно примљени аванс за промет на мало имаоцу корпорацијске картице или за промет за мало који је извршен субјекту јавног сектору до истека рока за ЕЕО ПДВ (до 12. у наредном календарском месецу у односу на порески период када је настала ПДВ обавеза), тада има обавезу ЕЕО ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ у СЕФ.

Обавеза евидентирања ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ у овим случајевима постоји почев од евидентирања ПДВ за порески период април 2026. године, односно април – јун 2026. године. Уколико је обвезник ПДВ издао ЕФ са исказаним ПДВ до рока за ЕЕО ПДВ нема обавезу евидентирања ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ из фискалног рачуна за извршени промет, нити умањења ПДВ из фискалног рачуна за рефундацију.

За обрачунати ПДВ за пореске периоде завршене пре 1. априла 2026. године за које није издата ЕФ, или је ЕФ издата после рока за ЕЕО ПДВ, не постоји обавеза евидентирања ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ у СЕФ.

У којем делу Збирне евиденције ПДВ ће се извршити предметно евидентирање зависи од типа ЕФ са обрачунатим ПДВ за коју је постојала обавеза издавања преко СЕФ, а која није издата или је издата после рока за електронско евидентирање ПДВ.

Ако је у питању ПДВ обрачунат за извршени промет добара/услуга за који је постојала обавеза издавања ЕФ која није издата, или је издата после 12. дана у наредном календарском месецу у односу на порески период када је настала пореска обавеза, евидентирање се врши у оквиру одељка Промет уз накнаду.

Ако је у питању ПДВ обрачунат на примљени аванс за који је постојала обавеза издавања авансне ЕФ која није издата или је издата после 12. у наредном календарском месецу у односу на порески период када је настала обавеза, евидентирање се врши у оквиру одељка Аванс за промет.

Слично томе, ако је у питању повећање ПДВ услед повећања накнаде и основице за који је постојала обавеза издавања документа о повећању који није издат, или је издат после 12. у наредном календарском месецу у односу на порески период када је настала обавеза, евидентирање се врши у оквиру одељка Повећање основице, односно ПДВ итд.

Пример: Месечни обвезник ПДВ у априлу 2026. године извршио је промет на мало субјекту јавног сектора за који је издат фискални рачун са ПДВ.

Месечни обвезник је у року од 7 дана од дана промета примио уредан захтев субјекта јавног сектора за издавање електронске фактуре и прво треба да изда ЕФ преко СЕФ, а потом да изврши рефундацију фискалног рачуна. Под претпоставком да је претходно извршено до рока за ЕЕО ПДВ за порески период април 2026. године, тада нема обавезу евидентирања обрачунатог

ПДВ из фискалних рачуна (за промет и за рефундацију) у Збирној евиденцији ПДВ у СЕФ.

Међутим, уколико обвезник за промет на мало који је извршен у априлу 2026. године не изда ЕФ субјекту јавног сектора до 12. маја 2026. године, тада има обавезу да изврши ЕЕО ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ за порески период април 2026. године, у оквиру одељка Промет уз накнаду.

Изменама ПЕФ није регулисано поступање у случају када обвезник у наведеним случајевима изврши ЕЕО ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ, а након тога, после рока за ЕЕО ПДВ изврши издавање ЕФ за промет на мало имаоцу корпорацијске картице, односно субјекту јавног сектора.

Будући да није прописано да у том случају обвезник треба да изврши кориговање евидентирања обрачуна ПДВ у СЕФ, односно да евидентира одређено смањење основице и ПДВ због накнадног издавања ЕФ у Збирној евиденцији ПДВ, сматрамо да та обавеза не постоји, тј. да тако нешто не треба да чини.

2. Не врши се Збирно ЕЕО ПДВ за период краћи од пореског периода

У члану 18. ПЕФ додат је нови став 3. којим је прописано да се збирно електронско евидентирање обрачуна ПДВ не врши за период краћи од пореског периода – календарског месеца, односно календарског тромесечја (порески период у којем је отпочета ПДВ активност и порески период у којем је престала ПДВ активност обвезника ПДВ).

Према томе, обвезник ПДВ не врши електронско евидентирање података у Збирној евиденцији ПДВ у СЕФ за порески период у којем је почео да обавља ПДВ активност, нити га врши за порески период у којем је престао да обавља ПДВ активност, ако су ти порески периоди краћи од календарског месеца (за месечне обвезнике), односно од календарског тромесечја (за тромесечне обвезнике).

Обвезник ће свакако обрачунати ПДВ и евидентирати га у Обрасцу ПОПДВ, односно у пореској (ПДВ) пријави, али обрачунати ПДВ неће електронски евидентирати у Збирној евиденцији ПДВ у СЕФ у наведена два случаја.

Претходно је у вези и са састављањем прелиминарне пореске пријаве која ће се сачињавати у СЕФ од 2027. године на основу података којима овај систем располаже, али само за комплетан порески период. Прелиминарна пореска пријава неће се креирати у СЕФ за порески период у којем је отпочета, односно престала ПДВ активност (члан 49а став 3. ЗПДВ).

3. Збирна евиденција ПДВ – Сторнирање – порески дужник прималац

У претходној верзији ПЕФ било је прописано да се подаци у Збирној евиденцији ПДВ, у одељку „Сторнирање – порески дужник прималац“ исказују на основу података из Појединачних евиденција ПДВ које су у

статусу: *поништено*, а које су сачињене за исти порески период за који се сачињава Збирна евиденција ПДВ.

У измењеној верзији ПЕФ, сада је прописано да се у Збирној евиденцији ПДВ подаци у вези са сторнирањем (исказивање одговарајућих повећања/смањења основице и ПДВ), када је порески дужник прималац, **исказују на основу података из појединачних евиденција ПДВ, које се односе на набавке, а које су у статусу: сторнирано, за одговарајући порески период.**

Другим речима, када порески дужник – прималац изврши сторнирање интерног рачуна, односно Појединачне евиденције која је интерни рачун, дужан је да податке о том сторнирању (одговарајуће смањење/повећање основице), односно ПДВ евидентира и у Збирној евиденцији ПДВ, у оквиру одељка „Сторнирање – порески дужник прималац“.

Ова обавеза је суштински и раније постојала, с том разликом да се сада уместо поништавања, врши сторнирање Појединачне евиденције ПДВ.

4. Збирна евиденција ПДВ – евидентирање обрачуна ПДВ у складу са чланом 10. став 2. тачка б) и став 4. ЗПДВ

У члану 19. ПЕФ додата је нова одредба да се у Збирној евиденцији ПДВ исказују и подаци о ПДВ који је обрачунат у складу са чланом 10. став 2. тачка б) и став 4. ЗПДВ.

У складу са чл. 10. ст. 2. тачка б) ЗПДВ порески дужник је стицалац имовине или дела имовине чији је пренос извршен у складу са чланом 6. став 1. тачка 1) ЗПДВ, после чијег преноса су престали услови из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона.

Наиме, у складу са чланом 6. став 5. ЗПДВ, уколико у року од три године од дана извршеног преноса имовине или њеног дела престану услови из члана 6. став 1. тачка 1) ЗПДВ, стицалац имовине или дела имовине дужан је да обрачуна ПДВ за добра и услуге које је стекао, а која на дан престанка услова чине његову имовину, на начин на који би преносилац имовине или њеног дела имовине имао обавезу обрачунавања ПДВ да при преносу дела имовине нису били испуњени услови. Изузеће од ове обавезе прописано је у члану 6. став 6. ЗПДВ за опрему и објекте за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за које постоји обавеза исправке одбитка претходног пореза у складу са чланом 32. ЗПДВ.

У случају престанка услова у наведеном временском периоду, стицалац је дужан да изврши обрачун ПДВ, у својству пореског дужника за добра и услуге које је стекао, а која на дан престанка услова чине његову имовину у складу са чланом 10. став 2. тачка б) ЗПДВ на начин на који би преносилац имовине или њеног дела имао обавезу обрачунавања ПДВ да при преносу дела имовине нису били испуњени услови. Обрачун ПДВ врши се у периоду када је дошло до престанка услова, према правилима која су важила у моменту преноса.

Изменом ПЕФ прецизирано је да се у овом случају обрачунати ПДВ евидентира у Збирној евиденцији ПДВ.

У складу са **чланом 10. став 4. ЗПДВ**, изузетно од става 1. тачка 3) истог члана, када страном лицу врши промет добара и услуга у Републици лицу које није обвезник ПДВ, осим лицу из члана 9. став 1. овог закона, а накнаду за тај промет добара и услуга у име и за рачун страног лица наплаћује обвезник ПДВ, порески дужник за тај промет је обвезник ПДВ који наплаћује накнаду.

Изменом ПЕФ прецизирано је да се у овом случају ПДВ, који обрачунава обвезник ПДВ који у име и за рачун страног лица наплаћује накнаду за промет који страном лицу врши у Републици Србији лицу које није обвезник ПДВ (осим лицу из члана 9. став 1. овог закона), евидентира у Збирној евиденцији ПДВ у СЕФ.

Пример: Мобилни оператер – обвезник ПДВ наплаћује накнаду у име и за рачун страног лица које није обвезник ПДВ, за промет услуге давања права коришћења електронских садржаја (нпр. игре, музички садржаји и др.) који се налазе на виртуелном тржишту домаћим физичким лицима која нису обвезници ПДВ.

Мобилни оператер – обвезник ПДВ дужан је да обрачуна ПДВ за промет који страном лицу врши домаћим физичким лицима, а физичка лица нису порески дужници за овај промет. Евидентирање обрачунаог ПДВ мобилни оператер – обвезник ПДВ врши у Збирној евиденцији ПДВ, у оквиру сегмента Промет уз накнаду.

Међутим, уколико би мобилни оператер – обвезник ПДВ наплаћивао накнаду у име и за рачун страног лица које у Србији није обвезник ПДВ по основу промета услуга који је извршен домаћем лицу – обвезнику ПДВ, порески дужник за тај промет био би прималац услуге – домаће лице које је обвезник ПДВ и тада се евидентирање ПДВ врши у Појединачној евиденцији ПДВ – интерни рачун.

5. Збирна евиденција – евидентирање смањења основице и ПДВ када је порески дужник испоручилац

Извршене су и одређене измене у одредбама члана 22. ПЕФ, који уређује евидентирање смањења основице и ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ, када је порески дужник испоручилац.

Члан 22. ПЕФ (измењене одредбе су подебљане)

У случају смањења основице, независно од тога да ли је обвезнику ПДВ издат документ о смањењу (електронска фактура, фискални рачун или други документ), обвезник ПДВ - издавалац у Збирној евиденцији ПДВ за порески период у којем је дошло до смањења основице исказује податке о износу за који је смањена основица у одговарајућим пољима.

Смањење ПДВ по основу смањења основице из става 1. овог члана исказује се за порески период у којем су испуњени услови за смањење ПДВ, у складу са прописима којима се уређује ПДВ (поседовање обавештења о претходном порезу одређеног прописима којима се уређује ПДВ обвезника ПДВ којем је извршен промет добара и услуга, уз испуњење осталих услова).

Обавештење из става 2. овог члана може се издати преко система електронских фактура.

У случају смањења основице, независно од тога да ли је лицу које није обвезник ПДВ издат документ о смањењу (електронска фактура, фискални рачун или други документ), обвезник ПДВ - издавалац у Збирној евиденцији ПДВ за порески период у којем је дошло до смањења основице исказује податке о износу за који је смањена основица у одговарајућим пољима.

Смањење ПДВ по основу смањења основице из става 4. овог члана исказује се за порески период у којем су испуњени услови за смањење ПДВ, у складу са прописима којима се уређује ПДВ (издат је документ о смањењу, односно други документ о смањењу накнаде, потврђен од стране примаоца добара и услуга у случају када је прописано потврђивање тог документа, уз испуњење осталих услова).

Документ из става 5. овог члана може бити потврђен на самом документу о смањењу или издавањем посебног документа који је послат електронским путем или на други начин.

Потврђивање документа из става 5. овог члана не врши се преко система електронских фактура, осим ако је документ о смањењу издат лицу које није обвезник ПДВ преко система електронских фактура, када се прихватањем документа о смањењу сматра да је тај документ потврђен.

Као што се примећује, саме измене у вези са евидентирањем смањења основице и ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ, када је порески дужник испоручилац, нису суштинског карактера. Међутим, на евидентирање података у Збирној евиденцији ПДВ по основу смањења накнаде, односно основице, битно утичу измене и допуне прописа о ПДВ које одређују у којем пореском периоду ће се извршити евидентирање смањења основице и смањења ПДВ, што има импликације и на евидентирање у Збирној евиденцији ПДВ. О смањењу основице и смањењу обрачунаог ПДВ писали смо у ПС 2/26, у чланку на тему измена и допуна ЗПДВ.

6. Сачињавање интерног рачуна у СЕФ

Врло значајна новина, почев од обрачуна ПДВ за порески период април 2026. године, односно април – јун 2026. године који врши порески дужник – прималац добара и услуга, јесте та да корисник СЕФ интерни рачун саставља у СЕФ и тим чином обрачуна ПДВ евидентира у Појединачној евиденцији ПДВ. И до сада је постојала обавеза сачињавања интерног рачуна, као и евидентирања обрачунаог ПДВ у Појединачној евиденцији ПДВ, али се интерни рачун није састављао у СЕФ, већ у одговарајућем информационом систему корисника.

Да би се ова измена реализовала (што јесте технички урађено у оквиру ажурирања СЕФ 3.17.0), измењен је члан 20. ПЕФ који уређује Појединачну евиденцију ПДВ која се односи на набавке.

Овај тип Појединачне евиденције ПДВ за врсту промета набавка од 1. априла 2026. године **променио је назив у Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун**. У оквиру ње врши се сачињавање интерних

рачуна у СЕФ за пореске периоде који почињу после 31. марта 2026. године.

Сходно новом члану 20. ПЕФ, Појединачна евиденција ПДВ, која се односи на набавке (Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун), а која се сачињава по основу промета добара и услуга за који је прималац добара и услуга порески дужник у складу са ЗПДВ, датог аванса за тај промет, повећања и смањења, садржи податке о:

1) броју појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна, статусу и датуму евидентирања;

2) години, пореском периоду (месец или тромесечје) и периоду (конкретан месец или тромесечје);

3) идентификатору лица које врши промет (пиб/пиб и јбкјс/порески број страног лица);

4) типу документа (интерни рачун – страно лице, односно интерни рачун – обвезник ПДВ одређен прописима којима се уређује ПДВ);

5) броју интерног рачуна (интерни рачун – страно лице, односно интерни рачун – обвезник ПДВ одређен прописима којима се уређује ПДВ), ако је интерни рачун сачињен ван система електронских фактура у складу са прописима којима се уређује ПДВ, а ако постоји обавеза сачињавања интерног рачуна у систему електронских фактура у облику појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна у складу са прописима којима се уређује ПДВ, као број интерног рачуна наводи се „0“ (нула);

6) основу одабира (промет, аванс, повећање, односно смањење), који се односи на основ сачињавања појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна;

7) повезаном интерном рачуну (интерни рачун сачињен ван система електронских фактура у складу са прописима којима се уређује ПДВ, односно појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун);

8) датуму аванса и основу за авансно плаћање код основа одабира: аванс;

9) промету по стопи од 20% (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), осим о промету грађевинских објеката, са ознаком „АЕ20, осим ОВЈ“;

10) промету по стопи од 20% грађевинских објеката (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), са ознаком „АЕ20 – ОВЈ“;

11) промету по стопи од 10% (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), осим о промету грађевинских објеката, са ознаком „АЕ10, осим ОВЈ“;

12) промету по стопи од 10% грађевинских објеката (уз накнаду, односно без накнаде), повећању/смањењу накнаде, авансу и смањењу аванса за тај промет (опис, основица и обрачунати ПДВ), са ознаком „АЕ10 – ОВЈ“;

13) укупно обрачунатом ПДВ.

У оквиру СЕФ ажурирања 3.17.0 извршене су одговарајуће техничке измене у структури и садржају овог типа Појединачне евиденције ПДВ.

Структура и садржај поља у оквиру ове Појединачне евиденције ПДВ остали су исти, као што су били раније, уз одређене измене на које у наставку указујемо.

Број интерног рачуна – Ово поље постојало је и раније, али је сада промењен начин попуњавања. Попуњавање овог поља зависи од тога да ли је интерни рачун састављен у СЕФ или изван СЕФ.

Ако постоји обавеза сачињавања интерног рачуна у СЕФ у облику Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна у складу са прописима којима се уређује ПДВ, као број интерног рачуна наводи се „0“ (нула).

Ако је интерни рачун сачињен ван СЕФ у складу са прописима којима се уређује ПДВ, тада се као број интерног рачуна уноси број интерног рачуна – страно лице, односно интерног рачуна – обвезник ПДВ који је корисник сам доделио, имајући у виду то да је интерни рачун сачињен ван СЕФ.

У складу са ЗПДВ (члан 42. став 11.) корисник СЕФ одређен Законом о електронском фактурисању сачињава интерни рачун у систему електронских фактура почев од пореског периода април 2026/април – јун 2026. године. Ово се врши уносом података у оквиру Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун.

То значи да ће сви корисници СЕФ почев од евидентирања обрачунатог ПДВ за порески период април 2026/април – јун 2026. године интерне рачуне сачињавати искључиво у СЕФ уносом података у Појединачну евиденцију ПДВ – интерни рачун.

Корисник СЕФ ће једино у случајевима када порески дужник – прималац добара и услуга треба да обрачуна ПДВ за неки ранији порески период за који је обавеза настала пре априла 2026. године интерни рачун састављати изван СЕФ. Примера ради, ако порески дужник констатује у мају 2026. године да треба да интерним рачуном обрачуна ПДВ за који је обавезу имао за порески период март 2026. године, или за ранији порески период, независно од чињенице што обрачун ПДВ врши и евидентира га у оквиру Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун после 1. априла 2026. године, овакав интерни рачун саставља се ван СЕФ, јер је пореска обавеза настала пре априла 2026. године.

Поље Број интерног рачуна не може остати празно – у њега се мора унети одређени податак и то:

- „0“ (када постоји обавеза сачињавања интерног рачуна у СЕФ);

- одређени број интерног рачуна који корисник одређује (у случајевима када се интерни рачун саставља изван СЕФ).

Повезани интерни рачун – Ово поље је, такође, раније постојало али је промењено шта се уноси у њега. Шта се уноси у ово поље такође зависи од тога да ли је иницијални интерни рачун, са којим се врши повезивање, сачињен у или изван СЕФ.

Уколико је иницијални интерни рачун са којим се врши повезивање сачињен у СЕФ, тада се као повезани интерни рачун уноси број Појединачне

евиденције ПДВ – интерног рачуна. Број Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун корисник сам одређује.

Уколико је интерни рачун сачињен ван СЕФ, уноси се број тог иницијалног интерног рачуна који је корисник сам одредио.

Када порески дужник – прималац добара и услуга сачини интерни рачун у облику Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун и евидентира обрачунати ПДВ (путем команде „Евидентирај“ у СЕФ) тај документ ће се налазити у електронском облику у СЕФ.

Корисник, наравно, има могућност да изврши увид у садржај интерног рачуна креираног у СЕФ кликом на саму Појединачну евиденцију ПДВ – интерни рачун, а такође има могућност да помоћу команде „Преузми ПДФ“ на свој рачунар преузме конкретан интерни рачун у ПДФ формату.

Штампање интерног рачуна, који је сачињен у СЕФ, и његово чување у штампаном или електронском облику могуће је, али није обавезно. Корисник интерни рачун може да чува у електронском облику у СЕФ, као и ван СЕФ (у електронском или папирном облику), о чему самостално одлучује.

Број Појединачне евиденције – интерног рачуна је број који корисник самостално додељује приликом уноса података у Појединачну евиденцију ПДВ. Број Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна је битан, јер се тај број уноси у поље Број повезаног интерног рачуна када се врши повезивање документа који се евидентира са иницијалним интерним рачуном који је сачињен у СЕФ.

Извршене су и одговарајуће измене и допуне у члану 196. Правилника о порезу на додату вредност у вези са интерним рачунима. Њима је, такође, прописано да корисник СЕФ сачињава интерни рачун у систему електронских фактура и да се интерни рачун који се сачињава у СЕФ креира у облику Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна у смислу прописа о електронском фактурисању и садржи податке одређене прописима из области електронског фактурисања. О овим изменама писали смо у посебном чланку у овом броју часописа.

Корисници СЕФ за интерне рачуне сачињене по основу пореских обавеза насталих од априла 2026. године, које сачињавају у електронском облику у корисничком интерфејсу у СЕФ или путем апликативног интерфејса који је повезан са СЕФ у облику Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун, више не морају да воде рачуна о томе да ли интерни рачун садржи све податке прописане чланом 196. Правилника о порезу на додату вредност, јер је тим чланом правилника сада прописано да интерни рачун који се сачињава у облику Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун садржи податке одређене прописима о електронском фактурисању.

Обавезни елементи интерног рачуна (који су битни за остваривање права на одбитак претходног пореза), који се креира у СЕФ као Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун, прописани су чланом 20. ПЕФ.

Подаци које садржи интерни рачун који се саставља у СЕФ, који су прописани чланом 20. ПЕФ, углавном су исти они подаци који су прописани чланом 196. Правилника о порезу на додату вредност.

Међутим, интерни рачун који се саставља у СЕФ у облику Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун не садржи следеће податке:

- назив и адреса лица које врши промет, већ само ПИБ као идентификатор тог лица;
- датум настанка пореске обавезе, односно датум смањења накнаде или аванса, већ само порески период за који се сачињава интерни рачун.

У садашњој верзији ове евиденције не постоје поља за унос ових података. Независно од тога, корисник СЕФ има право на одбитак претходног пореза уколико је благовремено евидентирао тачне податке у одговарајућа поља Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун и испуњени су општи услови за одбитак претходног пореза за пореског дужника.

Када је реч о подацима који се уносе у интерни рачун који се саставља у СЕФ, а о којима треба водити рачуна да се не направи грешка већ да се унесу на начин како је прописао ПЕФ, то су свакако број интерног рачуна и број повезаног интерног рачуна.

На пример, ако би корисник СЕФ, који саставља интерни рачун у оквиру СЕФ, у поље број интерног рачуна уместо „0“ (нула) унео број Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун, или неки други податак, погрешно би исказао податак који је одређен чланом 20. ПЕФ и услед формалне неисправности могло би да му буде оспорено право на одбитак претходног пореза.

Слично томе, проблем би могао да постоји када корисник у поље Број повезаног интерног рачуна не унесе број Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун који је креирао у СЕФ, већ неки други податак.

Пример: Страно правно лице је домаћем месечном обвезнику ПДВ дана 10. априла 2026. године извршило консултантску услугу за коју је место промета у Републици Србији.

По основу наведене трансакције, домаће правно лице – месечни обвезник ПДВ је у СЕФ сачинио интерни рачун уносом одговарајућих података у оквиру Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун.

У поље Број Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна корисник је самостално унео одговарајућу ознаку (на пример: 04/001) и то аутоматски постаје број интерног рачуна који је састављен у СЕФ. Битно је нагласити да ту ознаку не треба уносити истовремено и у поље Број интерног рачуна. Напомињемо да постоји и јединствени идентификатор евиденције који СЕФ сам додељује.

Евидентирање обрачуна ПДВ по овом основу извршено је 15. априла 2026. године. Вредност примљене услуге у динарској противвредности износи 1.000.000 динара, а обрачунати ПДВ (20%) износи 200.000 динара.

Појединачна евиденција ПДВ - интерни рачун

Јединствени идентификатор евиденције	Статус	Датум евидентирања	Број Појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна *	Година *
333446	Евидентирано	15.04.2026	04/001	2026

Порески период	Промет по стопи од 20%-АЕ20, осим ОВЈ	Промет по стопи од 20%-АЕ20-ОВЈ	Промет без накнаде по стопи од 20%-АЕ20, осим ОВЈ	Промет без накнаде по стопи од 20%-АЕ20-ОВЈ
Месечни				
Период	Опис	Опис	Опис	Опис
Април	Услуга			
Промет	Основица	Основица	Основица	Основица
Набавка	1.000.000,00			
Тип документа	Обрачунати ПДВ	Обрачунати ПДВ	Обрачунати ПДВ	Обрачунати ПДВ
Интерни рачун - стран...	200.000,00			
Идентификатор лица које врши промет (Порески број страног лица) *	Промет по стопи од 10%-АЕ10, осим ОВЈ	Промет по стопи од 10%-АЕ10-ОВЈ	Промет без накнаде по стопи од 10%-АЕ10, осим ОВЈ	Промет без накнаде по стопи од 10%-АЕ10-ОВЈ
100200300	Опис	Опис	Опис	Опис
Број интерног рачуна *				
0	Основица	Основица	Основица	Основица
Основ одабира	Обрачунати ПДВ	Обрачунати ПДВ	Обрачунати ПДВ	Обрачунати ПДВ
Промет				
Повезани интерни рачун				

Укупно обрачунати ПДВ: 200.000,00

Откажи

Коригуј

Сторнирај

Преузми ПДФ

Када је обвезник извршио евидентирање обрачуног ПДВ у Појединачној евиденцији ПДВ – интерни рачун, има могућност да изврши преузимање интерног рачуна који је креиран у СЕФ и који у ПДФ облику изгледа овако.

Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун

04/001

Јединствени идентификатор евиденције: 333446

Датум евидентирања: 15.04.2026.

Статус: Евидентирано

Година: 2026

Порески период: Месечни

Период: Април

Промет: Набавка

Тип документа: Интерни рачун - страни лице

Идентификатор лица које врши промет (Порески број страног лица): 100200300

Број интерног рачуна: 0

Основ одабира: Промет

Повезани интерни рачун:

**PRIVREDNO DRUŠTVO IZDAVAČKE
DELATNOSTI PRIVREDNI SAVETNIK
DOO, BEOGRAD**Адреса: BULEVAR KRALJA ALEKSANDRA 86,
Beograd (Vračar)

Матични број: 07041268

ПИБ: 100002581

	Опис	Основица	Обрачунати ПДВ
Промет по стопи од 20%-АЕ20, осим ОВЈ	Услуга	1.000.000,00	200.000,00
Промет по стопи од 20%-АЕ20-ОВЈ			
Промет без накнаде по стопи од 20%-АЕ20, осим ОВЈ			
Промет без накнаде по стопи од 20%-АЕ20-ОВЈ			
Промет по стопи од 10%-АЕ10, осим ОВЈ			
Промет по стопи од 10%-АЕ10-ОВЈ			
Промет без накнаде по стопи од 10%-АЕ10, осим ОВЈ			
Промет без накнаде по стопи од 10%-АЕ10-ОВЈ			

Укупно обрачунати ПДВ: 200.000,00

Као што се примећује, ПДФ приказ интерног рачуна састављеног у СЕФ не садржи назив и адресу страног лица и датум настанка ПДВ обавезе. Међутим, та околност не утиче на право на одбитак претходног пореза, будући да је интерни рачун креиран у СЕФ у складу са прописима о електронском фактурисању.

Будући да је интерни рачун сачињен у СЕФ благовремено, обвезник има право на одбитак претходног пореза за порески период април 2026. године. СЕФ ће извршити аутоматско евидентирање података у делу 2.2.1 ЕЕ ПП за порески период април 2026. године (основица и ПДВ), а корисник самостално исказује претходни порез који има право да одбије у пољу 2.2.4. ЕЕ ПП.

7. Појединачна евиденција ПДВ која се односи на испоруке

Чланом 20а ПЕФ раније је било прописано да, између осталог, Појединачна евиденција ПДВ, која се односи на испоруке, сходно ставу 3. тачка 4), садржи податке о типу и броју документа (фактура за промет

добара, односно услуга, документ о повећању, документ о смањењу и авансна фактура).

У измењеној одредби става 3. наведеног члана ПЕФ сада је прописано да ова евиденција садржи податке о: 4) типу документа (фактура за промет добара, односно услуга, документ о повећању, документ о смањењу и авансна фактура; и 4а) броју документа (фактура за промет добара, односно услуга, документ о повећању, документ о смањењу и авансна фактура).

Измена је техничког карактера, будући да су и раније у СЕФ постојала посебна поља у оквиру којих се бирао тип документа и уносио број документа. У ова поља се подаци уносе на непромењен начин.

8. Кориговање и сторнирање електронске евиденције обрачуна ПДВ у СЕФ

Члан 21. ПЕФ, који је уређивао кориговање ЕЕО ПДВ, измењен је и сада гласи овако:

„Збирна евиденција ПДВ, Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун и Појединачна евиденција ПДВ

која се односи на испоруке, **коригују се у случају погрешно или непотпуно исказаних података**, у складу са овим правилником.

Збирна евиденција ПДВ коригује се ако су погрешно или непотпуно исказани подаци из члана 19. став 1. овог Правилника.

Појединачна евиденције ПДВ – интерни рачун коригује се ако су погрешно или непотпуно исказани подаци из члана 20. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог правилника.

Појединачна евиденција ПДВ, која се односи на испоруке, коригује се ако су погрешно или непотпуно исказани подаци из члана 20а став 3. тач. 3), 4а) и 5) овог правилника.

Збирна евиденција ПДВ, Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун и Појединачна евиденција ПДВ која се односи на испоруке, сторнира се ако корисник система електронских фактура није требало да

изврши електронско евидентирање обрачуна ПДВ, као и у случају погрешно или непотпуно исказаних података за које се не врши кориговање у складу са овим правилником.

Измене се огледају у томе што се уместо поништавања евиденције обрачуног ПДВ, сада користи израз и радња „сторнирање“. Поред тога извршене су и измене у погледу тога када ће се вршити сторнирање, а када кориговање.

Раније се поништавање евидентираних ПДВ у Збирној евиденцији ПДВ и Појединачној евиденцији ПДВ вршило у случају када је обвезник извршио евидентирање, а обавеза за то није постојала. Кориговање се вршило у свим осталим случајевима погрешно или непотпуно исказаних података.

Сада је то промењено и треба поступити на следећи начин:

Врста евиденције	Сторнирање	Кориговање
Збирна евиденција ПДВ	Када корисник није требало да изврши евидентирање у Збирној евиденцији ПДВ	Када је извршено евидентирање погрешних или непотпуно исказаних података у неком пољу Збирне евиденције ПДВ
Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун	Када корисник није требало да изврши евидентирање у Појединачној евиденцији ПДВ – интерни рачун Када су погрешно или непотпуно исказани подаци у овој евиденцији, сем идентификатора лица које врши промет, броја интерног рачуна и повезаног интерног рачуна	Када су погрешно или непотпуно исказани подаци у Појединачној евиденцији ПДВ – интерни рачун о: – Идентификатору лица које врши промет (ПИБ/ПИБ и ЈБКС/порески број страног лица) – Броју интерног рачуна – Повезаном интерном рачуну
Појединачна евиденција ПДВ која се односи на испоруке	Када корисник није требало да изврши евидентирање у Појединачној евиденцији ПДВ која се односи на испоруке Када су погрешно или непотпуно исказани подаци у овој евиденцији, сем идентификатора лица којем се врши промет, типа документа или броја документа	Када су погрешно или непотпуно исказани подаци у Појединачној евиденцији ПДВ која се односи на испоруке о: – Идентификатору лица којем се врши промет (ПИБ/ПИБ и ЈБКС) – Типу документа – фактура за промет добара, односно услуга, документ о повећању, документ о смањењу и авансна фактура – Броју документа (фактура за промет добара, односно услуга, документ о повећању, документ о смањењу и авансна фактура)

Дакле, повећан је број случајева када се врши сторнирање, а смањен је број случајева када се врши кориговање и те измене нарочито су присутне у појединачним евиденцијама ПДВ.

Кориговање Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун вршиће се само у случају када је у овој евиденцији погрешно исказан податак о идентификатору лица које врши промет, броју интерног рачуна или броју повезаног интерног рачуна. У свим осталим случајевима, када је у неком другом пољу, сем претходно наведених, извршено евидентирање погрешног или непотпуног податка или је извршено евидентирање за које није постојала обавеза да се изврши, извршиће се сторнирање.

Такође, кориговање Појединачне евиденције ПДВ која се односи на испоруке вршиће се само у случају када је у овој евиденцији погрешно исказан податак о идентификатору лица којем се врши промет, типу документа или броју документа. У свим осталим случајевима вршиће се сторнирање евиденције.

Ове измене су технички имплементиране у СЕФ, у склопу ажурирања 3.17.0. Наиме, на корисничком интерфејсу **онемогућено је кориговање већине поља у евидентираним Појединачним евиденцијама ПДВ промет испорука и Појединачним евиденцијама ПДВ – интерни рачун.** Након измене, корисницима систем и даље дозвољава кориговање одређених поља.

Сторнирање се врши помоћу команде „Сторнирај“, а кориговање помоћу команде „Коригуј“.

Након обављања једне од две наведене радње, евиденција мења статус у „Сторнирано“, односно „Кориговано“.

Хронологија кориговања и сторнирања види се у оквиру опције: Листа верзија докумената.

9. Статуси евиденција обрачуног ПДВ

Извршене су и промене статуса у којима се налази одређена евиденција обрачуног ПДВ. Раније су постојали статуси евидентирано, кориговано и поништено.

Након измена статуси су: евидентирано, кориговано и сторнирано.

Сходно новим одредбама члана 28. ПЕФ, Збирна евиденција ПДВ, Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун и Појединачна евиденција ПДВ која се односи на испоруке, могу бити у статусу: евидентирано, кориговано и сторнирано.

Збирној евиденцији ПДВ, Појединачној евиденцији ПДВ – интерном рачуну и Појединачној евиденцији ПДВ која се односи на испоруке, додељује се:

- 1) статус: **евидентирано**, по извршеном електронском евидентирању обрачуна ПДВ;
- 2) статус: **кориговано**, ако је корисник система електронских фактура кориговао исказане податке у складу са овим правилником;
- 3) статус: **сторнирано**, ако је корисник система електронских фактура извршио сторнирање.

10. Не врши се електронско евидентирање претходног пореза за период крајњи од пореског периода

У члану 28а ПЕФ додат је нов став 3. којим је прописано да се електронско евидентирање претходног пореза (ЕЕ ПП) не врши за период крајњи од пореског периода – календарског месеца, односно календарског тромесечја (порески период у којем је отпочета ПДВ активност и порески период у којем је престала ПДВ активност обвезника ПДВ).

ЕЕ ПП се, почев од пореског периода април 2026. године, односно април – јун 2026. године врши само ако је обвезник ПДВ обављао ПДВ активност цео порески период, а ако није, тј. ако је у току периода отпочео или завршио ПДВ активност, не врши се ЕЕ ПП.

Улазни промет ће се у овим случајевима свакако евидентирати у Обрасцу ПОПДВ, али без обавезе ЕЕ ПП у СЕФ.

11. Евидентирање података у ЕЕ ПП код сторнирања ЕФ и других докумената када је порески дужник испоручилац добара/услуга

У вези са исказивањем података у делу 1 ЕЕ ПП из сторнираних ЕФ са пореским категоријама S20 и S10 и других докумената са исказаним ПДВ који се евидентирају у делу 1 ЕЕ ПП (фискални рачуни и други рачуни) извршене су следеће измене:

1. У члану 28б ПЕФ додата је нова одредба којом је прописано да се у **ЕЕ ПП подаци који се односе на повећање, смањење, аванс и смањење аванса исказују и по основу сторнирања одговарајућих докумената у складу са ставом 2. тач. 3) – 6)** овог члана. У питању су подаци о набавкама добара и услуга у Републици Србији од обвезника ПДВ за промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга који се исказују у делу 1 ЕЕ ПП.

Тиме је прецизирано да се, када се изврши сторнирање ЕФ и других докумената са исказаним ПДВ (фискални рачун, други рачун), који се евидентирају у делу 1 ЕЕ ПП, у зависности од типа документа који је сторниран (ЕФ за извршени промет, авансна ЕФ, документ о повећању или документ о смањењу основице/аванса), подаци о смањењу или повећању исказују у деловима 1.3 (повећање основице, односно ПДВ), 1.4 (смањење основице и ПДВ), 1.5 (аванс) и 1.6 (смањење аванса).

2. Поред тога, извршена је измена у оквиру дела 5 ЕЕ ПП – Исправке одбитка претходног пореза. У делу 5.1, односно 5.2 овог дела ЕЕ ПП врши се повећање, односно смањење претходног пореза. Према старим правилима евидентирања у оквиру поља 5.1.6 – Повећање претходног пореза други основ, односно 5.2.7 Смањење претходног пореза други основ, исказивало се и повећање/смањење претходног пореза услед сторнирања одређених докумената који се евидентирају у ЕЕ ПП.

То је сада промењено. Према измењеним правилима, у пољима 5.1.6 и 5.2.7 ЕЕ ПП више се не исказује повећање/смањење претходног пореза услед сторнирања одговарајућих докумената, будући да се подаци о томе исказују искључиво у деловима 1.3, 1.4, 1.5. и 1.6 ЕЕ ПП који се односе на повећање, смањење, аванс и смањење аванса.

3. Члан 28в ПЕФ допуњен је одредбом да се по основу **сторнирања ЕФ (када је порески дужник испоручилац) врши аутоматски унос података о основици у ЕЕ ПП.** То значи да ће СЕФ почев од пореског периода април 2026. године, односно април – јун 2026. године почети аутоматски да евидентира основицу из сторнираних ЕФ са категоријама S20 и S10 у ЕЕ ПП.

У ЕЕ ПП за пореске периоде од јула 2025. године закључно са мартом 2026. године СЕФ није вршио аутоматско евидентирање основице по основу сторнирања ЕФ у оквиру поља 1.4.1, а ни корисник није евидентирао податак о смањењу основице, јер је ово поље „закључано“ за унос од стране корисника. Корисник је вршио евидентирање податка о ПДВ по основу сторнирања

ЕФ у случају да је имао и користио право на одбитак претходног пореза, а ако није имао, или није користио право на претходни порез, тада корисник није уносио ПДВ у поље 1.4.1.

Сходно извршеним изменама, почев од пореског периода април 2026. године, односно април – јун 2026. године, СЕФ ће и по основу сторнирања ЕФ, у којој је исказан ПДВ (пореске категорије S20 и S10), а порески дужник је испоручилац, у ЕЕ ПП почети да евидентира аутоматски податак о основици у одговарајућем делу ове евиденције – смањење у 1.4.1 или 1.6.1, односно повећање у 1.3.1, у зависности од типа сторниране ЕФ (за промет, аванс, документ о повећању или смањењу накнаде/аванса).

Корисник у наведеним пољима ЕЕ ПП треба да евидентира податак о ПДВ само у случају ако је имао право на одбитак претходног пореза, односно у случају да је „изгубио“ право на одбитак претходног пореза услед сторнирања првобитно исправног документа када примењује правило исправке одбитка претходног пореза.

Ако није имао право на одбитак претходног пореза, по основу сторниране ЕФ корисник не врши евидентирање података о ПДВ у делу 1.4.1 или другом делу ЕЕ ПП.

Исправка одбитка претходног пореза по основу сторнирања ЕФ не евидентира се у оквиру поља 5.1.6, односно 5.2.7.

Када је **сторнирана ЕФ за извршени промет**, СЕФ ће, као и раније, по основу издавања саме ЕФ извршити евидентирање основице и ПДВ у оквиру поља 1.1.1, или 1.2.1, а од пореског периода април/април – јун 2026. године вршиће и евидентирање смањења основице по основу сторнирања ЕФ за извршени промет у оквиру поља 1.4.1.

Уколико у моменту ЕЕ ПП корисник располаже информацијом да је ЕФ за извршени промет сторнирана, корисник не евидентира податак у оквиру поља 1.1.5, односно 1.2.5. Међутим, у пракси ће се дешавати да се ЕФ сторнира након ЕЕ ПП, односно у неком наредном пореском периоду, а корисник је у моменту ЕЕ ПП имао право и користио претходни порез, те га је евидентирао у оквиру поља 1.1.5, односно 1.2.5.

Корисник евидентира ПДВ по основу сторнирања ЕФ за извршени промет у оквиру поља 1.4.1 ако је имао право на одбитак претходног пореза. Уколико корисник није имао право на одбитак претходног пореза (сторнирана ЕФ садржи грешку, или обвезник обавља делатност без права на одбитак претходног пореза) не врши исправку претходног пореза, па не евидентира ПДВ у оквиру поља 1.4.1.

Уколико се ЕФ сторнира до краја истог пореског периода, јасно је да ће СЕФ евидентирати смањење основице у пољу 1.4.1 за тај порески период. У таквом случају корисник би требао да располаже информацијом да је ЕФ сторнирана и да нема право на одбитак претходног пореза. Последице, неће исказати ПДВ у

оквиру поља 1.2.5 и нема обавезу евидентирања ПДВ из сторниране ЕФ у пољу 1.4.1.

Пример: За извршени промет у априлу 2026. године добављач је издао ЕФ са исказаним ПДВ¹. Добављач је ЕФ сторнирао до краја априла 2026. године.

СЕФ ће ЕФ евидентирати у оквиру поља 1.2.1 – основицу и ПДВ, а по основу сторнирања основицу оквиру поља 1.4.1.

Корисник ПДВ исказан у примљеној ЕФ не евидентира у оквиру поља 1.2.5 (јер нема право на одбитак претходног пореза). Самим тим, корисник по основу сторнирања нема обавезу евидентирања ПДВ у оквиру поља 1.4.1.

У Обрасцу ПОПДВ за порески период април 2026. године евидентирање ће се извршити у оквиру поља 8а.2 (основица и ПДВ) и у оквиру поља 8а.5 (основица са предзнаком „минус“).

У случају када је ЕФ сторнирана у наредном периоду, после дана који претходи ЕЕ ПП, односно након 10. дана у наредном календарском месецу, СЕФ ће извршити евидентирање смањења основице из сторниране ЕФ у том наредном периоду у оквиру поља 1.4.1. У таквим ситуацијама корисник не врши евидентирање ПДВ у оквиру поља 1.4.1 уколико није имао право на одбитак претходног пореза.

Са друге стране, уколико је у претходном периоду имао право на одбитак претходног пореза, а у неком наредном периоду је сторнирана исправна ЕФ, прималац треба да евидентира исправку – смањење одбитка претходног пореза на пољу 1.4.1 ЕЕ ПП.

Међутим, ако је право одбитка претходног пореза коришћено неосновано, на основу ЕФ која је неисправна (садржи садржинску грешку или формалну грешку која утиче на право на одбитак претходног пореза), тада је прималац дужан да изврши кориговање ЕЕ ПП за порески период за који је грешком исказано право на претходни порез (врши се умањење износа на пољу 1.2.5), а у пореском периоду за који је извршено сторнирање нема обавезу исказивања смањења ПДВ у оквиру поља 1.4.1.

Пример: Месечни обвезник ПДВ по основу ЕФ издате у априлу 2026. године, која је прихваћена, користио је право на одбитак претходног пореза и у ЕЕ ПП за порески период април 2026. године евидентирао је ПДВ у оквиру поља 1.2.5.

Накнадно је откривено да је направљена грешка у погледу висине накнаде и да је фактура неисправна. ЕФ је сторнирана 20. маја 2026. године.

СЕФ ће у ЕЕ ПП за порески период април 2026. године евидентирати основицу и ПДВ у оквиру поља 1.2.1, а у ЕЕ ПП за порески период мај 2026. године ће евидентирати смањење основице из сторниране ЕФ у оквиру поља 1.4.1.

Прималац треба да поднесе измењену пореску (ПДВ) пријаву за порески период април 2026. године, јер је исказао већи претходни порез. Такође, треба да

¹ Једноставности ради, у свим примерима у наставку претпоставиће се да није у питању промет објеката, тј. не врши се евидентирање у делу 1.1. већ у делу 1.2 ЕЕ ПП.

изврши кориговање ЕЕ ПП за порески период април 2026. године, тако што ће за износ претходног пореза који није могао да користи смањити износ у оквиру поља 1.2.5. Пошто је на тај начин кориговао ЕЕ ПП за порески период април 2026. године, прималац не врши исказивање ПДВ по основу сторнирања ЕФ у ЕЕ ПП за порески период мај 2026. године.

У коригованом Обрасцу ПОПДВ за порески период април 2026. године, корисник треба да искаже податке о основици и ПДВ у оквиру поља 8а.2, али без исказивања ПДВ у пољу 8е.1. У Обрасцу ПОПДВ за порески период мај 2026. године корисник евидентира смањење основице у пољу 8а.5 (са предзнаком „минус“), а смањење ПДВ не евидентира.

Пример: Месечни обвезник ПДВ по основу ЕФ издате у априлу 2026. године, која је прихваћена, користи је право на одбитак претходног пореза и у ЕЕ ПП за порески период април 2026. године евидентирао је ПДВ у оквиру поља 1.2.5.

ЕФ је сторнирана 20. маја 2026. године и издата је нова ЕФ. Разлог за сторнирање је одређена формална грешка, која не утиче на право на одбитак претходног пореза (нпр. погрешан број понуде и сл.).

СЕФ ће у ЕЕ ПП за порески период април 2026. године евидентирати основицу и ПДВ у оквиру поља 1.2.1, а у ЕЕ ПП за порески период мај 2026. године ће евидентирати смањење основице по основу сторнирања ЕФ у оквиру поља 1.4.1.

Прималац у ЕЕ ПП за порески период мај 2026. године треба да евидентира смањење ПДВ по основу сторнирања ЕФ у оквиру поља 1.4.1.

По основу нове ЕФ прималац има право на одбитак претходног пореза уз испуњење општих услова за то и тај ПДВ евидентира се у оквиру поља 1.2.5 ЕЕ ПП.

У Обрасцу ПОПДВ за порески период април 2026. године корисник је евидентирао податке на пољима 8а.2 (основица и ПДВ) и 8е.1 (ПДВ). У Обрасцу ПОПДВ за порески период мај 2025. године корисник евидентира смањење основице и смањење ПДВ у оквиру поља 8а.5 (са предзнаком „минус“). Такође, исказује податке по основу нове ЕФ.

У моменту писања овог чланка није објављено ново Корисничко упутство МФИН за ЕЕ ПП, па још немамо до краја познату праксу аутоматског евидентирања основице из сторнираних ЕФ. Питање је да ли ће СЕФ ЕФ које су сторниране у наредном пореском периоду до дана који претходи дану ЕЕ ПП, односно до 10. у наредном календарском месецу евидентирати према датуму сторнирања у периоду када је фактура сторнирана, или у ЕЕ ПП у којој је ЕФ иницијално евидентирана. Наше очекивање је да то буде исказивано у складу са правилима која се односе и на ПДВ, али остаје да то потврдимо и у пракси.

Пример: Добављач је за промет из априла 2026. године издао ЕФ и иста је евидентирана аутоматски од стране СЕФ у ЕЕ ПП за порески период април 2026. године, у оквиру поља 1.2.1.

Добављач је фактуру сторнирао до дана који претходи дану ЕЕ ПП за тај порески период, тј. пре 10. у

наредном календарском месецу. На пример, сторнирање је извршено 8. маја 2025. године.

Корисник у моменту ЕЕ ПП располаже информацијом да је ЕФ сторнирана, па нема право на коришћење претходног пореза. Стога не исказује износ ПДВ у оквиру поља 1.2.5 у ЕЕ ПП за порески период април 2026. године и нема обавезу евидентирања ПДВ на пољу 1.4.1.

У Обрасцу ПОПДВ за порески период април 2026. године корисник ће податке исказати на пољу 8а.2 (основица и ПДВ), као и на пољу 8а.5 (основица са предзнаком „минус“).

Према нашем очекивању СЕФ би требао да евидентирање смањења основице по основу сторнирања ЕФ у оквиру поља 1.4.1 аутоматски изврши у ЕЕ ПП за порески период април 2026. године. Остаје да видимо да ли ће бити тако, тј. како ће стварно функционисати аутоматско евидентирање у оваквим случајевима.

Када је **сторнирана ЕФ за аванс са исказаним ПДВ**, СЕФ ће, као и раније, евидентирати основицу и ПДВ по основу издавања те ЕФ у оквиру поља 1.5.1. Корисник по основу сторниране ЕФ, када нема право на одбитак претходног пореза, неодбитни ПДВ не треба да евидентира у оквиру поља 1.5.5. Међутим, као што смо раније навели, дешава се да се сторнирање изврши касније у наредном пореском периоду, а корисник је имао и користио претходни порез, што доводи до обавезе исправке – смањења одбитка претходног пореза.

Од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, СЕФ ће, у зависности од тога када је извршено сторнирање ЕФ за аванс, евидентирати смањење основице у оквиру поља 1.6.1. Корисник у оквиру поља 1.6.1 не евидентира ПДВ (ако није имао право на одбитак претходног пореза), а ако је имао право на одбитак претходног пореза, онда евидентира ПДВ у оквиру поља 1.6.1. Иста су правила исказивања као код ЕФ за извршени промет, само се евидентирање врши у другим пољима ЕЕ ПП. Стога ћемо по основу сторнирања ЕФ за аванс дати само један пример.

Пример: Добављач је купцу у априлу 2026. године издао ЕФ за аванс са обрачунатим ПДВ. Унутар истог периода уочена је грешка (нпр. погрешан опис основа за авансну уплату) и до краја априла 2026. године та ЕФ је сторнирана.

До краја априла издата је нова исправна ЕФ за аванс (са тачним описом основа за авансну уплату).

СЕФ ће, по основу ЕФ која садржи грешку, извршити евидентирање основице и ПДВ у оквиру поља 1.5.1. Такође, СЕФ ће по основу сторнирања ЕФ евидентирати смањење основице у оквиру поља 1.6.1, што је новина од пореског периода април 2026. године.

Нову исправну ЕФ за аванс СЕФ ће, такође, аутоматски евидентирати (основица и ПДВ) у оквиру поља 1.5.1.

У моменту када се врши ЕЕ ПП за порески период април 2026. године, прималац располаже информацијом да је иницијална ЕФ за аванс у статусу сторнирано и да нема право на одбитак претходног пореза, па ПДВ исказан у тој ЕФ неће исказати у оквиру поља 1.5.5. ЕЕ ПП.

По основу сторнирања ЕФ, корисник не врши евидентирање смањења ПДВ у оквиру поља 1.6.1 ЕЕ ПП, јер није имао право на одбитак претходног пореза.

По основу нове исправне ЕФ за аванс корисник ће, уколико има право на одбитак претходног пореза, ПДВ исказати у оквиру поља 1.5.5 ЕЕ ПП.

Што се тиче евидентирања у Обрасцу ПОПДВ, подаци из ЕФ која садржи грешку и која је сторнирана евидентирају се, по основу издавања ЕФ у оквиру поља 8а.7 (основица и ПДВ), а по основу сторнирања опет у оквиру поља 8а.7 (смањење основице, са предзнаком „минус“).

Нова исправна ЕФ за аванс (по основу које може да се одбије претходни порез) евидентира се у оквиру поља 8а.7 (основица и ПДВ) и 8е.1 (одбитни ПДВ).

Када је **сторнирана ЕФ – документ о повећању** са исказаним ПДВ, СЕФ ће, као и раније, по основу издавања тог документа евидентирати основицу и ПДВ у оквиру поља 1.3.1 ЕЕ ПП. Корисник по основу сторнирања документа о повећању нема или губи право на одбитак претходног пореза. Уколико није имао право на одбитак претходног пореза, онда неодбитни ПДВ не треба да евидентира у оквиру поља 1.3.5 ЕЕ ПП.

Од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, СЕФ ће, у зависности од тога када је извршено сторнирање документа о повећању, аутоматски евидентирати смањење основице у оквиру поља 1.4.1 ЕЕ ПП. Корисник у оквиру поља 1.4.1 ЕЕ ПП не евидентира смањење ПДВ ако није имао право на одбитак претходног пореза, а ако је имао право на одбитак претходног пореза, онда евидентира смањење ПДВ у оквиру поља 1.4.1 ЕЕ ПП.

Када је **сторнирана ЕФ – документ о смањењу** са исказаним ПДВ, СЕФ ће, као и раније, по основу издавања те ЕФ евидентирати смањење основице у оквиру поља 1.4.1 ЕЕ ПП, а корисник ће самостално евидентирати смањење ПДВ, уколико је до смањења дошло, будући да СЕФ то не врши аутоматски. Дакле, евидентирање смањења ПДВ корисник врши само ако је имао и користио право на одбитак претходног пореза по основу ЕФ за промет код које је дошло до смањења накнаде/основице, а ако није имао, или није користио право на одбитак претходног пореза, онда не врши исправку одбитка претходног пореза и не евидентира смањење ПДВ у оквиру поља 1.4.1 ЕЕ ПП.

Од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, СЕФ ће, у зависности од тога када је извршено сторнирање документа о смањењу (да ли до краја тог пореског периода, односно рока за ЕЕ ПП за односни период или након тога) евидентирати повећање основице у оквиру поља 1.3.1. Корисник у оквиру поља 1.3.1 не евидентира повећање ПДВ ако претходно није смањено одбитак претходног пореза у складу са прописима о ПДВ, а ако је претходно извршио исправку – смањење одбитка претходног пореза, по основу сторнирања документа о смањењу евидентираће повећање ПДВ у оквиру поља 1.3.1 ЕЕ ПП.

Другим речима, ако је прималац документа о смањењу евидентирао смањење претходног пореза у оквиру

поља 1.4.1 ЕЕ ПП, по основу сторнирања документа о смањењу евидентираће повећање ПДВ у оквиру поља 1.3.1 ЕЕ ПП.

Међутим, ако прималац није извршио исправку – смањење одбитка претходног пореза у складу са прописима о ПДВ и није последишно евидентирао податак о смањењу ПДВ у оквиру поља 1.4.1, тада не врши евидентирање повећања ПДВ у оквиру поља 1.3.1 по основу сторнирања документа о смањењу.

12. Евидентирање података у ЕЕ ПП код сторнирања интерних рачуна

Сличне измене извршене су у погледу евидентирања података у ЕЕ ПП приликом сторнирања интерних рачуна и Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун.

У случају **сторнирања интерних рачуна који се евидентирају у делу 2 ЕЕ ПП (интерни рачун страни лице, интерни рачун обвезник ПДВ) у зависности од типа документа који је сторниран (интерни рачун за промет, за аванс, по основу повећања или смањења накнаде или смањења аванса) подаци о смањењу или повећању основице и ПДВ исказују се у деловима 2.3 (повећање основице, односно ПДВ), 2.4 (смањење основице, односно ПДВ), 2.5 (аванс), 2.6 (смањење аванса).** То је прецизирано новим ставом у оквиру члана 286 ПЕФ.

И за ове документе, приликом њиховог сторнирања, такође, примењује се ново правило да се исправке одбитка претходног пореза више **не евидентирају у ЕЕ ПП у оквиру поља 5.1.6, односно 5.2.7,** већ искључиво у оквиру наведених поља у делу 2 ЕЕ ПП.

Поред тога, у измењеном члану 28в став 6. ПЕФ, сада је прописано да се **аутоматски унос података о набавкама добара и услуга, када је порески дужник прималац добара/услуга врши из Појединачних евиденција ПДВ – интерних рачуна којима је додељен статус „евидентирано“, односно „сторнирано“.**

Сходно новом ставу 7. у овом члану правилника, **по основу сторнирања Појединачних евиденција ПДВ – интерних рачуна врши се аутоматски унос података о основици у ЕЕ ПП.**

Почев од пореског периода април/април – јун 2026. године, аутоматски унос података у делу 2 ЕЕ ПП вршиће се, не само из Појединачних евиденција ПДВ које су у статусу „евидентирано“, већ и из Појединачних евиденција ПДВ које су у статусу „сторнирано“, с тим да ће се по основу сторнирања интерних рачуна аутоматски евидентирати подаци о основици.

Другим речима, када корисник СЕФ изврши сторнирање одређене Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун, СЕФ ће извршити евидентирање одговарајућих података о смањењу/повећању основице у одговарајућим деловима 2.3, 2.4, 2.5 и 2.6 ЕЕ ПП, а корисник треба да евидентира одговарајућу исправку одбитка претходног пореза (уколико је постојало право на одбитак претходног пореза). Корекције претходног пореза у овим случајевима више се не исказују у оквиру поља 5.1.6 и 5.2.7 ЕЕ ПП, већ искључиво у делу 2 ЕЕ ПП, у сегментима за повећање, односно смањење.

У случају сторнирања Појединачне евиденције ПДВ која се односи на набавке, такође се врши одговарајуће смањење/повећање основице и ПДВ у оквиру Збирне евиденције ПДВ, у делу Сторнирање – порески дужник прималац.

Пример: Месечни обвезник ПДВ у априлу 2026. године, путем интерног рачуна сачињеног у СЕФ, обрачунао је ПДВ за промет из области грађевинарства и обрачунао ПДВ евидентирао је у Појединачној евиденцији ПДВ – интерни рачун дана 23. априла 2026. године.

Почетком маја 2026. године откривено је да је направљена грешка, јер није у питању промет из области грађевинарства. Додављач је 7. маја 2026. године сторнирао ЕФ коју је издао са пореском категоријом АЕ20 и издао је нову исправну ЕФ са исказаним ПДВ – категорија S20.

Прималац је 7. маја 2026. године извршио сторнирање Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун у којој је евидентиран обрачунао ПДВ.

СЕФ ће извршити аутоматско евидентирање основице и ПДВ у оквиру поља 2.2.2 – Интерни рачун – обвезник ПДВ. По основу сторнирања Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун, СЕФ ће, такође, евидентирати смањење основице у оквиру поља 2.4.2 ЕЕ ПП.

Како је корисник извршио сторнирање Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун благовремено и нема право на одбитак претходног пореза, он неће евидентирати ПДВ по основу сачињавања интерног рачуна у оквиру поља 2.2.4 ЕЕ ПП. Будући да обвезник ПДВ није имао право на одбитак претходног пореза и није исказао податак на пољу 2.2.4 ЕЕ ПП, сторнирање интерног рачуна не доводи до исправке одбитка претходног пореза и корисник не врши евидентирања ПДВ у оквиру поља 2.4.4 Смањење претходног пореза.

Прималац, такође, у Збирној евиденцији ПДВ, у делу Сторнирање – порески дужник прималац, треба да евидентира смањење основице и смањење ПДВ.

Подаци из нове исправне ЕФ, у којој је исказан ПДВ, евидентирају се (основица и ПДВ) у делу 1.2 ЕЕ ПП на уобичајени начин, па то овом приликом нећемо наводити.

13. Уводи се обавеза корекције електронске евиденције претходног пореза

У претходном ПЕФ, у члану 28г став 1, било је прописано да се ЕЕ ПП може кориговати у случају по-

грешно или непотпуно исказаних података, са изузетком података који се аутоматски уносе.

Сада је тај став промењен и прописано је да се **ЕЕ ПП коригује у случају погрешно или непотпуно исказаних података, са изузетком података који се аутоматски уносе.**

Дакле, појачана је формулација, да се ЕЕ ПП коригује, уместо да се може кориговати, што упућује на обавезност кориговања ЕЕ ПП. И раније је став МФИН, који је формулисан у Корисничком упутству за ЕЕ ПП, нагињао ка обавези корекције ЕЕ ПП уколико за тиме постоји потреба. Сада је то озваничено са већом правном тежином, јер је обавезујућа норма интегрисана у ПЕФ.

Према томе, уколико обвезник ПДВ изврши погрешно или непотпуно евидентирање одређених података у ЕЕ ПП, дужан је да изврши кориговање извршеног електронског евидентирања претходног пореза за одговарајући порески период.

Није прописан рок за то кориговање и није ограничен број корекција које обвезник може да изврши.

Пример: Типичан и чест пример у пракси јесте да је обвезнику ПДВ у неком претходном периоду био издат фискални рачун са ПДВ који је рачуноводство примило са „закашњењем“, тј. после подношења ЕЕ ПП и пореске пријаве за порески период у којем је фискални рачун издат.

Податке из тог фискалног рачуна требало је евидентирати у ЕЕ ПП у оквиру поља 1.2.2 и 1.2.5 (ако постоји право на одбитак претходног пореза) за порески период у којем је фискални рачун издат. Како обвезник то није урадио, сходно измењеном ПЕФ дужан је да изврши корекцију ЕЕ ПП за порески период у којем је фискални рачун издат.

У Обрасцу ПОПДВ обвезник ће податке евидентирати у периоду када је добио фискални рачун и за тај порески период ће имати право на коришћење претходног пореза у складу са прописима о ПДВ. Тада ће се појавити неслагање између ЕЕ ПП у СЕФ и исказаних података у Обрасцу ПОПДВ које је неизбежно и поводом којег обвезник не треба ништа да предузима.

ДОНЕТ ЈЕ НОВИ ПРАВИЛНИК О УСЛОВИМА, ПОСТУПКУ И НАЧИНУ ЗА ПОВРАЋАЈ ВИШЕ ПЛАЋЕНОГ ДОПРИНОСА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ И ПРЕСТАНКУ ОБАВЕЗЕ ПЛАЋАЊА ДОПРИНОСА ПО ОСНОВУ УГОВОРЕНЕ НАКНАДЕ У ТОКУ ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ

У „Службеном гласнику РС“, бр. 29/2026 објављен је нови *Правилник о условима, поступку и начину за повраћај више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање и престанку обавезе плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у току текуће године* (у даљем тексту: Правилник), који је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања, односно **3. априла 2026. године**.

Ступањем на снагу Правилника, престаје да важи *Правилник о условима, поступку и начину за повраћај више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање и престанку обавезе плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у току текуће године* („Службени гласник РС“, бр. 100/2004, у даљем тексту: стари Правилник), који је био у примени од 4. септембра 2004. године.

Новим Правилником додатно се прецизирају услови, поступак и начин за повраћај више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање (доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за осигурање за случај незапослености), као и престанак обавезе плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у току текуће године у складу са начином вођења и размене података између надлежних органа.

Новина је да се **уводи електронска размена података између надлежних органа**, при чему се **подаци од значаја за остваривање права** на повраћај више плаћеног доприноса, односно за престанак обавезе плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у току текуће године, **преузимају из службених евиденција** (подаци се електронским путем преузимају од Централног регистра обавезног социјалног осигурања – ЦРОСО из поднетих пореских пријава, као и из уверења о плаћеним доприносима по основу обављања самосталне делатности и пољопривредне делатности, која издаје Пореска управа).

У складу са новином електронске размене података између надлежних органа, **укида се обавеза подношења потврда послодавца и других исплатилаца прихода** о висини основице доприноса (исплаћеној заради, односно опорезивом приходу као основици доприноса) и обрачунатим и плаћеним доприносима по одбитку, као основних доказа у поступку остварења ових права.

1. Новине које се односе на повраћај више плаћених доприноса

Повраћај више плаћеног доприноса врши се, као и до сада, по истеку календарске године за претходну годину. Међутим, новина је да се повраћај сада врши на основу **података унетих у матичну евиденцију** организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, који се електронским путем преузимају од Централног регистра обавезног социјалног осигурања из поднетих пореских пријава и из **уверења о плаћеним доприносима по основу обављања самосталне делатности и пољопривредне делатности које издаје Пореска управа**.

Захтев организацији надлежној за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за издавање **уверења о основици на коју је плаћен допринос за претходну годину**, према Правилнику, подноси се почев од **1. марта наредне године за претходну календарску годину**, док се тај захтев према старом Правилнику могао поднети почев од 1. фебруара наредне године. Дакле, у пракси могуће су ситуације да је обвезник доприноса у периоду од 1. фебруара до 2. априла 2026. године већ поднео предметни захтев у складу са одредбама старог Правилника. У том случају, према нашем мишљењу, надлежна филијала организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање дужна је да о том захтеву и реши у складу са одредбама старог Правилника.

Захтев за издавање уверења о основици на коју је плаћен допринос за претходну годину, обвезник доприноса подноси филијали организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање **на чијем подручју на дан подношења захтева има пребивалиште, односно боравиште**, а уколико на дан подношења захтева нема пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије, за решавање је надлежна филијала на чијем је подручју био последњи пут осигуран.

Према старом Правилнику, надлежност филијале организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, одређивала се према томе по ком основу је обвезник доприноса осигуран, па је тако осигураник запослени овај захтев подносио филијали организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање према седишту послодавца односно његове организационе јединице, осигураник самосталних делатности према месту седишта регистроване делатности, односно пребивалишта, осигураник пољопривредник према седишту организационе јединице Пореске управе надлежне за утврђивање пореза на приход од пољопривредне делатности.

Сви обвезници који Захтев за издавање уверења о основици на коју је плаћен допринос за претходну годину подносе почев од 3. априла 2026. године, захтев подносе филијали организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, искључиво према свом пребивалишту, односно боравишту. Уколико на дан подношења захтева немају пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије, за решавање је надлежна филијала на чијем је подручју био последњи пут осигуран.

Уверење о основици на коју је плаћен допринос за претходну годину, издаје организација надлежна за обавезно пензијско и инвалидско осигурање на основу расположивих података, преузетих од Централног регистра обавезног социјалног осигурања коме је Пореска управа податке доставила у електронском облику и из уверења о плаћеним доприносима по основу обављања самосталне делатности и пољопривредне делатности која издаје Пореска управа, у року од **8 дана од дана подношења захтева**. Према старом Правилнику, рок за издавање овог уверења био је 15 дана.

Уверење садржи следеће податке:

- по основу **зараде** (брuto приход, основица на коју су плаћени доприноси и износ плаћеног доприноса);
- по основу **уговорене накнаде** (брuto приход, основица на коју су плаћени доприноси и износ плаћеног доприноса);
- по основу доприноса за **самосталну делатност и пољопривредну делатност** (основица на коју су плаћени доприноси и износ плаћеног доприноса);
- о **укупној основици** на коју је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање, утврђену на основу података унетих у матичну евиденцију организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Прописан је и нови **Образац 1**, на коме се издаје Уверење који је одштампан уз Правилник и чини његов саставни део.

Ако пријаве података за матичну евиденцију организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, на основу којих се утврђује податак о висини основице на коју је плаћен допринос, нису достављене до истека рока за издавање уверења, организација надлежна за обавезно пензијско и инвалидско осигурање дужна је да обвезника доприноса **обавести да, према расположивим подацима, нема основа за издавање уверења**.

У складу са чланом 5. Правилника, обвезник доприноса, коме је издато уверење организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање о основици на коју је плаћен допринос за претходну годину, подноси као и до сад, Пореској управи **захтев за повраћај више плаћеног доприноса** на новописаном **Обрасцу 2**, који је одштампан уз Правилник и чини његов саставни део.

У складу са чланом 6. Правилника, прописано је да се Уверење организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање о укупној основици на коју су плаћени доприноси, **сматра релевантном документацијом за остваривање права на повраћај више плаћеног доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, обавезно здравствено осигурање и обавезно осигурање за случај незапослености**.

Приликом подношења захтева за повраћај више плаћеног доприноса Пореској управи, **уз захтев је, као доказ, довољно доставити Уверење Фонда ПИО о укупној основици на коју је плаћен допринос за ПИО**. Уверење садржи све податке који су потребни Пореској управи да одлучи по захтеву.

Уверења Пореске управе која су до сада достављали осигураници самосталних делатности и осигураници пољопривредници, није потребно достављати Пореској управи уз захтев за повраћај, али је наведена уверења потребно доставити Фонду ПИО, уз захтев за издавање уверења о основици на коју је плаћен допринос за претходну годину.

Потврде исплатилаца прихода (образац ППП ПО), није потребно достављати ни Фонду ПИО, ни Пореској управи.

У складу са наведеним, како би физичко лице – обвезник доприноса остварило право на повраћај више уплаћеног доприноса, неопходно је поступити на следећи начин:

- 1) обвезник подноси **захтев у слободној форми** за издавање уверења о основици на коју је допринос уплаћен, надлежној организацији за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, почев од 1. марта наредне године, за доприносе плаћене у претходној календарској години;
- 2) надлежна организација за обавезно пензијско и инвалидско осигурање **издаје уверење о основици на коју је плаћен допринос за претходну годину на Обрасцу 1**, у року од 8 дана од дана подношења захтева за издавање уверења;

3) обвезник доприноса, коме је издато уверење организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, подноси **захтев за повраћај више плаћеног**

доприноса надлежној организационој јединици Пореске управе **на Обрасцу 2;**

4) надлежна организациона јединица Пореске управе **доноси решење** о поднетом захтеву за повраћај више плаћеног доприноса.

2. Новине које се односе на престанак плаћања доприноса на уговорене накнаде у току текуће године

У складу са чланом 7. Правилника, право на престанак плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у току текуће године има обвезник доприноса за кога је у току године плаћен допринос на основицу по основу уговорене накнаде, која заједно са основицама доприноса који су плаћени по другим основама достигне износ највише годишње основице доприноса утврђене у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04,... и 109/25 – у даљем тексту: ЗДОСО).

Захтев за доношење решења о престанку обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у току текуће године подноси се организацији надлежној за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Надлежност филијале организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање (Фонд ПИО), одређује се **према месту пребивалишта, односно боравишта обвезника доприноса**, а уколико на дан подношења захтева нема пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије за решавање је надлежна филијала на чијем је подручју био последњи пут осигуран.

У складу са старим Правилником, надлежност филијале организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, одређивала се на исти начин као и приликом подношења захтева за издавање уверења о основици на коју је плаћен допринос у претходној години, односно по ком основу је обвезник доприноса осигураник.

Нови Правилник, за разлику од старог Правилника, **не прописује обавезан образац за подношење захтева** за престанак плаћања доприноса на уговорене накнаде у току текуће године, тј. **захтев се подноси у слободној форми.**

Уз захтев за престанак плаћања доприноса на уговорене накнаде у току текуће године, обвезник доприноса подноси уверење Пореске управе о основици доприноса и плаћеним доприносима по основу обављања самосталне делатности и пољопривредне делатности, уколико ти подаци нису регистровани у матичној евиденцији организације надлежне за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Подразумева се да уверење Пореске управе подноси онај обвезник доприноса коме су у текућој години доприноси осим на уговорену накнаду, плаћани и по основу обављања самосталне делатности и/или пољопривредне делатности.

Обвезник плаћања доприноса по основу уговорене накнаде, самостално доноси одлуку да ли ће у току текуће године (нпр. у току 2026. године) поднети захтев за престанак обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у току те године (2026. године) или ће се одредити да оствари право на повраћај више плаћеног доприноса по истеку календарске године (нпр. почев од 1. марта 2027. године).

Решење о престанку обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у току текуће године, доноси се на основу података које организација надлежна за обавезно пензијско и инвалидско осигурање преузима електронским путем од Централног регистра обавезног социјалног осигурања и из уверења Пореске управе.

Док се према старом Правилнику ово решење доносило на прописаном обрасцу, новим Правилником **није прописан обавезан образац решења о престанку обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у току текуће године.**

Решење о престанку обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у току текуће године обвезник доприноса доставља исплатиоцу уговорене накнаде, ради престанка плаћања доприноса на будуће уговорене накнаде у току текуће године, у складу са чланом 67. став 1. ЗДОСО.

У односу на раније важећа правила, Правилником није прописана обавеза подношења потврда послодавца и других исплатилаца прихода, нити су прописани образци као што су били Образац 3, Образац 4 и Образац 5.

Образац 1

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ
ФИЛИЈАЛА

ЈМБГ обвезника доприноса

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Број:

Датум: __. __. __. године

На основу члана 142. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/04-УС, 84/04-др. закон, 85/05, 101/05-др. закон, 63/06-УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19-УС, 86/19, 62/21, 125/22, 138/22, 76/23 и 94/24), на захтев _____ из _____, за издавање уверења о висини основице на коју је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање за _____. годину, издаје се

УВЕРЕЊЕ

Према подацима из матичне евиденције РФ ПИО утврђено је да су за _____ за _____ годину регистровани следећи подаци:

1. По основу зараде

- а) Бруто приход у износу од _____ динара.
б) Основица на коју су плаћени доприноси: _____ динара.
в) Износ плаћеног доприноса: _____ динара.

2. По основу уговорене накнаде

- а) Бруто приход у износу од _____ динара
б) Основица на коју су плаћени доприноси: _____ динара.
в) Износ плаћеног доприноса: _____ динара.

3. По основу доприноса за самосталну/пољопривредну делатност

- а) Основица на коју су плаћени доприноси по основу обављања самосталне/пољопривредне делатности: _____ динара.
б) Износ плаћеног доприноса: _____ динара.

На основу података унетих у матичну евиденцију утврђено је да је за обвезника доприноса _____ из _____, улица и број _____, за _____ годину уплаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање на укупну основицу од _____ динара.

Ово уверење издаје се ради остваривања права на повраћај више плаћеног доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, у складу са чланом 66. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24 и 109/25).

Овлашћено службено лице

М.П.

Образац 2

Име и презиме

ЈМБГ подносиоца захтева

Адреса

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Датум: _____ 20 ____ . године

Број телефона и ел. адреса

ПОРЕСКА УПРАВА

ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА _____

ПРЕДМЕТ: ЗАХТЕВ ЗА ПОВРАЋАЈ ВИШЕ ПЛАЋЕНОГ ДОПРИНОСА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ ЗА 20 ____ . ГОДИНУ

На основу члана 66. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24 и 109/25), подносим захтев за повраћај више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање за 20 ____ . годину, с обзиром да је допринос плаћен на основицу која је виша од највише годишње основице доприноса, и то за:

1. Пензијско и инвалидско   2. Здравствено   3. За случај незапослености
(заокружити врсту доприноса)

До подношења овог захтева доприноси за обавезно социјално осигурање плаћени су по следећим основима (заокружити основ по коме су плаћени доприноси):

1. По основу запослења, односно својства осигураника запосленог	3. По основу уговорене накнаде (ауторски уговор, уговор о делу и др.)
2. По основу обављања самосталне делатности	4. По основу обављања пољопривредне делатности
5. По другом основу:	

_____
(навести основ)

Повраћај доприноса извршити на текући рачун број:

_____ код _____
(назив банке)

У прилогу достављам доказ:

1. Уверење Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала _____, број _____ од _____ 20 ____ . године.

Подносилац захтева

ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ОДЛУКЕ О ПРИВРЕМЕНОМ СМАЊЕЊУ ИЗНОСА АКЦИЗА НА ДЕРИВАТЕ НАФТЕ И ДОПУНА УРЕДБЕ О ОГРАНИЧЕЊУ ВИСИНЕ ЦЕНА ДЕРИВАТА НАФТЕ – ПРИМЕНА ОД 10. АПРИЛА 2026. ГОДИНЕ

На основу члана 17. ст. 2. и 5. Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, ... и 109/25), Влада Републике Србије донела је *Одлуку престанку важења Одлуке о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама*, која је објављена у „Службеном гласнику РС”, бр. 33/26, од 9. априла 2026. године.

Ова одлука **ступила је на снагу** наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, односно **10. априла 2026. године**.

Овом одлуком прописано је да, почев од 10. априла 2026. године, престаје да важи *Одлука о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама* која је објављена у „Службеном гласнику РС”, бр. 23/26, а која је била у примени од 13. марта 2026. године.

Наведена одлука требало је да се примењује почев од 13. марта 2026. године закључно са 15. априлом 2026. године, о чему смо писали у прошлом броју часописа – ПС 8/2026. Међутим, износи акциза на деривате нафте који су били прописани наведеном одлуком примењивали су се у **периоду од 13. марта закључно са 9. априлом 2026. године**, јер је у међувремену, почев од 10. априла наведена одлука престала да важи.

Истовремено са престанком важења *Одлуке о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама* („Службени гласник РС”, бр. 23/26), Влада Републике Србије донела је *Уредбу о допуни Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте* (у даљем тексту: *Уредба*), која је објављена такође у „Службеном гласнику РС”, бр. 33/26 од 9. априла 2026. године.

Наведена Уредба ступила је на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, односно 10. априла 2026. године. Допуном *Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте* („Службени гласник РС”, бр. 6/26, ... и 31/26) прописан је нови члан 5а, којим је предвиђено да се у

периоду почев од 10. априла 2026. године закључно са 24. априлом 2026. године плаћају следећи износи акциза на деривате нафте, и то:

1) **безоловни бензин** (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00 и 2710 20 90 11) - **54,00 дин/лит**;

2) **гасна уља** (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 42 00, 27 10 19 44 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 16 00 и 2710 20 19 00) - **55,53 дин/лит**.

Имајући у виду то да је Уредбом смањен износ акцизе на **безоловни бензин** (са 57,60 дин/лит на 54,00 дин/лит) и на **гасна уља** (са 59,23 дин/лит на 55,53 дин/лит), а да је истовремено престало важење *Одлуке о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама* („Службени гласник РС”, бр. 23/26), последично се износ акцизе на **оловни бензин** (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 50 00), почев од 10. априла 2026. године враћа на ниво пре привременог смањења које је било прописано наведеном одлуком.

Сходно наведеном, **акциза на оловни бензин** (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 50 00), **почев од 10. априла 2026. године, износи 76,55 дин/лит** уместо 61,24 дин/лит (овај износ био је у примени у периоду од 13. марта до 9. априла 2026. године).

У међувремену, у „Службеном гласнику РС”, бр. 35/26 од 23. априла 2026. године, објављена је Уредба о измени Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте, којом је **смањење износа акциза на безоловни бензин и гасна уља продужено до 8. маја 2026. године**, уместо до 24. априла 2026. године, како је првобитно било предвиђено Уредбом.

Према томе, у периоду **почев од 10. априла, а закључно са 8. мајем 2026. године**, примењују се износи акциза на безоловни бензин и гасна уља прописани наведеном Уредбом у следећим износима:

Врста деривати нафте:	Износ акцизе
1) безоловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00 и 2710 20 90 11)	54,00 дин/лит
2) гасна уља (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 42 00 и 27 10 19 44 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 16 00 и 2710 20 19 00)	55,53 дин/лит

Напомињемо да се усклађени износи акциза из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, који су објављени у „Службеном гласнику РС“, бр. 12/26 примењују почев од 15. фебруара 2026. године закључно са 12. мартом 2026. године.

Почев од 13. марта 2026. године и закључно са 9. априлом 2026. године¹, на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, примењују се износи прописани наведеном одлуком о привременом смањењу акциза на деривате нафте.

На остале деривате нафте (керозин, ТНГ, остали деривати нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C, биогорива и биотечности) усклађени износи акциза који су у примени од 15. фебруара 2026. године нису мењани (видети ПС 3и4/26).

У наредном прегледу дајемо износе акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, по периодима примене у 2025. и 2026. години:

Врста деривата нафте:	Износ*) акцизе од 07.02.2025. до 14.02.2026.	Износ**) акцизе од 15.02. до 12.03.2026.	Износ***) акцизе од 13.03. до 09.04.2026.	Износ****) акцизе од 10.04. до 08.05.2026.
1) оловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 50 00)	74,54 дин/лит	76,55 дин/лит	61,24 дин/лит	76,55 дин/лит
2) безоловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00 и 2710 20 90 11)	70,11 дин/лит	72,00 дин/лит	57,60 дин/лит	54,00 дин/лит
3) гасна уља (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 42 00 и 27 10 19 44 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 16 00 и 2710 20 19 00)	72,09 дин/лит	74,04 дин/лит	59,23 дин/лит	55,53 дин/лит

*) Усклађени износи акциза из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 12/25 и примењивали су се од 7. фебруара 2025. године до 14. фебруара 2026. године (видети ПС 2и3/25).

**) Усклађени износи акциза из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 12/26 и примењивали су се од 15. фебруара до 12. марта 2026. године (видети ПС 3и4/26).

***) Одлуком о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 23/26) било је прописано да се наведени износи примењују почев од 13. марта закључно са 15. априлом 2026. године (видети ПС 8/26), али је овај период скраћен доношењем Одлуке о престанку важења Одлуке о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 33/26), па се износи акциза прописани наведеном одлуком примењују закључно са 9. априлом 2026. године.

****) Уредбом о допуни Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте („Службени гласник РС“, бр. 33/26), прописани су нови износи акциза на безоловни бензин и гасна уља који се примењују у периоду од 10. априла закључно са 24. априлом 2026. године, док је Уредбом о измени Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте („Службени гласник РС“, бр. 35/26), период примене наведених износа продужен закључно са 8. мајем 2026. године.

Напомињемо да су обвезници акциза на деривате нафте произвођачи и увозници деривата нафте, тако да смањење акциза на ове деривате треба да компензира повећање произвођачких и увозних цена сирове нафте и деривата нафте због њиховог раста на светском тржишту и да успори раст малопродајних цена тих деривата на домаћем тржишту, што ће имати позитивни ефекат на стандард грађана и очување привредне стабилности.

1 Првобитно је Одлуком о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 23/26) било прописано да се наведени износи примењују почев од 13. марта закључно са 15. априлом 2026. године, али је овај период скраћен доношењем Одлуке о престанку важења Одлуке о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 33/26), па се износи акциза прописани наведеном одлуком примењују закључно са 9. априлом 2026. године.

Нови износи акциза на деривате нафте који се могу рефундирати од 10. априла 2026. године

Чланом 9. ст. 3. и 4. Закона о акцизама, прописано је да купац – крајњи корисник деривата нафте, биогорива и биотечности из става 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог члана, којим се у смислу овог закона сматрају правно лице, предузетник, пољопривредно газдинство и физичко лице – носилац породичног пољопривредног газдинства које је уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописом којим се уређује регистар пољопривредних газдинстава, односно физичко лице, кроз купопродајну цену деривата нафте, биогорива и биотечности сноси трошак пуног износа акцизе који је прописан ставом 1. овог члана али остварује право на рефакцију плаћене акцизе у складу са чл. 39а, 39б и 39г овог закона, у зависности од намене за које се деривати нафте, биогорива и биотечности користе.

Купац – крајњи корисник деривата нафте, биогорива и биотечности из става 1. тач. 3) до 7) овог члана, остварује право на рефакцију плаћене акцизе у износу који представља разлику износа утврђеног у ставу 1. тач. 3) до 7) овог члана и износа акцизе из става 5. овог члана.

Нови усклађени износи до којих се врши умањење плаћене акцизе на деривате нафте, примењују се почев

од 15. фебруара 2026. године и ти износи остају непромењени. Преглед усклађених износа за умањење плаћене акцизе, дали смо у часопису ПС бр. 3и4/26.

Доношењем Уредбе, смањен је износ акцизе на гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, за која обвезник акцизе може остварити право на рефакцију под прописаним условима. Наиме, како се износи за умањење плаћене акцизе нису мењали, од 10. априла 2026. године мањи је износ акцизе на гасна уља који обвезник може повратити у односу на период од 13. марта до 9. априла 2026. године.

То значи да је у периоду од 10. априла до 8. маја 2026. године износ акцизе за повраћај који се може остварити за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, нижи у односу на износ који се могао повратити закључно са 9. априлом 2026. године.

У складу са одредбама члана 9. став 5. Закона о акцизама и Уредбом, којом су прописани нови износи акцизе који се **примењују у периоду од 10. априла до 8. маја 2026. године**, право на рефакцију акцизе на гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, у зависности од намене за коју се ти деривати нафте користе, може се остварити у следећим износима:

Износи до којих се умањује плаћена акциза на деривате нафте	Износи који се примењују од 15.02.2025. до 12.03.2026. године			Износи који се примењују од 13.03. до 9.04.2026. године			Износи који се примењују од 10.04. до 08.05.2026. године		
	Прописани износ акцизе из чл. 9. ст. 1. Закона	Износ умањења акцизе из чл. 9. ст. 5. Закона	Износ који се може повратити (разлика)	Прописани износ акцизе из чл. 9. ст. 1. Закона	Износ умањења акцизе из чл. 9. ст. 5. Закона	Износ који се може повратити (разлика)	Прописани износ акцизе из чл. 9. ст. 1. Закона	Износ умањења акцизе из чл. 9. ст. 5. Закона	Износ који се може повратити (разлика)
За гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе:									
– као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз путника и терета	74,04 дин/лит	37,02 дин/лит	37,02 дин/лит	59,23 дин/лит	37,02 дин/лит	22,21 дин/лит	55,53 дин/лит	37,02 дин/лит	18,51 дин/лит
– за грејање	74,04 дин/лит	8,89 дин/лит	65,15 дин/лит	59,23 дин/лит	8,89 дин/лит	50,34 дин/лит	55,53 дин/лит	8,89 дин/лит	46,64 дин/лит
– као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије	74,04 дин/лит	0 дин/лит	74,04 дин/лит	59,23 дин/лит	0 дин/лит	59,23 дин/лит	55,53 дин/лит	0 дин/лит	55,53 дин/лит
– у индустријске сврхе	74,04 дин/лит	0 дин/лит	74,04 дин/лит	59,23 дин/лит	0 дин/лит	59,23 дин/лит	55,53 дин/лит	0 дин/лит	55,53 дин/лит

Износи до којих се умањује плаћена акциза на деривате нафте	Износи који се примењују од 15.02.2025. до 12.03.2026. године			Износи који се примењују од 13.03. до 9.04.2026. године			Износи који се примењују од 10.04. до 08.05.2026. године		
	Прописани износ акцизе из чл. 9. ст. 1. Закона	Износ умањења акцизе из чл. 9. ст. 5. Закона	Износ који се може повратити (разлика)	Прописани износ акцизе из чл. 9. ст. 1. Закона	Износ умањења акцизе из чл. 9. ст. 5. Закона	Износ који се може повратити (разлика)	Прописани износ акцизе из чл. 9. ст. 1. Закона	Износ умањења акцизе из чл. 9. ст. 5. Закона	Износ који се може повратити (разлика)
– као моторно гориво за пољопривредне сврхе	74,04 дин/лит	16,41 дин/лит	57,63 дин/лит	59,23 дин/лит	16,41 дин/лит	42,82 дин/лит	55,53 дин/лит	16,41 дин/лит	39,12 дин/лит

Износи акцизе за повраћај на остале деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама (керозин, течни нафтни гас, остале деривате нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C, биогорива и биотечности), који су у примени од 15. фебруара 2026. године, остали су непромењени и дати су у посебном прегледу у часопису ПС бр. Зи4/26, на стр. 9.

СЕФ АЖУРИРАЊЕ 3.17.0 И 3.17.1

1. СЕФ ажурирање 3.17.0

У циљу техничке реализације измена и допуна прописа о електронском фактурисању и ПДВ, које се примењују од пореских периода који почињу после 31. марта 2026. године, Министарство финансија (у даљем тексту: МФИН) извршило је техничке измене и допуне у СЕФ (СЕФ ажурирање 3.17.0) које су од 1. априла 2026. године доступне у продукционој верзији СЕФ.

МФИН је на интернет страници efaktura.gov.rs објавило документ који описује промене и функционалности које су део ажурирања система електронских фактура 3.17.0, као и ажурирано Интерно техничко упутство - верзија од 27.03.2026. године.

Извршене су следеће техничке измене и исправке:

1. Додат је наслов **Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун** на форми за креирање Појединачне евиденције ПДВ за промет: набавка.

2. Преименована је лабела „Број појединачне евиденције ПДВ“ у „Број појединачне евиденције ПДВ – интерног рачуна“ у оквиру форме: Појединачна евиденција ПДВ - интерни рачун.

3. Преименована је лабела „Основ одабира документа“ у „Основ одабира“ у оквиру форме: Појединачна евиденција ПДВ - интерни рачун.

4. Статус „Поништено“ у Појединачној евиденцији ПДВ преименован је у **Сторнирано**.

5. Опција „Поништи“ у Појединачној евиденцији ПДВ преименована је у **Сторнирај**.

6. Омогућено је преузимање **ПДФ приказа Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун путем нове опције „Преузми ПДФ“**.

На корисничком интерфејсу, у оквиру форме Појединачна евиденција ПДВ - интерни рачун, додата је опција „Преузми ПДФ“, која кориснику омогућава преузимање ПДФ приказа евиденције.

Опција је доступна за евиденције у статусима: *Евидентирано, Кориговано и Сторнирано*.

7. Уклоњено је ограничење минималног броја карактера за унос у поље „Број интерног рачуна“ у оквиру Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун. На корисничком интерфејсу уклоњена је валидација која је захтевала унос најмање три карактера у поље Број интерног рачуна у оквиру форме Појединачна евиденција ПДВ – интерни рачун.

8. На корисничком интерфејсу **онемогућено је кориговање већине поља у евидентираним Појединачним евиденцијама ПДВ промет испорука и Појединачним евиденцијама ПДВ – интерни рачун**. Након измене, корисницима ће систем и даље дозвољавати кориговање одређених поља.

За Појединачне евиденције ПДВ за промет - испорука остављена је могућност кориговања следећих поља: Идентификатор лица којем се врши промет (ПИБ/ПИБ и ЈБКЈС), Број документа, Почетак, Завршетак, Датум аванса, Основ за авансно плаћање, Број повезане авансне фактуре СЕФ, Број повезане авансне фактуре ван СЕФ-а, Број повезане фактуре СЕФ и Број повезане фактуре ван СЕФ-а.

За Појединачне евиденције ПДВ – интерни рачун остављена је могућност кориговања следећих поља: Идентификатор лица које врши промет (Порески број страног лица), Идентификатор лица које врши промет (ПИБ/ПИБ и ЈБКЈС), Број интерног рачуна, Датум аванса, Основ за авансно плаћање, Број повезане авансне фактуре СЕФ, Број повезане авансне фактуре ван СЕФ-а, Број повезане фактуре СЕФ и Број повезане фактуре ван СЕФ-а.

Наиме, изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању смањен је број случајева када се врши кориговање, а повећан број случајева када се врши сторнирање појединачних евиденција. У складу са тим, извршене су техничке измене у СЕФ. О томе

пишемо у оквиру чланка о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању које се односе на евидентирање обрачунаог ПДВ и претходног пореза.

9. У апликативни програмски интерфејс уведена је (такође) валидација која ограничава кориговање поља у евидентираним Појединачним евиденцијама ПДВ за промет - испорука и Појединачним евиденцијама ПДВ – интерни рачун, у складу са ограничењима на корисничком интерфејсу.

10. На корисничком интерфејсу **онемогућено** је снимање и евидентирање Појединачне евиденције ПДВ за будуће пореске периоде, увођењем валидације пореског периода.

Приликом креирања Појединачне евиденције ПДВ на корисничком интерфејсу, уведена је валидација комбинације изабраних вредности „Порески период“ и „Година“ у односу на тренутни системски датум.

Уколико изабрана комбинација представља текући или претходни порески период, омогућено је снимање (У припреми) и евидентирање (Евидентирано) евиденције.

Међутим, уколико изабрана комбинација представља будући порески период, није могуће ни снимање, ни евидентирање евиденције, а кориснику се приказује порука: „Не можете изабрати порески период који се односи на будући период“.

11. У апликативни програмски интерфејс такође је уведена валидација која **онемогућава** евидентирање Појединачне евиденције ПДВ за будуће пореске периоде

12. На корисничком интерфејсу омогућено је **референцирање Појединачних евиденција ПДВ – интерни рачун и путем броја Појединачне евиденције ПДВ - интерног рачуна.**

На корисничком интерфејсу унапређено је референцирање Појединачних евиденција ПДВ – интерни рачун увођењем додатног референтног податка – Броја појединачне евиденције - интерног рачуна.

У пољима Број повезаног интерног рачуна за аванс СЕФ и Број повезаног интерног рачуна за промет СЕФ омогућен је приказ и одабир евиденција, како по постојећем критеријуму (број интерног рачуна), тако и по новом критеријуму (Број појединачне евиденције - интерног рачуна), у складу са важећим правилима и валидацијама.

Након одабира, вредност се приказује у пољу, а истовремено се формира линк ка референцираној Појединачној евиденцији ПДВ - интерни рачун, што омогућава директан прелаз на њен приказ.

13. У апликативни програмски интерфејс такође је уведена могућност референцирања Појединачних евиденција ПДВ - интерни рачун и путем броја Појединачне евиденције ПДВ - интерног рачуна.

14. На корисничком интерфејсу **онемогућено** је снимање и евидентирање Збирне евиденције ПДВ за будуће пореске периоде, као ни њихово кориговање на будуће пореске периоде, увођењем валидације пореског периода.

Приликом креирања Збирне евиденције ПДВ на корисничком интерфејсу, уведена је валидација комбина-

ције изабраних вредности „Порески период“ и „Година“ у односу на тренутни системски датум.

Уколико изабрана комбинација представља текући или претходни порески период, омогућено је снимање (У припреми), кориговање (Кориговано) и евидентирање (Евидентирано) евиденције.

Уколико изабрана комбинација представља будући порески период, није могуће ни снимање, као ни кориговање, односно евидентирање евиденције, а кориснику се приказује порука: „Не можете изабрати порески период који се односи на будући период.“

15. На апликативном програмском интерфејсу такође је **онемогућено** евидентирање Збирне евиденције ПДВ за будуће пореске периоде, као ни њихово кориговање на будуће пореске периоде, увођењем валидације пореског периода.

16. На корисничком интерфејсу **није дозвољено евидентирање више од једне Збирне евиденције ПДВ за исти порески период.** Уведена је валидација која спречава евидентирање Збирне евиденције ПДВ за порески период (проверено по пољима „Период“ и „Година“) за који већ постоји евидентирана Збирна евиденција ПДВ.

На корисничком интерфејсу при евидентирању (опција „Евидентирај“) Збирне евиденције ПДВ у статусу У припреми, ако за исти порески период већ постоји евидентирана Збирна евиденција ПДВ, евидентирање није могуће и кориснику се приказује порука: „Евиденцију није могуће евидентирати јер је за исти порески период већ евидентирана Збирна евиденција ПДВ“.

При кориговању (опција Сними корекцију) Збирне евиденције ПДВ у статусу Евидентирано, ако корекција мења порески период у порески период за који већ постоји евидентирана Збирна евиденција ПДВ, корекција није могућа и кориснику се приказује иста порука (која је наведена у претходној тачки).

17. У апликативни програмски интерфејс је такође уведена валидација која **онемогућава** евидентирање више од једне Збирне евиденције ПДВ за исти порески период.

18. Исправљена је грешка при подешавању ПДВ статуса која је узроковала дуплирање пореског периода.

2. СЕФ ажурирање 3.17.1

На интернет страници еФактура (www.efaktura.gov.rs/) дана 24. априла 2026. године објављена је вест да је на ДЕМО окружењу система доступно СЕФ ажурирање 3.17.1, које још увек није доступно на продукционом окружењу система (очекује се да ускоро буде).

У оквиру овог ажурирања, поред извршеног оптимизовања апликације у циљу побољшања рада система, извршена је измена шифре основа за ослобођење у оквиру пореске категорије АЕ20. Наиме, шифра основа за ослобођење „PDV-RS-36b-6“, у оквиру пореске категорије АЕ20, престаје да важи. Уместо ње, уводи се шифра основа „PDV-RS-10-2-4a“, са описом: „Прималац инвестиционог злата, обвезник ПДВ, за промет инвестиционог злата извршен од стране другог обвезника ПДВ“.

Наведено је повезано са последњим изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност из децембра 2025. године.

КАМАТНЕ СТОПЕ „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“ ЗА 2026. ГОДИНУ

У „Службеном гласнику РС“, бр. 36/2026 од 24.04.2026. године објављен је Правилник о каматним стопама за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке“ за 2026. годину (у даљем тексту: Правилник).

Правилник ступа на снагу 2. маја 2026. године, а **примењује се на обрачун расхода и прихода по основу кредита и зајмова између повезаних лица** (у смислу члана 59. Закона о порезу на добит правних лица¹, односно члана 36. Закона о порезу на доходак грађана²) **за 2026. годину.**

У следећој табели дат је приказ каматних стопа Министра финансија за зајмове и кредите између повезаних лица за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке“ (дат је и упоредни преглед стопа за претходне две године).

	2026. год.	2025. год.	2024. год.
ЗА ПОРЕСКЕ ОБВЕЗНИКЕ (СЕМ БАНАКА И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА)			
Краткорочни кредити у RSD	7,13 %	8,01 %	7,57 %
Дугорочни кредити у RSD	7,21 %	8,24 %	8,30 %
Краткорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	4,75 %	6,41 %	6,12 %
Дугорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	5,42 %	6,79 %	6,23 %
Краткорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	није објављена	није објављена	није објављена
Дугорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	7,10 %	7,50 %	7,54 %
Краткорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	није објављена	8,31 %	8,20 %
Дугорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	4,43 %	3,40 %	4,25 %
ЗА БАНКЕ И ДАВАОЦЕ ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА			
Краткорочни кредити у RSD	4,40 %	3,92 %	5,02 %
Дугорочни кредити у RSD	0,33 %	0,81 %	5,16 %
Кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	4,87 %	4,59 %	4,31 %

1 „Службени гласник РС“, бр. 25/01, ... и 94/24

2 „Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 109/25

	2026. год.	2025. год.	2024. год.
Кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	4,98 %	5,26 %	5,02 %
Кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	3,05 %	2,75 %	2,80 %
Кредити у SEK и динарски кредити индексирани у SEK	4,12 %	4,09 %	4,19 %
Кредити у GBP и динарски кредити индексирани у GBP	1,50 %	1,71 %	1,88 %
Кредити у RUB и динарски кредити индексирани у RUB	10,73 %	3,25 %	2,42 %
Кредити у CNY и динарски кредити индексирани у CNY	није објављена	није објављена	4,55 %

Из прегледа се уочава, када је реч о пореским обвезницима који нису банке и даваоци финансијског лизинга, да су каматне стопе значајније ниже у односу на прошлу (2025.) годину. Са друге стране, када је реч о банкама и даваоцима финансијског лизинга, одређене каматне стопе су више, а одређене каматне стопе су ниже у односу на оне за 2025. годину. На интернет страници Народне банке Србије, у делу који се односи на статистику каматних стопа³, дати су прегледи каматних стопа банака на примљене депозите, као и по основу одобренних кредита, на основу којих се може доћи до сличног закључка.

Примера ради, једно резидентно привредно друштво дало је краткорочни зајам свом повезаном лицу (нису банке, нити су даваоци финансијског лизинга). Уколико би стање ових динарских позајмица (није уговорена примена валутне клаузуле) упросечено на дневном нивоу за 2026. годину износило 1.000.000 динара, тада би тржишна камата, применом Правилника, била обрачуната у износу од 71.300 динара (1.000.000 динара x 7,13%), што је ниже (за 11%) него што би било утврђено за 2025. годину у случају истог упросечног стања краткорочних зајмова (за 2025. год.: 1.000.000 динара x 8,01% = 80.100 динара).

Уколико је правно лице/предузетник – зајмодавац (резидентни порески обвезник) са повезаним лицем уговорио (и применио) каматну стопу која је једнака каматној стопи из Правилника, тада неће бити корекције пореске основнице, јер су приходи по тржишним ценама једнаки приходима по трансферним ценама. У закључку извештаја о трансферним ценама биће наведено да одступање не постоји и да није извршено увећање опорезиве добити зајмодавца по овом основу. Исти закључак у овој ситуацији важи и за зајмопримца који је резидентни порески обвезник, уз напомену да он претходно има и обавезу да провери да ли му целокупни расход камате (и припадајућих трошкова) из односа са повезаним лицем за 2026. годину уопште може бити признат као расход у пореском билансу услед могућег постојања ефекта утањене капитализације, што се утврђује обрачуном на прописаном Обрасцу ОК (предузетник као зајмопримца нема ову обавезу).

О тесту на присуство ефекта утањене капитализације (који се врши на Обрасцу ОК) писали смо у ПС 7/2026, у чланку: *Утањена капитализација и обрачун камата „ван дохвата руке“*.

Када је уговорена (и примењена) контролисана каматна стопа већа од каматне стопе из Правилника, тада су приходи по тржишној каматној стопи мањи од прихода по трансферној каматној стопи и не врши се додатно увећање пореске основнице код резидентног зајмодавца (пореска основница је заправо у самом старту увећана, јер су контролисани приходи од камата, који су евидентирани у пословним књигама обвезника, већи од тржишних прихода од камата). За износ негативне разлике не може да се умањи опорезива добит зајмодавца, јер износ на ред. бр. 57 у пореском билансу (образац ПБ 1) за правна лица (односно ред. бр. 50 у пореском билансу, образац ПБ 2, за предузетнике) не може да буде негативан. Међутим, уколико из неких других пословних или финансијских односа са тим истим повезаним лицем у истој пословној години постоји позитивна корекција (увећање) пореске основнице, претходно наведена негативна разлика може да се искористи да умањи ту позитивну корекцију.

Са друге стране, код резидентног зајмопримца као пореског обвезника, ситуација је обрнута. Он ће имати у пословним књигама евидентирани контролисани расходе камата који су виши од тржишног износа и та позитивна разлика представљаће корекцију његове пореске основнице (увећање), осим у случају да иста може да се умањи евентуално присутним негативним корекцијама трансферних цена по основу других трансакција са истим повезаним лицем у истом пореском периоду. Свакако, овде важи ранија напомена да пре поређења износа контролисани камате са износом тржишне, зајмопримца (резидентни порески обвезник) има обавезу да изврши тест на присуство ефекта утањене капитализације за 2026. годину, преко Обрасца ОК (предузетник нема ову обавезу).

О умањивању позитивних корекција трансферних цена негативним корекцијама писали смо такође у ПС 7/2026, у чланку: *Утврђивање и исказивање корекција трансферних цена по основу трансакција са повезаним лицима у пореском билансу*.

Када је уговорена (и примењена) контролисана каматна стопа мања од каматне стопе из Правилника,

3 www.nbs.rs/sr_RS/drugi-nivo-navigacije/statistika/ks_stat/

ка, тада су приходи по тржишној каматној стопи већи од прихода по трансферној каматној стопи и врши се корекција (увећање) пореске основице код зајмодавца као резидентног пореског обвезника. Износ ове позитивне разлике, умањен за евентуалне негативне разлике проистекле из других контролисаних трансакција са истим повезаним лицем у истом пореском периоду, уноси се на ред. бр. 57 у пореском билансу (образац ПБ 1) за правна лица (односно ред. бр. 50 у пореском билансу, образцу ПБ 2, за предузетнике).

Обрнуто важи за зајмопримца као резидентног пореског обвезника и он ће по овом основу исказати негативне корекције трансферних цена (које не увећавају његову пореску основицу), а које се могу искористити у том пореском периоду да умање евентуално неке позитивне корекције трансферних цена по основу контролисаних трансакција са тим истим повезаним лицем. Пре тога, постоји обавеза за резидентног зајмопримца (не и за предузетника) да изврши тест на присуство ефекта утањене капитализације за 2026. годину преко Обрасца ОК.

Код бескаматних позајмица између повезаних лица, у ситуацији када такве трансакције садрже компоненту финансирања, постоје одређене специфичности, о чему смо писали у ПС 7/2026, у чланку: *Бескаматне позајмице између повезаних лица (осврт на мишљење МФИН бр. 011-00-805/2022-04 од 31. I. 2023. год.)*.

Значај претходног Правилника огледа се у томе што се пореским обвезницима, који се одреде да га примењују, значајно олакшава тестирање усклађености трансферних са тржишним ценама по основу трансакција зајмова и кредита са повезаним лицима. Њиме је уведена извесност у смислу да ће примењене тржишне цене (каматне стопе) из Правилника бити прихваћене као релевантне од стране пореских власти Републике Србије за 2026. годину. Тиме се штеде време и други ресурси како пореских обвезника, тако и пореских власти, за потребе сагледавања других питања и анализа, а да, при томе, квалитет и поузданост резултата анализе усклађености трансферних са тржишним ценама по основу контролисаних трансакција зајмова и кредита нису нарушени. У том смислу, овај Правилник представља тзв. сигурну луку (енг. *safe harbour*) у смислу одељка Е поглавља IV Смерница ОЕЦД за трансферне цене⁴.

Каматне стопе објављене у Правилнику, у циљу обрачуна износа камата „ван дохвата руке“, нису обавезујуће, тј. порески обвезник, уколико сматра да су те стопе неадекватне и да би довеле по превелике/

неосноване корекције опорезиве добити, може самостално, применом општих правила о трансферним ценама, да утврди каматне стопе „ван дохвата руке“, у којем случају је дужан да за све зајмове и кредите са свим повезаним лицима у пореском периоду користи тај приступ, тј. не може за једне зајмове и кредите са повезаним лицима да користи самостално утврђене каматне стопе (применом општих правила), а за друге да користи каматне стопе из Правилника. Приликом примене овог приступа, тј. општих правила о утврђивању тржишних каматних стопа, сама анализа и извештај о трансферним ценама треба да буду детаљнији и садржајнији, како би се образложила упоредивост свих битних услова задуживања.

Напомињемо да каматне стопе из Правилника **није могуће користити** за обрачун тржишних прихода и расхода (камата) проистеклих из трансакција депозита између повезаних лица. То је потврђено и Мишљењем МФИН бр. 011-00-252/2016-04 од дана 28.03.2016. године, чији релевантни део наводимо у наставку:

„сагласно наведеним законским одредбама, у случају када обвезник у својим пословним књигама искаже расход по основу камате на депозит примљен од повезаног лица, на признавање предметног расхода у пореском билансу обвезника не примењују се одредбе члана 62. Закона, имајући у виду да је тим законским одредбама прописан (искључиво) начин признавања расхода по основу камате коју обвезник плаћа на зајам, односно кредит примљен од повезаног лица. За потребе утврђивања износа камате која би се по принципу „ван дохвата руке“ обрачунавала на депозит примљен од повезаног лица, обвезник је дужан да примени општа правила о утврђивању цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ из чл. 60. и 61. ст. 1. и 2. Закона (осим у случају испуњења услова за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику, сагласно члану 2. Правилника) имајући у виду да се каматне стопе за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке“, а које прописује министар финансија, могу применити само у случају зајмова, односно кредита (а не и депозита) између повезаних лица.“

На крају истичемо да је каматне стопе из Правилника могуће користити за потребе обрачуна пореза на добит по одбитку код исплате прихода од камата повезаном нерезидентном правном лицу.

⁴ енг. *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations* (издање: јануар 2022. год.)

ИЗМЕНА АКОНТАЦИЈА ПОРЕЗА НА ДОБИТ У 2026. ГОДИНИ

У складу са чланом 68. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, ... и 94/2024 – у даљем тексту: Закон), предвиђена је могућност подношења периодичног пореског биланса и пореске пријаве ради измене месечне аконтације пореза.

Ако у текућој 2026. години дође до значајнијих промена у пословању обвезника, промене пореских инструмената или других околности које битно утичу на висину месечне аконтације пореза на добит, обвезник може, **после** подношења пореског биланса и пријаве за 2025. годину, да поднесе периодичну пореску пријаву са пореским билансом у којој ће исказати податке значајне за измену месечне аконтације и обрачунати њену висину.¹

Могућност умањења износа месечних аконтација у току 2026. године на прописани начин могу да користе **сви обвезници пореза на добит**.

Међутим, **ова могућност посебно је значајна за обвезнике који имају смањени обим пословних активности у односу на прошлу годину**, односно за све обвезнике са очекиваним лошијим пословним резултатом у виду мање исказане добити или чак губитка, а тиме и нижом очекиваном коначном обавезом пореза на добит за 2026. годину.

Наиме, иако је **рок за достављање пореске пријаве** за порез на добит правних лица за 2025. годину **29. јун 2026. године**, ови обвезници могу бити мотивисани да **коначну пријаву предају и пре тог рока, како би одмах потом предали и пореску пријаву у циљу измена аконтација**.² Скрећемо пажњу на то да уколико обвезник у периодичном пореском билансу исказе губитак, он има право да престане са плаћањем аконтација пореза на добит у 2026. години.

Рок за подношење периодичног пореског биланса и пореске пријаве је 30 дана по истеку периода за који се саставља периодични порески биланс.

Тако, на пример, рок за подношење пореског биланса и пореске пријаве за период јануар – април 2026. је 30. мај 2026. године. Подношење периодичног пореског биланса и пореске пријаве ради измене месечне аконтације пореза врши се искључиво електронским путем преко портала Пореске управе *eПорези*. Напомињемо да периодични порески биланс и пријава могу да се поднесу само **после** предаје коначног пореског биланса и пријаве за 2025. годину.

Обвезник у периодичној пореској пријави утврђује нови (измењени) износ аконтације пореза у односу на претходно поднету пореску пријаву за 2025. годину.

На основу периодичног пореског биланса и пореске пријаве, обвезник сам утврђује измењени износ аконтације пореза на добит и, у складу са чланом 68. став 2. Закона, може да започне плаћање аконтације пореза за месец у којем је поднео периодичну пореску пријаву од првог дана наредног месеца у односу на месец у којем је пријаву поднео.

Тако ће **обвезник који до 30. маја 2026. године поднесе порески биланс и пореску пријаву за период јануар – април 2026. године**, у делу 6. *Подаци од значаја за утврђивање висине аконтације* да исказе нови износ аконтације пореза и да аконтације плаћа у новоутврђеном износу почев од аконтације за месец мај 2026. године која доспева за плаћање 15. јуна 2026. године. Аконтације пореза за прва четири месеца, закључно са априлом 2026. године не могу да се мењају, односно на њих не утиче подношење периодичне пореске пријаве. Обвезник је дужан да плати аконтацију пореза за период јануар – април 2026. године у износу који је утврдио у претходно поднетој пореској пријави.

Према томе, обвезник може, али нема обавезу, да поднесе пореску пријаву и порески биланс за одгова-

¹ Како износ уплаћених аконтација у току 2026. године не би превазишао износ коначне обавезе пореза на добит (будуће) за 2026. годину.

² Са друге стране, обвезници код којих је дошло до значајних повећања прихода у току 2026. године у односу на претходну 2025. годину могу, али није им у интересу, да подносе периодични порески биланс и пореску пријаву ради измене месечне аконтације пореза.

рајући период у 2026. години (рецимо за период јануар – април, јануар – мај и др.), ако је дошло до значајнијих промена у пословању које битно утичу на висину месечне аконтације пореза.

Ипак, у вези са овим напомињемо да уколико порески обвезник **који има изразито сезонски карактер пословања и остварује значајније пословне приходе у одређеном периоду године** (нпр. у јесењим месецима), користи ову могућност да захваљујући нижим оствареним приходима у зимском периоду утврди ниже месечне аконтације пореза на добит, то би могло бити окарактерисано као злоупотреба права. Истичемо, сагласно са начелом фактицитета, Пореска управа у сваком конкретном случају утврђује чињенице које су значајне за утврђивање висине пореске обавезе, сходно члану 9. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, ... и 109/2025).

Обвезник који, у циљу смањења аконтације пореза, одлучи да састави порески биланс и пореску пријаву, на пример за период јануар – април 2026. године, треба да их достави надлежном пореском органу до 30. маја 2026. године (електронско подношење преко портала Пореске управе *eПорези*), заједно са другом прописаном документацијом (нпр., извештај о трансферним ценама, уколико је имао трансакције са повезаним лицима).

Састављање периодичног пореског биланса повлачи са собом и састављање периодичног финансијског извештаја (биланс стања и биланс успеха). У вези са тиме, напомињемо да **Законом није прописана обавеза подношења Пореској управи периодичних финансијских извештаја уз периодични порески биланс и пријаву ради измене аконтација**. Исто тако, ни Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, 73/19 и 44/21 – др. закон – у даљем тексту: Закон о рачуноводству) **није прописана обавеза достављања ових финансијских извештаја Агенцији за привредне регистре**. Ипак, Пореска управа може захтевати од пореског обвезника да, у року који она одреди, достави на увид и проверу периодични финансијски извештај, пословне књиге и евиденције, рачуноводствене исказе, пословну документацију и друге исправе и доказе, ради утврђивања чињеничног стања, а у вези са поднетом пријавом ради измене аконтација.

Састављање и подношење периодичног пореског биланса и пореске пријаве у току 2026. године у циљу измене месечних аконтација само по себи не подразумева у том тренутку никакво књижење у пословним књигама обвезника. Другим речима, обрачунати порез исказан на редном броју 6.3. пореске пријаве на Обрасцу ПДП **није предмет књижења**.

Порески обвезник који на претходно описани начин утврди ниже месечне аконтације пореза на добит у моменту њиховог плаћања у току 2026. године **евидентира их у својим пословним књигама на исти начин на који је то чинио и пре измена аконтације, само сада у нижим износима**³.

Подсећамо на то да се **рачуноводствено обухватање аконтација пореза на добит** у пословним књигама пореских обвезника може спроводити на два начина:

– евидентирају се месечне аконтације пореза на добит које се плаћају до 15. у месецу за претходни месец ставом 721/481, а плаћање ставом 481/241, при чему се на крају обрачунског периода, уколико се у коначној (годишњој) пореској пријави утврди коначна обавеза пореза на добит у мањем износу од укупно плаћених аконтација, разлика исказује на рачуну 223 као потраживање за више плаћен порез на добит, ставовима за књижење (721)/(481), 223/481, а уколико је она већа, докњижавањем обавезе ставом за књижење 721/481;

– евидентирају се само плаћене аконтације у току године ставом 481/241, а на крају обрачунског периода, када се у пореској пријави утврди коначна обавеза пореза на добит, књижење се врши ставом 721/481, при чему се евентуално исказани дуговни салдо на рачуну 481, ако је коначна обавеза мања од укупно плаћених аконтација, прекњижава на рачун 223 ставом 223/481.

На крају године стање на свим рачунима је исто у оба случаја.

1. Састављање периодичног финансијског извештаја

Као што смо већ навели, састављање периодичног пореског биланса повлачи са собом и састављање периодичног финансијског извештаја. У вези са тиме јављају се одређена питања, будући да за потребе његовог састављања **није неопходно спроводити све поступке као и за потребе састављања редовног годишњег финансијског извештаја за 2025. годину**. Другим речима, он се не саставља у свему на исти начин као и редовни годишњи финансијски извештај за претходну 2025. годину.

Законом о рачуноводству није прописана обавеза састављања периодичних финансијских извештаја, што значи да **правна лица нису обавезна да састављају и подносе периодичне финансијске извештаје за одређени период 2026. године**.

Међутим, уколико се користи могућност њиховог састављања за потребе измене аконтације пореза на добит, онда се то чини у складу са Законом о рачуноводству. У том смислу, **периодични финансијски извештај за наведене потребе саставља се у складу са пуним МСФИ, МСФИ за МСП или у складу са Правилником за микро и друга правна лица**⁴, у зависности од тога које од наведених регулатива обвезник примењује.

Приликом састављања периодичних финансијских извештаја правно лице:

– није обавезно да саставља комплетан сет финансијских извештаја, већ **само биланс стања и биланс успеха**;

– примењује **исте рачуноводствене политике** које се примењују и за редовне годишње финансијске извештаје;

3 Исто важи и уколико би ови износи били утврђени у већем износу.

4 Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обележавања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Службени гласник РС“, бр. 89/20).

– **није обавезно да врши попис** имовине и обавеза, што значи да се периодични финансијски извештај може саставити и без усаглашавања књиговодственог стања са стварним стањем;

– **није обавезно да изврши међусобно усаглашавање** потраживања и обавеза са пословним партнерима. **Ипак**, у циљу састављања реалнијих и поузданијих финансијских извештаја могуће је да се то усаглашавање изврши онако како је предвиђено општим актом о рачуноводству или на основу одлуке директора. Могуће компромисно решење је да се изврши усаглашавање потраживања и обавеза са најзначајнијим пословним партнерима чија потраживања и обавезе имају највећи салдо на дан међубиланса или највећи промет у извештајном периоду;

– **врши процену наплативости** исказаних потраживања на основу критеријума који су утврђени рачуноводственом политиком;

– **саставља уобичајене обрачуна** као и код састављања годишњих финансијских извештаја, попут обрачуна амортизације основних средстава (за одговарајући период) и обрачуна курсних разлика на стању девизних средстава и обавеза на дан међубиланса, као и ефеката уговорене валутне клаузуле;

– **није обавезно да исказује упоредне податке** у билансу стања и успеха;

– **не мора да утврђује одложена пореска средства и обавезе** са стањем на дан периодичног извештаја, будући да то не утиче на утврђивање обавезе пореза на добит;

– **не мора да утврђује трошкове резервисања** за отпремнине ради одласка у пензију, за трошкове реструктурирања, за штетне (онерозне) уговоре, за судске спорове, за јубиларне награде и за остале вероватне трошкове, итд.), с обзиром на то да се ти трошкови за пореске сврхе не признају као расход у моменту њиховог утврђивања, па то не утиче на утврђивање пореза на добит по периодичном извештају;

– **не мора да утврђује ново обезвређење** имовине, будући да се, за пореске сврхе, расходи по том основу не признају у моменту њиховог утврђивања. Уколико се, ипак, утврди обезвређење имовине, по том основу се онда врши корекција у пореском билансу;

– приликом састављања периодичних извештаја не закључује пословне књиге.

2. Састављање периодичног пореског биланса

У наставку дајемо објашњења на примеру периодичног обрачуна за **јануар – април 2026. године**.

Објашњења која смо дали у ПС бр. 5 и 6/26 у вези са састављањем Обраца ПБ 1 за 2025. годину, могу да се користе и приликом састављања периодичног пореског биланса и пореске пријаве у 2026. години.

У наставку дајемо кратка објашњења у вези са уносом података на поједине редне бројеве у периодичном пореском билансу:

– по основу продаје непокретности и удела и свих других облика имовине пореског обвезника у току периода у 2026. години, за који се саставља периодични порески биланс, а по основу којих су били исказани **расходи обезвређења који нису били признати у по-**

реске сврхе за 2025. и раније године (исказан податак на редном броју 34. у Обрасцу ПБ 1), може се у периодичном пореском билансу исказати одговарајући износ на редном броју 35. истог обрасца, и по том основу умањити пореска основица, а тиме и износ месечних аконтација;

– **порези, доприноси, таксе и друге јавне дажбине** који не зависе од резултата пословања по основу којих је исказан расход у току 2025. године и који као такви нису признати у пореске сврхе (исказан податак на редном броју 29. у Обрасца ПБ 1, јер нису били плаћени у току 2025.), а плаћени су у току 2026. године у току периода за који се саставља периодични порески биланс, уносе се на редни број 30. истог обрасца, чиме се умањује пореска основица;⁵

– иста је ситуација и са **резервисањима** која нису призната у ранијим периодима (исказан податак на редном броју 32.), а искоришћена су у 2026. години у току периода за који се саставља периодични порески биланс (умањује се пореска основица исказивањем податка на редном броју 33.), или су укинута у корист прихода по основу неискоришћених дугорочних резервисања (умањује се пореска основица уносом податка на редни број 48.);

– иста је ситуација и са **примањима запосленог из члана 9. став 2. Закона** која су обрачуната и неисплаћена у току 2025. године (исказан податак на редном броју 16.), а која су исплаћена у 2026. години у периоду за који се подноси периодични порески биланс и пријава (умањује се пореска основица уношењем податка на редни број 18.).

У периодични порески биланс – Образац ПБ 1 не уносе се подаци о:

– плаћеном, односно обрачунатом **порезу на добит по одбитку на дивиденде и уделе у добити, камате, ауторске накнаде, накнаде од закупа и подзакупа и накнаде од услуга**, које је нерезидентна филијала исплатила матичном правном лицу, у складу са чланом 53а Закона. Уз периодични порески биланс не доставља се Анекс 1 Обраца ПБ 1;

– износу **губитка из пореског биланса из претходних година** на ред. бр. 61. Обраца ПБ 1⁶.

Капитални добици

Када је реч о капиталним добицима, подсећамо на то да је у складу са чланом 67. Закона прописано да „**порески обвезник, осим недобитне организације и пореског обвезника из члана 34. овог закона, са изузетком**

5 Порези, доприноси, таксе и друге јавне дажбине по основу којих су исказани расходи у Билансу успеха за период за који се подноси периодични Порески биланс, а који нису плаћени до краја тог периода (у конкретном случају до краја априла 2026. године), уносе се на ред. бр. 29. периодичног Пореског биланса, увећавајући на тај начин пореску основицу.

6 Обвезник који је имао губитак из пореског биланса из претходних периода (из 2024. године и ранијих година) могао је да га искористи приликом утврђивања пореза на добит за 2025. годину. С тим у вези, уколико обвезник има неискоришћени губитак из пореског биланса из претходних периода и по предаји пореског биланса и пријаве за 2025. годину, то значи да обвезник није ни утврдио обавезу аконтације пореза на добит за 2026. годину, па неће ни подносити пореску пријаву ради смањења аконтација пореза на добит.

пореског обвезника у поступку реорганизације, **током године порез на добит плаћа у виду месечних аконтација, чију висину утврђује на основу опорезиве добити која не садржи капиталне добитке и губитке, а која је исказана у пореској пријави за претходну годину, односно претходни порески период, и у којој се исказују и подаци од значаја за утврђивање висине аконтације у текућој години**“.

Другим речима, настали капитални добици и губици у 2025. години не утичу на износ аконтација за 2026. годину које се утврђују у коначној пореској пријави за 2025. годину, што има смисла, јер висина аконтација за 2026. годину не треба да буде оптерећена капиталним добицима и губицима из ранијих година.

Скрећемо пажњу на то да Законом није прецизирано да ли приликом подношења пореске пријаве ради измене аконтација треба у исту уносити податке о капиталним добицима. Међутим, чак и уколико би се подаци о капиталним добицима унели на ред. бр. 63. до 68. Обрасца ПБ 1, то не би утицало на износ аконтација у пореској пријави која се подноси ради измене аконтација.

Расходи по основу резервисања и обезвређења

У периодични порески биланс, по правилу, не унесе се подаци на ред. бр. 32. и 34. Обрасца ПБ 1 који се односе на дугорочна резервисања која се не признају у пореском билансу и на расходе по основу обезвређења имовине, јер се ови расходи, по правилу, не утврђују приликом израде периодичног финансијског извештаја. Међутим, уколико су приликом израде периодичног финансијског извештаја исказани и ови расходи, онда се они уносе у порески биланс.

Корекције по основу трансферних цена

Напомињемо да уколико је обвезник имао трансакције са повезаним лицима у току посматраног периода у 2026. години за који се подноси периодична пореска пријава, дужан је да примењује правила о трансферним ценама, односно да достави и извештај о трансферним ценама у пуном или скраћеном облику, у зависности од врсте и обима трансакција са повезаним лицима, као и да унесе податке на одговарајућим позицијама у пореском билансу.

Обрачун пореске амортизације

У периодичном пореском билансу који се саставља, нпр., за период јануар – април 2026. године, под ред. бр. 20. и 21. Обрасца ПБ 1 **треба исказати рачуноводствену амортизацију и амортизацију која се признаје у пореске сврхе за исти период.**

У зависности од тога којим средствима обвезници располажу, износ амортизације који се признаје за пореске сврхе за 2026. годину и који се исказује на ред. бр. 21. Обрасца ПБ 1 за период јануар – април 2026. године, утврђује се као збир:

– износа обрачунате пореске амортизације сталних средстава стечених почев од 1. јануара 2019. године, укључујући и активирани стечена средства у 2026. го-

дини до краја периода за који се подноси периодични порески биланс, који се утврђује на Обрасцу ПОА;

– износа обрачунате пореске амортизације сталних средстава стечених пре 1. јануара 2019. године и разврстаних по групама од II до V, добијен као збирни износ из колоне 7 на прописаном Обрасцу ОА (за све четири групе), који се подноси, као и до сада, електронским путем;

– износа обрачунате пореске амортизације сталних средстава стечених пре 1. јануара 2019. године и разврстаних у I пореску амортизациону групу, који се може утврдити на (непрописаном) Обрасцу ОА-1, који се не подноси, као и до сада;

– износа обрачунате пореске амортизације нематеријалних средстава која су постала расположива од 1. јануара до 31. децембра 2018. године који се може утврдити на (непрописаном) обрасцу ОА-Н, који се не подноси, као и прошле године.

При томе, **посебну пажњу потребно је обратити на накнадна улагања** у вези са постојећим сталним средствима која се капитализују према рачуноводственим правилима.

О правилима обрачуна амортизације за пореске сврхе писали смо у ПС 3и4/26.

Приликом обрачуна амортизације за пореске сврхе, висину амортизације, према нашем мишљењу, треба свести на износ који одговара периоду за који се саставља порески биланс.

За стална материјална средства која су постала расположива за коришћење закључно са 31. децембром 2018. године, за прву амортизациону групу (некретнине) није проблем обрачунати пореску амортизацију за период за који се саставља порески биланс, будући да се пореска амортизација обрачунава пропорционалном методом по годишњој стопи од 2,5%. У овом случају пореска амортизација обрачунава се за период за који се саставља финансијски извештај. Тако, пореска амортизација за некретнину, на пример за период јануар – април, обрачунава се на следећи начин:

Пореска амортизација за I групу = Основица x 2,5% x 4/12

где је 4/12 корекција по основу броја месеци за које се утврђује амортизација у односу на укупан број месеци у години.

Са друге стране, за средства која су разврстана у групе II до V, утврђује се годишњи износ пореске амортизације, односно прописане стопе по групама су годишње стопе. Зато, по нашем мишљењу, за порески биланс по периодичном обрачуну не може се признати годишњи износ амортизације из Обрасца ОА. Свођење пореске амортизације на период за који се саставља порески биланс, по нашем мишљењу, треба извршити тако што се годишње стопе амортизације коригују према броју месеци за који се саставља порески биланс (ако се порески биланс саставља за пет месеца, стопа се множи коефицијентом 4/12).

Тако, на пример, обрачун пореске амортизације за средства из II до V амортизационе групе за период јануар – април 2026. године врши се на Обрасцу ОА који се подноси уз порески биланс по следећим стопама:

- 3,333% за II групу;
- 5% за III групу;
- 6,666% за IV групу;
- 10% за V групу.

Имајући у виду чињеницу да се обрачун пореске амортизације на овај начин утврђује за „стара“ основна средства, односно материјална средства која су постала расположива за коришћење закључно са 31. децембром 2018. године и нематеријална средства која су стечена до краја 2017. године, као и „прелазна решења“⁷ како би се што пре порески амортизовала средства из ових амортизационих група, овај проблем губи значај код пореских обвезника који састављају периодични порески биланс ради измене аконтација у односу на значај који је имао претходних година.

Уколико су испуњени услови за примену „прелазног решења“ и порески обвезник треба целокупан салдо групе да призна као расход амортизације, приликом уноса података у Образац ОА у колони пореска стопа уноси 100%.

Скрећемо пажњу на то да ако је неко од „стари“ основних средстава, разврстаних од II до V амортизационе групе, отуђено у периоду за који се саставља периодични порески биланс и пријава, његову неотписану пореску вредност треба искључити из Обрасца ОА који се саставља за тај временски период (уношењем те вредности у колону 4 обрасца), тј. за то основно средство пореска амортизација се не обрачунава.

За стална материјална средства која су **постала расположива за коришћење почев од 1. јануара 2019. године** за која се амортизација за пореске сврхе обрачунава применом „нових“ правила за одговарајући период у 2026. години за који се саставља периодични порески биланс, могуће је уносом броја дана коришћења у пореском периоду у формули, али не дуже од броја дана периода за који се саставља периодични биланс, израчунати износ пореске амортизације који се пореди са износом рачуноводствене амортизације за исти период.

У складу са новим Правилником, пореска амортизација сталних средстава утврђује се применом пропорционалне методе за свако стално средство посебно, на следећи начин:

$$OA = \frac{\text{Набавна вредност на последњи дан пореског периода} \times \text{број дана коришћења у пореском периоду}}{365} \times \text{амортизациона стопа}$$

⁷ Подсећамо, уколико је за стална средства крајњи салдо за: II групу мањи од 10%; III групу мањи од 15%; IV групу мањи од 20%; V групу мањи од 30% у односу на салдо утврђен на дан 31. децембар 2018. године, односно на последњи дан пореског периода који почиње у 2018. години, као расход амортизације признаје се целокупан салдо групе.

Приликом обрачуна пореске амортизације за потребе састављања периодичног пореског биланса ради измене аконтација узима се набавна вредност на последњи дан периода за који се саставља периодични порески биланс и множи са бројем дана коришћења у пореском периоду, најдуже за број дана периода за који се саставља периодични биланс и тако добијени производ се дели са 365 и множи са прописаном стопом, у зависности од тога у коју је групу разврстано конкретно средство. Тако добијени износ амортизације пореди се са износом рачуноводствене амортизације за исти период, у свему на начин о којем смо писали у ПС 3и4/26.

За потребе састављања пореског биланса и пореске пријаве ради измене аконтација у 2026. години, пореска амортизација за нематеријална средства која су постала расположива:

– почев од 1. јануара 2019. године⁸ признају се у износу рачуноводствене амортизације у складу са рачуноводственом регулативом у периоду коришћења у 2026. години;

– почев од 1. јануара 2018. године закључно са 31. децембром 2018. године⁹ порески се амортизују у периоду коришћења у 2026. години по стопи која је одређена рачуноводственим правилима приликом њиховог иницијалног признавања;

– закључно са 31. децембром 2017. године разврстана су у одговарајуће групе (по правилу у II или V групу) и тако се и амортизују преко Обрасца ОА и у 2026. години на прописан начин.

3. Састављање пореске пријаве ради измене аконтација

Подаци значајни за измену аконтације пореза уносе се у периодичну пореску пријаву – Образац ПДП електронским путем преко портала Пореске управе *eПорези*.

Комплетне инструкције у погледу уноса података дате су у Корисничком упутству за примену Правилника о садржају и начину подношења пореске пријаве пореза на добит правних лица које је дао на интернет страници Пореске управе <https://www.purs.gov.rs/e-porezi/Uputstva.html>. У наставку указујемо на инструкције које се односе на подношење пореске пријаве ради измене месечних аконтација.

У **поље 1.1 Врста пријаве** уписује се ознака врсте пријаве:

Пореска пријава за измену месечних аконтација у току године	4
---	---

У **поље 1.1а Основ** – не уносе се подаци.

У **поље 1.2 Порески период** уноси се датум почетка и завршетка пореског периода за који се подноси пријава ради измене аконтација у формату дд/мм/гггг. На пример, уколико се подноси пријава за период јануар – април, уноси се као датум почетка 01/01/2026, а као датум завршетка 30/04/2026.

⁸ Ова средства се не разврставају по групама.

⁹ Ова средства се не разврставају по групама.

У поље 1.3 *Измена пријаве/аконтације* уноси се следећа ознака:

Пореска пријава ПДП по основу измене аконтације	3
---	---

У поље 1.3а *Идентификациони број пријаве* уноси се идентификациони број пријаве којом је утврђена аконтација која се мења.

У поља 1.4 *Оснoв* и 1.5 *Број решења* не уносе се подаци.

У поље 2.1 *Порески идентификациони број* уноси се порески идентификациони број обвезника. Уносом пореског идентификационог броја од стране подносиоца пријаве, обезбедиће се исписивање осталих података који се односе на идентификацију пореског обвезника, а који су доступни у ЈРПО регистру и то у следећим пољима: 2.3 *Матични број, Назив*, 2.5 *Адреса*.

У поље 2.2 *Тип обвезника*, у зависности од форме организовања обвезника, подносиоца пореске пријаве декларише се тип обвезника, уносом, рецимо, ознаке:

Правно лице које подноси порески биланс на Обрасцу ПБ 1/КПБ	1
---	---

У поље 2.6 *Телефон контакт особе* уноси се број телефона особе која је код подносиоца пријаве задужена за пријем података о пореским пријавама пореза на добит.

У поље 2.7 *Електронска адреса (email)* уноси се електронска адреса на коју се достављају обавештења подносиоцу пријаве о пореским пријавама пореза на добит.

У поље 3.1 *Претежна делатност* уписана у Регистар Агенције за привредне регистре – уноси се шифра претежне делатности.

У поље 3.2 *Делатност по основу које је у обрачунском периоду остварено највеће учешће у укупном*

приходу уноси се шифра делатности по основу које је остварено највеће учешће у укупном приходу.

У секције 4, 5. и 5А Обрасца ПДП не уносе се подаци.

У поље 6.1 *Остатак опорезиве добити* податак се преузима из пореског биланса – Обрасца ПБ1 са редног броја 62 који обвезник попуњава за посматрани период у 2026. години за који се подноси пријава на начин који смо објаснили у претходној тачки у овом чланку.

У пољу 6.2 *Пореска стопа* исписује се стопа пореза на добит, тренутно важећа 15%.

У пољу 6.3 *Обрачунати порез* израчунава се износ обрачунатог пореза у пољу 6.3 множењем остатка опорезиве добити са редног броја 6.1 и прописане стопе од 15% , односно $6.3 = 6.1 \times 6.2$

У пољу 6.4 *Умањење обрачунатог пореза* приказује се податак о износу умањења обрачунатог пореза на која порески обвезник има право приликом утврђивања висине аконтације пореза, као збира свих расположивих умањења.

У пољу 6.5 *Укупан износ аконтација* израчунава се и приказује износ, односно укупан износ аконтација $6.5 = 6.3 \times 6.4$

У пољу 6.6 *Месечни износ аконтација* израчунава се месечни износ аконтација.

Месечни износ аконтација утврђује се тако што се укупан износ подели бројем месеци пореског периода за који се подноси пореска пријава, односно $6.6 = 6.5 / \text{број месеци пореског периода за који се подноси пореска пријава}$. Тако израчуната аконтација примењује се почев од првог дана наредног месеца у односу на месец у којем је пријава поднета.

У секције 7, 8 и 9 Обрасца ПДП не уносе се подаци.

ПОДНОШЕЊЕ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ЗА ИЗМЕНУ АКОНТАЦИЈЕ ПОРЕЗА НА ПРИХОД ОД САМОСТАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Могућност подношења периодичног пореског биланса и пореске пријаве ради измене месечне аконтације пореза на приход од самосталне делатности предвиђена је чланом 112. став 2. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: Закон).

Предузетник, односно други обвезник пореза на приходе од самосталне делатности може изменити висину аконтација пореза, односно аконтацију пореза и доприноса подношењем измене пореске пријаве ППДГ-1С, због **значајних промена у пословању**, промене пореских инструмената или других околности које битно утичу на висину месечне аконтације пореза.

Такође, код **промене основа осигурања**, обављања делатности, односно **престанка обављања делатности преко овлашћеног пословође** и у другим случајевима подноси се измењена пореска пријава.

Пореска пријава ради измене аконтације пореске обавезе за текући порески период због промене седишта радње аутоматски се генерише. Другим речима, пореска пријава се формира и књижи аутоматски наредног дана од дана (регистрације) промене седишта радње, односно порески обвезник није дужан да подноси пореску пријаву преко портала *eПорези*.

У пореску пријаву ППДГ-1С, уносе се подаци у део 9. Подаци за утврђивање/измену месечне аконтације пореза и доприноса, у случају када је под редним бројем 1.1а Основ за пријаву наведен један од следећих основа:

Ознака	1.1а Основ за пријаву
1	обављање самосталне делатности
7	промена основа осигурања

19	обављање делатности преко овлашћеног пословође за време остваривања накнаде зараде због породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета
21	наставак обављања самосталне делатности након престанка обављања делатности преко овлашћеног пословође

Пореска пријава због измене аконтације може се подносити више пута у току године. И у том случају измене аконтације порески биланс саставља се за период од 1. јануара до дана завршетка пореског периода за који се саставља порески биланс, с обзиром на то да се утврђивање, односно измена аконтације односи на тај период од почетка године, а не на међупериод у којем је већ (евентуално) била измењена аконтација.

Аконтације пореза за период од почетка текуће године до краја периода за коју се саставља порески биланс се не мењају. Оне се не могу користити за евентуално умањење аконтације утврђене за период до краја године, тј. до утврђивања коначне обавезе остаје.

Правила у вези са подношењем пореске пријаве за измену аконтације иста су као и претходне године.

1. Пореска пријава ради измена аконтација због промена у пословању

Обвезник **може, али није обавезан**, да поднесе пореску пријаву и порески биланс за одговарајући период у 2026. години (рецимо за период јануар – јун, јануар – јул и др.) ако је дошло до значајнијих промена у пословању које битно утичу на висину месечне аконтације пореза.

Могућност умањења износа месечних аконтација у току 2026. године на прописани начин могу да користе сви обвезници пореза на приходе од самосталне

делатности, који се самоопорезују у складу са одредбом члана 111. Закона.

Пореска пријава ради измене аконтације може да се преда тек после предаје коначне пореске пријаве за претходну годину. То значи да сви обвезници који су предали пореску пријаву за утврђивање коначне пореске обавезе за 2025. годину и аконтације за 2026. годину, могу да поднесу пријаву за измену аконтација, уколико су им се променили услови пословања (нпр., смањен обим пословних активности у односу на прошлу годину, очекивани лошији пословни резултат у виду мање исказане добити или губитка, а тиме и нижа очекивана коначна обавеза пореза на приходе од самосталне делатности за посматрани период).

Са друге стране, **обвезници код којих је, евентуално, дошло до значајних повећања прихода** у току текуће године у односу на претходну годину могу, али нису обавезни, да подносе периодични порески биланс и пореску пријаву ради измене месечне аконтације пореза.

Обвезник који током године поднесе пореску пријаву за утврђивање аконтације за текући порески период (нпр., **новоосновани предузетник**), може поднети и пријаву ради измене аконтације уколико дође до промене услова пословања у односу на претпостављене у моменту подношења пријаве ради утврђивања аконтације.

Рок за подношење периодичног пореског биланса и пореске пријаве је 30 дана по истеку периода за који се саставља порески биланс. Тако, на пример, рок за подношење пореског биланса и пореске пријаве за период јануар – мај 2026. године је 30. јун 2026. године.

Према члану 112. став 3. Закона, најкраћи период за који се саставља порески биланс због измене аконтације је месец дана.

Сагласно са чланом 112. став 4. Закона, предузетник који води пословне књиге може да започне плаћање аконтације у складу са пореском пријавом ради измене аконтације **за месец у којем је пријава поднета.**

Тако ће обвезник који до 30. јуна 2026. године поднесе порески биланс и пореску пријаву за јануар – мај 2026. године, у делу 9. *Подаци за утврђивање/измену месечне аконтације пореза и доприноса* да искаже нови износ аконтације пореза и да аконтације плаћа у новоутврђеном износу, почев од аконтације за месец јун 2026. године, која доспева за плаћање 15. јула 2026. године. Аконтације пореза за првих пет месеци, закључно са мајем 2026. године **не могу да се мењају**, односно на њих не утиче подношење периодичне пореске пријаве. Обвезник је дужан да плати аконтацију пореза за јануар – мај 2026. године у износу који је утврдио у пореској пријави за 2025. годину.

Састављање периодичног пореског биланса повлачи са собом и састављање периодичног финансијског извештаја (биланс стања и биланс успеха за предузетника који води књиге по систему двојног књиговодства, односно Образац БУ за, нпр., предузетника – друго лице или предузетника пољопривредника који води књиге по систему простог књиговодства).

У вези са тиме, напомињемо да Законом **није прописана обавеза подношења** Пореској управи периодичних финансијских извештаја уз периодични биланс и

пријаву ради измене аконтација. Исто тако, ни Законом о рачуноводству није прописана обавеза достављања ових финансијских извештаја Агенцији за привредне регистре за предузетнике.

Порески обвезник који на претходно описани начин утврди ниже месечне аконтације пореза на приходе од самосталне делатности у моменту њиховог плаћања у току 2026. године их евидентира у својим пословним књигама на исти начин на који је то чинио и пре измена аконтације, само сада у нижим износима.

У наставку дајемо инструкције за начин утврђивања измењеног износа аконтације за предузетнике, уз напомену да на сличан начин могу да поступају и предузетници пољопривредници, односно предузетници друга лица, уз уважавање специфичности које се односе на вођење пословних књига по систему простог књиговодства.

1.1. Утврђивање рачуноводствене добити (губитка) за период за који се саставља периодични порески биланс

Приликом утврђивања рачуноводствене добити (или губитка) за период за који се саставља периодични порески биланс и пореска пријава ради измене аконтације предузетник:

- **примењује исте рачуноводствене политике** које се примењују и за годишње финансијске извештаје;

- **није обавезан да врши попис** имовине и обавеза, што значи да се периодични финансијски извештај може саставити и без усаглашавања књиговодства са стварним стањем;

- **није обавезан са изврши међусобно усаглашавање потраживања и обавеза** са пословним партнерима. Ипак, у циљу састављања реалнијих и поузданијих финансијских извештаја, односно обрачуна резултата, могуће је да се то усаглашавање изврши онако како је предвиђено општим актом о рачуноводству или на основу одлуке предузетника. Могуће компромисно решење је да се изврши усаглашавање потраживања и обавеза са најзначајнијим пословним партнерима чија потраживања и обавезе имају **највећи салдо** на дан међубиланса или **највећи промет** у извештајном периоду;

- **врши процену наплативости** исказаних потраживања на основу критеријума који су утврђени рачуноводственом политиком;

- **саставља уобичајене обрачуна** као и при састављању годишњих финансијских извештаја, попут обрачуна амортизације нематеријалних улагања и основних средстава (за одговарајући период) и обрачуна курсних разлика на стању девизних средстава и обавеза на дан међубиланса, као и ефеката уговорене валутне клаузуле;

- **не мора да утврђује ново обезвређење имовине**, будући да се, за пореске сврхе, расходи по том основу не признају у моменту њиховог утврђивања. Уколико се, ипак, утврди обезвређење имовине, по том основу се онда врши корекција у пореском билансу;

- приликом састављања периодичних извештаја не закључује пословне књиге.

1.2. Састављање периодичног пореског биланса

У наставку дајемо објашњења у вези са уносом података на поједине редне бројеве у периодичном пореском билансу:

– по основу продаје непокретности и удела и свих других облика имовине пореског обвезника у току периода у 2026. години, за који се саставља периодични порески биланс, а по основу којих су били исказани **расходи обезвређења који нису били признати** у пореске сврхе за 2025. и раније године (исказан податак на редном броју 34 у Обрасцу ПБ 2), може се у периодичном пореском билансу исказати одговарајући износ на редном броју 35 истог обрасца и по том основу умањити пореска основица, а тиме и износ месечних аконтација;

– **порези, доприноси, таксе и друге јавне дажбине** које не зависе од резултата пословања, укључујући обрачунату а неисплаћену личну зараду предузетника, по основу којих је исказан расход у току 2025. године и који као такви нису признати у пореске сврхе (исказан податак на редном броју 30 у Обрасцу ПБ 2 јер нису били плаћени у току 2025), а плаћени су у току периода 2026. године за који се саставља периодични порески биланс за 2026. годину, уносе се на редни број 31 истог обрасца, чиме се умањује пореска основица;

– иста је ситуација и са **примањима запосленог из члана 9. став 2. Закона о порезу на добит** која су обрачуната и неисплаћена у току 2025. године (исказан податак на редном броју 17), а која су исплаћена у 2026. години у периоду за који се подноси периодични порески биланс и пријава (умањује се пореска основица уносом податка на редни број 19).

Истичемо да у Обрасцу ПБ 2 за односни период 2026. године под ред. бр. 21 и 22 треба исказати рачуноводствену амортизацију и амортизацију која се признаје у пореске сврхе за тај период 2026. године, у вези са чиме инструкције дајемо у оквиру чланка „Измена аконтација пореза на добит у 2026. години“, такође у овом броју часописа.

Ако обвезник користи право на умањење обрачунатог пореза, приликом подношења пријаве ради измене аконтације уноси податке у **Образац ПК 2** – Порески кредит за предузетнике за улагање у основна средства и **Обрасца СУ 1** – Сразмерни износ улагања код предузетника.

Напомињемо да уколико је обвезник имао **транзакције са повезаним лицима** у току посматраног периода у 2026. години за који се подноси периодична пореска пријава, дужан је да примењује правила о трансферним ценама, односно да достави и извештај о трансферним ценама у пуном или скраћеном облику, у зависности од врсте и обима трансакција са повезаним лицима, као и да унесе податке на одговарајућим позицијама у пореском билансу.

Приликом састављања периодичног пореског биланса корекције прихода и расхода које су евидентирање у пословним књигама врше се на исти начин као и приликом утврђивања коначне пореске обавезе. Тако,

на пример, у пореском билансу који се саставља због измене аконтације, као расход личне зараде признаје се износ који је исплаћен до краја пореског периода за који се саставља биланс.

1.3. Састављање пореске пријаве ради измене аконтација

Подношење периодичног пореског биланса и пореске пријаве ради измене месечне аконтације пореза врши се искључиво електронским путем преко портала Пореске управе *eПорези*.

Напомињемо да се **детално упутство** за подношење Обрасца ППДГ-1С електронским путем налази на сајту Пореске управе (*Корисничко упутство за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање самоопорезивањем на приходе од самосталне делатности на Обрасцу ППДГ-1С* – у даљем тексту: Корисничко упутство).

У **поље 1.1а Основ за пријаву** уписује се ознака врсте пријаве:

Промена услова пословања	5
--------------------------	---

У **поље 1.1б Врста пореске обавезе** уписује се ознака врсте пријаве:

Измена аконтације пореске обавезе за текући порески период	5
--	---

У **поље 1.2 Порески период** уносе се датум почетка и завршетка пореског периода за који се подноси пријава ради измене аконтација у формату дд/мм/гггг. Ако се, на пример, подноси пријава за период јануар – мај, уноси се као датум почетка 01/01/2026, а као датум завршетка 31/05/2026. Ако обвезник подноси пореску пријаву ради измене аконтације због промене услова пословања, у пореској пријави се увек наводи порески период од 1. јануара године за коју се утврђује аконтација пореза, до последњег дана у месецу за који се саставља порески биланс, односно који претходи месецу за који се врши измена месечне аконтације.

1.3 Датум доспелости за подношење пореске пријаве – дан, месец и година доспелости рока за подношење пореске пријаве, а то је 30 дана од истека периода за који се подносе периодична пореска пријава и порески биланс.

Под редним бројем **1.4 Датум подношења пријаве** – дан, месец и година подношења пореске пријаве.

У **поље 1.5 Измена пријаве** уноси се следећа ознака:

Измена аконтације пореза и доприноса због промене услова пословања	3
--	---

У **поље 1.5а Идентификациони број пријаве** уноси се идентификациони број пријаве којом је утврђена аконтација пореске обавезе за текући порески период која се мења због промене услова пословања.

У делу 2 Подаци о пореском обвезнику учитавају се аутоматски.

У делу 3 Подаци за утврђивање обавезе плаћања пореза/доприноса уносе се подаци на исти начин као приликом предаје коначне пријаве за текући период и аконтације за наредни период.

У секцији 6, 7 и 8 Обрасца ППДГ-1С не уносе се подаци приликом подношења измењене пријаве ради измене аконтације.

У делу 9 Подаци за утврђивање/измену месечне аконтације пореза и доприноса, предузетник који у 2026. години не врши исплату личне зараде утврђује аконтацију пореза и доприноса, док предузетник који врши исплату личне зараде утврђује само месечни износ аконтације пореза. Ова поља попуњавају се на исти начин као приликом предаје коначне пријаве за текући период и аконтације за наредни период.

Приликом утврђивања износа месечне основице пореза, износ под **редним бројем 9.1** Обрасца ППДГ-1С (Пореска основица – ред. бр. 54. Обрасца ПБ 2) дели се бројем месеци за који се подносе пореска пријава и порески биланс за измену месечне аконтације због промене услова пословања.

1.4. Пример утицаја измене аконтације пореза код предузетника

Утврђивања аконтација пореза у мањем износу на основу периодичног пореског биланса и периодичне пореске пријаве даје се на следећем примеру.

Пример:

Предузетник је дана 13.04.2026. године поднео пореску пријаву на Обрасцу ППДГ-1С у којој је утврђена коначна обавеза пореза за 2025. годину у износу од 240.000 динара. Предузетник се определио за исплату личне зараде у 2025. години и то опредељење није мењао за 2026. годину.

С обзиром на то да је у 2025. години предузетник плаћао аконтације у износу од 15.000 динара месечно, приликом предаје коначне пореске пријаве платио је разлику у износу од 60.000 динара (240.000 – 15.000 x 12). Такође, предузетник је до 13. априла 2026. године платио разлику аконтација за јануар и фебруар 2026. године у износу од 10.000 динара ((20.000 – 15.000) x 2).

Због лоших услова пословања у првом полугодишту 2026. године, предузетник саставља периодични порески биланс и периодичну пореску пријаву за период јануар – мај 2026. године ради измена аконтација и подноси их електронским путем преко портала **еПорези 19. јуна 2026. године**.

У међувремену, био је дужан да аконтације пореза за март, април и мај 2026. године плаћа по 20.000 динара месечно.

На редном броју 54. Обрасца ПБ 2 за период јануар – мај 2026. године предузетник је исказао пореску основицу у износу од 50.000 динара.

Предузетник у измењеној пријави утврђује нови износ аконтације пореза од 1.000 динара ((50.000 x 10%) / 5).

Предузетник аконтације за наредне периоде, почев од аконтације за јун која доспева за плаћање 15. јула 2026. године плаћа у новоутврђеном износу од 1.000 динара.

Уколико би предузетник у периодичном пореском билансу исказао губитак, не би имао обавезу даљег плаћања аконтација најмање до предаје коначне пореске пријаве за 2026. годину.

2. Пореска пријава ради измене аконтационе обавезе пореза/доприноса код промене основа осигурања, обављања делатности, односно престанка обављања делатности преко овлашћеног пословође и у другим случајевима

Пореска пријава ради измене аконтационе обавезе пореза/доприноса подноси се у року од **15 дана од дана**:

- промене основа осигурања;
- наставка обављања самосталне делатности након прекида обављања делатности у случају када је обвезник плаћао доприносе за време прекида обављања делатности и друго.

Дакле, ова пореска пријава подноси се, између осталог, у ситуацијама када се мења неки од података који је исказан у делу 3. Обрасца ППДГ-1С.

У пореској пријави ППДГ-1С омогућен је унос података у део 1, 2, 3, 4, 5, 9, 11, 12 и 13.

Приликом предаје пореске пријаве ради измене аконтационе обавезе пореза/доприноса у **поље 1.5 Измена пријаве** уноси се **ознака 4** (измена аконтације обавезе пореза/доприноса код промене основа осигурања).

У наставку дајемо одређена упутства приликом подношења измене пријаве због промене основа осигурања.

У случају промене осигурања у току пореског периода подноси се пореска пријава у којој се под **ред. бр. 3.1.** уносе ознака новог основа осигурања и период тог осигурања.

Када је уз последњу поднету пријаву која има статус „Прокњижена“ **поднет** и порески биланс ПБ 2, уз пореску пријаву која се подноси због промене основа осигурања подноси се и порески биланс ПБ 2 за исти период и са истим подацима из пореског биланса ПБ 2 који је поднет уз пријаву којом је утврђена коначна обавеза за претходну и аконтациона обавеза за текућу годину.

Када уз последње поднету пријаву која има статус „Прокњижена“ **није поднет** порески биланс ПБ 2, уз пореску пријаву која се подноси због промене основа осигурања подноси се и порески биланс ПБ 2 у којој се

уноси порески период као у пријави за промену основа осигурања и податак о процењеној добити са позиције 6.3 последње поднету пријаву која има статус „Прокњижена“.

Пример – предузетник подноси пореску пријаву ради измене аконтације због промене основа осигурања након предаје коначне пореске пријаве:

– 13.04.2026. године предузетник је поднео пореску пријаву за утврђивање коначне обавеза за 2025.

годину и аконтације за 2026. годину. Основ осигурања обвезника је самостална делатност (ознака 1). Предузетник се није определио за исплату личне зараде, па доприносе плаћа на стварну добит;

– 12.06.2026. године обвезник заснива радни однос у привредном друштву и основ осигурања је самостална делатност и радни однос (ознака 2).

Обвезник подноси пореску пријаву за измену аконтације због промене основа осигурања у којој исказује следеће податке:

Број поља	Назив поља	Податак који се уноси
1.1	Врста пријаве	1 (општа пријава)
1.1а	Основ за пријаву	7 (промена основа осигурања)
1.1б	Врста пореске обавезе	5 (измена аконтације пореске обавезе за текући порески период)
1.2.	Порески период	12/06/2026 – 31/12/2026
1.3.	Датум доспелости за подношење пореске пријаве	27/06/2026
1.4.	Датум подношења пријаве	23/06/2026*
1.5	Измена пријаве	4 (измена аконтације обавезе пореза/доприноса код промене основа осигурања)
1.5а	Идентификациони број пријаве	ИД последње пријаве ППДГ-1С са статусом „Прокњижена“
3.1.	Основ осигурања и период осигурања	2 (обављање самосталне делатности и радни однос) Период 12.06.2026–31.12.2026.

* Претпостављени датум.

Предузетник није дужан да подноси пореску пријаву за период од 1.1. до 11.6.2026. године. Приликом утврђивања коначне обавезе за 2026. годину, у пореској која ће се поднети 15. марта 2027. године унеће се следећи подаци:

1.1 Врста пријаве	ознака 1 или 3 или 6		
1.1а Основ за пријаву	ознака 1 (обављање самосталне делатности)		
1.1б Врста пореске обавезе	ознака 2 (коначна пореска обавеза за претходни порески период и аконтације пореске обавезе за текући порески период)		
1.2. Порески период од - до	01.01.2026. – 31.12.2026.		
1.3 Датум доспелости за подношење пореске пријаве	15.03.2027.		
3.1 Основ и период осигурања	Ред. бр. 1	ознака 1 (обављање самосталне делатности)	01.01.2026. - 11.06.2026.
	Ред. бр. 2	ознака 2 (обављање самосталне делатности и радни однос)	12.06.2026. - 31.12.2026.

ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА КОЈИ ЗАСНИВАЈУ РАДНИ ОДНОС – ОД НЕУСКЛАЂЕНИХ ТУМАЧЕЊА ДО ЈЕДИНСТВЕНЕ ПРАКСЕ

Питање правног положаја војних пензионера који након остваривања права на пензију заснивају радни однос, дуго је било праћено недоумицама и неуједначеном праксом. Различита тумачења надлежних органа, пре свега у погледу обавезе плаћања доприноса за здравствено осигурање и примене прописа о здравственој заштити, доводила су до правне несигурности како за послодавце, тако и за сама осигурана лица.

Доношењем Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника („Службени гласник РС“, бр. 109/25) створен је јаснији нормативни оквир, који је омогућио уједначавање праксе у овој области. Томе су додатно допринела и три важна објашњења која је издало Министарство одбране Републике Србије - Фонд за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд за СОВО), којима су дате смернице ради једнообразног поступања послодаваца при уплати доприноса за здравствено осигурање за запослене војне пензионере, и то:

1. Обавештење о уплати доприноса за војне осигуранике – акт Фонда за СОВО бр. 14-400 од 16. марта 2026. године;

2. Објашњење у вези боловања војних пензионера који су у радном односу – акт Фонда за СОВО бр. 63-28 од 13. марта 2026. године, и

3. Обавештење о уплати доприноса за војне осигуранике, обрачуну и исплати накнаде зарада за време привремене спречености за рад – акт Фонда за СОВО бр. 14-640 од 14. априла 2026. године.

У наставку указујемо на кључна питања која се односе на обавезу уплате доприноса за здравствено осигурање, као и на остваривање права из здравственог осигурања у случају наступања привремене

спречености за рад ових лица у случају заснивања радног односа.

1. Обавеза уплате доприноса за здравствено осигурање војних пензионера који заснивају радни однос

Питање здравственог осигурања војних пензионера који заснују радни однос дуго је представљало извор правне несигурности у пракси, пре свега услед различитих тумачења надлежних органа.

Ово питање постало је посебно актуелно након што је одредбама члана 15. став 1. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, бр. 25/19, 92/23 и 109/25 – др. закон), који је ступио на снагу 11. априла 2019. године, прописан редослед приоритета основа за обавезно здравствено осигурање, при чему ставом 2. овог члана више није дата могућност да пензионер који има и други основ осигурања може да бира по којем основу ће бити здравствено осигуран. То значи да **пензионер у случају заснивања радног односа постаје приоритетно осигуран као запослени, што подразумева да послодавац за њега обавезно плаћа допринос за здравствено осигурање.**

Када је у питању заснивање радног односа пензионера – војних осигураника, постављено је питање у погледу обавезе плаћања доприноса за здравствено осигурање у случају када војни пензионер поново заснује радни однос код послодавца, из разлога што наведена лица као војни осигураници, права из обавезног здравственог осигурања, остварују код Фонда за СОВО.

Повод за интензивније разматрање овог питања било је мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту: Министарство рада), бр. 021-02-2/324/2019-07 од

25.10.2019. године, којим је заузет став да војни пензионери, заснивањем радног односа, стичу својство осигураника по основу запослења, те да послодавац има обавезу обрачуна и уплате доприноса за здравствено осигурање. У наставку подсећамо на релевантан део овог тумачења:

„Корисници војних пензија, који су након остваривања права на пензију ступили у радни однос, стичу својство осигураника запослених. Дакле, без обзира на то што пре запослења, војни осигураници пензионери, права из обавезног здравственог осигурања остварују код Фонда СОВО, након ступања у радни однос, они стичу својство осигураника запосленог и на њих се примењују одредбе члана 11. и члана 15. Закона. Дакле, њихов претходни основ здравственог осигурања, у наведеном случају није релевантан, јер се на војне пензионере, као и на све друге запослене након стицања својства осигураника запосленог, примењује Закон. Наведено значи да, обавезу уплате доприноса за обавезно здравствено осигурање има послодавац за сваког запосленог, па и за сваког запосленог који је већ остварио право на пензију, укључујући и запосленог који је корисник војне пензије.“

Овај став био је у супротности са ранијим мишљењем Министарства здравља бр. 011-00-00152/2019-0 од 31. јула 2019. године, према којем се одредбе Закона о здравственом осигурању не примењују на војне осигуранике, већ они остају осигурани по основу пензије код Фонда за СОВО, без обавезе плаћања доприноса за здравствено осигурање по основу зараде. У наставку наводимо релевантан део овог мишљења:

„Законом о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, бр. 25/19 – у даљем тексту: Закон) уређује се здравствено осигурање у Републици Србији, па сходно томе у члану 11. прописано је ко су осигураници у систему обавезног здравственог осигурања. У складу са тиме, напомињемо да војни осигураници нису обухваћени овим законом, односно здравствено осигурање, као и права из здравственог осигурања војни осигураници не остварују у складу са наведеним законом.“

С обзиром на наведено, следи да се одредбе члана 15. Закона, којима је уређено питање приоритетног основа осигурања у случају када осигураник из члана 11. Закона испуњава услове за стицање осигураника по више основа, не односи на војне осигуранике пензионере.“

Последица овако супротстављених ставова била је неуједначена пракса. Послодавци нису имали јасно упутство да ли су дужни да обрачунавају допринос за здравствено осигурање у случају заснивања радног односа са војним пензионерима, док су осигураници били у недоумици у погледу свог приоритетног основа осигурања и права на здравствену заштиту.

Потреба за јасним нормативним решењем довела је до доношења Закона о здравственој заштити и

здравственом осигурању војних осигураника, који је ступио на снагу 12. децембра 2025. године, а којим је ово питање коначно уређено. У том смислу, чланом 110. став 3. овог закона прописано је следеће: **„Корисник војне пензије који заснује радни однос остаје осигураник Фонда, а доприноси за здравствено осигурање по том основу послодавац уплаћује Фонду.“**

Наведеном одредбом прецизирано је да војни осигураници пензионери који су у радном односу и даље своја права из здравственог осигурања остварују код Фонда за СОВО, али да истовремено постоји обавеза уплате доприноса за здравствено осигурање по основу њихове зараде коју остварују код послодавца код ког су у радном односу.

На ово је указивало већ раније поменуто мишљење Министарства рада бр. 021-02-2/324/2019-07 од 25.10.2019. године, које истиче да:

„Циљ ове одредбе није да корисници војних пензија не користе, односно не могу да користе здравствено осигурање код војних установа, јер се то може постићи путем закључивања одговарајућег споразума између Републичког фонда за здравствено осигурање и Фонда СОВО.“

У циљу обезбеђивања једнообразне примене наведеног законског решења у пракси, Министарство одбране Републике Србије – Фонд за СОВО издало је 16. марта 2026. године, посебно **Обавештење о уплати доприноса за војне осигуранике** (у даљем тексту: Обавештење) у форми посебног акта бр. 14-400, којим је послодавцима додатно појашњена њихова обавеза у погледу плаћања доприноса за здравствено осигурање војних пензионера који су у радном односу. У обавештењу се наводи да су **послодавци, који запошљавају кориснике војних пензија, дужни да приликом исплате зараде обрачунају и уплате доприносе за здравствено осигурање** на рачун за обједињену наплату пореза и доприноса (840-4848-37), као и да приликом подношења обрасца ППП-ПД приликом исплате зараде, користе **ознаку примаоца прихода 12 – војни пензионер.**

У наставку преносимо наведено Обавештење у целости:

„Чланом 110. Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника („Службени гласник РС“, број 109/2025), дефинисано је да се доприноси за здравствено осигурање корисника војне пензије који заснују радни однос, од стране послодавца, уплаћују Фонду за социјално осигурање војних осигураника.“

Део осигураника Фонда за СОВО (војних осигураника) има статус запослених лица код послодавца, иако су здравствено осигурани по основу одласка у пензију код Фонда за СОВО, те сходно горе наведеним прописима, доприноси за здравствено осигурање за наведена лица треба уплаћивати Фонду за СОВО.“

У складу са наведеним, а ради једнообразног поступања, Фонд за СОВО обавештава послодавце, који имају у радном односу лица која су корисници војне пензије и осигураници су Фонда за СОВО, да су приликом исплате зараде, дужни да обрачунају и уплате доприносе за здравствено осигурање на рачун за обједињену наплату пореза и доприноса по одбитку (840-4848-37).

У складу са чланом 11. Правилника о пореској пријави за порез по одбитку („Службени гласник РС“, број 74/2013, 118/2013, 66/2014, 71/2014- исп., 14/2016, 21/2017, 20/2018, 104/2018, 96/2019 132/2021), приликом подношења обрасца ППП-ПД за војне осигуранике, у пољу које се односи на врсту примаоца прихода, потребно је навести ознаку 12 - војни пензионер.“

Овим је, у суштини, изједначен начин обрачуна пореза и доприноса за војне пензионере који поново заснивају радни однос са осталим категоријама пензионера у радном односу. Другим речима, послодавци су дужни да и за ова лица, приликом исплате зараде, обрачунавају и плаћају порез на зараду, као и доприносе за ПИО и здравствено осигурање, уз подношење обрасца ППП-ПД, с тим да се приликом подношења пореске пријаве у пољу 3.6 тог обрасца, користи одговарајућа шифра врсте примања 1 12 101 00 0. Војни пензионери који су засновали радни однос, као и остале категорије пензионера у радном односу, нису обвезници плаћања доприноса за осигурање за случај незапослености.

Напомињемо да смо детаљна објашњења у вези са обрачуном и исплатом зарада пензионерима који поново заснивају радни однос дали у ПС 11и12/2025 (стр. 78) и да се та објашњења једнако односе и на војне пензионере у радном односу код послодавца, што је наведеним Обавештењем сада и званично потврђено.

2. Примена прописа о привременој спречености за рад за кориснике војне пензије који су засновали радни однос

Поред питања обавезе уплате доприноса за здравствено осигурање за војне пензионере који су засновали радни однос, у пракси су се појавиле и недоумице у погледу примене прописа о привременој спречености за рад, нарочито када је реч о надлежности за утврђивање боловања и остваривања права на накнаду зараде. Ове дилеме посебно су изражене услед чињенице да су корисници војне пензије, који су у радном односу, и даље осигураници Фонда за СОВО, док се одређена питања решавају применом општих прописа из области здравственог осигурања.

Поводом ових питања, значајно је **Објашњење у вези боловања војних пензионера који су у радном односу** (у даљем тексту: Објашњење), које је посебним актом бр. 63-28 од 13. марта 2026. године, издало

Министарство одбране - Фонд за СОВО, а које даје одређене смернице за поступање у пракси и донекле разјашњава однос између посебног и општег правног режима. У наставку у целини преносимо текст овог Објашњења:

„Веза: акт Управе центра војномедицинских установа И број 18-19 од 06.03.2026. године.

Напред наведеним актом обратили сте се Фонду за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд) ради давања мишљења и тумачења у вези примене Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника („Службени гласник РС“, бр. 109/25, у даљем тексту: Закон).

Фонд је размотрио предметни допис и изјашњавамо се по следећем:

1. Да ли војни лекар у систему војног здравства у складу са чланом 2. и другим релевантним одредбама наведеног закона може да утврди и отвори привремену спреченост за рад војног пензионера који ради код цивилног послодавца и да изда потврду-дознаку која има правно дејство у односу на тог послодавца?

Указујемо да је чланом 110. став 3. Закона прописано да корисник војне пензије који заснује радни однос остаје осигураник Фонда, а доприносе за здравствено осигурање по том основу послодавац уплаћује Фонду, а чланом 183. Закона да на питања здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника и осигураних лица која нису уређена овим законом, примењују се општи прописи којима се уређује област здравствене заштите и здравственог осигурања.

С тим у вези, сходно члану 11. став 1. тачка 1. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, бр. 25/19, 92/23 и 109/25 - др. закон, у даљем тексту: Закон о здравственом осигурању) приоритет за остваривање права из здравственог осигурања, у конкретном за случају привремене спречености за рад, даје се у ситуацији када је лице у радном односу у привредном друштву, другом правном лицу, државном органу, органу јединице локалне самоуправе и аутономне покрајине, као и лица у радном односу код физичких лица. Исти став је у више наврата у прошлости заузело и министарство надлежно за рад.

Сходно напред наведеном, не постоје правне сметње да војни лекар изда потврду о привременој спречености за рад (дознаку) кориснику војне пензије који је засновао радни однос, а која ће бити предата послодавцу.

2. Ко је носилац обавезе накнаде зараде за 30 дана привремене спречености за рад и након истека 30 дана привремене спречености за рад, имајући у виду да војни пензионер није осигуран у систему обавезног здравственог осигурања преко Републичког фонда за здравствено осигурање, већ искључиво у систему војног осигурања, са напоменом да је чланом 105. Закона прописано ко сноси накнаду плате

за случајеве привремене спречености за рад и да ли се наведена одредба примењује и на кориснике војне пензије?

Члан 105. Закона регулише накнаду плате професионалном војном лицу, у случајевима из члана 90. Закона, и не може се примењивати на кориснике војне пензије.

Као и за претходно питање, сходно члану 183. Закона, указујемо да је чланом 101. став 1. Закона о здравственом осигурању прописано да накнаду зараде за случајеве привремене спречености за рад за првих 30 дана спречености за рад обезбеђује послодавац из својих средстава, а од 31. дана накнаду зараде обезбеђује Републички фонд, односно у нашем случају Фонд за социјално осигурање војних осигураника коме се уплаћују доприноси за здравствено осигурање.

Фонд предузима мере из своје надлежности у циљу обавештавања послодавца у Републици Србији о новинама које је донео Закон, нарочито у делу који се односи на ангажовање корисника војне пензије.

У предметном случају постављена су два кључна питања која су од значаја за практичну примену прописа.

Прво питање односи се на надлежност за утврђивање привремене спречености за рад. Конкретно, поставља се дилема да ли војни лекар може да отвори боловање кориснику војне пензије који је у радном односу код цивилног послодавца и да ли таква дознака обавезује послодавца. Суштина овог питања лежи у односу између система војног здравственог осигурања и општег система здравственог осигурања – односно, да ли се боловање мора утврђивати искључиво у оквиру система Републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: РФЗО) или је довољно да буде утврђено од стране надлежног органа у систему у којем је лице осигурано.

Друго питање односи се на финансијски аспект, односно на то ко сноси трошак накнаде зараде за време привремене спречености за рад. Овде је спорно да ли се на војне пензионере примењују посебна правила која важе за професионална војна лица или се примењују општа правила која важе за све запослене. Практично, дилема је да ли накнаду зараде по основу привремене спречености за рад у првом периоду до 30 дана обезбеђује послодавац, а након тога надлежни фонд, и ако да – који фонд је надлежан, имајући у виду да је реч о осигураннику ван система РФЗО.

Оба питања, у суштини, произилазе из специфичног правног положаја ових лица, која истовремено имају статус пензионера у систему војног осигурања и запослених лица код цивилног послодавца, што захтева координисану примену посебних и општих прописа.

У погледу надлежности за утврђивање привремене спречености за рад, полазиште представља одредба члана 110. став 3. Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, којом

је прописано да корисник војне пензије који заснује радни однос задржава својство осигураника Фонда за СОВО, при чему се доприноси за здравствено осигурање уплаћују том фонду. Ова чињеница је од суштинског значаја за одређивање надлежности, јер се право на здравствену заштиту, укључујући и утврђивање привремене спречености за рад, остварује у оквиру система у којем је лице осигурано.

С друге стране, на питања здравствене заштите и здравственог осигурања војних осигураника и осигураних лица која нису уређена овим законом, примењују се општи прописи којима се уређује област здравствене заштите и здравственог осигурања, сагласно члану 183. Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника.

Иако општи прописи у области здравственог осигурања дају приоритет основу осигурања по основу радног односа, они се сходно примењују само на питања која нису посебно уређена посебним прописом, док у конкретном случају постоји јасно уређен статус осигураника у систему војног осигурања.

Сагласно томе, **овлашћење за утврђивање привремене спречености за рад припада војном лекару као надлежном органу у оквиру система у којем је лице осигурано.** Дознака о привременој спречености за рад издата од стране војног лекара производи правно дејство и у односу на цивилног послодавца, јер представља акт надлежног органа здравственог осигурања. Прихватање супротног становишта довело би до правне несигурности и неоснованог условљавања осигураника да остварује права у систему у којем није осигуран, што би било супротно основним принципима здравственог осигурања.

Питање накнаде зараде за време привремене спречености за рад захтева разликовање између посебних правила која важе за професионална војна лица и општег режима који се примењује на остале осигуранике. Одредбе члана 105. Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника, које уређују накнаду плате професионалним војним лицима не могу се применити на кориснике војне пензије који су у радном односу, будући да они немају статус активног војног лица, већ осигураника по другом основу. Стога се, на основу упућујуће норме, примењују општи прописи којима је уређено здравствено осигурање.

У складу са тим прописима, **накнаду зараде за време привремене спречености за рад за првих 30 дана обезбеђује послодавац из сопствених средстава, док се након истека тог периода обавеза преноси на надлежни фонд здравственог осигурања.** У конкретном случају, то није РФЗО, већ Фонд за СОВО, будући да се у њега уплаћују доприноси за здравствено осигурање и да је лице у том систему осигурано. Овакво решење представља логичну последицу начела да права из здравственог осигурања терете онај систем у којем је осигурање и засновано.

Објашњење Фонда за СОВО додатно је разјаснило правни оквир за остваривање права на привремену спреченост за рад код корисника војне пензије који су засновали радни однос.

Међутим, у пракси се отвара значајно питање примене система е-Боловање-Послодавац, који је технички везан за РФЗО, а не за систем војног здравственог осигурања.

Иако важећи прописи јасно предвиђају да војни лекар може утврдити привремену спреченост за рад и издати дознаку која има правно дејство према послодавцу, поставља се питање њене евиденције у електронским системима. Наиме, систем е-Боловање-Послодавац није интегрисан са Фондом за СОВО, што у пракси значи да овакве дознаке нису доступне послодавцу путем овог софтверског решења.

Са становишта права запослених, ова чињеница не утиче на ваљаност саме дознаке. Напротив, **послодавац је дужан да прихвати потврду о привременој спречености за рад издату од стране овлашћеног војног лекара, без обзира на то што она није евидентирана у систему е-Боловање-Послодавац.** Супротно поступање могло би довести до повреде права запосленог и потенцијалних радних спорова.

Практична последица оваквог нормативног решења огледа се у обавези послодавца да воде паралелне евиденције о привременој спречености за рад, тако што се за запослене осигуране у систему РФЗО користи електронски систем е-Боловање-Послодавац, док се за лица осигурана код Фонда за СОВО води одговарајућа интерна евиденција на основу достављених дознака од стране запосленог.

Додатно, у делу који се односи на накнаду зараде, примењује се општи режим – послодавац сноси трошак привремене спречености за рад за првих 30 дана, док након тога обавеза прелази на надлежни фонд, у конкретном случају Фонд за СОВО. Ово захтева од послодавца да, поред техничког прилагођавања евиденција, прилагоди и своје административне процедуре у комуникацији са различитим носиоцима осигурања.

Може се додатно уочити да за наведену категорију осигураника, ниједним важећим прописом није уређена процедура остваривања права на накнаду зараде по основу привремене спречености за рад код Фонда за СОВО, нити је предвиђено доношење подзаконског акта којим би се ближе уредио начин остваривања овог права.

Из тог разлога је у међувремену, од стране Фонда за СОВО, донето још једно обавештење у форми акта бр. 14-640 од 14. априла 2026. године, које је објављено на интернет страници овог фонда. Овим актом, под називом **Обавештење о уплати доприноса за војне осигуранике, обрачуну и исплати накнаде зарада за време привремене спречености за рад**, ближе се уређује поступак остваривања права на рефундацију

накнаде зараде за војне пензионере који су засновали радни однос, кроз следећу процедуру:

„Сходно члану 183. Закона, указујемо да је чланом 101. став 1. 330 прописано да накнаду зараде за случајеве привремене спречености за рад за првих 30 дана спречености за рад обезбеђује послодавац из својих средстава, а од 31. дана накнаду зараде обезбеђује Републички фонд за здравствено осигурање, односно у нашем случају Фонд за социјално осигурање војних осигураника коме се уплаћују доприноси за здравствено осигурање.

На основу свега наведеног, **захтев за исплату накнаде зараде за случајеве привремене спречености за рад, након 30. дана, послодавац подноси Фонду за СОВО, писаним путем на адресу Крунска 13, Београд или електронским путем на мејл адресу bolovanje.fsovo@mod.gov.rs, по следећој процедури:**

1.1. **Захтев за исплату накнаде зараде у писаној форми (у слободној форми) уз напомену да ли је послодавац исплатио накнаду зараде из својих средстава или не** (члан 102. 330);

1.2. **Фотокопија уговора о отварању посебног рачуна послодавца за исплату накнаде зараде (приликом првог достављања захтева за исплату накнаде Фонду за СОВО или у случају промене посебног рачуна за исплату накнаде зараде);**

1.3. **МА образац о пријави запосленог у Централни регистар обавезног социјалног осигурања;**

1.4. **Извод из појединачне пореске пријаве о обрачунатим и плаћеним порезима доприносима;**

1.5. **Потврда о оствареној заради за утврђивање основа за обрачун накнаде зараде - Образац 03-7 (у прилогу - 12 месеци који претходе месецу у коме је наступила привремена спреченост за рад). Ако је осигураник био запослен код више послодавца у 12 месеци који претходе месецу у коме је наступила привремена спреченост за рад, сваки послодавац попуњава Образац 03-7 за одговарајући период када је осигураник радио код њега. Ако је неки од претходних послодавца престао да постоји, односно није доступан осигуранику, уз Потврду на Образац 03-7, послодавац који подноси захтев за исплату накнаде зараде (код кога је осигураник у радном односу), доставља платне листиће или другу врсту потврде о оствареној заради код претходних послодавца која улази у основ за обрачун накнаде зараде, односно изјаву осигураника ако ни на који начин осигураник не може да прибави податке о оствареној заради код претходних послодавца (како би Фонд за СОВО, у том случају по службеној дужности за недостајуће месеце унео податак о минималној заради);**

1.6. **Извештај о привременој спречености за рад (дознака) на полеђини обрачунат, потписан и печатиран (без печата за послодавце основане по одредбама закона о привредним друштвима);**

1.7. Списак обрачунатих - исплаћених накнада зараде (у дупликату) – Образац ОЗ-10, уредно попуњени оверени печатом (без печата за послодавце основане по одредбама Закона о привредним друштвима) и потписани (два потписа);

1.8. Оверене копије обрачуна зарада (платних листића) за месеце који чине основ за обрачун накнаде зараде из Обрасца ОЗ-7;

1.9. Додатна документација по захтеву Фонда за СОВО.

Уколико послодавац није исплатио накнаду за привремену спреченост за рад запосленом војном пензионеру, неопходно је да накнадно достави доказ да је у року од 7 (седам) дана средства која је добио од Фонда за СОВО уплатио на рачун запосленог војног пензионера. Уколико исплата у наведеном року није

извршена, послодавац је у обавези да врати Фонду за СОВО средства, са каматом, за коју су средства увећана док су се налазила на посебном рачуну послодавца.

Фонд за СОВО ће поступити по захтеву послодавца у складу са роковима дефинисаним чланом 102. 330.“

Имајући у виду претходно наведено, послодавцима се препоручује да за ову категорију осигураника, обезбеде исплату накнаде зараде за првих 30 дана спречености за рад у складу са општим правилима, док је за период након тога пожељно да, ради правне сигурности, благовремено успоставе комуникацију са Фондом за СОВО ради правилног поступања у вези са рефундацијом исплаћене накнаде зараде.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ ИЗ ОБЛАСТИ РАДНИХ ОДНОСА, ПОРЕЗА НА ДОХОДАК ГРАЂАНА И ДОПРИНОСА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Плаћање пореза и доприноса на зараде када се топли оброк делом исплаћује у новцу, а делом обезбеђује у природи

Питање:

Послодавац сваког месеца обрачунава радницима топли оброк у износу од сто динара, на који се обрачунавају и плаћају порез и доприноси. С обзиром на то да се ради о угоститељском предузећу, које се бави угоститељством (храна, пиће), предузеће за своје раднике такође набавља намирнице (месо, поврће) и припрема оброке за запослене.

Како се третирају трошкови припреме хране за запослене?

Одговор:

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05,... и 109/25 – др. закон; у даљем тексту: Закон о раду) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за исхрану у току рада – ако послодавац ово право није обезбедио на други начин. Висина трошкова из става 1. тачка 5) овог члана мора бити изражена у новцу.

Према томе, послодавац може да исплаћује запосленима једним делом накнаду трошкова за исхрану у току рада у новцу и да додатно обезбеђује исхрану запосленима у природи. У сваком случају, независно од модалитета који је послодавац изабрао (исплата у новцу и/или обезбеђивање готових оброка) трошак исхране за запослене има карактер зараде и подлеже обавези плаћања пореза и доприноса на зараду, у складу са општим правилима.

Према томе, тржишна вредност припремљених оброка (у коју улазе и трошкови припреме) за запослене

има карактер зараде и подлеже обавези плаћања пореза и доприноса на зараде у складу са општим правилима, исто као и део који се исплаћује у новцу.

2. Опорезивање накнаде штете по судској пресуди за враћање запосленог на посао и услови за исплату зараде путем цесије и других алтернативних видова плаћања

Питање:

Повезано правно лице већ неколико година је у блокади, а сада је добило правноснажну судску пресуду о враћању запослених на посао. Узимајући у обзир то да та фирма нема пословну активност, нити запослене, са радником који је добио пресуду о повратку на рад би се склопио споразум о накнади штете уместо враћања на рад. Матично правно лице (А) има обавезу према повезаном правном лицу (Б) и платило би ту обавезу.

Који је порески третман накнаде штете по овом основу? Да ли правно лице А може да склопи уговор о цесији са правним лицем Б, с обзиром на то да су у блокади?

Одговор:

Према одредби члана 9. став 1. тачка 8) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01,... и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДГ), не плаћа се порез на доходак грађана на примања остварена по основу накнада материјалне и нематеријалне штете, изузев накнаде за измаклу корист и накнаде зараде (плате), односно накнаде за изгубљену зараду (плату).

Према члану 155. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/1978,... и 57/1989, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/1993, „Службени гласник РС“, бр. 18/2020), штета је:

- умањење нечије имовине (**обична штета**);
- спречавање повећања нечије имовине (**измакла корист**);
- наношење другоме физичког или психичког бола или страха (**нематеријална штета**).

Према томе, **накнада обичне штете и нематеријалне штете није предмет опорезивања порезом на доходак грађана. С друге стране**, исплата накнаде материјалне штете на име изгубљених зарада (измакле користи) јесте предмет опорезивања порезом на доходак грађана.

У складу са наведеним, ако исплаћени износ накнаде у себи садржи накнаду за изгубљену зарату, оваква исплата накнаде по вансудском поравнању **подлеже обавези плаћања пореза и доприноса на зарату** према одредби члана 13. став 5. ЗПДГ, према којој се зарадом сматрају и примања у вези са радом код послодавца која по основу права из радног односа лице оствари по престанку радног односа.

Што се тиче услова под којима се зарате могу исплаћивати путем цесије и других алтернативних видова плаћања од стране привредних субјеката чији су пословни рачуни блокирани дајемо следеће објашњење. Наиме, одредбама члана 5. ст. 1. и 2. Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност („Службени гласник РС“, бр. 68/15) прописано је да правна лица и предузетници могу међусобне новчане обавезе измиривати и уговарањем промене поверилаца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија, приступање дугу, преузимање дуга, уступање дуга и др.), пребијањем (компензација) и на други начин у складу са законом.

Правна лица и предузетници не могу измиривати међусобне новчане обавезе на начин из става 1. овог члана, уколико су њихови рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате, **осим ако друкчије није утврђено законом којим се уређује порески поступак**.

Одредбом члана 19. став 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, ... и 109/25 - у даљем тексту: ЗПППА) прописано је да порески обвезници – правна лица, предузетници или физичка лица, као и фонд која обављају делатност, чији су рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате код организације надлежне за принудну наплату, могу међусобне новчане обавезе измиривати и уговарањем промене повериоца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија и др.), **искључиво ради испуњења обавеза по основу јавних прихода на које се примењује овај закон**.

Сагласно са наведеним, порески обвезници – правно лице (у конкретном случају) чији су рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате код организације надлежне за принудну наплату (код НБС), могу, у складу са ЗПППА, међусобне новчане обавезе измиривати и уговарањем промене повериоца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија и др.) **и то искључиво ради испу-**

њења обавеза по основу јавних прихода на које се примењује ЗПППА, дакле ради испуњења обавеза по основу пореза и доприноса (члан 19. став 3. ЗПППА).

Према одредбама члана 95. ст. 7. до 9. ЗПППА, решењем Пореске управе из члана 92. став 2. овог закона, ради обезбеђења наплате пореза и споредних пореских давања после почетка поступка принудне наплате из новчаних средстава пореског обвезника на његовим рачунима, Пореска управа **може** да установи и привремену меру обезбеђења наплате пореског потраживања.

Привремена мера је забрана пореском обвезнику да новчане обавезе које има према трећим лицима измирује уговарањем промене поверилаца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија и др.), пребијањем (компензација) и на други начин у складу са законом.

Банка је дужна да по пријему налога од стране организације надлежне за принудну наплату, издатог на основу решења Пореске управе, одмах обустави измирење новчаних обавеза које порески обвезник има према трећим лицима на основу уговора о промени поверилаца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија и др.), по основу пребијања (компензација) и по другом основу у складу са законом, осим за плаћања по основу исплата зарада и накнада трошкова (за долазак на рад и одлазак са рада и за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству), као и по основу других примања (отпремнина при одласку у пензију, солидарна помоћ и помоћ у случају смрти запосленог или члана његове уже породице) и новчаних накнада из социјалног програма за запослене којима престаје радни однос у процесу реструктурирања предузећа и припреме за приватизацију, стечаја и ликвидације.

Из наведеног произлази да само привредни субјекти чији су пословни рачуни блокирани, **а за које је Пореска управа решењем установила привремену меру, могу исплаћивати зарате запосленима путем асигнације, цесије и др.** (члан 95. ст. 7. до 9. ЗПППА).

О исплати зараде у случају блокаде писали смо у ПС 8/25 у чланку: „Исплата зараде, накнада трошкова и других личних примања запосленима у случају блокаде пословних рачуна правних лица и предузетника“.

3. Обавезе привредног друштва према оснивачу (законском заступнику) који уједно има статус предузетника паушалца

Питање:

Питање је везано за плаћање пореских обавеза за оснивача који није у радном односу у ДОО. Наиме, оснивач правног лица је физичко лице (власник 100%) и одјављен је из редовног радног односа. Наведени оснивач је осигуран основу самосталне делатности (власник је агенције која је паушално опорезована). У горе поменутом ДОО именован је други директор који је и законски заступник.

Које су пореске обавеза за оснивача уколико у ДОО остане именован за законског заступника, а које

би обавезе биле уколико не би био више законски заступник друштва?

Одговор:

Према одредби члана 6. став 1. тачка 15) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 109/25 – у даљем тексту: ЗДОСО), оснивач, односно члан привредног друштва је осигураник - физичко лице које ради у привредном друштву чији је оснивач односно члан, без обзира да ли је са привредним друштвом засновало радни однос. Под радом се, поред радног односа, подразумева и представљање и заступање привредног друштва на основу уписа у регистар надлежне организације.

Према томе, уколико конкретни оснивач више није радно ангажован као законски заступник у конкретном привредном друштву – није у радном односу, нити је радно ангажован ван радног односа на пословима представљања и заступања привредног друштва на основу уписа у регистар АПР – у том случају друштво за овог оснивача, који је само власник капитала, нема пореске обавезе.

С друге стране, уколико се конкретни оснивач региструје као законски заступник друштва и по том основу буде ангажован ван радног односа по уговору о правима и обавезама директора – у том случају друштво има обавезу плаћања доприноса за ПИО по стопи од 24% за оснивача уз подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ОД-О. Допринос за здравствено осигурање и допринос за случај незапослености не би се плаћали, јер је конкретно лице по овом основу примарно осигурано као предузетник паушалац.

Такође, по основу исплате уговорене накнаде за рад директора ван радног односа постојала би обавеза плаћања пореза на доходак грађана на друге приходе по стопи од 20%, уз примену нормираних трошкова у износу од 20%, као и доприноса за ПИО по стопи од 24%, уз подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД.

4. Примена Споразума о социјалном осигурању који је закључен са Мађарском у односу на физичко лице које је у радном односу у Мађарској, а у Србији има статус предузетника

Питање:

Физичко лице је у радном односу у фирми у Мађарској. У Србији има предузетничку радњу и пријављен је на личну зараду.

Да ли има неке олакшице приликом обрачуна доприноса и пореза ако је овде предузетник?

Одговор:

Полазна претпоставка је да се питање односи на примену домаћих прописа поводом плаћања пореза и доприноса од стране предузетника који се определио за исплату личне зараде и који је засновао радни однос у Мађарској. У том смислу указујемо на одредбу члана 7. став 3. Споразума о социјалном осигурању који је закључен са Мађарском.

Наиме, према овој одредби, на лице које је истовремено запослено на територији једне стране уговорнице и обавља самосталну делатност на територији друге стране уговорнице, примењују се искључиво правни прописи стране уговорнице на чијој територији је лице запослено.

У складу са наведеним, што се тиче лица које је у Мађарској обавезно социјално осигурано на пензијско и инвалидско осигурање као осигураник запослени, а у Србији је регистровано као предузетник, оно није обавезно осигурано у Републици Србији, уколико за то поднесе одговарајући доказ. Под одговарајућим доказом сматра се пријава на обавезно пензијско и инвалидско осигурање код надлежног носиоца обавезног социјалног осигурања у Републици Мађарској која се доставља Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

По питању пореза који се плаћа у Србији примењују се општа правила према домаћим прописима за плаћање пореза по основу обављања самосталне делатности и по основу исплате личне зараде предузетника.

5. Општа правила за обрачун и исплату дневница за службена путовања у иностранство

Питање:

У ком року се морају исплатити дневнице за службена путовања у иностранство запосленима од повратка са службеног пута? У случајевима када се исплаћују дневнице у износу који је већи од неопорезивог, који курс од ког дана се примењује да би се обрачунала основица за обрачун пореза? У ком року се предаје пореска пријава ППП-ПД Пореској управи за обрачунати порез на дневнице изнад неопорезивог износа од момента исплате дневница? У ком року се плаћа порез по одбитку од момента подношења пореске пријаве ППП-ПД за обрачунати порез на дневнице?

Одговор:

1. Закон о раду не дефинише рок за исплату дневница запосленима по повратку са службеног путовања. Овај рок треба да буде дефинисан општим актом послодавца (правилником о раду или колективним уговором) или уговором о раду. Уобичајени рок може да буде, на пример, 7 дана по достављању извештаја запосленог о службеном путу, или 7 дана од дана обрачуна трошкова службеног пута.

2. Према одредби члана 18. став 5. ЗПДГ, за утврђивање пореза на зараде по основу дневнице за службено путовање у иностранство, примања изнад износа прописаног од стране надлежног државног органа, односно изнад неопорезивог износа од 90 евра из става 1. тачка 3) овог члана, **конвертују се у динарски износ по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан обрачуна трошкова.**

3. Према одредби члана 101. ЗПДГ, порез по одбитку из члана 99. овог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, **исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује** на прописани јединствени уплатни рачун у моменту исплате прихода, у складу

са прописима који важе на дан исплате прихода, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Према томе, поводом исплате дневница за службена путовања преко неопорезивог износа пореска пријава ППП-ПД предаје се на дан исплате дневница.

4. Порез се плаћа на дан исплате дневница, на износ преко неопорезивог износа.

6. Утврђивање релевантног датума за одјаву запосленог по основу решења за остваривање права на инвалидску пензију

Питање:

Са којим датумом се одјављује запослени који је добио решење за одлазак у инвалидску пензију, ако је губитак радне способности утврђен 14.12.2025. године, решење је постало правноснажно од 15.1.2026. године, а послодавац је решење примио 25.1.2026. године?

Одговор:

Даном достављања правноснажног решења послодавцу којим је утврђен потпуни губитак радне способности (у конкретном случају: 25.1.2026. године), запосленом по сили закона престаје радни однос у складу са одредбама члана 176. став 1. тачка 1) Закона о раду. На овај дан запослени се од стране послодавца одјављује у бази ЦРОСО.

Другим речима, дан достављања послодавцу правноснажног решења којим је утврђен потпуни губитак радне способности је последњи дан радног односа код послодавца запосленог који је изгубио радну способност. Дакле, радни однос у овом случају престаје даном достављања послодавцу правноснажног решења о утврђивању губитка радне способности.

7. Исплата накнаде зараде за запосленог који је у притвору

Питање:

Питање се односи на запосленог који не долази на посао од 22.7.2025. године. Уз слање упозорења о постојању разлога за отказ уговора о раду, први званични документ (Решење Вишег суда у Јагодини) послодавац добија 10.10.2025. године, где сазнаје да је запослени у притвору. Послодавац доноси Решење о привременом удаљењу запосленог са рада, уз накнаду зараде у висини $\frac{1}{4}$ основне зараде. Прва исплата извршена је 20.11.2025. године за месец октобар, на основу Решења Вишег суда, која треба бити рефундирана од стране тела које је одредило притвор.

Шта се дешава са зарадама које нису исплаћене од 22.7.2025. године до 30.9.2025. године, јер у том периоду нисмо имали никакав доказ о разлогу одсуства запосленог? Да ли смо у обавези да исплатимо заостале зараде (ретроактивно)?

Одговор:

Имајући у виду да је, према информацијама, запослени у притвору од 20. јула 2025. године, према одредбама члана 168. Закона о раду, за време привременог удаљења запосленог са рада због одређивања притвора, запосленом припада накнада зараде у висини једне четвртине, а ако издржава породицу у висини једне трећине основне зараде. Накнада зараде за време привременог удаљења са рада **исплаћује се на терет органа који је одредио притвор** (на терет суда). Фактички, за време удаљења са рада док притвор траје, накнаду зараде исплаћује послодавац, а затим је рефундира од органа који је одредио притвор - накнада зараде пада на терет суда. Ако је накнада зараде мања од најниже месечне основице доприноса, доприноси за обавезно социјално осигурање морају да буду плаћени најмање на најнижу месечну основицу доприноса.

Према одредби члана 169. став 1. тачка 1) Закона о раду, запосленом за време привременог удаљења са рада због притвора припада разлика између износа накнаде зараде и пуног износа основне зараде, и то ако кривични поступак против њега буде обустављен правноснажном одлуком, или ако правноснажном одлуком буде ослобођен оптужбе, или је оптужба против њега одбијена, али не због ненадлежности. Ову разлику иницијално исплаћује послодавац, али би требало да буде рефундирана од стране суда који је одредио притвор.

Према томе, за запосленог који је у притвору, у периоду од 22.7.2025. до 30.9.2025. године, за тај период треба да буде исплаћена **накнада зараде у висини једне четвртине, а ако издржава породицу у висини једне трећине основне зараде** и треба да буде плаћена камата за неблаговремено плаћање јавних прихода, јер за овај период постоји кашњење по основу доприноса за обавезно социјално осигурање који нису плаћани најкасније до краја месеца за претходни месец.

8. Привремено удаљење запосленог са рада и правила за обрачун пореза и доприноса на зараде

Питање:

Запослени је након повреде уговора о раду добио решење по којем се привремено удаљава са рада. На основу решења удаљење може да траје најдуже три месеца и по истом остварује $\frac{1}{3}$ основне зараде. На који начин обрачунавамо зараду ако му $\frac{1}{3}$ зараде падне испод минималне зараде?

Одговор:

Привремено удаљење запосленог са рада уређено је одредбама члана 165. до 169. Закона о раду. Према одредбама члана 165. тог закона, послодавац може привремено да удаљи запосленог са рада, и то:

1) ако је против запосленог започето кривично гоњење у складу са законом због кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом;

2) ако запослени непоштовањем радне дисциплине или повредом радне обавезе угрожава имовину веће вредности утврђене општим актом или уговором о раду;

3) ако је природа повреде радне обавезе, односно непоштовања радне дисциплине или је понашање запосленог такво да не може да настави рад код послодавца пре истека рока из члана 180. став 1. Закона.

Према одредбама члана 167. став 2. Закона о раду, уколико је против запосленог започето кривично гоњење због кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом, удаљење може да траје до правоснажног окончања тог кривичног поступка.

Према члану 168. Закона о раду, за време привременог удаљења запосленог са рада у смислу члана 165. и 166. тог закона, запосленом припада накнада зараде у висини 1/4, а ако издржава породицу у висини 1/3 месечне основне зараде, при чему тако обрачуната накнада може да буде нижа од минималне зараде. Наиме, Законом о раду није прописано ограничење у смислу да исплаћена накнада не може бити нижа од минималне зараде.

С обзиром на то да накнада коју остварују запослени за време удаљења са рада, сагласно са одредбом члана 13. став 1. ЗПДГ представља зараду, на њу се у потпуности примењују одредбе овог закона које уређују начин обрачуна пореза на зараде.

То значи да се на ову накнаду обрачунавају и плаћају порез и доприноси на исти начин као код исплате зарада.

Уколико је висина накнаде испод износа најниже месечне основице за обрачун социјалних доприноса, доприноси за социјално осигурање обрачунавају се и плаћају према тој основици, као и код зарада. Основица за обрачун пореза на зараде умањује се у складу са одредбом става 2. члана 15а ЗПДГ.

У случају исплате накнаде запосленом за време привременог удаљења са радног места или рада, с обзиром на то да се накнада утврђује у износу од 1/3 основне зараде, често може да се деси да накнада која се исплаћује буде нижа од основице за обрачун социјалних доприноса или нижа од износа умањења пореске основице из члана 15а ЗПДГ.

У случају када је 1/3 зараде (износ накнаде) нижа од износа најниже месечне основице за обрачун доприноса, **обавеза за доприносе обрачунава се и плаћа на најнижу месечну основицу доприноса.**

Такође, када је накнада нижа од неопорезивог износа зараде из члана 15а ЗПДГ, који до краја 2026. године износи 34.221 динара, основица за обрачун пореза је нула, па је и обрачунати порез нула.

9. Промена уговора о раду, са пуног радног времена на пола радног времена – процедура и обрачун пореза и доприноса

Питање:

Са стално запосленим желимо да договоримо промену уговора о раду – са пуног радног времена на пола радног времена.

Каква је процедура? Како се врши промена у ЦРО-СО? Како се обрачунавају зарада и доприноси, односно колики су минимални доприноси? Како се попуњава ППП-ПД и да ли се у стаж рачуна дан или сат осигурања?

Одговор:

Нема препрека да се анексом уговора о раду пуно радно време смањи на непуну радно време (на пола радног времена).

Према Техничком упутству за коришћење Портала Централног регистра обавезног социјалног осигурања за обвезнике плаћања доприноса, промена у бази ЦРОСО врши се тако што корисник из табеле изабере жељену активну пријаву, а затим кликне на дугме „Промена“. Отвара се нови прозор „Промена обавезног социјалног осигурања“ где корисник може да врши промене. У другом делу М-обрасца (подаци о осигурању), могу се променити подаци у пољу 18. – Радно време.

Промена података врши се на основу анекса уговора о раду. Промена се, са исправним подацима и правилно попуњеним пољима, након валидација, прихвата у Јединственој бази, а кориснику се приказује генерисана потврда о успешној промени (М-А образац). Да би измене биле сачуване, корисник мора да кликне на дугме „Сними“.

Према одредби члана 40. став 1. ЗДОСО, за запосленог који ради са непуним радним временом код једног послодавца, а зарада коју остварује је нижа од најниже месечне основице доприноса, основица доприноса је најнижа месечна основица доприноса.

Према томе, уколико запослени ради са непуним радним временом код једног послодавца, доприноси морају да буду плаћени најмање на најнижу месечну основицу доприноса.

Детаљна објашњења о раду са непуним радним временом, са примерима обрачуна зараде, пореза и доприноса и попуњавања пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД дали смо у ПС 15 и 16/23.

У стаж осигурања рачунају се календарски дани за које су плаћени доприноси.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ЗАКОНА О ПОРЕЗИМА НА ИМОВИНУ

1. Утврђивање пореске основице у висини књиговодствене вредности када је непокретност у пословним књигама у потпуности амортизована

Питање:

Обвезник је правно лице које води пословне књиге, а у складу са усвојеним рачуноводственим политикама непокретности се евидентирају по књиговодственој вредности. Предмет упита односи се искључиво на објекте који су на дан 31.12.2025. године у пословним књигама исказани са књиговодственом вредношћу 0,00 динара, с обзиром на то да су у потпуности амортизовани. Сви објекти изграђени су у периоду 1960–1980. године. Земљиште под објектима се води одвојено. Да ли је у пореској пријави за порез на имовину за 2026. годину објекте исправно пријавити пореску основицу 0 (нула) динара?

Одговор:

Министарство финансија је, у вези са питањем на који начин се утврђује основица пореза на имовину када је пореска основица књиговодствена вредност непокретности на дан 31. децембра године која претходи пореској години и када је та вредност у пословним књигама потпуно амортизована и једнака је нули, дало мишљење број 011-00-00169/2021-04 од 25.02.2021. године, чији закључак гласи:

„Према томе, када је Законом уређено да је за поједине врсте непокретности (нпр. за складишни објекат који обвезник у пословни књигама исказује посебно од вредности припадајућег земљишта), основица пореза на имовину вредност исказана у пословним књигама на последњи дан пословне године обвезника у текућој години, за те врсте непокретности је књиговодствена вредност основица пореза на имовину и у случају када

је конкретна непокретност те врсте у потпуности амортизована на је њена књиговодствена вредност, у складу са прописима којима се уређује рачуноводство, једнака нули. ”

2. Пореска обавеза пореза на имовину престаје даном закључења уговора о купопродаји независно од тога што је уговорено да купац постаје власник тек по исплати купопродајне цене у целости

Питање:

Продали смо непокретност која се у нашим књигама водила као роба (некретнине за даљу продају - на конту 1325), фактурисали купцу, али на тај објекат се плаћа порез на имовину (купљен је 2024., и 2024. и целу 2025. смо били ослобођени пореза јер је било намењено даљој продаји). За 2026. смо пријавили да плаћамо порез на имовину, а фактура је издата 17.03.2026. Имамо извод из катастра где стоји предбележба да купац постаје власник тек по исплати купопродајне цене (31.12.2026.). Исти датум је наведен и у Уговору. Да ли смо у обавези да плаћамо порез на имовину до краја 2026.?

Одговор:

Према одредби члана 33в Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон), обвезник који води пословне књиге, дужан је да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу, у року од 30 дана, између осталог, и за непокретност за коју престане пореска обавеза, рачунајући од дана престанка пореске обавезе.

Према одредби члана 10а став 3. Закона, даном којим пореском обвезнику престаје право сматра се дан стицања тог права (у конкретном случају право својине) од стране другог лица у складу са чланом 10. став 7. истог закона. Настанак пореске обавезе се према

наведеном члану 10. став 7. тачка 1) Закона везује за дан стицања права, а кад је основ стицања права – правни посао (конкретно купопродајни уговор), дан стицања права је дан закључења правног посла, односно у конкретном случају дан закључења купопродајног уговора (солеmnизација од стране јавног бележника).

Према наведеном, а по нашем мишљењу, са **даном закључења купопродајног уговора** продавцу престаје пореска обавеза обрачуна и плаћања пореза на имовину. Порески обвезник подноси пореску пријаву ППИ-1 у којој ће пријавити смањење обавезе од дана закључења уговора до краја 2026. године. О начину подношења пријаве ППИ-1 због промене/смањења/повећања пореске обавезе по основу отуђења или набавке нове непокретности у току пореске године писали смо у ПС бр. 19/2025.

3. Начин попуњавања пореске пријаве када се непокретност отуђи у првом тромесечју 2026. године

Питање:

На који начин да попунимо пријаву за порез на имовину, односно како да попунимо прилог и подприлог када смо имали отуђење некретности са 24.03.2026 године? Да ли да ставимо датум почетка обрачуна 01.01.2026, а крај обрачуна 24.03.2026 године?

Одговор:

У часопису бр. 7/26 у тексту са почетком на 38. страни, у оквиру поднасловa Пример отуђења непокретности у првом тромесечју 2026. године навели смо шта се уноси у Подприлог 1 и Прилог 1 када је отуђење непокретности извршено 31. јануара 2026. године.

По угледу на тај пример, за непокретност која је отуђена 24. марта 2026. године, у Подприлогу 1 у поље 3.1. уноси се 01.01.2026. година као дан од којег се рачуна порез, а у поље 3.2. уноси се 24.03.2026. године као дан до којег се рачуна порез за 2026. годину. У поље 3.3. уноси се 83 као број дана за који се утврђује порез за 2026. годину. У Прилогу 1 на редном броју 3 израчунава се порез за 83 дана и уноси се на редни број 8. и 8.1.

4. Постојање пореске обавезе у случају када је фактички извршена експропријација земљишта

Питање:

Привредно друштво је у катастру непокретности уписано са правом коришћења на парцелама на којима се налазе јавне саобраћајнице (ауто пут и други путеви на којима се одвија градски саобраћај, јавни превоз, аутобуска стајалишта и којима управља град Београд). Влада Србије је утврдила јавни интерес за експропријацију тог земљишта и о томе обавестила надлежна министарства и Дирекцију за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда у циљу реализације поступка експропријације која до данас није завршена, а постојећа мрежа предметних путева датира од пре 40 година.

Будући да привредно друштво не користи предметно земљиште нити има икакву фактичку власт над истим, постављамо питање да ли смо у овом случају у обавези да плаћамо порез на имовину?

Одговор:

Према одредби члана 2. Закона о порезима на имовину порез на имовину плаћа се на следећа права на непокретности које се налазе на територији Републике Србије:

1) право својине, односно на право својине на земљишту површине преко 10 ари;

2) право закупа, односно коришћења, стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица;

3) право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари, у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта;

4) право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења, у складу са законом којим се уређује јавна својина;

5) коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности, у складу са законом којим се уређује јавна својина;

6) државину непокретности на којој имаоца права својине није познат или није одређен;

7) државину непокретности у јавној својини, без правног основа;

8) државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу.

Дакле, на основу онога што сте навели у питању, ви сте уписани као носиоци права коришћења на грађевинском земљишту које је површине преко 10 ари, и строго формално правно гледано јесте обвезници пореза на имовину.

Међутим, из вашег питања закључујемо да је реч о фактички извршеној експропријацији земљишта пореског обвезника која је започета по основу изградње јавних инфраструктурних објеката, односно ауто пута и других путева на којима се одвија градски саобраћај, аутобуска стајалишта и којим објектима управља град Београд, као и да су ти инфраструктурни објекти изграђени пре 40 година. С обзиром да се носиоци права коришћења грађевинског земљишта на којем су изграђени инфраструктурни објекти, као и да су изграђени по основу поступка фактички спроведене експропријације, сматрамо да нисте обвезници пореза на имовину на земљишту, при чему саветујемо да се у катастру непокретности покрене поступак за промену носиоца права на земљишту по основу права својине на инфраструктурним објектима у јавној својини, а који се налазе на том земљишту. Уколико се поступак експропријације није завршио (иако је чудно да су путеви и саобраћајнице изграђени пре 40 година, а да поступак није завршен), саветујемо да се упише забележба о поступку експропријације. Ова несвакидашња правна ситуација, у којој су на земљишту изграђени инфраструктурни објекти у јавној својини, али није окончан поступак експропријације нити исплаћена накнада за експропријацију, је нешто што не би требало да додатно отежава економ-

ски положај обвезника, односно да му се намеће још и обавеза плаћања пореза на имовину услед спорости и неефикасности надлежних органа.

5. Обвезник нема право на умањење пореза за земљиште под објектом који није у његовом власништву

Питање:

На грађевинској парцели у нашем власништву уписан је и туђи објекат. Да ли имамо право да за површину земљишта испод туђег објекта умањимо нашу пореску обавезу?

Одговор:

Одредбом члана 12. став 1. тачка 8) Закона о порезима на имовину уређено је се да се порез на имовину не плаћа на земљиште и то за површину под објектом на који се порез плаћа, осим на земљиште из члана 12а став 4. тог закона.

С обзиром да се ова површина земљишта под објектом на који се порез плаћа уноси у Подприлог уз Прилог 1 који се подноси за објекат, а у Прилогу 1 се врши умањење обрачунаог пореза за износ пореза за површину земљишта из Подприлога за тај објекат, по нашем мишљењу, **није могуће** да обвезник пореза на имовину за земљиште умањује порез на земљиште испод објекта на који порез плаћа други порески обвезник и за који објекат порески обвезник чије је земљиште не подноси пореску пријаву и не плаћа порез на објекат.

6. Утицај статусне промене припајања на постојеће пореско ослобођење на непокретностима по основу даље продаје у власништву друштва које се припаја

Питање:

Привредно друштво А има шифру делатности 7022 и бави се издавањем сопствених некретнина и туђих некретнина у подзакуп. Привредно друштво Б је 100% у власништву друштва А и обавља делатност 4120 и као инвеститор је изградио зграду и продаје станове на тржишту. План је да се друштво Б статусном променом спајања уз припајање припоји друштву А и да престане да постоји. Сви станови и гараже су у моменту преноса на конту 120-Готови производи и намењени су даљој продаји. Друштво Б је 15.09.2025. године предало пореску пријаву за порез на имовину са Прилогом 2 и пореским ослобођењем са позивом на члан 12 Закона о порезу на имовину. Након статусне промене да ли друштво А, као правни следбеник има право на преостали период пореског ослобођења закључно са 14.09.2027. године, с обзиром да ће наставити да продаје непокретности које је преузела у статусној промени?

Одговор:

Одредбом члана 10. став 7. тачка 1) подтачка (3) Закона о порезима на имовину уређено је да се за сврху

опорезивања порезом на имовину даном стицања права (па самим тим и настанка пореске обавезе), кад је основ стицања уговор о статусној промени – дан регистрације статусне промене у складу са законом којим се уређује регистрација (у АПР).

Такође, одредбом члана 12. став 7. истог закона уређено је да се порез на имовину на непокретности обвезника који води пословне књиге, које од настанка пореске обавезе исказује у својим пословним књигама као добро искључиво намењено даљој продаји, које се не користе, не плаћа за годину у којој је пореска обавеза настала, као ни за годину која следи тој години.

Према наведеном, а по нашем мишљењу, правни следбеник, односно привредно друштво којем се припаја друго друштво, је обвезник пореза на имовину за припојене непокретности од дана регистрације статусне промене у АПР, при чему има право на пореско ослобођење по основу члана 12. став 7. Закона о порезима на имовину и то у години набавке (нпр. 2026. година) и у наредној години. Друштво А, као правни следбеник и нови порески обвезник подноси пореску пријаву ППИ-1 и Прилог 2 (пореско ослобођење) у року од 30 дана од дана настанка пореске обавезе, односно од дана регистрације статусне промене у АПР.

7. За набављени објекат у току године, који ће се рушити у неком будућем периоду, основица пореза на имовину је једнака производу корисне површине објекта и просечне цене прописане одлуком надлежног органа локалне самоуправе

Питање:

Набавили смо у току године земљиште са објектом који ћемо срушити у неком будућем периоду и на том земљишту ћемо градити нови објекат. Након набавке тог објекта имали смо и велике трошкове за вансудско поравнање које улази у набавну вредност објекта. С обзиром да смо већ предали пореску пријаву за тај објекат, да ли ови плаћени трошкови вансудског поравнања увећавају пореску основицу за порез на имовину?

Одговор:

Наведени трошкови вансудског поравнања, не утичу на повећање основице пореза на имовину и не постоји обавеза пријаве промене пореске основице с обзиром да је, према одредбама члана 7. Закона о порезима на имовину, за ту врсту непокретности која је набављена у току године пореска основица свакако производ корисне површине објекта и просечне цене прописане од стране скупштине локалне самоуправе, а не набавна цена објекта.

8. Настанак пореске обавезе за објекат у изградњи

Питање:

Матично правно лице је у фази изградње објекта који се састоји од контејнера и који ће се издавати за-

висном правном лицу за потребе становања њихових радника који су страни држављани. Када настаје пореска обавеза пореза на имовину за матично правно лице и како се утврђује пореска основица?

Одговор:

Према одредби члана 10. ст. 1. 2. Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон) уређено је да обавеза по основу пореза на имовину настаје најранијим од следећих дана: даном стицања права на које се порез на имовину плаћа у складу са чланом 2. став 1. и чланом 2а Закона, даном успостављања државине кад се порез плаћа на државину, даном почетка коришћења, даном оспособљавања, даном издавања употребне дозволе, односно даном омогућавања коришћења имовине на други начин. Међутим, кад је право стечено на објекту у изградњи који није оспособљен за коришћење, не користи се и за који није издата употребна дозвола, обавеза по основу пореза на имовину за тај објекат настаје најранијим од следећих дана: даном почетка коришћења, даном оспособљавања, даном издавања употребне дозволе, односно даном омогућавања коришћења објекта на други начин (укључујући успостављање државине), осим у случају из ст. 3. и 4. истог члана.

Пореска обавеза за зграду у изградњи површине преко 500 м² (осим у случају из става 10. истог члана), односно за посебни део зграде који представља техничку и функционалну целину површине преко 500 м² који се дограђује или надграђује, која није оспособљена за коришћење и не користи се (у даљем тексту: зграда), на чијој изградњи, доградњи или надградњи (у даљем тексту: изградња) су изведени груби грађевински радови са конструктивним склопом (темељ, стубови са гредама или зидови, таваница, са или без крова, са или без завр-

шене фасаде, са или без постављене спољне столарије и изведених подполагачких радова), настаје почев од 1. јануара наредне године у односу на годину:

1) у којој је истекло пет година од дана правоснажности прве грађевинске дозволе или одобрења за изградњу те зграде (у даљем тексту: грађевинска дозвола), односно седам година од дана правоснажности прве грађевинске дозволе за ту зграду, ако је решењем надлежног органа одобрено да грађевинска дозвола остаје на правној снази још две године по истицању пет година од дана њене правоснажности;

2) завршетка изградње конструктивног склопа, ако грађевинска дозвола није издата.

Дакле, имајући у виду наведено, а по нашем мишљењу, пореска обавеза за објекат у изградњи настаје најранијом радњом од наведених, односно почетком коришћења, оспособљавањем за употребу ако су те радње настале пре добијања употребне дозволе, при чему ако је објекат у изградњи површине преко 500м² и ако истекне пет година од дана добијања (односно седам година у прописаном случају) дозволе за градњу, пореска обавеза ће настати 1. јануара наредне године у односу на годину у којој су наведени рокови истекли.

Порески обвезник који води пословне књиге подноси пореску пријаву на обрасцу ППИ-1 у року од 30 дана од дана настанка пореске обавезе (члан 33в Закона), при чему се пореска основица за објекат и земљиште (ако је земљиште површине преко 10 ари) утврђује у висини "тржишне" вредности, односно утврђује се као производ корисне површине и просечне цене које су прописане одлуком локалне самоуправе (члан 7. став 2. и 3. Закона).

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ПОТПИСАН УГОВОР О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА СА АЛЖИРОМ

У Алжиру је 31. марта 2026. године потписан Уговор између Владе Републике Србије и Владе Демократске Народне Републике Алжир о отклањању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину и спречавању пореске евазије и избегавања (у даљем тексту: *Уговор*).

Закључење Уговора, представља значајан допринос унапређењу билатералне привредне и финансијске сарадње између Републике Србије и Демократске Народне Републике Алжир, јер се решењима садржаним у Уговору, отклања двоструко опорезивање физичких и правних лица - резидената две државе.

Посебно истичемо да Уговор стимулише улагање капитала резидената Републике Србије у Демократској Народној Републици Алжир и резидената Демократске Народне Републике Алжир у Републици Србији.

Уговором се, такође, обезбеђује сарадња пореских администрација Републике Србије и Демократске Народне Републике Алжир у циљу ефикасне примене Уговора и спречавања пореске евазије од стране њихових резидената.

Имајући у виду наведено, генерално можемо закључити да примена Уговора обезбеђује правни предуслов за ефикасније привређивање и конкурентност предузећа Републике Србије у Демократској Народној Републици Алжир, односно предузећа Демократске Народне Републике Алжир у Републици Србији, што представља значајан допринос унапређењу билатералне привредне и финансијске сарадње.

Посебно указујемо на то да овај уговор представља предуслов за значајна улагања алжирских инвеститора у привреду Републике Србије, односно стварање услова за њихово учешће у процесу приватизације, али и за

коришћење одговарајућих финансијских инструмената за подстицање виших облика билатералне економске сарадње.

Две стране су се договориле о предузимању мера неопходних за што скорије потврђивање Уговора, његово ступање на снагу, као и почетак примене, о чему ће заинтересована стручна јавност, благовремено, бити обавештена.

2. НОВИ ПРОПИСИ ИЗ ОБЛАСТИ ТРГОВИНЕ

Народна скупштина Републике Србије на Другој седници Првог редовног заседања у 2026. години, 23. априла 2026. године, донела је:

- Закон о изменама и допунама Закона о трговини,
- Закон о заштити потрошача, и
- Закон о трговачким праксама за одређене врсте производа.

Закони су објављени у „Службеном гласнику Републике Србије“, бр. 35 од 24. априла 2026. године.

Наведени закони доносе значајне новине у областима унутрашње трговине, заштите потрошача и у великој мери усклађени су са правним тековинама Европске уније.

Законом о изменама и допунама Закона о трговини додатно се штите интереси потрошача, јасније се прописују обавезе у даљинској трговини, уводе се решења која омогућавају коришћење електронских докумената, уређује се трговина на откупном месту, а прецизира се и дефиниција трговца. Овај закон ступа на снагу 2. маја 2026. године.

Нови **Закон о заштити потрошача** има за основне циљеве: делотворнију заштиту потрошача, ефикасније механизме за вансудско решавање потрошачких спорова, прилагођавање изазовима дигитализације и новим облицима трговине, усклађивање са правом Европске уније и отклањање уочених недостатака у пракси.

Овај закон ступа на снагу 2. маја 2026. године, а примењује се по истеку 3 месеца од дана ступања на снагу, осим члана 4. став 1. и члана 6., који почињу да се примењују ступањем на снагу овог закона.

Према одредбама члана 4. став 1. Закона о заштити потрошача, одредбе овог закона примењују се на односе између потрошача и трговца, осим ако је однос потрошача и трговца уређен посебним законом који је у делу којим се уређује однос потрошача и трговца усклађен са правном тековином Европске уније, у ком случају се примењује тај посебан закон.

Одредбама члана 6. Закона о заштити потрошача уређено је истицање цене. Трговац је дужан да, осим ако овим законом није другачије прописано, на недвосмислен, читак и лако уочљив начин истакне продајну и јединичну цену робе или услуге, у складу са прописима којима се уређује трговина.

Трговац је дужан да на својој интернет страници, посебно за сваки продајни објекат, објави ценовник, у дигиталном облику, погодним за аутоматску обраду, ради информисаности потрошача.

Трговац је дужан да ценовник, који се објављује на интернет страници, ажурира у реалном времену како би одговарао тренутним ценама у продајним објектима и/или у продаји на даљину и дужан је да се придржава објављених цена.

Трговац који објави ценовник на интернет страници дужан је да омогући употребу софтверских алата и аутоматизованих програма који путем интернета могу прикупљати податке о ценама путем различитих техничких решења која омогућавају поређење претходно објављених цена и цена објављених у реалном времену.

Трговац који објави ценовник на интернет страници дужан је да отвори налог на Националном порталу отворених података и у оквиру свог налога, у машин-

ски читљивом формату, ажурира ценовник при свакој промени цене, у складу са стандардом који је прописан подзаконским актом.

Условe, садржај и начин објављивања ценовника ближе ће прописати министар.

У наш правни систем уводи се **Закон о трговачким праксама за одређене врсте производа** којим би требало да се осигурају поштенији и транспарентнији пословни односи између пољопривредних произвођача и малих добављача, са једне стране и трговца, дистрибутера и прерађивача, са друге. Основни циљеви овог закона односе се на успостављање минималног стандарда фер понашања, обезбеђење јасноће, транспарентности и предвидљивости, заштита од одмазде, хармонизација са правом Европске уније, као и обезбеђење дугорочне стабилности ланаца снабдевања укључујући и подршку пољопривредној производњи.

Сваки субјект у ланцу снабдевања производима из овог закона, дужан је да своје опште услове пословања, уговоре, интерне смернице и праксу усклади са одредбама овог закона најкасније у року од **4 месеца** од дана његовог ступања на снагу.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 2. маја 2026. године, осим одредаба члана 3. став 1. којима је уређено да се уговор између купца и снабдевача закључује у писаној форми најкасније до 31. марта текуће године и члана 56. став 2. тачка 1) овог закона (казнене одредбе у вези са применом члана 3. став 1.), које се примењују од 1. јануара 2027. године.

Детаљније о овим прописима писаћемо у наредном броју часописа.

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

ПДВ

1. ПДВ аспект увоза „кућног лифта” који ће у стамбеном објекту користити особа којој је утврђена стопа инвалидитета од 100%

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14–др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22, 94/24 и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДВ), на увоз добра „кућног лифта” који ће у стамбеном објекту користити особа којој је утврђена стопа инвалидитета од 100%, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, под условом да се предметно добро сматра добром из члана 245. тачка 11) Царинског закона („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 91/19–др. закон, 144/20, 118/21 и 138/22) за које је прописано ослобођење од царине и с тим у вези ослобођење од ПДВ.

Напомињемо, надлежни царински орган у сваком конкретном случају утврђује да ли су испуњени услови за ослобођење од плаћања увозних дажбина сходно царинским прописима, као и ПДВ при увозу добара.

* * *

Одредбом члана 3. ЗПДВ прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 7. ЗПДВ, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

У складу са одредбом члана 26. тачка 7) ЗПДВ, ПДВ се не плаћа на увоз добара за која је у складу са чланом 245. и чланом 246. став 1. тачка 6) Царинског закона („Службени гласник РС”, број 95/18) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

Одредбом члана 59. ЗПДВ прописано је да је за обрачун и наплату ПДВ при увозу добара надлежан

царински орган који спроводи царински поступак, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби члана 245. тачка 11) Царинског закона, ослобођене су од плаћања увозних дажбина особе са инвалидитетом, односно организације особа са инвалидитетом – на предмете намењене за образовање, запошљавање или побољшање друштвеног положаја особа са инвалидитетом, путничке аутомобиле и друга моторна возила конструисана првенствено за превоз лица посебно израђена или прилагођена за употребу од стране особа са инвалидитетом, као и на резервне делове, компоненте или додатке који су посебно направљени за те производе. (МФИН, бр. : 000472085 2026 10520 004 000 440 017 од 23.02.2026. године)

2. Промет и увоз семена за репродукцију биљке сирак опорезују се посебном стопом ПДВ (10%)

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14–др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22, 94/24 и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДВ), на промет и увоз семена за репродукцију, ПДВ се обрачунава по посебној стопи ПДВ од 10%. Обрачунати ПДВ плаћа се у складу са ЗПДВ.

Семеном за репродукцију, у смислу ЗПДВ, сматра се семе за репродукцију биљака и животиња.

Према томе, на промет и увоз семена за репродукцију биљке сирак, ПДВ се обрачунава и плаћа по посебној стопи ПДВ од 10%.

* * *

Сагласно одредбама члана 3. ЗПДВ, предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. ЗПДВ, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике (члан 7. ЗПДВ).

Одредбом члана 23. став 2. тачка б) ЗПДВ прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 10%, између осталог, опорезује промет, односно увоз семена за репродукцију.

Према одредби члана 64. став 3. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24, 73/24, 101/24 и 107/24 – у даљем тексту: ППДВ), семеном за репродукцију, у смислу члана 23. став 2. тачка б) ЗПДВ, сматра се семе за репродукцију биљака и животиња.

Посебна стопа од 10% примењује се и код увоза добара из чл. 58–69. овог правилника, ако су та добра у истоветном називу разврстана, односно обухваћена прописом којим се уређује царинска тарифа (члан 70. ППДВ). (МФИН, бр. 000560940 2026 10520 004 000 011 004 од 23.02.2026. године)

3. Промет соларних панела са носачима, без осталих делова соларне електране, који се врши у оквиру посла продаје и повратног лизинга (енг. „sale and lease back“), сматра се прометом опреме који подлеже ПДВ у складу са Законом о ПДВ

Када у оквиру посла тзв. повратног лизинга (sale and lease back) који се, у конкретном случају, реализује тако што обвезник ПДВ, на основу уговора о купопродаји, изврши промет опреме за соларну електрану - соларних панела са припадајућим носачима, без осталих делова соларне електране (трафостанице, инвертери, подземни водови, инсталације и други саставни делови соларне електране) обвезнику ПДВ - лизинг кући, а обвезник ПДВ - лизинг кућа, на основу уговора о финансијском лизингу, изврши промет те исте опреме - соларних панела са припадајућим носачима обвезнику ПДВ од којег је предметна опрема купљена, обвезник ПДВ – продавац соларних панела са припадајућим носачима, односно обвезник ПДВ – лизинг кућа дужан је да за промет предметних добара обрачуна ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22, 94/24 и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДВ). Наиме, у конкретном случају није реч о промету објекта, већ о промету опреме - покретних ствари.

* * *

Одредбама члана 3. ЗПДВ прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески

обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. ЗПДВ, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и предаја добара на основу уговора о лизингу, односно закупу, закљученог на одређени период, за покретне или непокретне ствари, када ниједна од уговорних страна не може раскинути уговор ако се стране придржавају уговорних обавеза (члан 4. став 3. тачка 2а) ЗПДВ).

Према одредби члана 10. став 1. тачка 1) ЗПДВ, порески дужник, у смислу овог закона, је обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ у складу са овим чланом има друго лице.

Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24, 73/24, 101/24 и 107/24 - у даљем тексту: ППДВ) уређени су критеријуми на основу којих се одређује када се предаја добара на основу уговора о лизингу, односно закупу сматра прометом добара из члана 4. став 3. тачка 2а) ЗПДВ.

Сагласно одредби члана 2. став 1. ППДВ, предаја добара на основу уговора о лизингу или закупу (у даљем тексту: уговор о лизингу), закљученог на одређени период, за покретне или непокретне ствари, када ниједна од уговорних страна не може једнострано раскинути уговор или одустати од даљег извршења уговора ако се стране придржавају уговорних обавеза, сматра се прометом добара из члана 4. став 3. тачка 2а) ЗПДВ ако се предаја добара врши на основу уговора који се, у смислу овог правилника, сматра уговором о лизингу.

Непокретним стварима из става 1. овог члана сматрају се земљиште, објекти и економски дељиве целине у оквиру објекта (став 2. истог члана ППДВ). (МФИН, бр. 000426078 2026 10520 004 000 011 004 од 25.03.2026)

4. Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона о ПДВ за промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације програма ИПАРД III код спровођења Мере 9 – Техничка помоћ финансираног средствима доприноса ЕУ за тај програм

Одредбом члана 24. став 1. тачка 16а) Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22, 94/24 и 109/25 - у даљем тексту: ЗПДВ) прописано је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, ако је тим уговором предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима осим ако ратификованим међународним уговором није друкчије предвиђено.

Према одредби члана 28. став 1. Закона о потврђивању Оквирног споразума о финансијском партнерству између Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 6/22 – у даљем тексту: ФФПА), осим када је другачије предвиђено секторским споразумом или финансијским споразумом, порези, царине и накнаде са истим дејством неће бити прихватљиви у оквиру ИПА III програма или било којег другог инструмента Уније. Ово правило се такође примењује на суфинансирање које обезбеђују корисник ИПА III, други субјекти за суфинансирање, примаоци ИПА III помоћи или било које друго финансирање у оквиру других инструмената Уније.

Сагласно одредби члана 3. став 1. Закона о потврђивању Секторског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ у области подршке програма руралног развоја (ИПАРД III) („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 4/23 – у даљем тексту: СА), након што ФФПА и овај споразум ступе на снагу и након што Комисија усвоји финансијску одлуку којом се одобрава ИПАРД III програм, Финансијски споразум се закључује у складу са чланом 5(3) ИПА III Сprovedбене уредбе.

Одредбом члана 35. став 3. тачка (а) СА прописано је да следећи трошкови нису прихватљиви у оквиру ИПАРД III програма, и то: порези, укључујући порез на додату вредност, царине и увозне дажбине, или све остале накнаде са сличним ефектом, како је предвиђено чланом 28. ФФПА.

Према одредби члана 6. став 1. Финансијског споразума 2021-2027 између Владе Републике Србије и Европске комисије, која поступа за и у име Европске уније, за ИПАРД III помоћ за пољопривреду и рурални развој у оквиру инструмента за претприступну помоћ ИПА III, Комисија поверава задатке извршења буџета Србији за, између осталих, меру 9. Техничка помоћ ИПАРД III Програма.

Према томе, за промет добара и услуга који се врши у оквиру реализације програма ИПАРД III код спровођења Мере 9 – Техничка помоћ финансираног средствима доприноса ЕУ за ИПАРД III програм, може се применити пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16а) ЗПДВ. Начин и поступак остваривања наведеног пореског ослобођења прописани су одредбама чл. 112 – 117. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24, 73/24, 101/24 и 107/24). (МФИН, бр. 000463717 2026 10520 004 000 011 001 од 17. март 2026. године)

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Оснивач, односно члан привредног друштва над којим је покренут поступак ликвидације, а које обавља послове ликвидационог управника као лице које заступа друштво у ликвидацији и одговорно је за законитост пословања друштва и у том својству је уписано у регистар у складу са законом о регистрацији, обвезник је доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање као оснивач, односно члан привредног друштва

Размотрили смо Ваш захтев који се односи на обавезу обрачунавања и плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање за физичко лице које је оснивач привредног друштва у коме није засновао радни однос и уписан је у регистар привредних субјеката као ликвидациони управник (пре покретања поступка ликвидације био је директор предметног привредног друштва), при чему је истовремено у радном односу код другог послодавца.

С тим у вези дајемо одговор:

Одредбама члана 6. тачка 15) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24 и 109/25 - у даљем тексту: Закон о доприносима) прописано је да је оснивач, односно члан привредног друштва осигураник - физичко лице које ради у привредном друштву чији је оснивач односно члан, без обзира да ли је са привредним друштвом засновало радни однос. Под радом се, поред радног односа, подразумева и представљање и заступање привредног друштва на основу уписа у регистар надлежне организације.

Основица доприноса за осниваче, односно чланове привредног друштва је најмање најнижа месечна основица из члана 37. овог закона (члан 23. став 1. Закона о доприносима).

Доприносе за оснивача, односно члана привредног друштва обрачунава и плаћа привредно друштво чији је члан (члан 53. Закона о доприносима).

Према одредби члана 12. став 1. тачка 2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/04-УС, 84/04-др. закон, 85/05, 101/05-др. закон, 63/06-УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19-УС, 86/19, 62/21, 125/22, 138/22, 76/23 и 94/24) осигураници самостални делатности су лица која су оснивачи, односно чланови привредних друштава у складу са законом, који у њима раде, без обзира да ли су у радном односу у привредном друштву чији су оснивач односно члан.

Радом у смислу става 1. тачка 2) овог члана сматра се и представљање и заступање привредних друштава од стране њихових оснивача, односно чланова на основу уписа у регистар надлежне организације (члан 12. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању).

Чланом 38. став 8. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, бр. 80/02, 84/02-исправка, 23/03-исправка, 70/03, 55/04, 61/05,

85/05-др. закон, 62/06-др. закон, 61/07, 20/09, 72/09-др. закон, 53/10, 101/11, 2/12-исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15-аутентично тумачење, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21, 138/22, 94/24 и 109/25 - у даљем тексту: ЗПППА) прописано је да пореску пријаву подноси Пореска управа уместо пореског обвезника по службеној дужности, односно у случају када порески обвезник пропусти да је поднесе по налогу контроле, као и у другим случајевима прописаним овим законом.

Одредбом члана 416 ЗПППА прописано је да пореску пријаву о обрачунатим доприносима за обавезно социјално осигурање за осниваче, односно чланове привредног друштва, по службеној дужности подноси Пореска управа уместо пореског обвезника, односно пореског плаца, у случају када порески обвезник, односно порески плаца пропусти да је поднесе у року прописаним законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање.

Одредбом члана 114е ЗПППА прописано је да одредбе ЗПППА којима се уређује застарелост права на утврђивање, наплату и повраћај, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања не примењују се на доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и доприносе за обавезно здравствено осигурање.

Одредбама члана 129. ст. 1-4. ЗПППА прописано је да ако се у поступку пореске контроле утврди да порески обвезник није применио, или није правилно применио прописе приликом утврђивања пореза на основу записника о извршеној пореској контроли, допунског записника, односно додатка записника о пореској контроли доноси се решење из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (1) ЗПППА.

Пореска управа доноси решење из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана достављања записника, допунског записника, односно додатка записника о пореској контроли. Решењем из става 1. овог члана, налаже се пореском обвезнику да у року од 15 дана од дана достављања решења плати утврђену пореску обавезу на прописане уплатне рачуне јавних прихода, односно да отклони друге утврђене неправилности.

У решењу из става 1. овог члана Пореска управа налаже пореском обвезнику и да поднесе пореску пријаву у којој отклања утврђене неправилности ако је пореска пријава основ за евидентирање износа утврђеног пореза из члана 62. став 2. тачка 1) ЗПППА.

Ако порески обвезник не поднесе пореску пријаву по налогу из решења из става 3. овог члана, Пореска управа подноси пореску пријаву уместо пореског обвезника.

Чланом 531. став 1. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14-др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21 и 19/25) прописано је да се именовање, разрешење и оставка ликвидационог управника региструју у складу са законом о регистрацији.

Ликвидациони управник заступа друштво у ликвидацији и одговоран је за законитост пословања друштва (члан 532. став 1. Закона о привредним друштвима).

Према одредби члана 3. Правилника о пореској пријави о обрачунатим доприносима за обавезно социјално

осигурање за осниваче, односно чланове привредног друштва („Службени гласник РС”, бр. 14/16 и 18/25 - у даљем тексту: Правилник), привредно друштво дужно је да поднесе пореску пријаву о обрачунатим доприносима за осниваче, односно чланове привредног друштва на Обрасцу ПП ОД-О и плати обрачунате доприносе до 15. у месецу за претходни месец.

Према одредбама члана 6. став 2. тачка 1) алинеја друга Правилника, у Образац ПП ОД-О, део 1. Подаци о пореској пријави, уноси се под редним бројем 1.1 Врста пријаве - ознака једне од наведених врста пријава и то: пријава по службеној дужности (ознака 2).

Имајући у виду наведене одредбе, физичко лице које је оснивач, односно члан привредног друштва (које није засновало радни однос у сопственом привредном друштву, у предметном случају запослено је код другог послодавца) над којим је покренут поступак ликвидације, а које обавља послове ликвидационог управника као лице које заступа друштво у ликвидацији и одговорно је за законитост пословања друштва и у том својству је уписано у регистар у складу са законом о регистрацији, обвезник је доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање као оснивач, односно члан привредног друштва (допринос на здравствено осигурање не плаћа јер је осигуран по другом основу - као запослени по основу радног односа код другог послодавца). Околност да физичко лице, у конкретном случају, не остварује накнаду за свој рад као ликвидациони управник, није од значаја за постојање обавезе плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Основица доприноса за осниваче, односно чланове привредног друштва је најмање најнижа месечна основица доприноса из члана 37. Закона о доприносима.

Сагласно наведеним одредбама, ако порески обвезник не поднесе пореске пријаве по налогу из решења о пореској контроли (у конкретном случају пореске пријаве на Обрасцу ПП ОД-О за контролисани порески период), Пореска управа је надлежна да по службеној дужности поднесе предметне пореске пријаве уместо пореског обвезника независно од рока застарелости, имајући у виду да се одредбе ЗПППА којима се уређује застарелост не примењују на доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и доприносе за обавезно здравствено осигурање. (МФИН, бр. 383220 2026 10520 004 000 011 003 од 6. фебруар 2026. године)

2. Када је послодавац, који је имао више од 100 новозапослених лица, остваривао право на повраћај 75% плаћеног пореза на зараду и плаћених доприноса по основу зараде тих новозапослених лица, па је у току коришћења олакшице смањιο број новозапослених лица (нпр. смањιο је број са 103 новозапослена лица на 92 новозапослена лица), послодавац има право на повраћај 70% плаћених пореза на зараду и доприноса по основу зараде преостала 92 новозапослена лица

Поводом вашег дописа број: 000-433-23-03283/2025-0000 од 2. октобра 2025. године, којим сте Министарству финансија проследили захтев Филијале Вршац број:

241-433-23-08118/2025-1300 од 23. септембра 2025. године, који се односи на примену олакшице у виду повраћаја дела плаћеног пореза на зараде и плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде новозапослених лица, дајемо одговор:

Одредбом члана 21в став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24, 19/25 и 109/25 - у даљем тексту: Закон) прописано је да послодавац - правно лице, предузетник, предузетник паушалац или предузетник пољопривредник, који запосли ново лице има право на повраћај дела плаћеног пореза на зараду за новозапослено лице, исплаћену заједно са 31. децембром 2026. године.

Новозапосленим лицем сматра се лице са којим је послодавац закључио уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи, које је пријавио на обавезно социјално осигурање у Централни регистар обавезног социјалног осигурања и које је пре заснивања радног односа код Националне службе за запошљавање било без прекида пријављено као незапослено најмање шест месеци, а лице које се сматра приправником најмање три месеца (члан 21в став 2. Закона).

Пореску олакшицу из става 1. овог члана може остварити послодавац ако се заснивањем радног односа са новозапосленим лицем повећа број запослених код послодавца у односу на број запослених на дан 31. марта 2014. године, а пореску олакшицу може да користи и послодавац који започне обављање делатности после 31. марта 2014. године (члан 21в ст. 5. и 6. Закона).

Сагласно одредбама члана 21в став 7. Закона, послодавац има право на повраћај плаћеног пореза из става 1. овог члана, и то:

- 1) 65% ако је засновао радни однос са најмање једним, а највише са девет новозапослених лица;
- 2) 70% ако је засновао радни однос са најмање 10, а највише са 99 новозапослених лица;
- 3) 75% ако је засновао радни однос са најмање 100 новозапослених лица.

Истоврсна олакшица за запошљавање нових лица, као право послодавца на повраћај дела плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: доприноси), уређена је одредбама члана 45. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24 и 109/25 - у даљем тексту: Закон о доприносима).

Сагласно наведеним законским одредбама, олакшицу може да оствари послодавац ако заснивањем радног односа са новозапосленим лицем повећа број запослених код послодавца у односу на број запослених на дан 31. марта 2014. године, односно на дан започињања обављања делатности за основане после 31. марта 2014. године (ст. 5. и 6. члана 21в Закона и ст. 6. и 7. члана 45. Закона о доприносима). Послодавац остварује олакшицу као

право на повраћај 65%, 70% или 75% плаћеног пореза на зараду и плаћених доприноса по основу зараде новозапослених лица, а висина процента је одређена у зависности од броја новозапослених лица (члан 21в став 7. Закона и члан 45. став 8. Закона о доприносима).

С тим у вези, како олакшица може да се оствари за лица која имају статус новозапослених лица сагласно наведеним законима, у случају када је послодавац, који је имао више од 100 новозапослених лица, остваривао право на повраћај 75% плаћеног пореза на зараду и плаћених доприноса по основу зараде тих новозапослених лица, па је у току коришћења олакшице смањио број новозапослених лица (нпр. смањио је број са 103 новозапослена лица на 92 новозапослена лица), послодавац има право да настави са коришћењем олакшице (има право на повраћај дела плаћених пореза на зараду и доприноса) по основу зараде преосталих новозапослених лица, сагласно члану 21в Закона и члану 45. Закона о доприносима. Повраћај се остварује у законом прописаном проценту чија висина је одређена бројем новозапослених лица код послодавца (у описаном случају, имао би право на повраћај 70% плаћених пореза на зараду и доприноса по основу зараде преостала 92 новозапослена лица за која је послодавац претходно, када је имао више од 100 новозапослених лица, користио право на повраћај 75% плаћених пореза на зараду и доприноса по основу зараде новозапослених лица). Дакле, смањење броја новозапослених лица не значи да послодавац губи право на олакшицу за преостала новозапослена лица, али то може да има за последицу промену процента права на повраћај плаћених пореза на зараду и доприноса по основу зараде новозапослених лица.

Поред тога, уколико поменути послодавац у наредном периоду повећа број новозапослених лица, тако да поново има најмање 100 новозапослених лица (нпр. заснивањем радног односа са новозапосленим лицима повећа број новозапослених лица са 92 на 100 или више од 100 новозапослених лица), олакшицу остварује као право на повраћај 75% плаћених пореза на зараду и доприноса по основу зараде свих новозапослених лица (с обзиром да има 100 или више новозапослених лица). (МФИН, бр. 4369871 2025 10520 004 000 011 001 од 5. јануар 2026. године)

3. Када исплатилац прихода врши накнаду трошкова службеног путовања – трошкова превоза, путног здравственог осигурања, смештаја и исхране, преводиоца, превоза у локалу и паркинга, физичким лицима која нису запослена у привредном друштву и од њега не остварују било коју другу накнаду, а које путовање није у сврху обављања послова за домаћег исплатиоца, односно за лице које упућује на пут, на такву накнаду трошкова обрачунава се и плаћа порез на доходак грађана

У вези са вашим захтевом који се односи на порески третман накнаде трошкова службеног путовања физичким лицима која нису у радном односу код исплатиоца, са становишта пореза на доходак грађана дајемо одговор:

Како наводите, привредно друштво је матично лице и холдинг друштво групације повезаних правних лица из Србије и Црне Горе, које се континуирано развија у области хемијске индустрије и агробизниса, кроз бројне пројекте посвећене одрживом развоју, примени модела циркуларне економије и унапређењу ресурсне ефикасности. С тим у вези, у циљу упознавања јавног мњења у Србији и нарочито у одређеној локалној заједници са технологијом за термички третман отпада, за представнике медија из Србије, становнике месних заједница као и своје запослене ангажоване на изградњи постројења за термички третман отпада на одређеној локацији у Србији, привредно друштво организује путовање у иностранство ради посете енергетском предузећу у коме се примењује поменута технологија за термички третман отпада у циљу еколошки прихватљивог грејања. Даље, наводите да представници медија и становници локалних заједница нису запослени у привредном друштву и од њега не примају никакву накнаду по основу овог путовања или по другом основу, с тим да привредно друштво на терет својих средстава плаћа трошак аутобуског и/или авионског превоза, путног здравственог осигурања, смештаја и исхране ових лица, преводиоца, превоза у локалу и паркинга. За све појединачне трошкове путовања привредно друштво ће имати рачуне који се делом поименице односе на лица која су на службеном путовању.

Поред тога, наводи се да запослени привредног друштва заједно са представницима медија или пословних партнера повремено учествују у иностранству на конференцијама са тематиком која се односи на нове технологије у примени у циркуларној економији, преради отпада, производњи енергије из обновљивих извора. И у овим ситуацијама, како се наводи, привредно друштво трећим лицима - представницима медија или пословних партнера, не исплаћује никакву накнаду за учешће, с тим да плаћа трошкове путовања и смештаја у местима у којима се конференције одржавају, и за све појединачне трошкове у вези са путовањем има рачуне који се поименице односе на лица која су на службеном путовању.

Према одредбама члана 18. став 1. тач. 2) до 5) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24, 19/25 и 109/25 - у даљем тексту: Закон), не плаћа се порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу:

1) дневнице за службено путовање у земљи - до 3.471 динара по основу целе дневнице, односно до припадајућег износа за половину дневнице, утврђене на начин и у складу са прописима надлежног државног органа (тачка 2);

2) дневнице за службено путовање у иностранство - до износа прописаног од стране надлежног државног органа, а највише до 90 евра дневно, утврђене на начин и у складу са условима прописаним од стране надлежног државног органа (тачка 3);

3) накнаде трошкова смештаја на службеном путовању, према приложеном рачуну (тачка 4);

4) накнаде превоза на службеном путовању, према приложеним рачунима превозника у јавном саобраћају, а када је, сагласно закону, другим прописима, односно актима одобрено коришћење сопственог аутомобила за службено путовање или у друге службене сврхе - до износа 30% цене по основној јединици мере погонског горива помноженог с бројем јединица мере погонског горива које је потрошено, а највише до 10.121 динара месечно (тачка 5).

Одредбом члана 85. став 1. тачка 13) Закона прописано је да се осталим приходима, у смислу овог закона, сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито накнаде трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца, осим прихода из тачке 11) овог става.

Обвезник пореза на друге приходе је физичко лице које оствари приходе из члана 85. став 1. Закона (члан 85. став 2. Закона).

Изузетно од става 1. тачка 13) овог члана, порез на друге приходе не плаћа се на документоване накнаде трошкова по основу службених путовања у сврху обављања послова за домаћег исплатиоца, односно за лице које упућује на пут, највише до износа тих трошкова који су изузети од плаћања пореза на зараде за запослене по члану 18. став 1. тач. 2) до 5) овог закона, ако се исплата врши физичким лицима, односно за физичка лица која нису запослена код исплатиоца, и то ако та лица добровољно, односно по позиву сарађују у хуманитарне, здравствене, васпитно-образовне, културне, спортске, научно-истраживачке, верске и друге сврхе, укључујући и за потребе представљања у име државних органа или организација, односно сарађују у синдикалним организацијама, привредним коморама, политичким странкама, савезима и удружењима, невладиним и у другим недобитним организацијама, при чему не остварују било коју другу накнаду по основу те сарадње (члан 85. став 6. тачка 5) Закона).

Под накнадом по основу сарадње у смислу тачке 5) став 6. овог члана не подразумева се накнада за котирацију за присуствовање догађају којим се реализује сарадња (члан 85. став 7. Закона).

Имајући у виду наведено, када исплатилац прихода (у конкретном случају, привредно друштво) врши накнаду трошкова службеног путовања - трошкова аутобуског и/или авионског превоза, путног здравственог осигурања, смештаја и исхране, преводиоца, превоза у локалу и паркинга, физичким лицима (у конкретном случају, представницима локалних медија и представницима становника локалних заједница) која нису запослена у привредном друштву и од њега не остварују било коју другу накнаду, а које путовање није у сврху обављања послова за домаћег исплатиоца, односно за лице које упућује на пут (у конкретном случају, путовање је у сврху посете иностраном енергетском предузећу у коме се примењује поменута технологија за термички третман отпада у циљу еколошки прихватљивог грејања, као и упознавања јавног мњења локалне заједнице са при-

меном такве технологије), на такву накнаду трошкова обрачунава се и плаћа порез на доходак грађана на други приход сагласно члану 85. став 1. тачка 13) Закона.

Такође, када поменуто привредно друштво као исплатилац прихода сноси претходно поменуте трошкове представницима медија или запосленима код пословних партнера (физичким лицима која нису у радном односу код привредног друштва, већ су радном односу код његовог пословног партнера) за учешће у иностранству на конференцијама са тематиком која се односи на нове технологије у примени у циркуларној економији, преради отпада, производњи енергије из обновљивих извора, накнада тих трошкова физичким лицима подлеже опорезивању порезом на доходак грађана на други приход сагласно члану 85. став 1. тачка 13) Закона.

Напомињемо да се, сагласно начелу фактицитета, пореске чињенице утврђују према њиховој економској суштини и да у сваком конкретном случају порески орган утврђује чињенично стање од значаја за одређење пореске обавезе по основу прихода физичког лица, односно да ли је у конкретном случају физичко лице остварило приход који се опорезује порезом на доходак грађана. (МФИН, бр. 1883144 2024 10520 004 000 011 003 од 23. марта 2026. године)

4. Примање запосленог по основу учешћа у добити привредног друштва (послодавца), има порески третман других прихода на који се обрачунава и плаћа порез по стопи од 20% и допринос за ПИО по стопи од 24% на пореску основицу коју чини опорезиви приход као бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%

У вези са вашим захтевом који се односи на порески третман примања запослених по основу учешћа у добити, са становишта пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање, дајемо одговор:

Одредбом члана 85. став 1. тачка 14) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24, 19/25 и 109/25 - у даљем тексту: Закон) прописано је да осталим приходима, у смислу овог закона, сматрају се и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито примања која, сагласно закону којим се уређује рад, оствари запослени по основу учешћа у добити оствареној у пословној години.

Опорезиви приход за приходе из става 1. овог члана чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20% (члан 85. став 3. Закона).

Стопа пореза на остале приходе износи 20% (члан 86. став 1. Закона).

Одредбом члана 14. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17, 95/18-аутентично тумачење и 109/25-др. закон) прописано је да уговором о раду или одлуком послодавца може да се утврди учешће запосленог у добити

оствареној у пословној години, у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 105. став 1. Закона о раду прописано је да се зарада из члана 104. став 1. овог закона састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду.

Под зарадом у смислу става 1. овог члана сматрају се сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тач. 4) и 5), члана 118. тач. 1-4), члана 119, члана 120. тачка 1) и члана 158. овог закона (члан 105. став 3. Закона о раду).

Према мишљењу Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, број 011-00-180/2012-07 од 15. октобра 2012. године, „С обзиром да се овде ради о примањима запослених и чланова органа управе по основу учешћа у добити, који по основу одређеног сопственог рада доприносе пословним успесима привредног друштва, а који имају порески третман других прихода, на ова примања се плаћају доприноси за пензијско и инвалидско осигурање.”

Имајући у виду наведено, примање запосленог по основу учешћа у добити привредног друштва (послодавца) оствареној у пословној години, у складу са законом и општим актом, има порески третман других прихода сагласно одредби члана 85. став 1. тачка 14) Закона и као други приход физичког лица опорезује се по стопи од 20%, која се примењује на пореску основицу коју чини опорезиви приход као бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%.

На примање запосленог по основу учешћа у добити привредног друштва (послодавца), обрачунава се и плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање, на основицу коју чини опорезиви приход. Наиме, примање запосленог по основу учешћа у добити по својој суштини представља примање које то лице оствари по основу свог рада и доприноса пословном успеху послодавца, те се сходно томе на предметно примање запосленог обрачунава и плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање.

На примање запосленог по основу учешћа у добити не плаћа се допринос за здравствено осигурање с обзиром да је то лице осигурано по другом основу - као лице у радном односу, тј. као запослени. (МФИН, бр. 2995453 2025 10520 004 000 011 004 од 9. фебруар 2026. године)

РАЧУНОВОДСТВО

1. Рачуноводствено евидентирање сталних средстава намењених даљој продаји

У вези са захтевом обвезника А, којим тражите одговор на питања у вези са тумачењем одредаба прописа које се односе на исказивање непокретности као добара искључиво намењених даљој продаји у пословним књигама, из надлежности прописа о рачуноводству обавештавамо вас о следећем:

Одредбама члана 28. став 1. Правилника за микро и друга правна лица (у примени први пут почев од састављања финансијских извештаја за 2021. годину) прописано је да је стална имовина намењена продаји (или група за отуђење) имовина која се држи за продају ако се њена књиговодствена вредност може повратити преваходно продајном трансакцијом, а не даљим коришћењем. Стална имовина намењена продаји класификује се као краткорочна имовина.

Одредбама члана 14. став 1. Правилника о Контном оквиру и о садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС”, број 89/20, у даљем тексту: Правилник о Контном оквиру) прописано је да се на рачунима групе 14 – Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања, исказују нематеријална имовина, земљишта, грађевински објекти и друге некретнине и постројења, опрема и биолошка средства намењена продаји, односно која су пренета са рачуна коришћених средстава на основу одлуке о продаји, као и средства пословања које ће бити обустављено, а средства отуђена у складу са МСФИ 5. Код евидентирања (књижења) ове категорије имовине постоји разлика између комплетних МСФИ и Правилника за микро и друга правна лица са једне и МСФИ за МСП са друге стране.

Наиме, код комплетних МСФИ и Правилника за микро и друга правна лица на рачунима поменуте групе 14 исказују се стална средства (имовина) која су пренета са рачуна коришћених средстава на основу одлуке о продаји, или плана продаје, као и средства пословања које ће бити обустављено и отуђено. Са друге стране, према МСФИ за МСП, уколико постоји план за продају сталне имовине, она се не преноси на залихе као стална имовина намењена продаји, већ се процењује њен надокнадиви износ и по потреби врши њено обезвређење у складу са параграфом 27.9 МСФИ за МСП.

С обзиром да се сагласно одредбама члана 14. Правилника о Контном оквиру, на рачунима групе 14 евидентирају стална средства (имовина) која су пренета са рачуна коришћених средстава на основу одлуке о продаји, обвезници који примењују МСФИ за МСП не спроводе евидентирања (књижења) на рачунима групе 14 у случају отуђења сталних средстава која су се користила за обављање делатности и исказана су на одговарајућим рачунима група 01 – Нематеријална имовина, 02 – Некретнине, постројења и опрема или 03 – Биолошка средства, након чега је руководство обвезника накнадно донело одлуку да их отуђи. Са друге стране, обвезници који примењују комплетне МСФИ или Правилник за микро и друга правна лица, евидентирања (књижења) на рачунима групе 14 врше у случају када рекласификују стална средства (имовину) која су коришћена, а за која је донета одлука о продаји.

Међутим, када су у питању стална средства (имовина) која су иницијално набављена ради даље продаје, Правилником о Контном оквиру прописано је да се на рачунима групе 14 не исказује стална имовина која је стечена искључиво у циљу њене даље продаје у редовном току пословања, што значи да се ова имовина независно од рачуноводствене регулативе која се примењује

(комплетни МСФИ, МСФИ за МСП или Правилник за микро и друга правна лица) исказује на рачунима групе 13 – Роба, што је приступ који су многи обвезници и раније примењивали у пракси.

Такође, овим путем желимо да укажемо да смо се у вези са наведеним питањем обвезника А, већ изјаснили службеним мишљењем Министарства финансија број: 011–00–169/2022–16 од 7. марта 2022. године. (МФИН, бр. 004025981 20251 0520 004 000 011 001 од 23. фебруара 2026. године)

2. Давање бескаматних позајмица другим правним лицима (пословним партнерима), укључујући и повезана правна лица у оквиру пословне стратегије остваривања добити

Поводом вашег дописа број: 367106 2026 10520 004 000 001 004, а у вези са питањем привредног друштва АБ по питању пореског третмана индиректног потраживања евидентираног у пословним књигама привредног друштва, из надлежности прописа о рачуноводству обавештавамо вас о следећем:

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је следеће:

- Порески обвезник у складу са прописима који регулишу привредна друштва обавља све законом дозвољене делатности са једином пословном стратегијом а то је пословна активност у вези са остваривањем добити без обзира што је сагласно прописима о регистрацији привредних субјеката, у Регистар привредних субјеката уписана претежна делатност 7022- Консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем. Сагласно наведеном, расходи и приходи које обвезник исказује у свом Билансу успеха, настали су како у вези са обављањем регистроване претежне делатности тако и делатности које обвезник обавља у складу са законом.

- Порески обвезник, тражилац мишљења, са привредним друштвом Б и повезаним правним лицима друштва Б има дугогодишњу пословну сарадњу која је недвосмислено пословна активност са циљем остварења добити. Конкретно:

- Пословни однос пореског обвезника и друштва Б датира од 2013. године;

- Пословни однос пореског обвезника и повезаних правних лица са друштвом Б такође датира дужи низ година уназад. Повезано правно лице друштва Б је купац пореског обвезника што је пословни приход пореског обвезника. Пословни однос пореског обвезника је на почетку сарадње био базиран на промету добара и услуга што је реализовано и намирено а касније се у пословном односу јављају и уговори о зајму у складу са Законом о облигационим односима;

- Уговори о зајму су подршка пословном партнеру у реализовању пословне стратегије која за циљ има остварење добити како код пореског обвезника тако и код пословног партнера друштва Б и повезаних правних лица друштва Б. Позајмице су већим делом краткорочне и бескаматне и са различитом пословном стратегијом која је претходила овери Уговора о зајму;

- Порески обвезник сагласно одредбама члана 9. став 1. Закона о рачуноводству књижи пословне промене и догађаје на основу веродостојне рачуноводствене исправе која представља писани документ и обухвата све податке за књижење у пословним књигама а из таквог документа се недвосмислено види основ, врста и садржај пословне промене (члан 9. став 2 истог Закона);

- Порески обвезник константно прати пословање и финансијске показатеље повезаних и неповезаних правних лица од којих има ненаплаћена потраживања како недоспела тако и доспела. На основу анализом утврђеног статуса дужника доноси се одлука руководства да ли се потраживање реструктурира (анексира) због изузетно погоршаних финансијских показатеља, да ли се уводе додатна средства обезбеђења, да ли се покреће судски поступак или се уводи извршна исправа, да ли се уводе посебне мере контроле у складу са законом и споразумом са дужником који за резултат у неком будућем периоду треба да има покретање намирења из анализом већ током поступака праћења утврђених адекватних средстава (имовине) конкретног дужника (МСФИ – 9);

- Све пословне трансакције пореског обвезника и друштва Б па и уговорима о зајму закључно са 2019. годином су затворене и евидентирани у пословним књигама пореског обвезника у складу са законским прописима;

- Пословни однос пореског обвезника и друштва Б се уназад неколико година у складу са законом већим делом односио и на давање бескалатних позајмица (из сопствених и бескалатних позајмљених средстава) са различитом пословном стратегијом (за исплату плата што је махом наплаћено у уговореном року, за инвестицију у имовину друштва Б која у будућности може да обезбеди значајне приходе тј остварење добити и пореског обвезника и друштва Б, за измирење доспелих обавеза по кредиту друштва Б) У посматраном периоду од укупно датих позајмица (велики број Уговора) у односу на салдо укупних потраживања 15,31% су недоспела потраживања а доспела потраживања су у складу са познатим законским прописима (Закон о порезу на добит правних лица члан 16.) исправљена (индиректни отпис) док су наплаћена потраживања код којих је спроведена исправка вредности оприходована у пословним књигама пореског обвезника;

- Уважавајући статус укупних потраживања пореског обвезника од друштва Б одлука пословног одбора је да након 2024. године нема нових Уговора о зајму већ искључиво намирење доспелих потраживања које се на бази рачуноводствених исправа евидентира преко конта класе 6;

- Такође порески обвезник је увео и додатни инструмент контроле пословања дужника и то контролу одлива новчаних средстава тако што је запослено лице пореског обвезника на картону депонованих потписа у супотпису са одговорним лицем друштва Б како код друштва Б тако и код повезаних правних лица друштва Б чиме у великој мери доприноси очувању и обезбеђењу намирења својих доспелих потраживања која су индиректно описана у пословним књигама пореског обвезника. Овај поступак пореског обвезника је и мера реализације договорене пословне стратегије намирења

доспелих и недоспелих потраживања са циљем обављања пословне делатности пореског обвезника.

На крају је постављено питање: Да ли је описан начин обављања пословне делатности пореског обвезника у складу са рачуноводственим начелима и правилима?

Са аспекта рачуноводствених прописа, чињеница да је у Регистар привредних субјеката уписана претежна делатност за конкретног пореског обвезника не ограничава истог да обавља и друге законом дозвољене делатности. За рачуноводствени третман релевантно је да су приходи и расходи настали као резултат пословних активности које се обављају ради остваривања економских користи.

Давање позајмица другим правним лицима, укључујући и повезана лица, представља финансијску трансакцију која се са рачуноводственог аспекта третира као финансијско средство, у складу са МСФИ 9: *Финансијски инструменти*. Чињеница да су поједине позајмице бескалатне не доводи сама по себи у питање њихов рачуноводствени третман, под условом да постоји јасна пословна сврха, да су позајмице одобрене у циљу остварења будућих економских користи и да постоји намера и реална могућност наплате.

На основу информација из предметног захтева, може се закључити да су уговори о зајму закључивани у оквиру пословне стратегије усмерене ка очувању и унапређењу пословне сарадње и остваривања будућих прихода пореског обвезника, што је у складу са захтевима МСФИ.

Додатно указујемо да евидентирање пословних промена на основу веродостојних рачуноводствених исправа које садрже све релевантне елементе за књижење у пословним књигама мора бити спроведено у складу са релевантним одредбама Закона (члан 9.). С тим у вези, уколико се из рачуноводствене документације недвосмислено може утврдити основ, врста и садржај сваке пословне промене, што представља предуслов за истинито и објективно приказивање финансијског положаја и резултата пословања, у том случају је поступање пореског обвезника у складу са рачуноводственим прописима.

Такође, континуирано праћење финансијског стања дужника, процена наплативости потраживања, као и доношење одлука о: реструктурирању потраживања, увођењу додатних средстава обезбеђења, покретању правних (судских) поступака и спровођењу исправке вредности потраживања, у складу је са моделом очекиваних кредитних губитака прописаним МСФИ 9. Спровођење индиректног отписа доспелих потраживања и накнадно признавање прихода по основу наплаћених потраживања код којих је раније извршена исправка вредности у складу је са начелом опрезности али и захтевима МСФИ у погледу вредновања финансијских средстава.

Описано признавање прихода и расхода, насталих како у вези са регистрованом претежном делатношћу, тако и у вези са другим делатностима које обвезник обавља у складу са законом, у складу је са начелом суштине изнад форме, начелом узрочности прихода и

расхода као и Концептуалним оквиром за финансијско извештавање, односно МСФИ.

Имајући у виду све горе наведено, са аспекта примене рачуноводствених прописа и МСФИ, може се закључити да је описани начин обављања пословне делатности и поступање пореског обвезника у складу са важећим рачуноводственим начелима и МСФИ, нарочито у погледу:

- признавања и мерења финансијских средстава,
- примене МСФИ 9,
- исправке вредности потраживања,
- документовања и евидентирања пословних промена. (МФИН, бр. 367106 2026 10520 004 000 001 004 од 9. марта 2026. године)

3. Рачуноводствено евидентирање државног давања – подстицаја за реализацију инвестиционог пројекта у складу са пуним МСФИ (МРС 20)

Обратили сте се Министарству финансија (у даљем тексту: Министарство) захтевом за давање мишљења о начину рачуноводственог евидентирања државног давања – подстицаја за реализацију инвестиционог пројекта.

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је следеће:

- „Компанија (подносилац овог захтева) је са Министарством Републике Србије закључила Уговор о додели средстава подстицаја (у даљем тексту: Уговор), у складу са Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у сектору услуга хотелског смештаја (Службени гласник РС, бр. 33/2019 ... и 71/2025);

- Предмет Уговора је додела средстава подстицаја ради финансијске подршке за реализацију инвестиционог пројекта који се односи на изградњу и опремање хотела АВ. Корисник се обавезује да изврши почетну инвестицију у материјална и нематеријална средства у року од две године у уговореном износу, а одобрава му се укупан износ средстава подстицаја у вредности од 20% оправданих трошкова улагања у материјална и нематеријална средства (у даљем тексту: Инвестициони пројекат);

- Корисник се обавезује да ће у року од две године, рачунајући од дана подношења пријаве за доделу средстава, реализовати Инвестициони пројекат, као и да ће бити искључиви власник корисник имовине стечене Инвестиционим пројектом. Корисник се обавезује да изврши почетну инвестицију у материјална и нематеријална средства у року до две године, рачунајући од дана подношења пријаве за доделу средстава, где најмање 25% улагања мора бити финансирано из сопствених средстава, односно средстава која не садрже било какву државну помоћ;

- Имајући у виду одредбе Уговора, којима је наведено да се средства подстицаја дају ради финансијске подршке за изградњу и опремање хотела Intercontinental, као и да се Корисник обавезује да изврши инвестицију у материјална и нематеријална средства, суштина је да се субвенција не односи само на улагање у објекат

хотела, већ и на набавку опреме и евентуалне нематеријалне имовине;

- Уговором није дефинисан било који услов у вези са запошљавањем радника, што значи да се подстицај не односи на издатке у вези са запосленима, нити је прописан период у којем је потребно одржати одређени број запослених;

- С друге стране, корисник подстицаја је у обавези да директно улагање које је предмет инвестиционог пројекта одржи на истој локацији у Београдском региону у периоду од најмање пет година након реализације Инвестиционог пројекта, као и да се у том периоду одржи категорија хотела, као и да не смањује вредност материјалних и нематеријалних средстава достигнуто током реализације Инвестиционог пројекта током истог периода;

- У односу на наведене околности, молимо да се изјасните о начину рачуноводственог евидентирања конкретног државног давања. Суштина питања је да ли је за потребе признавања прихода од условљеног државног давања на систематској основи у билансу успеха релевантан искључиво проценени корисни век употребе (период амортизовања) материјалних и нематеријалних средстава финансираних из средстава државног давања, или је релевантан период током којег трају обавезе из Уговора.”

Према дефиницији из МРС 20: *Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи* (у даљем тексту: МРС 20), давања повезана са средствима су државна давања за која је примарни услов да ентитет који има право да прими давање треба да набави, изгради или на други начин прибави дугорочна средства.

Одредбама параграфа 7. МРС 20 прописано је да државна давања, укључујући немонетарна давања по фер вредности, не треба да се признају све док не постоји оправдана увереност:

(а) да ће се ентитет придржавати услова повезаних са давањима; и

(б) да ће давање бити примљено.

Према општем правилу из параграфа 12. МРС 20, државно давање се признаје на систематској основи у Билансу успеха током периода у којима ентитет признаје као расход повезане трошкове које треба покрити из тог давања (тзв. приходни приступ).

У складу са параграфом 20. МРС 20 државно давање које се прима као надокнада за настале расходе или губитке или у сврху пружања директне финансијске подршке ентитету са којом нису повезани будући трошкови се признаје у Билансу успеха периода у којем се прима.

Дакле, основним параграфима 12. и 20. МРС 20 дефинисан је искључиво приходни приступ, што указује да са аспекта правилне примене МРС 20 постоји само један приступ који би требало применити, а то је управо приходни приступ.

Према параграфу 24. МРС 20, државна давања повезана са средствима, укључују и немонетарна давања по фер вредности, исказују се на један од два начина:

1) као одложени приход по основу давања, уз признавање прихода на систематској основи током периода амортизовања средства, или

2) умањењем набавне вредности средства, тј. одузимањем износа давања приликом израчунавања књиговодствене вредности средства (на овај начин давање се индиректно признаје у Билансу успеха на систематској основи путем умањених расхода амортизације током корисног века употребе).

Оба поступка (начина) су прихватљива и дозвољена сагласно МРС 20, а на обвезницима је да одреде (рачуноводственим политикама) који ће применити. Приликом овог избора, треба имати у виду да је ефекат на резултат у Билансу успеха у оба случаја исти. Наиме, у првом случају биће исказивани већи приходи, али и већи расходи амортизације по периодима, док ће у другом случају приходи и расходи бити мањи, али ефекат на резултат остаје свакако исти.

Сагласно параграфу 39. МРС 20, у Напоменама уз финансијске извештаје потребно је обелоданити следеће:

(а) усвојену рачуноводствену политику у вези са државним давањима, укључујући усвојене методе презентације у финансијским извештајима;

(б) природу и обим државних давања признатих у финансијским извештајима и указивање на друге облике државне помоћи од којих је ентитет имао директне користи; и

(ц) неиспуњене услове и друге потенцијалне обавезе повезане са државном помоћи која је призната.

Имајући у виду све наведено, сматрамо да је према концепту МРС 20, кључни принцип тзв. „*matching principle*”, односно да се државно давање признаје у Билансу успеха у истим периодима у којима се признају трошкови које то давање треба да надокнади. Такође, мишљења смо да је у конкретном случају државно давање намењено финансирању инвестиције у материјална и нематеријална средства и да релевантни расходи обухватају расходе који настају по основу амортизације тих средстава. Самим тим, за потребе признавања прихода од условљеног државног давања на систематској основи у Билансу успеха релевантан је искључиво корисни век употребе (период амортизовања) материјалних и нематеријалних средстава финансираних из средстава државног давања, а не период уговорне обавезе. Додатно указујемо да период трајања уговорне обавезе (пет година) није релевантан за одређивање периода признавања прихода, већ представља услов чије би неиспуњење могло довести до обавезе повраћаја примљеног давања. (МФИН, бр. 001160297 2026 10520 016 000 011 004 од 12. марта 2026. године)

4. Критеријуми за квалификовање одређене исправе као веродостојне рачуноводствене исправе

У вези са захтевом АБ, којим тражите одговор на питање шта се сматра веродостојном рачуноводственом исправом (по основу које би обвезник евидентирао расход у својим пословним књигама и, с тим у вези, доказао да је извршио промет секундарних сировина),

из надлежности прописа о рачуноводству обавештавамо вас о следећем:

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је следеће:

● Порески обвезник је уписан у Регистар привредних субјеката са претежном делатношћу 4677 – *Трговина на велико отпацима и остацима*, а набавку врши од већег броја предузетничких радњи и привредних друштава. Сагласно наведеном, све набавке сировина врши на начин приказан у пословној документацији која представља књиговодствено веродостојне исправе (фактуре).

● Порески обвезник је на позицији б. ПБ1 за пореску 2021. годину исказао трошкове који нису у потпуности документовани. С тим у вези, Пореска контрола је на основу провере добављача од добављача пореског обвезника, извршила корекцију повећањем износа недokumentованих трошкова, имајући у виду утврђене неправилности у пословању тих субјеката.

● Такође, порески обвезник врши проверу својих добављача у обиму доступних информација и поседује фактуре за све трошкове евидентираних у пословним књигама. Према наводима из захтева, обвезник је преузимао робу која је фактурисана.

На крају је постављено питање: Који су критеријуми за квалификовање одређене исправе као веродостојне рачуноводствене исправе?

Одредбама члана 9. став 2. Закона, прописано је да рачуноводствена исправа представља писани документ или електронски запис о насталој пословној промени, која обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене.

Чланом 10. став 1. Закона прописано је да је лице које саставља рачуноводствену исправу одговорно за истинитост и потпуност података у исправи, за њену рачунску тачност и да она веродостојно приказује насталу пословну промену.

Одредбама члана 10. став 4. Закона прописано је да је правно лице, односно предузетник дужно да, пре уноса података из рачуноводствене исправе у пословне књиге одреди одговорно лице које треба да изврши контролу веродостојности исправе. Одговорно лице потписом, односно другом идентификационом ознаком (утврђеном општим актом којим правно лице, односно предузетник уређује организацију рачуноводства) потврђује да је рачуноводствена исправа веродостојна (потпуна, истинита, рачунски тачна и да веродостојно приказује пословну промену).

Имајући у виду све претходно наведено, са аспекта примене рачуноводствених прописа, може се закључити да, уколико конкретна рачуноводствена исправа испуњава законом прописане услове за квалификовање као веродостојна рачуноводствена исправа, и ако је порески обвезник на основу такве исправе извршио евидентирање у својим пословним књигама, сматра се да је поступио у складу са важећим законским прописима. (МФИН, бр. 572129 2026 10520 004 000 011 004 од 19. марта 2026. године)

5. Веродостојност купопродајног уговора као веродостојне рачуноводствене исправе

У вези са Вашим захтевом, којим тражите мишљење о томе да ли се предметни акт може сматрати веродостојном рачуноводственом исправом, на основу које је могуће евидентирати пословну промену - искњижавање залиха по основу купопродајног уговора, из надлежности прописа о рачуноводству обавештавамо вас о следећем:

Сагласно члану 9. став 1. Закона, прописано је да се књижење пословних промена и догађаја на рачунима имовине, обавеза, капитала, прихода и расхода врши на основу веродостојних рачуноводствених исправа.

Одредбама члана 9. став 2. Закона, прописано је да рачуноводствена исправа представља писани документ или електронски запис о насталој пословној промени, која обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене.

Чланом 10. став 1. Закона прописано је да је лице које саставља рачуноводствену исправу одговорно за истинитост и потпуност података у исправу, за њену рачунску тачност и да она веродостојно приказује насталу пословну промену.

Одредбама члана 10. став 4. Закона прописано је да је правно лице, односно предузетник дужно да, пре уноса података из рачуноводствене исправе у пословне књиге одреди одговорно лице које треба да изврши контролу веродостојности исправе. Одговорно лице потписом, односно другом идентификационом ознаком (утврђеном општим актом којим правно лице, односно предузетник уређује организацију рачуноводства) потврђује да је рачуноводствена исправа веродостојна (потпуна, истинита, рачунски тачна и да веродостојно приказује пословну промену).

Имајући у виду све претходно наведено, са аспекта примене рачуноводствених прописа, може се закључити да, уколико конкретна рачуноводствена исправа (предметни акт достављен у прилогу захтева) испуњава законом прописане услове за квалификовање као веродостојна рачуноводствена исправа, у смислу члана 9. став 2. Закона, и ако је порески обвезник на основу такве исправе извршио евидентирање у својим пословним књигама, сматра се да је поступио у складу са важећим законским прописима. (МФИН, бр. 001427210 2026 10520 016 000 011 003 од 23. априла 2026. године)

ОБЈЕДИЊЕНА МИШЉЕЊА

1. Порески аспект (порез на пренос апсолутних права, порез на капитални добитак и ПДВ) преноса целокупне имовине привредних друштава на новоосновано привредно друштво приликом спровођења поступка статусне промене спајања

1. Са аспекта Закона о порезима на имовину

Према одредби члана 23. став 1. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, бр. 26/01,

45/02 – СУС, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 – УС, 47/13, 68/14 – др. закон, 95/18, 99/18 – УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24 – у даљем тексту: ЗПИ), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду, и то:

- права својине на непокретности,
- права интелектуалне својине,
- права својине на употребљаваном пловилу, односно права својине на употребљаваном ваздухоплову са сопственим погоном – осим државног;
- права својине на употребљаваном моторном возилу – осим на мопеду, мотокултиватору, трактору и радној машини,
- права коришћења грађевинског земљишта, као и
- права трајног коришћења паркинг места у отвореном стамбеном блоку или стамбеном комплексу.

Порез на пренос апсолутних права плаћа се и код давања грађевинског земљишта у јавној својини у закуп, у складу са законом који уређује планирање и изградњу, односно водног земљишта у јавној својини у закуп, у складу са законом којим се уређују воде, на период дужи од једне године или на неодређено време, ради изградње објеката (члан 23. став 2. ЗПИ).

Од опорезивања порезом на пренос апсолутних права изузима се пренос апсолутног права из члана 23. ЗПИ са правног претходника на правног следбеника у статусној промени, у складу са законом којим се уређују привредна друштва (члан 24а тачка 3) ЗПИ).

Према члану 487. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21 и 19/25) – у даљем тексту: Закон о привредним друштвима), два или више друштава могу се спојити оснивањем новог друштва и преношењем на то друштво целокупне имовине и обавеза, чиме друштва која се спајају престају да постоје без спровођења поступка ликвидације.

Према томе, пренос целокупне имовине привредних друштава на новоосновано привредно друштво који се врши у циљу статусне промене спајање, изузет је од опорезивања порезом на пренос апсолутних права, уколико се та статусна промена спроводи у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

2. Са аспекта Закона о порезу на добит правних лица

Према одредби члана 27. став 1. тачка 1) Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 91/15 – аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 118/21 и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПД), капитални добитак обвезник остварује продајом, односно другим преносом уз накнаду (у даљем тексту: продаја) непокретности које је користио, односно које користи као основно средство за обављање делатности укључујући и непокретности у изградњи.

Сагласно одредбама члана 27. ст. 3. и 4. ЗПДПД, капитални добитак представља разлику између продајне цене имовине из ст. 1. и 2. овог члана (у даљем тексту:

имовина) и њене набавне цене, утврђене према одредбама овог закона, а ако је разлика из става 3. овог члана негативна, у питању је капитални губитак.

У складу са чланом 31. став 1. ЗПДПЛ, статусна промена резидентних обвезника извршена у складу са законом којим се уређују привредна друштва (у даљем тексту: статусна промена), одлаже настанак пореске обавезе по основу капиталних добитака.

Пореска обавеза по основу капиталних добитака из става 1. овог члана настаће у тренутку кад правно лице које је имовину из члана 27. овог закона стекло статусном променом изврши продају те имовине (члан 31. став 2. ЗПДПЛ).

Капитални добитак из става 2. овог члана обрачунава се као разлика између продајне цене имовине и њене набавне цене коју је платило правно лице које је ту имовину статусном променом пренело на друго правно лице, усклађене на начин из члана 29. овог закона од дана набавке до дана продаје (члан 31. став 3. ЗПДПЛ).

Према одредбама члана 63. ст. 1. и 2. ЗПДПЛ, порески обвезник је дужан да надлежном пореском органу поднесе пореску пријаву у којој је обрачунат порез, за период за који се утврђује порез, а уз пореску пријаву порески обвезник је дужан да поднесе и порески биланс за период из става 1. овог члана.

Сагласно члану 63. став 3. ЗПДПЛ, пореска пријава подноси се у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује порез.

Изузетно од става 3. овог члана, у случају статусне промене која има за последицу престанак друштва, пореска пријава подноси се у року од 60 дана од дана уписа статусне промене у надлежном регистру, а подноси је правни следбеник друштва које је престало да постоји у статусној промени. Уколико има више правних следбеника пореску пријаву подноси законски заступник друштва које престаје да постоји услед статусне промене.

Према закону који уређује привредна друштва, два или више друштава могу се спојити оснивањем новог друштва и преношењем на то друштво целокупне имовине и обавеза, чиме друштва која се спајају престају да постоје без спровођења поступка ликвидације.

Имајући у виду наведено, када друштво, које учествује у статусној промени спајање, пренесе на (ново) друштво које се оснива статусном променом (друштво стицалац) непокретност, тако извршеним преносом одлаже се настанак пореске обавезе по основу капиталног добитка, при чему друштво стицалац утврђује капитални добитак приликом (евентуалне) продаје предметне непокретности, на начин прописан чланом 31. став 3. ЗПДПЛ.

3. Са аспекта Закона о порезу на додату вредност

Сагласно одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14–др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19, 153/20, 138/22, 94/24 и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДВ), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. ЗПДВ, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, испорука сваког добра у имовини која се преноси сматра се посебним прометом (члан 4. став 8. ЗПДВ).

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. ЗПДВ).

Према ставу 8. истог члана ЗПДВ, код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, свака услуга која се пружа преносом имовине сматра се посебним прометом.

Одредбом члана 6. став 1. тачка 1) ЗПДВ прописано је да се сматра да промет добара и услуга, у смислу овог закона, није извршен код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.

Код преноса целокупне или дела имовине из става 1. тачка 1) овог члана сматра се да стицалац ступа на место преносиоца (члан 6. став 3. ЗПДВ).

Преносилац имовине или дела имовине из става 1. тачка 1) овог члана дужан је да стицаоцу достави све податке који се односе на добра и услуге који чине имовину или део имовине чији је пренос извршен (члан 6. став 4. ЗПДВ).

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, ако је уговором, односно одлуком на основу које се врши пренос имовине или дела имовине предвиђено да ће се на промет добара и услуга који чине имовину или део имовине који се преноси обрачунати ПДВ у складу са овим законом, сматра се да је тај промет добара и услуга извршен (члан 6. став 6. ЗПДВ).

Пренос целокупне или дела имовине ближе је уређен Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23, 15/23, 60/23, 96/23, 116/23, 29/24, 65/24, 73/24, 101/24 и 107/24 – у даљем тексту: ППДВ).

Према одредби члана 12. став 1. ППДВ, пренос целокупне имовине код којег се, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) ЗПДВ, сматра да промет добара и услуга није извршен је пренос целокупне имовине код:

- 1) статусне промене привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;
- 2) наставка обављања делатности предузетника у форми привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;
- 3) продаје, улагања, односно бестеретно давања;
- 4) наслеђивања.

Сагласно одредби члана 14а став 1. ППДВ, изузетно од члана 6. став 1. тачка 1) ЗПДВ, ако је уговором, односно одлуком на основу које се врши пренос имовине или дела имовине предвиђено да ће се на промет добара и услуга који чине имовину или део имовине који се

преноси обрачунати ПДВ у складу са ЗПДВ, сматра се да је тај промет добара и услуга извршен.

Према одредби члана 14а став 2. ППДВ, на промет добара и услуга из става 1. овог члана примењују се одредбе ЗПДВ и овог правилника (одређивање да ли за промет постоји обавеза обрачунавања ПДВ или та обавеза не постоји, по којој се пореској стопи опорезује промет и ко се сматра пореским дужником за промет за који постоји обавеза обрачунавања ПДВ и др.).

Према томе, када обвезник ПДВ изврши пренос целокупне имовине, са или без накнаде, или као улог, сматра се да промет добара и услуга није извршен ако су испуњени прописани услови: да је стицалац обвезник ПДВ, односно да тим преносом постаје обвезник ПДВ и да наставља да обавља исту делатност коју је обављао преносилац. Испуњеност услова за примену члана 6. став 1. тачка 1) ЗПДВ утврђује се на дан преноса имовине. Ако неки од прописаних услова није испуњен, испорука сваког добра у имовини која се преноси, односно свака услуга која се пружа преносом имовине сматра се посебним прометом у складу са ЗПДВ. С тим у вези, наведена правила примењују се и на пренос целокупне имовине у поступку статусне промене спајања у складу са законом којим се уређују привредна друштва, при чему напомињемо да се пренос имовине у поступку статусне промене сматра теретним правним послом. (МФИН, бр. 187451 2026 10520 004 000 011 004 од 9. фебруар 2026. године)

2. Порески третман преноса непокретности са привредног друштва на физичко лице а по основу пресуде суда о подели заједничке имовине супружника у поступку бракоразводне парнице

Размотрили смо ваш захтев од 11. марта 2026. године, за давање мишљења по питању пореског третмана преноса непокретности са привредног друштва на физичко лице.

У захтеву наводите да „Правоснажном пресудом којом је разведен брак супружника, утврђено је да један супружник по основу стицања у браку има удео у имовини привредног друштва, чији је једини уписани и у АПР-у регистровани оснивач, други супружник, те да ће у посебном поступку и посебним актом супружници утврдити висину тог удела. Указујете да „Након тога, тужиља подноси тужбу против бившег супружника, који је једини уписани оснивач привредног друштва, као првотуженог и против привредног друштва, као друготуженог, тражећи да се утврди њен удео у привредном друштву у висини од 50%. Правоснажном и извршном пресудом надлежног суда, утврђено је да тужиља, као физичко лице има право својине на непокретностима које су у јавним књигама уписане као својина привредног друштва, друготуженог, чији је оснивач првотужени, а по основу утврђеног удела тужиље у привредном друштву у висини од 15%. У овом поступку утврђено је да тужиља има удео стечен током трајања брака у висини од 15% у имовини привредног друштва, те да се неће вршити упис тужиље као суоснивача, већ да ће се уместо удела тужиљи досудити имовина и извршити издвајање одре-

ђених непокретности из имовине привредног друштва, на име њеног утврђеног удела стеченог током брака.

С тим у вези, дајемо одговор:

1. Са аспекта примене Закона о порезу на доходак грађана

Према одредбама чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка, 108/13, 57/14, 68/14-др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23, 94/24, 19/25 и 109/25 - у даљем тексту: ЗПДГ), физичка лица која остварују доходак плаћају порез на доходак грађана на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети од опорезивања, односно који су ослобођени од плаћања пореза овим законом.

Приходи који подлежу опорезивању порезом на доходак грађана, опорезују се било да су остварени у новцу, у натури, чињењем или на други начин (члан 3. став 2. ЗПДГ).

Одредбом члана 61. став 1. тачка 4) ЗПДГ прописано је да се приходом од капитала сматра узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва за њихове приватне потребе и личну потрошњу.

Обвезник пореза на приходе од капитала је физичко лице које остварује те приходе (члан 62. ЗПДГ).

Према одредбама члана 72. став 1. тач. 1) и 3) ЗПДГ, капитални добитак, односно губитак у смислу овог закона представља разлику између продајне цене права, удела и хартија од вредности и њихове набавне цене, остварену преносом стварних права на непокретности-ма и удела у капиталу правних лица, акција и осталих хартија од вредности.

Обвезник пореза на капитални добитак је свако физичко лице, укључујући и предузетника, које је извршило пренос права, удела и хартија од вредности из става 1. овог члана (члан 72. став 4. ЗПДГ).

Одредбом члана 72а став 1. тачка 3) ЗПДГ прописано је да се капиталним добитком, односно губитком у смислу овог закона не сматра разлика настала преносом права, удела или хартија од вредности, када се пренос врши између разведених брачних другова, а у непосредној је вези са разводом брака.

Одредбом члана 177. Породичног закона („Службени гласник РС”, бр. 8/05, 72/11-др. закон, 6/15 и 109/25-др. закон) прописано је да деобом заједничке имовине, у смислу овог закона, сматра се утврђивање сувласничког односно суповласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини.

Деоба заједничке имовине може се вршити за време трајања брака и после његовог престанка (члан 178. Породичног закона).

Имајући у виду наведено, у случају када је у вези са утврђивањем брачне тековине по основу заједничке имовине стечене током трајања брачне заједнице (у предметном случају по основу удела у привредном друштву), правоснажном и извршном пресудом утврђено право разведеног брачног друга-тужиље на удео у

привредном друштву чији је као једини оснивач у АПР уписан други разведени брачни друг-тужени, тако да се уместо преноса удела са туженог на тужену (на име тужиљиног утврђеног удела стеченог током брака) обавеза по основу деобе заједничке имовине спроведе на начин да наведено привредно друштво изврши издвајање одређених непокретности из имовине привредног друштва и пренесе на тужену, такво стицање непокретности од стране тужене представља приход физичког лица који се опорезује порезом на доходак грађана као приход од капитала.

Наиме, како је правоснажном и извршном пресудом утврђено да се неће извршити упис тужиље као суоснивача привредног друштва и да ће уместо припадајућег удела у том друштву (судском пресудом утврђен удео у висини од 15%), тужиљи пренети одређена имовина привредног друштва тако што ће се извршити издвајање одређених непокретности из имовине тог привредног друштва на име њеног утврђеног удела стеченог током трајања брачне заједнице, сматрамо да у предметном случају пренос непокретности са привредног друштва на физичко лице (тужиљу којој је судском пресудом утврђен удео у том привредном друштву у висини од 15%) представља узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва (тужиље) за приватне потребе и личну потрошњу (члан 61. став 1. тачка 4) ЗПДГ).

Имајући у виду претходно описани начин утврђивања сувласничког, односно суповериљачког удела супружника у заједничкој имовини, истичемо да се код преноса права, удела или хартија од вредности између разведених брачних другова, не плаћа порез на капитални добитак сагласно одредби члана 72а став 1. тачка 3) ЗПДГ. Према наведеној одредби ЗПДГ, разлика настала преносом права, удела или хартија од вредности, када се пренос врши између разведених брачних другова а у непосредној је вези са разводом брака, не сматра се капиталним добитком, односно губитком у смислу овог закона.

Такође, полазећи од претходно описаног начина утврђивања сувласничког, односно суповериљачког удела супружника у заједничкој имовини, други разведени брачни друг-тужени који је једини оснивач уписан у АПР, није обвезник пореза на приходе од капитала из члана 61. став 1. тачка 4) ЗПДГ, кад је привредно друштво правоснажном и извршном пресудом (којом је утврђено да тужиља има удео стечен током трајања брака у висини од 15% у имовини привредног друштва, те да се неће вршити упис тужиље као суоснивача, већ да ће се уместо удела тужиљи досудити имовина и извршити издвајање одређених непокретности из имовине привредног друштва, на име њеног утврђеног удела стеченог током брака) обавезано да изврши издвајање одређених непокретности из сопствене имовине и пренесе их на тужену на име тужиљиног утврђеног удела стеченог током брака.

2. Са аспекта примене Закона о порезима на имовину

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, бр.

26/01, 45/02 - СУС, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 - УС, 47/13, 68/14 - др. закон, 95/18, 99/18 - УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24 - у даљем тексту: ЗПИ), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Преносом уз накнаду, који је предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права, сматра се и стицање права својине и других права из члана 23. ЗПИ на основу правоснажне судске одлуке или другог појединачног акта државног, односно другог надлежног органа или лица са јавним овлашћењем (члан 24. тачка 1) ЗПИ).

Од опорезивања порезом на пренос апсолутних права изузима се пренос, односно стицање апсолутног права из чл. 23. и 24. ЗПИ на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а тачка 1) ЗПИ).

Према одредби члана 25. став 4. ЗПИ, у случају из члана 23. став 1. тачка 4а) и члана 24. ЗПИ, обвезник пореза на пренос апсолутног права је купац, односно стицалац апсолутног права.

Према одредби члана 47. став 2. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 - др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21 и 19/25), улози који су уплаћени, односно унети у друштво постају имовина друштва.

С тим у вези, потребно је разликовати својински режим над привредним друштвом од својинског режима на имовини привредног друштва. Наиме, на основу улога у привредно друштво, који чини право својине на целој или делу непокретности, улагач губи право својине на тој непокретности а право стиче привредно друштво у које се улагање врши. Уједно, улагач у обиму свог улога стиче „својину над друштвом” тј. уделе у том друштву.

Према томе, на пренос права својине на непокретности, са привредног друштва на физичко лице, који се врши по основу правоснажне и извршне пресуде надлежног суда, којом је утврђено да се уместо удела тужиљи досуди имовина и изврши издвајање одређених непокретности из имовине привредног друштва, порез на пренос апсолутних права се плаћа, уколико се на тај пренос не плаћа порез на додату вредност.

Обвезник пореза на пренос апсолутних права код преноса права својине на непокретности по основу судске одлуке је стицалац тог права.

Чињеница да се пренос права својине на непокретностима са привредног друштва на физичко лице врши ради намирења удела тог лица по основу стицања у току трајања брака, након његовог развода, није од утицаја на постојање обавезе по основу пореза на пренос апсолутних права.

Дакле, нема основа да се у конкретном случају примени право на пореско ослобођење уређено одредбом члана 21. став 1. тачка 6а) ЗПИ, према коме се порез на наслеђе и поклон не плаћа на поделу имовине која је заједнички стечена од стране супружника за време трајања брака, која се врши између бивших супружника чиме се уређују њихови имовински односи у вези

са разводом брака. Наиме, улагањем непокретности у имовину привредног друштва, у току трајања брачне заједнице, право својине на тим непокретностима је пренето привредном друштву, док су предмет стицања у браку удели стечени по основу наведеног улагања. С тим у вези, пренос непокретности са привредног друштва на физичко лице у конкретном случају се не може сматрати поделом имовине која је заједнички стечена од стране супружника за време трајања брака.

3. Са аспекта примене Закона о порезу на добит правних лица

Одредбама члана 6. ст. 1. и 2. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15-аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 118/21 и 94/24 - у даљем тексту: ЗПДПЛ) прописано је да је основица пореза на добит правних лица опорезива добит, која се утврђује у пореском билансу усклађивањем добити обвезника исказане у билансу успеха, који је сачињен у складу са међународним рачуноводственим стандардима (у даљем тексту: МРС), односно међународним стандардима финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ), односно међународним стандардом финансијског извештавања за мала и средња правна лица (у даљем тексту: МСФИ за МСП) и прописима којима се уређује рачуноводство, на начин утврђен овим законом.

Сагласно са одредбом члана 7. став 1. ЗПДПЛ, за утврђивање опорезиве добити признају се расходи у износима утврђеним билансом успеха, у складу са МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, као и прописима којима се уређује рачуноводство, осим расхода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

За утврђивање опорезиве добити обвезника који, према прописима којима се уређује рачуноводство, не примењује МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, признају се расходи утврђени у складу са начином признавања, мерења и процењивања расхода који прописује министар финансија, осим расхода за које је овим законом прописан други начин утврђивања (члан 7. став 2. ЗПДПЛ).

У складу са одредбама члана 23. ст. 1. и 2. ЗПДПЛ, за утврђивање опорезиве добити признају се приходи у износима утврђеним билансом успеха, у складу са МРС, односно МСФИ, односно МСФИ за МСП, и прописима којима се уређује рачуноводство, осим прихода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

За утврђивање опорезиве добити обвезника који, према прописима којима се уређује рачуноводство, не примењује МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, признају се приходи утврђени у складу са начином признавања, мерења и процењивања прихода који прописује министар финансија, осим прихода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

По питању начина евидентирања у пословним књигама обвезника (привредног друштва - апотекарске установе) преноса права на непокретности са привредног друштва на тужиљу као физичко лице, Сектор за

финансијски систем, као надлежан за тумачење прописа о рачуноводству, одговорио је на следећи начин:

„Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон, у даљем тексту: Закон), уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је следеће:

- Правоснажном пресудом којом је разведен брак супружника, утврђено је да један супружник по основу стицања у браку има удео у имовини привредног друштва, чији је једини уписани и у АПР-у регистровани оснивач, други супружник, те да ће у посебном поступку и посебним актом супружници утврдили висину тог удела;

- Након тога, тужилца подноси тужбу против бившег супружника, који је једини уписани оснивач привредног друштва, као првотуженог и против привредног друштва, као друготуженог, тражећи да се утврди њен удео у привредном друштву у висини од 50%;

- Правоснажном и извршном пресудом надлежног суда, утврђено је да тужилца, као физичко лице има право својине на непокретностима које су у јавним књигама уписане као својина привредног друштва, друготуженог, чији је оснивач првотужени, а по основу утврђеног удела тужилце у привредном друштву у висини од 15%;

- У овом поступку утврђено је да тужилца има удео стечен током трајања брака у висини од 15% у имовини привредног друштва, те да се неће вршити упис тужилце као суоснивача, већ да ће се уместо удела тужилца досудити имовина и извршити издавајње одређених непокретности из имовине привредног друштва, на име њеног утврђеног удела стеченог током брака, у складу са одредбама Породичног закона (чл. 171 – 181);

- Судска одлука је по службеној дужности достављена Републичком геодетском заводу на спровођењу промена имаоца права својине на наведеним непокретностима. Непокретности на којима је утврђено право својине тужилце и које се издавају из имовине привредног друштва, по основу утврђеног дела тужилце, су непокретности које се у пословним књигама привредног друштва воде као инвестиционе некретности, а једна непокретност је намењена за даљу продају;

- Предметне непокретности нису служиле за обављање пословне делатности привредног друштва и не ради се о новоизграђеним непокретностима, у смислу постојања обавезе плаћања ПДВ-а.

Одредбама члана 43. став 2. Закона, прописано је да су законски заступник, орган управљања и надзорни орган правног лица у складу са законом, односно предузетник, као и одговорно лице из члана 15. овог закона, односно одговорно лице из члана 16. став 4. овог закона, делујући у оквиру надлежности које су им законом и интерном регулативом правног лица односно предузетника додељени, колективно су одговорни за истинито и поштено приказивање:

1) редовног годишњег финансијског извештаја и годишњег извештаја о пословању;

2) консолидованог годишњег финансијског извештаја и консолидованог годишњег извештаја о пословању.

Пре свега, на бази свих информација из захтева, економска суштина ове судске одлуке јесте смањење нето имовине привредног друштва у корист физичког лица (бившег супружника), али је неопходно истаћи да тужилца није постала члан овог друштва, да се не ради о исплати добили или купопродаји, већ о обавези да друштво уступи део имовине по судској одлуци.

Са аспекта примене прописа о рачуноводству, а полазећи од начела суштина изнад форме и Концептуалног оквира за финансијско извештавање, наведена трансакција не представља промет добара, нити расход пословања, већ последицу утврђеног права трећег лица на делу имовине привредног друштва.

С тим у вези, пренос непокретности са привредног друштва на физичко лице, по основу судске одлуке, у пословним књигама привредног друштва евидентира се као смањење имовине уз истовремено смањење капитала.

За непокретности које се у пословним књигама воде као инвестиционе некретнине (рачун 024 – Инвестиционе некретнине), врши се њихово искњижавање уз задужење одговарајућег рачуна капитала (нпр. 309 – Остали основни капитал), док се за непокретности намењене продаји (одређени рачун у оквиру групе 13) врши аналогно искњижавање на терет капитала.

Дакле, пренос права својине на непокретностима са привредног друштва на физичко лице, извршен по основу правноснажне судске одлуке којом се утврђује удео у заједничкој имовини супружника, у пословним књигама привредног друштва евидентира се као смањење имовине уз истовремено смањење капитала, у висини књиговодствене вредности пренетих непокретности, без признавања расхода и без утицаја на резултат пословања. Имајући у виду да у конкретном случају не постоји трансакција са накнадом, већ престанак признавања имовине по основу судске одлуке, предметне непокретности се из пословних књига искњижавају по њиховој књиговодственој вредности.

Одговор у вези са применом прописа дат је према подацима које сте изнели у захтеву. Напомињемо да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС”, број 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 – др. закон), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.”

Имајући у виду наведени одговор, према ком се пренос права својине на непокретностима са привредног друштва на физичко лице (извршен у конкретном случају) у пословним књигама привредног друштва евидентира као смањење имовине уз истовремено смањење капитала, у висини књиговодствене вредности пренетих непокретности, без признавања расхода и без утицаја на резултат пословања, мишљења смо да тако извршеним преносом није настао приход или расход који је од утицаја на висину опорезиве добити са становишта ЗПДПЛ. (МФИН, бр. 001255712 2026 10520 004 000 011 004 од 6. април 2026. године)

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ МАЈУ 2026. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Празник рада 1. и 2. мај – празнује се нерадно	1. и 2. V	1/26 и 8/26
2	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец април 2026. године	5. V	7/21
3	Крајњи рок за јавна предузећа и њихова зависна друштва да на web апликацији РИНО – Регистар измирења новчаних обавеза, доставе извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за април 2026. године	5. V	13/13, 6/18 и 9/21
4	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у априлу 2026. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	5. V	25/10 и 18/17
5	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗОП, за месец април 2026. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец април 2026. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Обавеза приређивача игара на срећу преко средстава електронске комуникације да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу месечне евиденције на обрасцима: ЕМПК, ЕМПДИ, ЕМПУ/О, ЕМУ/И и ЕМПР/ЕР, за месец април 2026. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
9	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – обрасци: МОН1, МОН2 и МОНТ за месец април 2026. године	5. V	8/20, 14 и 15/20 и 8/21

1	2	3	4
10	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец април 2026. године, у складу са Законом о угоститељству	5. V	21/19
11	Достављање Народној банци Србије извештаја о резидентима и нерезидентима – имаоцима хартија од вредности на Обрасцу ХОВ-ДАП у складу са Одлуком о извештавању о пословима с хартијама од вредности – само ако је на дан 30. априла 2026. године стање на рачуну клијента веће од нуле	8. V ¹	16/17
12	Подношење пореске пријаве за порез на премије неживотних осигурања на Обрасцу ПП ПНО и за плаћање овог пореза за април 2026. године – друштва за осигурање	11. V ²	6/16
13	Достављање пореске пријаве на Обрасцу ПП ПДВ за обрачун ПДВ за април 2026, у складу са чланом 50. став 3. Закона о ПДВ – порески дужници из члана 9. став 1. Закона о ПДВ за промет из области грађевинарства и други порески дужници који нису обвезници ПДВ	11. V ²	21 и 22/15
14	Електронско евидентирање обрачуна ПДВ за април 2026. године – месечни обвезници ПДВ	12. V ³	1/24, 15/24, 16/24 и 1/25
15	Електронско евидентирање претходног пореза на СЕФ за април 2026. године – месечни обвезници ПДВ	12. V ³	1/24, 15/24, 16/24 и 1/25
16	Крајњи рок за подношење пријаве за плаћање годишњег пореза на доходак грађана за 2025. годину на Обрасцу ПП ГПДГ, у електронском облику	15. V	8/26
17	Крајњи рок за уплату аконтације пореза на имовину за II тромесечје 2026. године	15. V	7/26
18	Подношење обрачуна акцизе и плаћање обрачунате акцизе за период од 16.4. до 30.4.2026. године, на Обрасцу ППОА – Пореска пријава за обрачун акцизе	15. V	14/25 и 1/26
19	Подношење обрачуна и плаћање акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу и на компримовани природни гас за погон превозних средстава на Обрасцу ПП ОАЕЛКПГ за месец април 2026. године	15. V	20/25 и 1/26
20	Подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ОД-О и за плаћање социјалних доприноса за осниваче, односно чланове привредног друштва, који нису засновали радни однос у свом друштву, најмање на најнижу основицу, за месец април 2026. године	15. V	6/16, 21 и 22/16, 17/17, 17/21 и 24/25
21	Плаћање накнаде за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте за период од 16. до 30. априла 2026. године	15. V	19/14, 20/14 и 14/22
22	Подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ПДВ, прегледа обрачуна ПДВ на Обрасцу ПОПДВ и пратећих образаца за месец април 2026. године – обвезници ПДВ који ПДВ плаћају за календарски месец	15. V	1 и 2/18, 13/18, 14/18 и 16/18
23	Уплата аконтација пореза на добит правних лица за месец април 2026. године	15. V	5 и 6/26
24	Уплата аконтација пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности за април 2026. године – предузетници	15. V	5 и 6/26
25	Уплата аконтација доприноса за социјално осигурање за април 2026. године – власници самосталних радњи који се нису определили за личну зараду	15. V	5 и 6/26
26	Достављање Народној банци Србије електронским путем Извештаја о издавању дужничких хартија од вредности које резиденти емитују у иностранству – на Обрасцу ХОВ-И1 и Извештаја о издавању власничких хартија од вредности које резиденти емитују у иностранству – на Обрасцу ХОВ-И2 у складу са Одлуком о извештавању о пословима с хартијама од вредности – само ако су у априлу 2026. године издаване хартије од вредности	20. V	16/17
27	Достављање Народној банци Србије електронским путем Извештаја о замени, испису и доспећу дужничких и власничких хартија од вредности које резиденти емитују у иностранству, као и о исплати камате/купона или дивиденде по основу тих хартија од вредности – на Обрасцу ХОВ-И3 у складу са Одлуком о извештавању о пословима с хартијама од вредности – само ако је у априлу 2026. године дошло до замене, исписа, исплате камате/купона или исплате дивиденде по основу наведених хартија од вредности	20. V	16/17

1 Крајњи рок за достављање извештаја је пети радни дан од почетка месеца, а у мају пети радни дан је 8. мај 2026. године.

2 Крајњи рок је 10. V (недеља), па се продужава на 11. V (понедељак) у складу са чланом 80. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18 и 2/23) и мишљењем МФИН, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године.

3 Рок истиче закључно са 12. даном календарског месеца који следи пореском периоду за који се врши електронско евидентирање обрачуна ПДВ, односно претходног пореза, у складу са чл. 18. и 28а Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС”, бр. 47/23, . . . и 30/26).

1	2	3	4
28	Достављање Народној банци Србије електронским путем Извештаја о улагању резидената у хартије од вредности које су издали резиденти а које се воде на рачунима хартија од вредности у иностранству – на Обрасцу ХОВ-ДА1 у складу са Одлуком о извештавању о пословима с хартијама од вредности – само ако је на дан 30. априла 2026. године стање на рачуну клијента веће од нуле	20. V	16/17
29	Достављање Народној банци Србије електронским путем Извештаја о улагању резидената у хартије од вредности које су издали нерезиденти а које се воде на рачунима хартија од вредности у иностранству – на Обрасцу ХОВ-ДА2 у складу са Одлуком о извештавању о пословима с хартијама од вредности – само ако је на дан 30. априла 2026. године стање на рачуну клијента веће од нуле	20. V	16/17
30	Најранији рок за подношење захтева за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља, ТНГ и биогорива, који су коришћени за грејање пословних, односно стамбених просторија на Обрасцу РЕФ-Г за април 2026. године	20. V	20/18, 1/20, 1/21 и 3 и 4/26
31	Најранији рок за подношење захтева за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе у индустријске сврхе, на Обрасцу РЕФ-1 са прилозима РЕФ-1а и РЕФ-1б – по истеку месеца у којем су набављени	20. V	9/18, 20/18 и 3 и 4/26
32	Најранији рок за подношење захтева за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности, који се користе за производњу електричне и топлотне енергије, на Обрасцу РЕФ-ЕТЕ са прилозима РЕФ-ЕТЕа и РЕФ-ЕТЕб – по истеку месеца у којем су набављени	20. V	9/18, 20/18 и 3 и 4/26
33	Достављање министарству надлежном за послове енергетике обавештења о уплати накнаде за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте за април 2026. године, на Обрасцу Н-4, у складу са Уредбом о висини, начину обрачуна, плаћања и располагања накнадом за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте – у електронској форми ⁴	20. V	19/14, 20/14, 14/19 и 14/22
34	Достављање министарству надлежном за послове енергетике месечног обрачуна количина деривата нафте на Обрасцу Н-2 и месечног обрачуна износа обавезе плаћања на Обрасцу Н-3, у складу са Уредбом о висини, начину обрачуна, плаћања и располагања накнадом за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте – за април 2026. године (у електронској форми) ⁴	20. V	19/14, 20/14, 14/19 и 14/22
35	Плаћање обрачунате акцизе и подношења пореске пријаве на Обрасцу ПП ОА за период од 1. до 15. маја 2026. године	29. V ⁵	14/25 и 1/26
36	Уплата доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу месечну основицу за послодавце који не уплате зараду запосленима за април 2026. до 31. маја 2026. године – обавезно је и подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ГД	1. VI ⁶	24/25
37	Уплата доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу месечну основицу за предузетнике који су се определили за личну зараду, у случају ако не исплате личну зараду за април 2026. до 31. маја 2026. године – обавезно је и подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ГД	1. VI ⁶	15 и 16/23 и 24/25
38	Плаћање накнаде за формирање и одржавање обавезних резерви нафте и деривата нафте за период од 1. до 15. маја 2026. године	1. VI ⁶	14/19, 14/23
39	Достављање министарству надлежном за послове енергетике Обрасца Е-2-М (месечни обрачун количина електричне енергије испоручених потрошачима и обрачун накнаде за унапређење енергетске ефикасности)	1. VI ⁶	14/19, 14/22 и 20/23
40	Плаћање накнаде за унапређење енергетске ефикасности за април 2026. године	1. VI ⁶	14/19, 14/22 и 20/23

⁴ Доношењем Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18) престаје да важи ова уредба, осим одредаба чл. 3, 11. и 12, који се и даље примењују на обавезу достављања прописаних образаца министарству надлежном за послове енергетике.

⁵ Обвезник акцизе дужан је да обрачунату акцизу уплати најкасније последњег радног дана у месецу, а у мају је то 29.05.2026. године.

⁶ Крајњи рок је 31. V (недеља), па се продужава на 1. VI (понедељак) у складу са чланом 80. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16, 25/18 и 2/23) и мишљењем МФИН, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2026. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	30/26	163.385,00	96,2	118.429,00	95,4
Фебруар	36/26	160.067,00	98,0	116.127,00	98,1

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада (БМЗ) виша од најниже основице, доприноси се обрачунавају на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

Минимална зарада за период **јануар–децембар 2026. године**, утврђена је у нето износу од **371 динар** по радном часу и примењује се за исплате од 1. јануара 2026. године закључно са 31. децембром 2026. године.

Нови износ минималне зараде од 371,00 динар нето по радном сату, примењује се на све исплате минималне зараде које се буду вршиле почев од 1. јануара 2026. године, без обзира на месец за који се врши исплата.

Минимална зарада за период јануар–децембар 2026. године

Ред. бр.	Месец 2026.	Број радних сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар	160	59.360,00	79.797,29
2	Мај, Август и Новембар	168	62.328,00	84.031,24
3	Јануар, Март, Април, Јун, Септембар и Октобар	176	65.296,00	88.265,19
4	Јул и Децембар	184	68.264,00	92.499,14

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **51.297** динара ($146.564 \times 35\%$), а примењује се од 1. јануара 2026. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2026. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 112/25.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **732.820** динара (146.564×5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2026. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 112/25.

5. НАЈВИША ГОДИШЊА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ЗА 2026. ГОДИНУ

Највиша годишња основница доприноса за обавезно социјално осигурање за 2026. годину из члана 43. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, утврђена је у износу од **8.793.840** динара и објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 112/25.

6. УМАЊЕЊЕ ОСНОВИЦЕ ПОРЕЗА НА ЗАРАДЕ

Период примене	Износ
За исплате зарада од 1. јануара 2026. године	34.221,00
За исплате зарада закључно са децембром 2017. године	11.790,00

Приликом исплата зарада почев од 1. јануара 2026. године, примењује се **пореско умањење у износу од 34.221 динара**. Пун износ умањења пореске основнице примењује се за лице које ради пуно радно време. За лице које ради са непуним радним временом, пореско умањење је сразмерно са радним временом тог лица у односу на пуно радно време.

За исплате зарада закључно са децембром 2017. године, примењује се пореско умањење од **11.790 динара**, независно од момента исплате зараде, у складу са одредбом члана 49. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 113/17).

7. ИЗВРШАВАЊЕ ОБАВЕЗЕ ЗАПОШЉАВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ЗА АПРИЛ 2026. ГОДИНЕ

1. Уплатом **50% просечне зараде по запосленом у Републици у износу од 80.033,50 динара до 5. маја 2026. године (160.067 x 50%)**, на прописани рачун: **840-745126843-22**, са позивом на број одобрења (БОП) додељен од Пореске управе – за једну особу са инвалидитетом.

2. **Закључивањем уговора о пословно-техничкој сарадњи** са предузећем за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у вредности од најмање 20 просечних зарада у Републици у моменту закључења уговора, што износи **3.201.340,00 динара (160.067 x 20)** – за једну особу са инвалидитетом у наредних 12 месеци од дана извршења финансијске обавезе из уговора.

За месец 2026. године	Накнада у висини 50% просечне зараде у РС	Вредност уговора о пословно-техничкој сарадњи најмање у висини 20 просечних зарада у РС*
Јануар	77.386,00	3.095.440
Фебруар	84.960,50	3.398.420
Март	81.692,50	3.267.700
Април	80.033,50	3.201.340

* **Напомена:** Вредност уговора одређује се према последњем објављеном податку о просечној заради у РС у моменту закључивања уговора

8. ИНДЕКСИ И СТОПЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Месец 2026. године	Службени гласник РС	У месецу према претходном месецу (месечна инфлација)		Месец у 2025/месец у 2025. (годишња инфлација)	
		индекс	стопа	индекс	стопа
Јануар	16/26	100,3	0,3%	102,4	2,4%
Фебруар	24/26	100,5	0,5%	102,5	2,5%
Март	34/26	100,5	0,5%	102,8	2,8%

9. ИНДЕКСИ И СТОПЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ЗА ГРАД БЕОГРАД

Месец 2026. године	Службени лист града Београда	У месецу према претходном месецу (месечна инфлација)		Месец у 2025/месец у 2025. (годишња инфлација)	
		индекс	стопа	индекс	стопа
Јануар	6/26	100,3	0,3%	102,8	2,8%
Фебруар	13/26	100,5	0,5%	102,7	2,7%
Март	21/26	100,4	0,4%	103,0	3,0%

10. РЕФЕРЕНТНА СТОПА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ И СТОПА ЗАКОНСКЕ КАМАТЕ

ПЕРИОД	Референтна каматна стопа НБС – годишња	Процент за утврђивање есконтне стопе	Општа есконтна стопа – годишња	Камата за неблаговремено плаћене јавне приходе – на годишњем нивоу (кол. 4 + 10%)
1	2	3	4	5
9.04.2020.–10.06.2020.	1,50%	100%	1,50%	11,50% (1,50%) ¹
11.06.2020.–9.12.2020.	1,25%	100%	1,25%	11,25%
10.12.2020.–6.04.2022.	1,00%	100%	1,00%	11,00%
7.04.2022.–11.05.2022.	1,50%	100%	1,50%	11,50%
12.05.2022.–8.06.2022.	2,00%	100%	2,00%	12,00%
9.06.2022.–6.07.2022.	2,50%	100%	2,50%	12,50%
7.07.2022.–10.08.2022.	2,75%	100%	2,75%	12,75%
11.08.2022.–7.09.2022.	3,00%	100%	3,00%	13,00%
8.09.2022.–5.10.2022.	3,50%	100%	3,50%	13,50%
6.10.2022.–9.11.2022.	4,00%	100%	4,00%	14,00%
10.11.2022.–7.12.2022.	4,50%	100%	4,50%	14,50%
8.12.2022.–11.01.2023.	5,00%	100%	5,00%	15,00%
12.01.2023.–8.02.2023.	5,25%	100%	5,25%	15,25%
9.02.2023.–8.03.2023.	5,50%	100%	5,50%	15,50%
9.03.2023.–5.04.2023.	5,75%	100%	5,75%	15,75%
6.04.2023.–7.06.2023.	6,00%	100%	6,00%	16,00%
8.06.2023.–12.07.2023.	6,25%	100%	6,25%	16,25%
13.07.2023.–12.06.2024.	6,50%	100%	6,50%	16,50%
13.06.2024.–10.07.2024.	6,25%	100%	6,25%	16,25%
11.07.2024.–11.09.2024.	6,00%	100%	6,00%	16,00%
12.09.2024. ² –	5,75%	100%	5,75%	15,75%

11. ГОДИШЊЕ СТОПЕ ЗАТЕЗНЕ КАМАТЕ

ПЕРИОД	Референтна каматна стопа НБС – годишња	Затезна камата – на годишњем нивоу (кол. 2 + 8%)
1	2	3
10.04.2020.–11.06.2020.	1,50%	9,50%
12.06.2020.–10.12.2020.	1,25%	9,25%
11.12.2020.–07.04.2022.	1,00%	9,00%
08.04.2022.–12.05.2022.	1,50%	9,50%
13.05.2022.–9.06.2022.	2,00%	10,00%
10.06.2022.–7.07.2022.	2,50%	10,50%
8.07.2022.–11.08.2022.	2,75%	10,75%
12.08.2022.–8.09.2022.	3,00%	11,00%
9.09.2022.–6.10.2022.	3,50%	11,50%
7.10.2022.–10.11.2022.	4,00%	12,00%
11.11.2022.–8.12.2022.	4,50%	12,50%
9.12.2022.–12.01.2023.	5,00%	13,00%
13.01.2023.–9.02.2023.	5,25%	13,25%
10.02.2023.–9.03.2023.	5,50%	13,50%
10.03.2023.–6.04.2023.	5,75%	13,75%
7.04.2023.–8.06.2023.	6,00%	14,00%
9.06.2023.–13.07.2023.	6,25%	14,25%
14.07.2023.–13.06.2024.	6,50%	14,50%
14.06.2024.–11.07.2024.	6,25%	14,25%
12.07.2024.–12.09.2024.	6,00%	14,00%
13.09.2024. ³ –	5,75%	13,75%

1 У складу са чланом 3. Уредбе о пореским мерама за време ванредног стања ради ублажавања економских последица насталих услед болести Covid 19 изазване вирусом SARS-COV-2 („Службени гласник“, бр. 38/20), у периоду од 15.03.–6.05.2020. године, камата за неблаговремено плаћене јавне приходе једнака је годишњој референтној стопи НБС (не врши се увећање за 10 процентних поена).

2 Референтна каматна стопа коју је утврдила НБС примењује се од 12.09.2024. године.

3 Према члану 7. Закона о затезној камати („Службени гласник РС“, бр. 119/12), стопа затезне камате примењује се од наредног дана од дана објављивања референтне каматне стопе на сајту НБС. Референтна каматна стопа од 5,75% утврђена је на седници Извршног одбора НБС, која је одржана 12.09.2024. године и истог дана је објављена на сајту НБС.

12. СТОПЕ ЗАТЕЗНЕ КАМАТЕ ПО ДУЖНИЧКО-ПОВЕРИЛАЧКИМ ОДНОСИМА

Шифра валуте	Назив земље	Ознака валуте	Референтна/основна каматна стопа у % на год. нивоу	Увећање референтне/основне каматне стопе у п.п.	Стопа затезне камате		
					у % на год. нивоу	датум објављивања	важи од
941	Република Србија	RSD	5,75	8	13,75	12.09.2024.	13.09.2024.
978	ЕМУ	EUR	2,15	8	10,15	10.06.2025.	11.06.2025.
36	Аустралија	AUD	4,10	8	12,10	17.03.2026.	18.03.2026.
124	Канада	CAD	2,25	8	10,25	29.10.2025.	30.10.2025.
156	Кина	CNY	1,40	8	9,40	7.05.2025.	8.05.2025.
203	Чешка Република	CZK	3,50	8	11,50	8.05.2025.	9.05.2025.
208	Данска	DKK	1,75	8	9,75	6.06.2025.	7.06.2025.
348	Мађарска	HUF	6,25	8	14,25	24.02.2026.	25.02.2026.
356	Индија	INR	5,25	8	13,25	5.12.2025.	6.12.2025.
392	Јапан	JPY	0,75	8	8,75	22.12.2025.	23.12.2025.
414	Кувајт	KWD	3,50	8	11,50	11.12.2025.	12.12.2025.
578	Норвешка	NOK	4,00	8	12,00	18.09.2025.	19.09.2025.
643	Руска Федерација	RUB	14,50	8	22,50	27.04.2026.	28.04.2026.
752	Шведска	SEK	1,75	8	9,75	30.09.2025.	1.10.2025.
756	Швајцарска	CHF	0,00	8	8,00	19.06.2025.	20.06.2025.
784	Уједињени Арапски Емирати	AED	3,65	8	11,65	11.12.2025.	12.12.2025.
807	Северна Македонија	MKD	4,00	8	12,00	24.12.2025.	25.12.2025.
826	Велика Британија	GBP	3,75	8	11,75	18.12.2025.	19.12.2025.
840	САД	USD	3,50-3,75	8	11,625	11.12.2025.	12.12.2025.
933	Белорусија	BYN	9,75	8	17,75	24.06.2025.	25.06.2025.
946	Румунија	RON	6,50	8	14,50	7.08.2024.	8.08.2024.
949	Турска	TRY	37,00	8	45,00	22.01.2026.	23.01.2026.
977	Босна и Херцеговина	BAM	2,15	8	10,15	10.06.2025.	11.06.2025.
985	Пољска	PLN	3,75	8	11,75	4.03.2026.	5.03.2026.

13. НАКНАДЕ ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА КОЈА ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ ПРЕМА ЗАКОНУ О РАДУ

Ред. бр.	ОПИС	Износ	Основ за обрачун	Порески третман ¹
1	2	3	4	5
1	Месечна накнада за исхрану (топли оброк)	У висини утврђеној општим актом послодавца, односно уговором о раду.		Ово примање чини зараду, па се плаћају сви порези и доприноси који се плаћају на зараде запослених.
2	Регрес за годишњи одмор	У висини утврђеној општим актом послодавца, односно уговором о раду. Послодавац је дужан да врши исплату регреса за годишњи одмор запосленом. Годишњи износ регреса може се исплаћивати месечно као 1/12 годишњег износа а може и једнократно у месецу како је уређено општим актом, односно уговором о раду.		Ово примање чини зараду, па се плаћају сви порези и доприноси који се плаћају на зараде запослених.
3	Теренски додатак	У висини утврђеној општим актом послодавца, односно уговором о раду. Према Закону о раду (члан 120) ово је друго примање које послодавац може предвидети својим општим актом, односно уговором о раду.		Ово примање чини зараду, па се плаћају сви порези и доприноси који се плаћају на зараде запослених.
	НАПОМЕНА:	Теренски додатак је дневна накнада запосленог за повећане трошкове рада и боравка на терену и треба га разликовати од накнаде трошкова смештаја и исхране на терену који представљају трошкове пословања послодавца.		

¹ Неопорезиви износи примењују се од 1. фебруара 2026. године до 31. јануара 2027. године.

Ред. бр.	ОПИС	Износ	Основ за обрачун	Порески третман ¹
1	2	3	4	5
4	Друга примања по основу радног односа која нису изузета из зараде (давања запосленима у роби и новцу, накнада за одвојени живот, поклони деци поводом Божића и Нове године преко неопорезивог износа и сл.)	У висини утврђеној општим актом послодавца, односно уговором о раду.	Закonom о раду (члан 120) друга примања послодавац може предвидети својим општим актом, односно уговором о раду.	Ово примање чини зараду, па се плаћају сви порези и доприноси који се плаћају на зараде запослених.
5	УВЕЋАЊА ЗАРАДЕ (чл. 108. Закона о раду)	Послодавац је дужан да зараде запослених увећа у доле наведеним случајевима, у складу са Законом о раду. Законом су прописана минимална увећања зараде, а општим актом, односно уговором о раду могу се предвидети и већа увећања зараде.	Основицу за увећање чини основна зарада запосленог. Основна зарада одређује се на основу услова потребних за рад на појединим пословима. Основна зарада може се утврдити као јединствен износ а може и као производ најниже цене рада и коефицијента радног места, или на неки други начин. За минули рад проценат од 0,4% важи за сваку пуну годину радног стажа. Од 29. јула 2014. године минули рад се по Закону обрачунава за време у радном односу код последњег послодавца, послодавца претходника (члан 147. Закона) и послодавца повезаног лица, а може и за све године рада, ако је то послодавац предвидео својим актом.	Увећања зараде су саставни део зараде, па се плаћају сви порези и доприноси који се плаћају на зараде запослених.
	Рад на дан празника (државног или верског) који је нерадни дан	110,0%		
	Рад ноћу (ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде)	26,0%		
	Прековремени рад	26,0%		
	Минули рад	0,4%		

14. НАКНАДЕ ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА КОЈА НЕМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ ПРЕМА ЗАКОНУ О РАДУ

Ред. бр.	ОПИС	Износ	Основ за обрачун	Порески третман ¹
1	2	3	4	5
1	Дневница за службено путовање у земљи (за запослене и предузетнике)	У висини утврђеној општим актом послодавца, односно уговором о раду.		до 3.471 динара дневно не плаћа се порез, а на износ преко тога плаћа се само порез на зараде по стопи од 10%.
1а	За државне службенике и намештенике	1.000 динара – члан 9. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07, . . . и 119/23)		
2	Дневница за службено путовање у иностранство (за запослене и предузетнике)	Најмање у висини утврђеној Уговором о раду, односно Општим актом послодавца у складу са чланом 118. Закона о раду		Неопорезиво до 90 EUR , а на износ преко тога плаћа се само порез на зараде по стопи од 10%. Неопорезиви износ од 90 EUR примењује се од 1.01.2025. године.
2а	За државне службенике и намештенике	У висини од 15 EUR за свака 24 часа проведена у иностранству , утврђеној чланом 20. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07, . . . и 119/23).		Неопорезиво до износа прописаног Уредбом – 15 EUR
3	Накнада документованих трошкова у јавном саобраћају (за долазак и одлазак са рада)	У висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.		Неопорезиво до висине цене месечне превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 5.782 дин. месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се само порез на зараде по стопи од 10%
4	Накнада за коришћење сопственог возила на службеном путу (за запослене и предузетнике)	У висини утврђеној општим актом послодавца.		Неопорезиво до износа 30% цене по основу јединице мере погонског горива помноженог бројем потрошених јединица мере погонског горива, а највише до 10.121 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се само порез на зараде по стопи од 10%.
	За државне службенике и чиновнике	10% од прописане цене за један литар погонског горива по пређеном километру – члан 11. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07, . . . и 119/23).		
5	Накнада трошкова смештаја и исхране на терену	У висини утврђеној општим актом послодавца, односно уговором о раду, ако послодавац није обезбедио смештај и исхрану. Ако је послодавац за рад на терену обезбедио смештај и исхрану, запосленом се не исплаћује накнада по овом основу. Ову накнаду треба разликовати од теренског додатка који чини зараду.		У целини неопорезиво

Ред. бр.	ОПИС	Износ	Основ за обрачун	Порески третман ¹
1	2	3	4	5
6	Отпремнина приликом одласка у пензију (старосна, инвалидска, породична)	320.134,00	Најмање у висини две просечне зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку – члан 119. Закона о раду.	Неопорезиво до износа двоструке просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку (160.067,00 x 2 = 320.134,00). Преко непорезивог износа плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%. Основица се не умањује за нормиране трошкове.
	Запослени у државним органима и именована и постављена лица	320.134,00	У висини 125% од плате коју би запослени остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, с тим што не може бити нижа од две зараде у Републици, према коначно објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате – члан 51. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника.	
7	Отпремнина запосленом за чијим је радом престала потреба (члан 179. став 5. тачка 1) Закона о раду)	Отпремнина не може бити нижа од збира 1/3 зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину, послодавца претходника у случају статусне промене и промене послодавца у складу са чланом 147, као и послодавца који је повезан са послодавцем који исплаћује отпремнину. Зарадом запосленог сматра се просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина.	Неопорезиво до најнижег износа који је послодавац дужан да исплати. Преко непорезивог износа плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%.	
8	Отпремнина запосленом за чијим је радом престала потреба (државном службенику и намештенику)	Отпремнина се исплаћује у висини 1/3 његове плате за сваку навршену годину рада у радном односу код последњег послодавца. Платом се сматра његова просечна месечна плата исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем је донето решење – члан 50. Уредбе.	Неопорезиво до најнижег износа који је послодавац дужан да исплати. Преко непорезивог износа плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%.	
9	Накнада трошкова погребних услуга у случају смрти запосленог или члана уже породице	Послодавац је дужан (члан 119. Закона о раду) да, у складу са општим актом, накнади трошкове погребних услуга у случају смрти запосленог или члана уже породице. Чланом уже породице сматрају се брачни друг и деца запосленог.		
	а) у случају смрти запосленог	Накнада трошкова погребних услуга садржана је у помоћи која се исплаћује у случају смрти запосленог и опорезује се у складу са чланом 9. став 1. тачка 9) Закона о порезу на доходак грађана.	Неопорезиво до износа од 101.194 динара. Преко непорезивог износа плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%.	
	б) у случају смрти члана уже породице (брачни друг и деца)	Накнада трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице садржана је у помоћи која се исплаћује запосленом и опорезује се у складу са чланом 18. став 1. тачка 9а) Закона о порезу на доходак грађана.	Неопорезиво је до износа 101.194 динара. Преко непорезивог износа плаћа се порез на зараду по стопи од 10%.	
10	СОЛИДАРНЕ ПОМОЋИ	Послодавац може (члан 120. Закона о раду) да, у складу са општим актом, односно уговором о раду утврди право запослених на солидарне помоћи по разним основама. Исплате по основу овако утврђених солидарних помоћи не чине зараду, па се на те исплате не плаћају социјални доприноси. Плаћање пореза на доходак зависи од врсте солидарне помоћи.		
	а) у случају смрти запосленог или пензионисаног радника	Члан 9. став 1. тачка 9) Закона о порезу на доходак грађана. У овој помоћи садржана је и накнада трошкова погребних услуга у случају смрти запосленог.	Неопорезиво до износа од 101.194 динара. Преко непорезивог износа плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%.	
	б) у случају смрти члана породице запослених (брачни друг, родитељи, деца, усвојеник и усвојилац)	Члан 18. став 1. тачка 9а) Закона о порезу на доходак грађана. У овој помоћи садржана је и накнада трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице (брачни друг и деца).	Неопорезиво до износа од 101.194 динара. Преко непорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%.	
	в) у случају смрти других чланова породице запослених	Општим актима или уговором о раду може се предвидети и исплата помоћи у случају смрти других чланова породице (браћа, сестре, унуци и сл.).	На цело износу плаћа се порез на зараде по стопи од 10%.	
	г) у случају болести, рехабилитације или наступа инвалидности запосленог или члана његове породице	Члан 18. став 1. тачка 7) Закона о порезу на доходак грађана.	Неопорезиво до 57.827 динара. Преко тог износа плаћа се порез на зараде (10%).	
	д) за ублажавање последица елементарних непогода или других ванредних догађаја	Члан 9. став 1. тачка 10) Закона о порезу на доходак грађана.	У целини неопорезиво.	
	ђ) запосленом за случај рођења детета	У висини утврђеној општим актом послодавца, у складу са чланом 120. тачка 1) Закона о раду (преко неопорезивог износа плаћа се само порез на зараде по стопи од 10%).	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету (160.067 динара).	
11	Јубиларна награда	Послодавац може (члан 120. Закона о раду) да, у складу са општим актом, односно уговором о раду утврди право запослених на јубиларне награде. Исплате по том основу не чине зараду, па се не плаћају социјални доприноси.	На износ преко 28.912 динара плаћа се порез на зараде по стопи од 10%.	

Ред. бр.	ОПИС	Износ	Основ за обрачун	Порески третман ¹
1	2	3	4	5
12	Зајам за набавку огрева, зимнице, уџбеника	Послодавац може вршити исплату зајма запосленима уколико је то предвидео својим актом.		
13	Поклони деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића до неопорезивог износа	Послодавац може (члан 119. став 2. Закона о раду) да деци запослених до 15 година старости обезбеди поклон за Божић и Нову годину. Ако је вредност поклона испод неопорезивог износа, то давање нема третман зараде.		Неопорезиво до 14.457 динара годишње. Преко тог износа има третман зараде.
14	Стипендије и кредити ученицима и студентима	Важи за ученике средњих школа и студенте виших школа и факултета		Неопорезиво до 44.325 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%.
15	Премије за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене	Чланом 146 Закона о порезу на доходак грађана прописано је да се зарадом не сматрају премија добровољног здравственог осигурања, односно пензијски допринос у добровољни пензијски фонд, које послодавац плаћа за запослене – осигуранике, односно чланове добровољног пензијског фонда, у складу са посебним прописима који уређују наведене области, до износа који је ослобођен од плаћања доприноса, сагласно закону који уређује обавезно социјално осигурање. И у једном и у другом случају не плаћају се порез и доприноси на износ премије до 8.677 динара месечно. Уколико су уговорена оба вида додатног добровољног осигурања, и здравствено и пензијско осигурање, износ који је ослобођен плаћања пореза и доприноса у овом случају збирно не може бити већи од 8.677 динара месечно.		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.677 нето. На износ до 8.677 динара не плаћају се ни порез ни доприноси.
16	Премије за колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Послодавац може (члан 119. Закона о раду) запосленима уплаћивати премију за колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективног осигурања живота за случај смрти запосленог услед болести. Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси.		Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене (члан 146. Закона).
17	Накнада за исхрану – хранарину коју спортистима аматерима исплаћују спортски клубови	Члан 9. став 1. тачка 13) Закона о порезу на доходак грађана		Неопорезиво до износа од 14.457 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%.
18	Појединачно остварен добитак од игара на срећу	Члан 83. став 4. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана		Неопорезиви износ је 147.757 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез по стопи од 20%.
19	Награде и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца	Члан 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана		Неопорезив износ је 19.209 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез по стопи од 20%.
20	Новчане помоћи физичким лицима која нису запослена код исплатиоца	Члан 9. став 1. тачка 30) Закона о порезу на доходак грађана		Неопорезиви износ је 19.209 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез по стопи од 20%.
21	Накнада трошкова боравка физичким лицима која учествују у програмима ЕУ и других међународних организација	Члан 9. став 1. тачка 31) Закона о порезу на доходак грађана		Неопорезиво је 147.757 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез по стопи од 20%.
22	Накнада за рад чланова изборних комисија, осим чланова Републичке изборне комисије, бирачких и гласачких одбора за спровођење непосредних избора и других облика непосредног изјашњавања грађана, као и накнада за рад на попису становништва	Члан 9. став 1. тачка 29) Закона о порезу на доходак грађана		Неопорезиво је 7.763 динара у оквиру истог изборног циклуса, односно пописа становништва. Преко неопорезивог износа плаћа се порез по стопи од 20%.

**15. СТОПЕ ПОРЕЗА НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ У СКЛАДУ СА МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРИМА
О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА**

Ред. бр.	Држава	Датум почетка примене	Стопе пореза на добит по одбитку у %			
			Дивиденда		Камата ¹	Ауторска накнада ²
			Ако је проценат учешћа у капиталу 25% – 100% и примацац је правно лице	У осталим случајевима		
1	Азербејџан	1.1.2011. / 1.1.2025*	10	10	10	10
2	Албанија	1.1.2006. / 1.1.2021*	5 ³	15	10	10
3	Аустрија	1.1.2011. / 1.1.2019*	5	15	10	5 / 10
4	Белгија	1.1.1984. / 1.1.2020*	10 ³	15	15	10
5	Белорусија	1.1.1999.	5	15	8	10
6	Босна и Херцеговина	1.1.2006. / 1.1.2021*	5	10	10	10
7	Бугарска	1.1.2001. / 1.1.2023*	5	15	10	10
8	Велика Британија и Северна Ирска	1.1.1983. / 1.1.2019*	5	15	10	10
9	Вијетнам	1.1.2014. / 1.1.2024*	10	15	10	10
10	Грузија	1.1.2014. / 1.1.2020*	5	10	10	10
11	Грчка	1.1.2011. / 1.1.2022*	5	15	10	10
12	Данска	1.1.2010. / 1.1.2020*	5 ³	15	10	10
13	Египат	1.1.2007. / 1.1.2021*	5 ³	15	15	15
14	Естонија	1.1.2011.	5	10	10	5 / 10
15	Израел	1.1.2020.	5 ³	15	10	5 / 10
16	Индија	1.1.2009. / 1.1.2020*	5 ³	15	10	10
17	Индонезија	1.1.2019. / 1.1.2021*	15	15	10	15
18	Иран	1.1.2012.	10	10	10	10
19	Ирска	1.1.2011. / 1.1.2020*	5 ³	10	10	5 / 10
20	Италија	1.1.1986.	10	10	10	10
21	Јапан	1.1.2022.	5 ³	10	10	5 / 10
22	Јерменија	1.1.2017. / 1.1.2024*	8	8	8	8
23	Казахстан	1.1.2017. / 1.1.2021*	10 ³	15	10	10
24	Канада	1.1.2014. / 1.1.2020*	5 ³	15	10	10
25	Катар	1.1.2011. / 1.1.2021*	5	10	10	10
26	Кина	1.1.1998. / 1.1.2023*	5	5	10	10
27	Кипар	1.1.1987. / 1.1.2021*	10	10	10	10
28	Кореја (ДНР)	1.1.2002.	10	10	10	10
29	Кореја (Република)	1.1.2017. / 1.1.2021*	5	10	10	5 / 10
30	Кувајт	1.1.2004.	5	10	10	10
31	Летонија	1.1.2007. / 1.1.2021*	5	10	10	5 / 10
32	Либија	1.1.2011.	5	10	10	10
33	Литванија	1.1.2010. / 1.1.2019*	5	10	10	10
34	Луксембург	1.1.2017. / 1.1.2020*	5	10	10	5 / 10
35	Мађарска	1.1.2003. / 1.1.2022*	5	15	10	10
36	Малта	1.1.2011. / 1.1.2020*	5 ⁴	10 ⁴	10	5 / 10
37	Мароко	1.1.2023.	10	10	10	10
38	Молдавија	1.1.2007.	5	15	10	10
39	Немачка	1.1.1989.	15	15	–	10
40	Норвешка	1.1.2016. / 1.1.2020*	5 ^{3,5}	15 ⁵	10	5 / 10
41	Пакистан	1.1.2011. / 1.1.2022*	10	10	10	10
42	Пољска	1.1.1999. / 1.1.2019*	5 ³	15	10	10
43	Румунија	1.1.1998. / 1.1.2024*	10	10	10	10

Ред. бр.	Држава	Датум почетка примене	Стопе пореза на добит по одбитку у %			
			Дивиденда		Камата ¹	Ауторска накнада ²
			Ако је проценат учешћа у капиталу 25% – 100% и примацац је правно лице	У осталим случајевима		
44	Руска Федерација	1.1.1998. / 1.1.2021*	5 ^{3,6}	15	10	10
45	Сан Марино	1.1.2019.	5 ³	10	10	10
46	Северна Македонија	1.1.1998.	5	15	10	10
47	Сингапур	1.1.2022.	5 ⁵	10 ⁵	10	5 / 10
48	Словачка	1.1.2002. / 1.1.2019*	5 ³	15	10	10
49	Словенија	1.1.2004. / 1.1.2019*	5 ³	10	10	5 / 10
50	Тунис	1.1.2014. / 1.1.2024*	10	10	10	10
51	Турска	1.1.2008.	5	15	10	10
52	Уједињени Арапски Емирати	1.8.2013. / 1.1.2020*	5 ^{5,7}	10 ⁵	10	10
53	Украјина	1.1.2002. / 1.1.2020*	5	10	10	10
54	Финска	1.1.1988. / 1.1.2020. и 1.1.2024*	5	15	–	10
55	Француска	1.1.1975. / 1.1.2019*	5 ³	15	–	–
56	Холандија	1.1.1984. / 1.1.2020*	5 ³	15	–	10
57	Хонг Конг	1.1.2021.	5 ³	10	10	5 / 10
58	Хрватска	1.1.2005. / 1.1.2022*	5	10	10	10
59	Црна Гора	1.1.2012.	10	10	10	5 / 10
60	Чешка Република	1.1.2006. / 1.1.2021*	10	10	10	5 / 10
61	Швајцарска	1.1.2007.	5 ⁸	15	10	10 ⁹
62	Шведска	1.1.1982.	5	15	–	–
63	Шпанија	1.1.2011. / 1.1.2023*	5 ³	10	10	5 / 10
64	Шри Ланка	1.1.1987.	12,5	12,5	10	10

* УИДО измењен Мултилатералном конвенцијом у делу који се примењује на стопе пореза на добит по одбитку

- Ако се камата исплаћује Влади друге државе уговорнице (укључујући њену политичку јединицу или јединицу локалне самоуправе) њеној Централној банци или било којој другој финансијској институцији коју у потпуности или скоро у потпуности (минимум 51%) поседује или контролише Влада... (формулација је суштински иста, али не и на исти начин формулисана - посебно, када је реч о институцијама/примаоцима и стварним власницима камате, на које се одредба, у конкретном случају, односи) УИДО са следећим државама не предвиђају опорезивање камате у држави извора:
Азербејџаном, Аустријом, Босном и Херцеговином, Грузијом, Данском, Естонијом, Израелом, Индијом, Индонезијом, Ираном, Ирском, Јапаном, Казахстаном, Канадом, Катаром, Кином, Корејом (Pen.), Кувајтом, Летонијом, Либијом, Литванијом, Луксембургом, Малтом, Мароком, Норвешком (уз додатно прецизирање у Протоколу, који чини саставни део УИДО, да се, у случају Норвешке, подразумева да израз „Влада државе уговорнице“, укључује Владин глобални пензиони фонд), Пакистаном, Румунијом, Сан Марином, Сингапуром, Словенијом, Турском, Уједињеним Арапским Емиратима, Украјином, Хонг Конгом, Црном Гором, Чешком Републиком, Шпанијом.
- Када су у прегледу наведене две стопе, стопа пореза на добит по одбитку која не може бити већа од 5% од бруто износа ауторских накнада важи за интелектуалну својину (плаћања било које врсте која су примљена као накнада за коришћење ауторских права на књижевну, уметничко или научно дело, укључујући биоскопске филмове или траке за телевизију или радио), а стопа од 10% од бруто износа ауторских накнада важи за индустријску својину (плаћања било које врсте која су примљена као накнада за коришћење или право коришћења патента, заштитног знака, нацрта или модела, плана, тајне формуле или поступка, или за коришћење или за право коришћења индустријске, комерцијалне или научне опреме, осим УИДО са Хрватском (у делу који се односи на коришћење или за право коришћења индустријске, комерцијалне или научне опреме), или за обавештења која се односе на индустријска, комерцијална или научна искуства – „know-how“). Само према УИДО са Хрватском, накнада за коришћење или за право коришћења индустријске, комерцијалне или научне опреме нема карактер ауторске накнаде, већ има карактер накнаде за услуге која спада у поље примене члан 7. тог УИДО – Добит од пословања. Напомињемо да се накнада за лиценцу за софтвер по УИДО са Естонијом, Ирском, Чешком Републиком и Шпанијом, опорезује стопом пореза на добит по одбитку од 10% од бруто износа ауторских накнада.
- Додатни услов у УИДО за коришћење ове стопе пореза на добит по одбитку јесте тај да стварни власник - нерезидентно правно лице поседује најмање 25% капитала исплатиоца током периода од 365 дана који укључује и дан исплате дивиденде.
- Наведене стопе важе онда када се дивиденда исплаћује резиденту Малте.
- Ипак, ако дивиденду оствари и стварно поседује „Влада“ државе уговорнице, она се опорезује само у тој држави (термин „Влада“ уређен је у УИДО).
- Ова стопа се примењује под условом да је стварни власник дивиденде у исплатиоца дивиденде инвестирао најмање USD 100.000, или одговарајући износ у националној валути државе уговорнице.
- Ова стопа се примењује под условом да је стварни власник компанија која непосредно, или посредно има најмање 5% учешћа у капиталу исплатиоца дивиденде.
- Ова стопа се примењује под условом да је стварни власник компанија која непосредно има најмање 20% учешћа у капиталу исплатиоца дивиденде.
- Будући да Швајцарска, на основу одредаба домаћег пореског законодавства, тренутно не опорезује ауторске накнаде које се исплаћују нерезидентима, у Протоколу (који је саставни део УИДО), између осталог, прописано је: „да се подразумева да, све док Швајцарска у складу са својим унутрашњим законом, не заведе порез на извору на ауторске накнаде које се исплаћују нерезидентима, неће се примењивати одредбе става 2. и ауторске накнаде опорезоваће се само у држави уговорници чији је резидент стварни власник ауторских накнада.“

16. СРЕДЊИ КУРСЕВИ СТРАНИХ ВАЛУТА

Званични средњи курс динара формиран и важећи од 8.00 часова на дан

Шифр вал.	Назив земље	Ознака валуте	Кол.	Бр. 58 важи за 31.III 2026.	Бр. 59 важи за 1.IV 2026.	Бр. 60 важи за 2.IV 2026.	Бр. 61 важи за 3. 4. и 5.IV 2026.	Бр. 62 важи за 6.IV 2026.	Бр. 63 важи за 7.IV 2026.	Бр. 64 важи за 8.III 2026.	Бр. 65 важи за 9, 10, 11, 12. и 13.IV 2026.	Бр. 66 важи за 14.IV 2026.	Бр. 67 важи за 15.IV 2026.	Бр. 68 важи за 16.IV 2026.	Бр. 69 важи за 17, 18. и 19.IV 2026.	Бр. 70 важи за 20.IV 2026.	Бр. 71 важи за 21.IV 2026.	Бр. 72 важи за 22.IV 2026.
978	Европ. мон. унија	EUR	1	117,4225	117,4061	117,3943	117,3849	117,3735	117,3737	117,3750	117,3774	117,3765	117,3740	117,3741	117,3783	117,3811	117,3960	117,4045
36	АУСТРАЛИЈА	AUD	1	70,0528	70,1016	69,9942	70,2693	70,3594	70,3384	71,0159	70,8373	70,6449	71,0367	71,4259	71,3937	71,4171	71,4392	71,5663
124	КАНАДА	CAD	1	73,4763	72,9593	73,1338	73,0596	73,0571	73,0708	72,6465	72,6615	72,3474	72,2524	72,4363	72,7837	72,8668	73,0302	73,2131
156	КИНА	CNY	1	14,8154	14,7404	14,7759	14,7866	14,7941	14,7949	14,7145	14,7180	14,6302	14,5971	14,5777	14,5949	14,6360	14,6206	14,6550
203	ЧЕШКА РЕПУБЛИКА	CZK	1	4,7822	4,7777	4,7815	4,7873	4,7808	4,7845	4,8051	4,8072	4,8123	4,8175	4,8223	4,8238	4,8315	4,8323	4,8209
208	ДАНСКА	DKK	1	15,7137	15,7092	15,7068	15,7051	15,7042	15,7053	15,7042	15,7043	15,7038	15,7039	15,7018	15,7045	15,7046	15,7062	15,7080
348	МАЂАРСКА	HUF	100	30,3606	30,5506	30,4359	30,5173	30,4922	30,7036	31,1985	31,0736	32,3013	32,2465	32,3140	32,1664	32,4257	32,4227	32,2230
356	ИНДИЈА	INR	1	1,0879	1,0824	1,0919	1,0977	1,0965	1,0939	1,0849	1,0855	1,0690	1,0662	1,0651	1,0742	1,0742	1,0675	1,0658
392	ЈАПАН	JPY	100	64,1548	63,8806	63,8325	63,7407	63,8073	63,6689	63,4597	63,3685	62,7212	62,5961	62,6196	62,4585	62,7941	62,7048	62,7597
414	КУБАЈТ	KWD	1	333,4919	330,6283	331,6223	331,5958	331,6572	331,3769	327,8631	328,2366	325,5936	324,7759	324,5088	325,2377	325,7871	325,1967	326,3956
578	НОРВЕШКА	NOK	1	10,5022	10,4878	10,4031	10,4488	10,4191	10,4804	10,5006	10,4979	10,5645	10,5444	10,6015	10,6434	10,6321	10,6860	10,7115
643	РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА	RUB	1	1,2558	1,2483	1,2646	1,2688	1,2805	1,2873	1,2851	1,2809	1,3070	1,3203	1,3075	1,3087	1,3139	1,3265	1,3320
752	ШВЕДСКА	SEK	1	10,7157	10,7381	10,7159	10,7796	10,7724	10,7465	10,7792	10,7844	10,8621	10,8311	10,8759	10,8407	10,8761	10,9141	10,8939
756	ШВАЈЦАРСКА	CHF	1	128,1485	127,2281	127,3533	127,3984	127,179	127,3172	127,2772	127,1144	127,3478	127,3728	127,2486	127,1566	127,4911	127,9520	128,0730
784	У. А. ЕМИРАТИ	AED	1	27,8695	27,6295	27,7037	27,7028	27,7145	27,6916	27,3640	27,3933	27,1579	27,0928	27,0591	27,1201	27,1734	27,1285	27,2223
807	СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	MKD	1	1,8948	1,8782	1,9085	1,9087	1,8965	1,8947	1,8774	1,8795	1,8631	1,8587	1,8931	1,8950	1,9096	1,8941	1,9001
826	ВЕЛИКА БРИТАНИЈА	GBP	1	135,1082	134,4550	134,6265	134,5694	134,5409	134,5720	134,8053	134,7926	134,8071	135,0524	134,8818	134,6545	134,7195	134,6902	135,0408
840	САД	USD	1	102,3647	101,4746	101,7458	101,7465	101,8248	101,7103	100,5095	100,6149	99,7251	99,5285	99,3854	99,6082	99,8139	99,6401	100,0038
933	БЕЛОРУСИЈА	BYN	1	34,2899	33,9953	34,0856	34,2120	34,3841	34,3479	34,0563	34,3329	34,7432	34,7538	34,5167	34,7273	35,0360	34,9778	35,0996
946	РУМУНИЈА	RON	1	23,0168	23,0113	23,0217	23,0081	23,0126	23,0072	23,0296	23,0292	23,0534	23,0493	23,0498	23,0230	23,0213	23,0161	23,0182
949	ТУРСКА	TRY	1	2,3015	2,2813	2,2868	2,2833	2,2827	2,2800	2,2544	2,2596	2,2304	2,2242	2,2203	2,2208	2,2240	2,2199	2,2257
977	БИХ	BAM	1	60,0372	60,0288	60,0228	60,0179	60,0121	60,0122	60,0129	60,0141	60,0137	60,0124	60,0124	60,0146	60,0160	60,0236	60,0280
985	ПОЉСКА	PLN	1	27,3795	27,3763	27,3404	27,4283	27,4359	27,4790	27,5794	27,5916	27,6434	27,6715	27,7133	27,6888	27,7202	27,7316	27,7087
040	АУСТРИЈА	ATS	1	8,5334	8,5322	8,5314	8,5307	8,5299	8,5299	8,5300	8,5301	8,5301	8,5299	8,5299	8,5302	8,5304	8,5315	8,5321
056	БЕЛГИЈА	BEF	100	291,0828	291,0421	291,0129	290,9896	290,9613	290,9618	290,9650	290,9710	290,9687	290,9625	290,9628	290,9732	290,9801	291,0171	291,0382
246	ФИНСКА	FIM	1	19,7490	19,7463	19,7443	19,7427	19,7408	19,7408	19,7411	19,7415	19,7413	19,7409	19,7409	19,7416	19,7421	19,7446	19,7460
250	ФРАНЦУСКА	FRF	1	17,9009	17,8984	17,8966	17,8952	17,8935	17,8935	17,8937	17,8941	17,8939	17,8936	17,8936	17,8942	17,8946	17,8969	17,8982
280	НЕМАЧКА	DEM	1	60,0372	60,0288	60,0228	60,0179	60,0121	60,0122	60,0129	60,0141	60,0137	60,0124	60,0124	60,0146	60,0160	60,0236	60,0280
300	ГРЧКА	GRD	100	34,4600	34,4552	34,4517	34,4490	34,4456	34,4457	34,4461	34,4468	34,4465	34,4458	34,4458	34,4470	34,4479	34,4522	34,4547
372	ИРСКА	IEP	1	149,0958	149,0750	149,0800	149,0481	149,0336	149,0339	149,0355	149,0386	149,0374	149,0342	149,0344	149,0397	149,0433	149,0622	149,0730
380	ИТАЛИЈА	ITL	100	6,0644	6,0635	6,0629	6,0624	6,0618	6,0618	6,0619	6,0620	6,0620	6,0619	6,0619	6,0621	6,0622	6,0630	6,0634
442	ЛУКСЕМБУРГ	LUF	100	291,0828	291,0421	291,0129	290,9896	290,9613	290,9618	290,9650	290,9710	290,9687	290,9625	290,9628	290,9732	290,9801	291,0171	291,0382
620	ПОРТУГАЛИЈА	PTE	100	58,5701	58,5619	58,5560	58,5513	58,5457	58,5458	58,5464	58,5476	58,5472	58,5459	58,5460	58,5480	58,5494	58,5569	58,5611
724	ШПАНИЈА	ESP	100	70,5723	70,5625	70,5554	70,5497	70,5429	70,5430	70,5438	70,5452	70,5447	70,5432	70,5433	70,5458	70,5475	70,5564	70,5615

СНИМЦИ СЕМИНАРА И КУРСЕВА ДОСТУПНИ СУ НА НАШЕМ ВЕБ САЈТУ

Обавештавамо Вас да путем наше интернет странице <https://www.privsav.rs/> у одељку **Е-продавница/ Снимци семинара и курсева** можете купити право на гледање снимака актуелних семинара и курсева у организацији Привредног саветника.

Куповином права на гледање снимка семинара или курса стичете овлашћење да одабрани семинар/курс гледате у периоду од 7 узастопних дана.

Период од 7 дана започиње тренутком одобравања регистрације на Zoom платформи путем које се снимци емитују.

По извршеној регистрацији, наша служба претплате ће извршити верификацију Ваших података и проследити Вам упутство за плаћање. Преглед доступних семинара и курсева дат је у табели у наставку.

Ред. бр.	Назив семинара / курса	Цена за претплатнике*	Цена за непретплатнике*
1	Утврђивање пореза на имовину за 2026. годину	9.000	15.000
2	Састављање и достављање редовног годишњег финансијског извештаја и обрачун пореза на добит за 2025. годину	Бесплатно**	15.000
3	Примена Закона о електронским отпремницама	9.000	15.000
4	Курс – Практична обука за електронско евидентирање обрачуна ПДВ и претходног пореза (18 часова)	30.000	30.000
5	Порез на добит по одбитку и ПДВ аспекти опорезивања нерезидентних правних лица	9.000	15.000
6	Порески и рачуноводствени аспект датих и примљених аванса	9.000	15.000
7	ПДВ аспекти промета добара и услуга из области грађевинарства	9.000	15.000
8	Измене и допуне сета пореских прописа	Бесплатно**	15.000
9	Контрола девизног пословања резидената и нерезидената	9.000	15.000
10	Примена МСФИ 9, МСФИ 15 и МСФИ 16 приликом састављања финансијских извештаја	9.600	18.000
11	Рачуноводствено евидентирање основних средстава – некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина	9.000	15.000
12	Обавезе рачуновођа у области спречавања прања новца и новине у евиденцији стварних власника	9.000	15.000
13	Електронско архивирање	Бесплатно**	15.000
14	Трансферне цене	9.000	15.000
15	Курс – Практична обука за обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања (40 часова)	48.000	48.000
16	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника (84 часа)	27.500	27.500
17	Курс – Рачуноводство привредних друштва и предузетника са књигама (84 часа)	40.000	40.000

* цене су исказане са урачунатим ПДВ

** снимци семинара који су бесплатни за претплатнике налазе се у претплатничком делу сајта www.privsav.rs у секцији „За преузимање“

АКТУЕЛНО ИЗДАЊЕ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

Др Ратомир Ђировић

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИМЕНУ МСФИ 9, МСФИ 15 И МСФИ 16

- са примерима књижења и моделом Правилника о рачуноводственим политикама у складу МСФИ -

Београд, новембар 2022.

Приручник садржи детаљна објашњења примене три нова и најсложенија Међународна стандарда финансијског извештавања МСФИ 9 – *Финансијски инструменти*, МСФИ 15 – *Приходи од уговора са купцима* и МСФИ 16 – *Лизинг*.

МСФИ 9 и МСФИ 15 примењују се у Републици Србији од 2020. године а МСФИ 16 од 2021. године. Примена ових стандарда међусобно је повезана, тако да субјекти који примењују пуне МСФИ морају детаљно да познају захтеве који су прописани овим стандардима.

Ови стандарди настали су као одговор рачуноводствене професије на светску економску кризу из 2007. године и садрже нова решења која треба да допринесу реалнијем исказивању финансијског резултата и финансијског положаја привредних субјеката.

МСФИ 9 прописује нову и једноставнију класификацију финансијских инструмената, уводи нове моделе признавања очекиваних кредитних губитака за финансијске инструменте, потраживања од купаца, средства по основу уговора и финансијски лизинг. Овај стандард поједностављује примену рачуноводства хеџинга (заштите) и проширује спектре ситуација на које се може применити рачуноводство заштите. Циљ новина које доноси МСФИ 9 у односу на ранији МРС 39 је да се поједностави финансијско извештавање применом јасног и лакшег начина класификације

финансијских инструмената, уклањањем прага за признавање кредитних губитака и промене захтева за рачуноводство заштите.

МСФИ 15 садржи детаљна правила за признавање прихода када се добра и услуге преносе на купца у току одређеног временског периода и/или у одређеном тренутку времена. За утврђивање прихода овај стандард прописује јединствен **модел у пет корака** заснован на принципима који се примењују на све уговоре са купцима који су у делокругу тог стандарда. Уређује и признавање трошкова који настају у вези са закључивањем и извршавањем уговора о продаји од стране продавца. Овај стандард доноси значајне новине приликом утврђивања прихода у делатностима које имају уговоре са различитим обавезама извршења (нпр. телекомуникационе компаније) и уговоре који обухватају више периода испуњавања обавеза према купцима (нпр. грађевинске, индустријске, пољопривредне и друге производне компаније), начин утврђивања прихода је знатно другачији у односу на раније примењиване стандарде.

МСФИ 16 прописује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга (закупа). Циљ је да се у финансијским извештајима даваоца и корисника лизинга обезбеде релевантни подаци на начин који верно представља трансакције лизинга. Из аспекта корисника лизинга, финансијски и пословни лизинг третира се на исти начин, тако што се имовина са правом коришћења исказује као имовина корисника лизинга која подлеже амортизацији а укупна обавеза коју ће корисник лизинга плаћати за период закупа исказује се као обавеза у Билансу стања. Примена овог стандарда значајно мења структуру прихода и расхода у Билансу успеха и финансијски положај у Билансу стања корисника лизинга, што корисницима финансијских извештаја пружа релевантне податке за оцену профитабилности и бонитета субјеката који примењују тај стандард.

Обим: 416 страна

Цена: 9.900 динара са ПДВ